

RAPORT
o stanie miasta
- 2014 -

(stan na 31 grudnia 2014 r.)

Raport o stanie miasta 2014 zawiera dane wg stanu na 31 grudnia 2014 r., chyba że zaznaczono inaczej. Opracowanie powstało w oparciu o materiały źródłowe jednostek organizacyjnych Urzędu Miasta Tarnowa, miejskich jednostek organizacyjnych i innych instytucji.
Redakcja: Piotr Filip

Przekazuję Państwu najnowszy „Raport o stanie miasta” – szczegółowe źródło wiedzy o funkcjonowaniu Tarnowa i o jego mieszkańcach. Tak jak poprzednie edycje Raportów, tak i ten – za rok 2014 – prezentuje zjawiska i procesy zachodzące w mieście, przedstawia fakty, statystyki i liczby dotyczące poszczególnych dziedzin działalności samorządu.

Opracowanie obejmuje swoim zasięgiem m.in. gospodarkę, infrastrukturę techniczną, majątek i finanse miasta, komunikację, kulturę, mieszkalnictwo, ochronę zdrowia i ochronę środowiska naturalnego. Przedstawia funkcjonowanie jednostek budżetowych i służb mundurowych, a także sytuację na tarnowskim rynku pracy.

Dzięki tak szerokiemu kompedium wiedzy, Raport stanowi cenne źródło informacji o mieście, a przyjęta formuła opracowania daje możliwość porównań z latami poprzednimi.

Mam nadzieję, że lektura Raportu przyczyni się do lepszego poznania zagadnień związanych z szeroko pojętym funkcjonowaniem miasta.

1. CHARAKTERYSTYKA MIASTA	7
1.1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE, OBSZAR I STRUKTURA PRZESTRZENNA MIASTA	7
1.2. DEMOGRAFIA	9
2. WŁADZE MIASTA	11
2.1 UCHWAŁODAWCZA – RADA MIEJSKA W TARNOWIE.....	11
2.2 WYKONAWCZA - PREZYDENT MIASTA TARNOWA.....	13
2.3 JEDNOSTKI POMOCNICZE – RADY OSIEDLI.....	14
2.4 CIAŁA DORADCZE	14
2.5 MIEJSKIE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE I JEDNOSTKI POWIĄZANE	22
3. GOSPODARKA.....	26
3.1. GOSPODARKA W LICZBACH.....	26
3.2. STREFY AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ	27
3.3 POMOC PUBLICZNA	31
3.4. INSTYTUCJE OTOCZENIA BIZNESU	33
4. RYNEK PRACY	34
4.1 POZIOM I STRUKTURA BEZROBOCIA	34
4.2 DZIAŁANIA NA RZECZ BEZROBOTNYCH	37
5. STRATEGIA ROZWOJU MIASTA	44
6. FINANSE	47
6.1 GMINY MIASTA TARNOWA	47
6.2 ŚRODKI ZEWNĘTRZNE	53
7. MIENIE KOMUNALNE	60
7.1. STAN MIENIA KOMUNALNEGO	60
8. INWESTYCJE.....	67
8.1 TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ	67
8.2 GOSPODARKA MIESZKANIOWA	67
8.3 OŚWIATA I WYCHOWANIE	68
8.4 KULTURA FIZYCZNA	68
8.5 DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA.....	68
8.6 KULTURA I OCHRONA DZIEDZICTWA NARODOWEGO.....	68
8.7 EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA.....	69
8.8 ADMINISTRACJA PUBLICZNA.....	69
8.9 POMOC SPOŁECZNA	69
8.10 BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA	69
8.11 INWESTYCJE SPÓŁEK MIEJSKICH	69
9. KOMINIKACJA I TRANSPORT	73
9.1 ORGANIZACJA RUCHU.....	73
9.2 STAN MOTORYZACJI	74
10 GOSPODARKA KOMUNALNA	75
10.1 GOSPODARKA ODPADAMI I OCZYSZCZANIE MIASTA.....	75
10.2 GOSPODARKA WODNO – ŚCIEKOWA.....	77
10.3 ZIELEŃ MIEJSKA I PLACE ZABAW	79

10.4. OŚWIETLENIE ULICZNE	80
10.5. CMENTARNICTWO WOJENNE.....	81
10.6. PUBLICZNY TRANSPORT ZBIOROWY	81
10.7. DZIAŁALNOŚĆ JEDNOSTEK ZWIĄZANYCH Z GOSPODARKĄ KOMUNALNĄ.....	82
MIEJSKI ZARZĄD CMENTARZY	82
11. ŚRODOWISKO NATURALNE	84
11.1. STAN ŚRODOWISKA.....	84
12. OCHRONA ZDROWIA	88
12.1. PODMIOTY LECZNICZE GMINY MIASTA TARNOWA.....	88
12.2. PROGRAMY ZDROWOTNE - PROMOCJA ZDROWIA I PROFILAKTYKA	91
13. POMOC SPOŁECZNA	95
13.1. POMOC OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM.....	95
13.2. PRACE SPOŁECZNIE UŻYTECZNE	100
13.3. POMOC DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH I WSPÓLUZALEŻNIONYCH.....	100
13.4. ŚWIADCZENIA RODZINNE, POMOC OSOBOM UPRAWNIIONYM DO ALIMENTÓW ORAZ DODATKI MIESZKANIOWE	106
13.5. POMOC TARNOWSKIM RODZINOM W WYPEŁNIANIU FUNKCJI OPIEKUŃCZO - WYCHOWAWCZYCH	109
13.6. POMOC DZIECIOM POZBAWIONYM OPIEKI BIOLOGICZNYCH RODZICÓW	112
13.7. PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE	114
13.8. DZIAŁANIA PODEJMOWANE NA RZECZ OSÓB STARSZYCH.....	115
13.9. PRACA SOCJALNA I DZIAŁANIA NIESTANDARDOWE.....	117
13.10. DZIAŁALNOŚĆ MIEJSKICH JEDNOSTEK POMOCY SPOŁECZNEJ	119
13.11. NIEPUBLICZNE DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ.....	131
14. EDUKACJA	131
14.1. EDUKACJA W LICZBACH.....	131
14.2. OFERTA EDUKACYJNA TARNOWA.....	135
14.3. POMOC MATERIALNA DLA UCZNIÓW, STYPENDIA I WYRÓŻNIENIA	145
14.4. KADRY I ICH DOSKONALENIE	147
14.5. EDUKACJA, WYCHOWANIE I PROFILAKTYKA ZAGROZEŃ, OPIEKA I BEZPIECZEŃSTWO, PROGRAMY EDUKACYJNO-WYCHOWAWCZE	149
15. KULTURA	153
15.1. WYDARZENIA ARTYSTYCZNE:	153
15.2. POZOSTAŁE IMPREZY I WYDARZENIA	155
15.3. MIEJSKIE INSTYTUCJE KULTURY I ICH DZIAŁALNOŚĆ.....	156
15.4. POZOSTAŁE INSTYTUCJE KULTURY DZIAŁAJĄCE W TARNOWIE	161
16. SPORT I REKREACJA	162
16.1. ORGANIZACJE SPORTOWE	165
16.2. WYDARZENIA I IMPREZY SPORTOWE.....	169
16.3. OSIĄGNIĘCIA SPORTOWE	170
16.4. STYPENDIA I NAGRODY	171
16.5. SPORT I WYPOCZYNEK DZIECI I MŁODZIEŻY	171
16.6. TARNOWSKI OŚRODEK SPORTU I REKREACJI.....	175
16.7. DZIAŁALNOŚĆ TARNOWSKIEGO CENTRUM INFORMACJI.....	179
17. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	186

17.1 DZIAŁANIA POLICJI I STRAŻY MIEJSKIEJ	186
17.2 BEZPIECZEŃSTWO I OCHRONA PRZECIPOŻAROWA.....	195
17.3 RATOWNICTWO CHEMICZNE, SKŁADOWANIE I UTYLIZACJA ODPADÓW NIEBEZPIECZNYCH.....	197
17.4 OBRONA CYWILNA, DZIAŁANIA ANTYKRYZYSOWE	197
18 ADMINISTRACJA.....	199
18.1 ORGANIZACJA URZĘDU MIASTA TARNOWA	199
18.3 SYSTEM ZARZĄDZANIA JAKOŚCIĄ.....	202
18.4 NADZÓR I KONTROLA	210
18.5. KONTROLE ZEWNĘTRZNE.....	215
18.6. INFRASTRUKTURA INFORMATYCZNA	226
19. PROMOCJA MIASTA	228
20 WSPÓŁPRACA KRAJOWA I MIĘDZYNARODOWA.....	237
20.1 MIASTA PARTNERSKIE	237
20.2 UCZESTNICTWO W ZWIĄZKACH I STOWARZYSZENIACH JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO	237
21. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE.....	238
21.1 ORGANIZACJE POZARZĄDOWE DZIAŁAJĄCE NA TERENIE MIASTA	238
21.2 WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI	238
22. OCHRONA KONSUMENTÓW.....	243
23 RAPORT W PIGUŁCE	244
24 SPIS TABEL I WYKRESÓW	250
24.1 SPIS TABEL	250
24.2 SPIS WYKRESÓW	254
24.3 SKRÓTY UŻYTE W OPRACOWANIU.....	256

1. CHARAKTERYSTYKA MIASTA

1.1. Położenie geograficzne, obszar i struktura przestrzenna miasta

Tarnów to druga w kolejności aglomeracja w Małopolsce. Jedną z najmocniejszych stron miasta jest jego położenie - na skrzyżowaniu ważnych europejskich szlaków handlowych. Międzynarodowa trasa E4 z zachodu na wschód (Zgorzelec - Medyka) krzyżuje się z drogą krajową nr 73 z północy na południe (Warszawa - Nowy Sącz - granica ze Słowacją). Miasto Tarnów posiada połączenie z Krakowem autostradą A4 oraz bezpośrednie połączenia kolejowe z Kijowem, Odessą, Bukaresztem, Budapesztem, Koszycami, a także Krakowem, Warszawą, Poznaniem, Szczecinem i Gdańskiem. Najbliższe lotniska znajdują się w odległości około 100 km od Tarnowa: w Krakowie - Balicach, obsługujące także połączenia międzynarodowe oraz w Jasionce koło Rzeszowa, notujące wzrost znaczenia dzięki obsłudze tanich linii lotniczych.

Miasto zajmuje obszar 72,38 km². Pod względem administracyjnym Gmina Miasta Tarnowa jest Miastem na prawach powiatu – powiatem grodzkim. Sąsiaduje z 17 miejscowościami, należącymi do 5 gmin będących częścią powiatu tarnowskiego – powiatu ziemskiego.

Tabela nr 1: Dane z Ewidencji Gruntów i Budynków

Wyszczególnienie	Wartość
Powierzchnia	7.238 ha
Liczba obrębów geodezyjnych	174
Liczba działek ewidencyjnych	43.984
Liczba budynków (ujawnionych w EGiB)	23.428
Liczba lokali o wyodrębnionym prawie własności	16.924

Źródło: Wydział Geodezji i Nieruchomości Urzędu Miasta Tarnowa

Strukturę funkcjonalno – przestrzenną miasta Tarnowa tworzą:

- 1) zurbanizowana tkanka miejskiej zabudowy usługowo – mieszkaniowej, obejmująca historyczne centrum wraz z przyległymi do niego terenami,
- 2) zlokalizowany we wschodniej części miasta zwarty zespół zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usług, obejmujący między innymi osiedla: Jasna, Westerplatte, Legionów Dąbrowskiego oraz Zielone i osiedle Tarnowskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego (TBS),
- 3) zespoły uporządkowanej zabudowy mieszkaniowej, głównie jednorodzinnej
  - Mościc, Koszyc i Zbylitowskiej Góry, w zachodniej części miasta,
  - Krzyża i Piaskówki, w północnej części,
  - Osiedla Nauczycielskiego, we wschodniej części,
  - Osiedla w rejonie ul. Dąbala i ul. Krakowskiej – w części południowo – zachodniej miasta,
  - Zabłocia, w części południowej miasta,
- 4) pozbawione kompozycji przestrzennej i podlegające procesom przekształceń tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w Klikowej, Chyszowie i Rzędzinie,
- 5) tereny przemysłowe i przemysłowo – składowe zlokalizowane w zachodniej i północno – zachodniej części miasta, w tym: Zakładów Azotowych S.A. w Tarnowie-Mościcach,

Tarnowskiego Klastera Przemysłowego S.A. , Zakładów Mechanicznych w Tarnowie i zakładów w obszarze Piaskówki,

6) tereny usługowe i handlowo – hurtowe zlokalizowane w zachodniej części miasta – w rejonie ul. Czystej, Giełdowej i południowej części miasta - w rejonie ul. Przemysłowej, Tuchowskiej i Krakowskiej,

7) tereny zieleni i krajobrazu bez zabudowy, obejmujące m.in. parki miejskie, rezerwat „Debrza” oraz obszary w rejonie Góry Św. Marcina, Stawów Krzyskich i Lasu Lipie.

W stanie istniejącym układ przestrzeni miejskiej charakteryzuje się rozczłonkowaną, zurbanizowaną strukturą przestrzenną, której uzupełnienie stanowią tereny nieusystematyzowanej zieleni niskiej i wysokiej oraz obszary wolne od zabudowy.

W roku 2014 uchwałą Nr LVII/705/2014 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 25 września 2014 r. dokonano zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miasta Tarnowa, dostosowując jego ustalenia do wymogów aktualnie obowiązującego prawa oraz potrzeb rozwojowych miasta.

W strukturze przestrzennej miasta wprowadzono strefy funkcjonalno – przestrzenne oraz czytelny podział przestrzeni miejskiej na obszary zurbanizowane i otwarte, pełniące funkcje rekreacyjne, przyrodnicze i krajobrazowe. Wskazano możliwość powiększenia terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w byłych dzielnicach Krzyż, Rzędzin, Mościce, Klikowa i Zabłocie. Wyznaczono w rejonie „Węzła Krzyż” autostrady A-4, oraz ulic Cmentarnej i Czystej obszary lokalizacji nowych terenów produkcyjno – usługowych.

Zmodyfikowano przebieg drogi krajowej Nr 73 na odcinku pomiędzy „Węzłem Krzyż” autostrady A-4 a „Węzłem Lwowska” obwodnicy południowej miasta.

Określono zasady rozwoju zintegrowanego systemu komunikacji zbiorowej.

Tabela nr 2: Zestawienie wydanych pozwoleń na budowę obiektów budowlanych

Formy budownictwa		Liczba wydanych pozwoleń	Liczba budynków (liczba mieszkań)
1		2	3
1	Budownictwo jednorodzinne	74	100 (113)
2	Budownictwo wielorodzinne	4	5 (168)
3	Budynki zakwaterowania turystycznego	1	1
4	Budynki biurowe	1	1
5	Budynki handlowo-usługowe	17	17
6	Budynki transportu i łączności	16	17
7	Budynki przemysłowe	16	25
8	obiekty kulturalne, o charakterze edukacyjnym, szpitali, zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	7	7
9	Pozostałe budynki niemieszkalne	4	4
10	Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	132	132

11	Pozostałe obiekty	466	490
----	-------------------	-----	-----

Źródło: Wydział Planowania Przestrzennego i Budownictwa UMT

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

W roku 2014 w obszarze miasta Tarnowa uchwalono miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu w rejonie torów kolejowych relacji Tarnów – Szczucin oraz ulic: Mościckiego, Rolniczej i Jastruna, o pow. ok. 142 ha. Celem planu było przekształcenie atrakcyjnie zlokalizowanego terenu sadów zablokowanych w zurbanizowaną przestrzeń miejską o funkcji mieszkaniowo – usługowej.

1. 2. Demografia

Ogólna liczba mieszkańców Tarnowa zmniejszyła się o 876 osób, w tym o 515 kobiet i o 361 mężczyzn, chociaż stanowiło to tylko 0,78 % ogółu. Mimo istotnej przewagi ilościowej kobiet opuszczających miasto nadal w liczbach bezwzględnych w mieście jest ich więcej o 6.755. W zakresie migracji wszystkie wskaźniki poza emigracją tarnowian, czyli wymeldowaniem z pobytu stałego za granicę są również ujemne. Godnym podkreślenia jest fakt, że czasowo wyjechało za granicę mniej o prawie 52 % tarnowian, co przekłada się na spadek o 345 osób.

Tabela nr 3: Liczba ludności Tarnowa w latach 2013 – 2014

Wyszczególnienie	Liczba osób w 2013	Liczba osób w 2014	Dynamika w %
Mieszkańców ogółem, w tym:	112.507	111.631	99,22
zameldowani na pobyt stały	109.524	108.942	99,46
zameldowani na pobyt czasowy	2.983	2.689	90,14
kobiety	59.708	59.193	99,13
mężczyźni	52.799	52.438	99,31
uprawnieni do głosowania w wyborach powszechnych	91.651	91.044	99,33

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Tarnowa

Tabela nr 4: Migracja w latach 2013 – 2014

Wyszczególnienie	Liczba osób w 2013	Liczba osób w 2014	Dynamika w %
przybyło do Tarnowa z innych gmin na pobyt stały	860	851	98,95
zmieniło miejsce zamieszkania na terenie Tarnowa	1.781	1.466	82,31
wymeldowało się z pobytu stałego w Tarnowie do innych gmin	1.470	1.458	99,18
wymeldowało się na pobyt stały za granicę - emigracja	341	342	100,29
zgłosiło czasowy wyjazd za granicę	668	323	48,35

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Tarnowa

Migracja w ramach tarnowskich osiedli wskazuje, że w 2014 r. dodatnią dynamikę odnotowano w osiedlach Rzędzin, Mościce, Chyszów, Krzyż, Westerplatte i Zielone. Tam przybyło stałych mieszkańców, chociaż nie był to znaczny przyrost.

Tabela nr 5: Liczba stałych mieszkańców w osiedlach w latach 2013 – 2014

Wyszczególnienie	2013	2014	Dynamika w %
Osiedle Nr 1 „Starówka”	9.647	9.472	98,18
Osiedle Nr 2 „Strusina”	15.182	15.056	99,17
Osiedle Nr 3 „Piaskówka”	11.669	11.593	99,34
Osiedle Nr 4 „Grabówka”	12.330	12.178	98,76
Osiedle Nr 5 „Rzędzin”	2.534	2.572	101,49
Osiedle Nr 6 „Gumniska”	6.337	6.317	99,68
Osiedle Nr 7 „Krakowska”	2.905	2.886	99,34
Osiedle Nr 8 „Mościce”	10.200	10.214	100,13
Osiedle Nr 9 „Chyszów”	1.854	1.873	101,02
Osiedle Nr 10 „Klikowa”	2.476	2.473	99,87
Osiedle Nr 11 „Krzyż”	5.795	5.822	100,46
Osiedle Nr 12 „Jasna”	12.449	12.291	98,73
Osiedle Nr 13 „Westerplatte”	5.867	5.930	101,07
Osiedle Nr 14 „Legionów”	2.363	2.353	99,57
Osiedle Nr 15 „Koszyce”	2.376	2.354	99,07
Osiedle Nr 16 „Zielone”	5.540	5.558	100,32
Razem	109.524	108.942	99,47

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Tarnów

Tabela nr 6: Gęstość zaludnienia w latach 2013 – 2014

Rok	Powierzchnia km ²	Liczba ludności	Liczba ludności na 1 km ²
2013	72,4	112.507	1.553
2014	72,4	111.361	1.538

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Tarnowa

Zdecydowanie pocieszające są wskaźniki dotyczące przyrostu naturalnego tarnowian. Mimo, że nadal jest on ujemny, to w odniesieniu do 2013 roku różnica pomiędzy urodzeniami a zgonami zmniejszyła się prawie o połowę. Szczególnie pozytywnym zjawiskiem jest większa liczba urodzeń, chociaż istotne jest również zmniejszenie się liczby zgonów.

Tabela nr 7: Przyrost naturalny w latach 2013 – 2014

Lata	Liczba urodzeń	Liczba zgonów	Przyrost naturalny	Dynamika w %
2013	939	1.056	- 117	88,92
2014	951	1.016	- 65	93,60

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Tarnowa

Tabela nr 8: Wybrane pozycje z ewidencji prowadzonych przez Urząd Stanu Cywilnego

Rodzaj zadania	2013	2014
Liczba sporządzonych aktów urodzeń	2.385	2.254
Liczba sporządzonych aktów małżeństw	763	858
Liczba sporządzonych aktów zgonów	1.699	1.699
Liczba wydanych decyzji administracyjnych dotyczących wpisu zagranicznego aktu stanu cywilnego do polskich ksiąg stanu cywilnego	361	324
Liczba wydanych decyzji administracyjnych dotyczących sprostowania lub uzupełnienia aktów stanu cywilnego	423	417
Liczba wydanych decyzji administracyjnych dotyczących administracyjnej zmiany imienia lub nazwiska	89	83
Ilość wydanych zaświadczeń o zdolności prawnej do zawarcia małżeństwa za granicą	51	66

Źródło: Urząd Stanu Cywilnego w Tarnowie

2. WŁADZE MIASTA

2.1 Uchwałodawcza – Rada Miejska w Tarnowie

Rada Miejska w Tarnowie jest organem stanowiącym i kontrolnym Gminy Miasta Tarnowa. Do kompetencji Rady Miejskiej w Tarnowie należy w szczególności:

- uchwalanie statutu Gminy Miasta Tarnowa,
- uchwalanie budżetu miasta, rozpatrywanie sprawozdania z wykonania budżetu oraz podejmowanie uchwały w sprawie udzielenia lub nieudzielenia absolutorium z tego tytułu,
- uchwalanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- uchwalanie programów gospodarczych,
- tworzenie jednostek pomocniczych (rad osiedli), po przeprowadzeniu konsultacji z mieszkańcami lub z ich inicjatywy oraz ustalanie zakresu działania tych jednostek, a także zasad przekazywania im składników mienia do korzystania i przekazywania środków budżetowych na realizację zadań przez te jednostki,
- podejmowanie uchwał w sprawach podatków i opłat w granicach określonych w odrębnych ustawach,
- podejmowanie uchwał w sprawach majątkowych miasta, przekraczających zakres zwykłego zarządu,
- podejmowanie uchwał w sprawach współdziałania z innymi gminami oraz wydzielanie na ten cel odpowiedniego majątku,
- podejmowanie uchwał w sprawach herbu miasta, nazw ulic i placów, a także wnoszenia pomników,

- nadawanie Honorowego Obywatelstwa Miasta Tarnowa,
- kontrola działalności prezydenta, miejskich jednostek organizacyjnych oraz jednostek pomocniczych miasta, poprzez działalność komisji rewizyjnej.

W 2014 r. odbyło się 21 sesji Rady Miejskiej w Tarnowie, podczas których podjęto 154 uchwały. Radni zgłosili 83 wnioski sesyjne i międzysesyjne. Siedem sesji odbyło się w trybie nadzwyczajnym, jedna miała charakter uroczysty.

Tabela nr 9: Prace komisji Rady Miejskiej w Tarnowie w kadencji 2010 – 2014

Nazwa Komisji Rady Miejskiej	Liczba posiedzeń	Liczba opinii	Liczba wniosków
Komisja Rozwoju Miasta i Spraw Komunalnych	22	71	22
Komisja ds. Strategii Rozwoju Miasta Tarnowa	0	0	0
Komisja Sportu, Rekreacji i Turystyki	9	3	21
Komisja Kultury i Ochrony Zabytków	10	7	1
Komisja Ekonomiczna	14	57	9
Komisja Zdrowia	8	10	3
Komisja Rewizyjna	14		18
Komisja Oświaty	9	21	8
Komisja Porządku Publicznego	7	3	4
Komisja Rodziny i Spraw Społecznych	9	26	4
Komisja ds. Nazewnictwa Ulic i Placów Publicznych	4	4	7
Komisja Statutowa	5	5	0
Komisja doraźna Rady Miejskiej w Tarnowie do przeprowadzenia przeglądu wszystkich realizowanych przez Gminę Miasta Tarnowa robót budowlanych, dostaw i usług o wartości jednostkowej powyżej jednego miliona złotych w latach 2007-2013	16	0	35

Źródło: Kancelaria Rady Miejskiej w Tarnowie

Tabela nr 10: Prace komisji Rady Miejskiej w Tarnowie w kadencji 2014 – 2018

Nazwa Komisji Rady Miejskiej	Liczba posiedzeń	Liczba opinii	Liczba wniosków
Komisja Rozwoju Miasta i Spraw Komunalnych	2	5	2
Komisja Sportu, Rekreacji i Turystyki	1	0	0
Komisja Kultury i Ochrony Zabytków	1	0	0
Komisja Ekonomiczna	3	10	1
Komisja Zdrowia	1	0	2
Komisja Rewizyjna	1	0	0
Komisja Oświaty	1	1	2
Komisja Porządku Publicznego	1	1	1
Komisja Rodziny i Spraw Społecznych	1	1	0
Komisja ds. Nazewnictwa Ulic i Placów Publicznych	0	0	0
Komisja Statutowa	0	0	0

Źródło: Kancelaria Rady Miejskiej w Tarnowie

2.2 Wykonawcza - Prezydent Miasta Tarnowa

Prezydent Miasta Tarnowa jako organ wykonawczy gminy posiada prerogatywy określone wprost w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594, z późn. zm.). Do kompetencji prezydenta należy w szczególności:

- wykonywanie uchwał Rady Miejskiej,
- kierowanie bieżącymi sprawami miasta oraz reprezentowanie go na zewnątrz,
- wydawanie aktów prawnych w zakresie swoich kompetencji w formie zarządzeń,
wydawanie decyzji w indywidualnych sprawach z zakresu administracji publicznej
- wykonywanie kompetencje ustawowe starosty powiatowego,
- ustalanie zadań w zakresie przygotowania i realizacji przedsięwzięć obrony cywilnej i kontrolowanie ich realizacji
- zapewnienie funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej.

Do kompetencji Prezydenta, jako kierownika Urzędu Miasta Tarnowa (UMT) należy:

- organizowanie funkcjonowania Urzędu w sposób zapewniający prawidłową realizację jego zadań,
- planowanie pracy Urzędu i nadzorowanie wykonywanych zadań,
- realizacja zadań polityki kadrowej, dbanie o należyty dobór pracowników Urzędu, ich ocenę oraz podnoszenie kwalifikacji i skuteczności ich pracy,
- gospodarowanie środkami na wynagrodzenia pracowników Urzędu oraz innymi funduszami będącymi w jego dyspozycji, w granicach ustalonych w budżecie Miasta na bezpośrednie funkcjonowanie Urzędu,
- rozstrzyganie sporów kompetencyjnych między członkami kierownictwa Urzędu oraz kierownikami jednostek organizacyjnych Urzędu,
- wydawanie aktów kierownictwa wewnętrznego,
- podpisywanie dokumentów i korespondencji zastrzeżonych w § 8 Regulaminu,
- reprezentowanie Urzędu na zewnątrz oraz składanie oświadczeń woli dotyczących jego funkcjonowania oraz gospodarowanie mieniem Urzędu,
- koordynowanie i nadzorowanie zadań ochrony informacji niejawnych wykonywanych przez Pełnomocnika ds. ochrony informacji niejawnych,

- organizowanie, nadzorowanie i określanie zadań pracowników w zakresie gospodarki finansowej i rachunkowości,
- organizowanie, nadzorowanie i określanie zadań pracowników w zakresie kontroli i sprawozdawczości,
- koordynowanie kontroli zewnętrznych i wewnętrznych funkcjonowania Urzędu, z wyjątkiem kontroli dotyczących realizacji budżetu Miasta,
- nadzór nad realizacją wniosków pokontrolnych i przygotowaniem odpowiedzi do organów kontrolnych w odniesieniu do zaleceń pokontrolnych.

Działając z upoważnienia Prezydenta Miasta Tarnowa w 2014 r., w Urzędzie Miasta Tarnowa wydano 84.518 decyzji administracyjnych, od których wniesiono 173 odwołań, z czego organ drugiej instancji uchylił 82 decyzje (co daje 0,1 % wydanych decyzji).

2.3 Jednostki pomocnicze – Rady Osiedli

Rady Osiedli stanowią jednostki pomocnicze Gminy Miasta Tarnowa, wybierane na okres czteroletniej kadencji przez mieszkańców tych osiedli. Do zakresu działania osiedla należy zaspokajanie zbiorowych potrzeb mieszkańców osiedla oraz wspieranie organów Miasta w wykonywaniu ich zadań, w tym m.in.:

- określanie przedsięwzięć z zakresu infrastruktury technicznej osiedla wymagających sfinansowania z budżetu miasta, w granicach kwot przeznaczonych na te cele,
  - udział w rozpatrywaniu i przygotowaniu projektów rozstrzygnięć dotyczących zaspokajania zbiorowych potrzeb mieszkańców osiedla,
  - opiniowanie zagadnień poddanych konsultacjom przez Radę Miejską w Tarnowie.
- W 2014 roku w Tarnowie działało 13 Rad Osiedli.

Zadania zrealizowane ze środków Rad Osiedli:

- Osiedle Nr 4 „Grabówka” – doposażenie placu zabaw - karuzelę talerzowa z ławeczkami za kwotę 5.000 zł, ogrodzenie osłonowe boiska (12.000 zł),
- Osiedla nr 15 „Koszyce” – doposażenie placu zabaw za kwotę 7.500 zł.

2.4 Ciała doradcze

W 2014 r. przy Prezydencie Miasta Tarnowa działały następujące ciała doradcze:

1. Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych przy Prezydencie Miasta Tarnowa
2. Rada Sportu Gminy Miasta Tarnowa
3. Rada Kultury Gminy Miasta Tarnowa
4. Komisja Bezpieczeństwa i Porządku dla miasta Tarnowa
5. Miejska Komisja Urbanistyczno-Architektoniczna
6. Tarnowskie Forum Przedsiębiorczości
7. Tarnowska Rada Seniorów

Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych przy Prezydencie Miasta Tarnowa

Do zakresu działania Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych (Społecznej Rady) należy: inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych oraz realizacji praw osób niepełnosprawnych, opiniowanie projektów miejskich programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych, ocena realizacji programów, opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez Radę Miejską w Tarnowie pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych. W 2014 r. Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych działała w pięcioosobowym składzie:

Przewodnicząca Rady: Dorota Budzyńska,
Wiceprzewodniczący: Andrzej Ziembowski,
Aneta Michalska-Kocjan,
Tomasz Wardzała,
Magdalena Drożdż.

W 2014 r. Społeczna Rada odbyła cztery posiedzenia, na których zajmowała się następującymi sprawami:

- 1) Wstąpiła do Komendanta Straży Miejskiej w Tarnowie o umożliwienie dostępu do miejsca parkingowego wyznaczonego dla osób niepełnosprawnych przy budynku Straży Miejskiej w Tarnowie. W rezultacie Komendant Straży Miejskiej zwrócił się wnioskiem o wyznaczenie dodatkowego miejsca postojowego dla osób niepełnosprawnych.
- 2) Dwukrotnie opiniowała propozycje uchwał Rady Miejskiej w Tarnowie w sprawie określenia zadań, na które przeznaczane są środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) przyznane powiatom wg algorytmu oraz wysokość kwot przeznaczonych na poszczególne zadania, zgodnie z aktualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych, co spowodowało wydatkowanie przyznanego Miastu środków PFRON na poziomie 99,87%.
- 3) Na rok 2014 zaproponowano dodatkowe kryteria przyznawania dofinansowania ze środków PFRON zadań realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (MOPS) z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych (dofinansowanie przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych, sprzętu rehabilitacyjnego, likwidacji barier architektonicznych, likwidacji barier w komunikowaniu się i technicznych oraz turnusów rehabilitacyjnych) indywidualnym osobom niepełnosprawnym, tak aby zrównoważyć ilość środków finansowych z potrzebami wnioskodawców.
- 4) Zaopiniowała pozytywnie propozycję zmiany Kart Oceny Merytorycznej Wniosków „P” i „O” o dofinansowanie ze środków PFRON w ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd” w 2014 r. Rada oceniła także wnioski złożone w ramach programu przez wnioskodawców wykazujących szczególne utrudnienia.
- 5) Rozpatrzyła i zaopiniowała pozytywnie pięć projektów zgłoszonych w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami II” Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych tj.:

- zakup i montaż windy dla osób niepełnosprawnych w budynku Urzędu Miasta Tarnowa przy ul. Goldhammera 3,
- zakup i montaż windy dla osób niepełnosprawnych w budynku Urzędu Miasta Tarnowa przy ul. Nowej 4,
- zakup i montaż windy dla osób niepełnosprawnych w budynku Urzędu Miasta Tarnowa przy ul. Mickiewicza 2,
- zakup autobusu do przewozu osób niepełnosprawnych dla Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Tarnowie,
- wymiana windy i nadbudowa dwóch szybów windowych w Pawilonie nr II Specjalistycznego Szpitala im. E. Szczeklika w Tarnowie.

Rada opiniowała projekt dotyczący „Tygodnia Godności Osób Niepełnosprawnych Małopolskie Dni Osób Niepełnosprawnych” złożony w ramach konkursu „Samorząd Równych Szans 2014” – otrzymano wyróżnienie.

Rada interweniowała w sprawie osoby niepełnosprawnej, bezskutecznie ubiegającej się o dofinansowanie do zakupu sprzętu komputerowego, proponując używany komputer typu laptop.

Rada Sportu Gminy Miasta Tarnowa

Rada Sportu Gminy Miasta Tarnowa powołana została w 2005 r. Do jej zadań należy w szczególności opiniowanie: strategii rozwoju Gminy Miasta Tarnowa w zakresie kultury fizycznej, projektu budżetu Miasta w części dotyczącej kultury fizycznej, projektów uchwał Rady Miejskiej w Tarnowie dotyczących rozwoju kultury fizycznej w Gminie Miasta Tarnowa, programów dotyczących bazy sportowej na terenie Miasta, planów imprez sportowych i rekreacyjnych organizowanych przez różne organizacje na terenie Tarnowa, a dofinansowanych z budżetu Miasta.

Rada Sportu pracowała w roku 2014 w następującym składzie:

Przewodniczący Rady: Piotr Skrzyniarz,
 Zastępca Przewodniczącego: Kazimierz Mróz,
 Krzysztof Janas,
 Waldemar Urban,
 Edward Rusnarczyk,
 Członek Rady Sportu,
 Członek Rady Sportu,
 Michał Ligęski,
 Marek Baran.

W 2014 r. Rada Sportu odbyła trzy posiedzenia.

- 1) W dniu 27 stycznia 2014 r. odbyło się pierwsze posiedzenie Rady Sportu (wspólne z Komisją Sportu, Rekreacji i Turystyki Rady Miejskiej w Tarnowie). Program posiedzenia przedstawiał się następująco:

- dyskusja nad kwestią konieczności wprowadzenia strategii rozwoju sportu w Tarnowie,
- sprawy bieżące i wolne wnioski.

2) W dniu 18 lutego 2014 r. odbyło się drugie posiedzenie Rady Sportu. Program posiedzenia przedstawiał się następująco:

- wydanie opinii dla Prezydenta Miasta Tarnowa, w zakresie wniosków o przyznanie nagród, wyróżnień i stypendiów sportowych za osiągnięcia sportowe uzyskane w roku 2013 - zgodnie z uchwałą Nr VI/50/2011 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 27 stycznia 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad, trybu przyznawania i pozbawiania oraz rodzajów i wysokości stypendiów sportowych, nagród i wyróżnień za osiągnięte wyniki sportowe, a także warunków i trybu przyznawania wyróżnień i nagród pieniężnych za osiągnięcia w działalności sportowej oraz rodzajów tych wyróżnień i wysokości nagród pieniężnych (Dz. Urz. Woj. Małop. Nr 87, poz. 698),

- sprawy bieżące i wolne wnioski.

3) W dniu 28 maja 2014 r. odbyło się trzecie posiedzenie Rady Sportu. Program posiedzenia przedstawiał się następująco:

- dyskusja (wydanie opinii) dotycząca projektu Strategii Rozwoju Sportu Miasta Tarnowa do roku 2020,

- sprawy bieżące i wolne wnioski.

Poszczególni członkowie Rady Sportu, brali też udział, jako zaproszeni goście, w posiedzeniach Komisji Sportu, Rekreacji i Turystyki Rady Miejskiej w Tarnowie, w terminach 8 września 2014 r. i 3 listopada 2014 r.

Rada Kultury Gminy Miasta Tarnowa

Rada Kultury Gminy Miasta Tarnowa jest organem doradczym Prezydenta Miasta Tarnowa w sferze wspierania i promocji twórczości, działań i inicjatyw kulturalnych. Stanowi platformę współdziałania samorządu ze środowiskiem twórców, animatorów kultury i promotorów wydarzeń artystycznych. Powoływana jest na okres trwania kadencji Prezydenta Miasta Tarnowa. Do jej zadań należy w szczególności: opiniowanie kierunków działań wpływających na rozwój kultury, inicjowanie rozwoju kultury i wskazywanie sposobów rozwiązywania problemów hamujących rozwój kultury, poszukiwanie metod promocji miasta w oparciu o działania kulturalne, doradztwo w dziedzinie mecenatu kulturalnego, inspirowanie i wskazywanie możliwości wspomagania działań tarnowskiego środowiska twórców i animatorów kultury.

Od 25 lutego 2011 r. do 20 listopada 2014 r. w skład Rady Kultury Gminy Miasta Tarnowa wchodził:

Przewodnicząca Rady: Maria Kanior,
Zastępca Przewodniczącej: Barbara Brożek-Czekańska,
Krzysztof Borowiec,
ks. Tadeusz Bukowski,
Jerzy Hebda,
Maria Janik,
Piotr Kopa,
dr Jacek Kucaba,
Łukasz Maciejewski,
Grażyna Nowak,
Witold Pazera,

Andrzej Radzik,
Jerzy Sztyler.

W 2014 r. odbyły się trzy posiedzenia Rady Kultury Gminy Miasta Tarnowa, podczas których m. in. omawiano wydarzenia kulturalne w 2014 r., podsumowywano 28. Tarnowską Nagrodę Filmową, spotkano się z nowym dyrektorem artystycznym Teatru im. L. Solskiego w Tarnowie. Na ostatnim spotkaniu w dniu 20 listopada 2014 r. podsumowano kadencję Rady Kultury w latach 2010-2014.

Komisja Bezpieczeństwa i Porządku dla miasta Tarnowa

Komisja Bezpieczeństwa i Porządku dla miasta Tarnowa realizuje zadania Prezydenta Miasta Tarnowa w zakresie zwierzchnictwa nad powiatowymi służbami, inspekcjami i strażami oraz zadań określonych w ustawach w zakresie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli. W 2014 r. upłynęła IV kadencja Komisji Bezpieczeństwa i Porządku dla miasta Tarnowa. Zarządzeniem Nr 69/2014 z dnia 7 lutego 2014 r. Prezydenta Miasta Tarnowa w sprawie powołania Komisji Bezpieczeństwa i Porządku dla miasta Tarnowa utworzono Komisję Bezpieczeństwa i Porządku dla miasta Tarnowa V kadencji, w skład której weszli:

Przewodniczący Komisji: Henryk Słomka-Narożański,
Zastępcy Przewodniczącego: Katarzyna Łacka-Sutkowska,
Adam Sajdak,
Jerzy Hebda,
Dorota Krakowska,
Zbigniew Ostrowski,
Stefan Piotrowski,
Robert Biernat,
Witold Ślęzak.
Arkadiusz Bara,
Do udziału w pracach Komisji z głosem doradczym powołani zostali:
Tadeusz Pawlik,
Tadeusz Sitko.

W okresie sprawozdawczym Komisja obradowała na jednym posiedzeniu, które odbyło się w dniu 3 kwietnia 2014 r. Na posiedzeniu Komisja dokonała oceny zagrożeń porządku publicznego i bezpieczeństwa mieszkańców miasta Tarnowa na podstawie:

- informacji Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Tarnowie o stanie bezpieczeństwa miasta Tarnowa w zakresie ochrony przeciwpożarowej w 2013 r.,
- sprawozdania Komendanta Miejskiego Policji w Tarnowie ze swojej działalności, a także informacji o stanie porządku i bezpieczeństwa publicznego miasta Tarnowa w 2013 r.,
- informacji Komendanta Straży Miejskiej w Tarnowie o działalności Straży Miejskiej w Tarnowie w 2013 r.

Komisja pozytywnie zaopiniowała działalność służb. Materiał ten był następnie przedmiotem obrad sesji Rady Miejskiej w Tarnowie. Omówiono również kwestie związane z funkcjonowaniem numeru alarmowego 112, po przejęciu jego obsługi przez Wojewódzkie Centrum Powiadamiania Ratunkowego w Krakowie. Szczegółowej informacji w tej kwestii udzielił Komendant Miejski Państwowej Straży Pożarnej informując, że system powiadamiania w województwie małopolskim uległ poprawie, nie odnotowano znacznych pomyłek podczas przekazywania zgłoszeń, natomiast w dalszym ciągu zaobserwowano

nieznaczne opóźnienia w przekazywaniu informacji z WCPR w Krakowie do dyżurnego operacyjnego w Tarnowie. Komendant poruszył również temat dojazdu do Jednostki Ratowniczo Gaśniczej Nr 2 przy ul. Błonie w Tarnowie. Zwrócił uwagę, iż dojazd do Jednostki odbywa się przez teren prywatny, pożądanym zatem rozwiązaniem w tej sytuacji byłoby skomunikowanie Jednostki z łącznikiem autostrady A4.

Członkowie Komisji omówili także inne sprawy, dotyczące szeroko pojętego bezpieczeństwa, m.in. zabezpieczania imprez sportowych i zgromadzeń publicznych, podejmowania działań zapobiegawczych w kwestii ochrony przeciwpowodziowej, wyposażenia Policji, Straży Pożarnej, Straży Miejskiej w niezbędny sprzęt. Wyrazili potrzebę kontynuacji przez poszczególne służby działań profilaktycznych skierowanych zarówno dla dzieci i młodzieży, jak i dla dorosłych.

Z uwagi na pozytywną ocenę stanu bezpieczeństwa i porządku oraz prawidłowego wykonywania swoich zadań przez służby do tego powołane, Komisja zdecydowała, iż posiedzenia będą zwoływane jedynie w sytuacjach koniecznych z punktu widzenia istniejących w tym względzie regulacji prawnych oraz w przypadkach nadzwyczajnego zagrożenia, które wymagać będą wypracowania jej opinii bądź stanowiska z zakresu bezpieczeństwa i porządku publicznego dla Prezydenta Miasta Tarnowa.

W 2014 r. upłynęła VI kadencja Rady Miejskiej w Tarnowie, skutkiem czego pracę w Komisji Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego zakończyło dwóch radnych - Adam Sajdak i Jerzy Hebda. W dniu 30 grudnia 2014 r. Rada Miejska w Tarnowie VII kadencji do składu Komisji delegowała radnych - Jana Niedojadło i Kazimierza Żurowskiego.

Miejska Komisja Urbanistyczno-Architektoniczna w Tarnowie

Miejska Komisja Urbanistyczno-Architektoniczna w Tarnowie powołana została zarządzeniem nr 316/2007 Prezydenta Miasta Tarnowa z dnia 6 września 2007 r. w sprawie powołania Miejskiej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej w Tarnowie z późn. zm. Jest organem doradczym Prezydenta Miasta Tarnowa w sprawach zagospodarowania przestrzennego. Komisja powołana jest do opiniowania projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz dokonywanych przez Prezydenta Miasta Tarnowa ocen i analiz zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy.

W 2014 r. Komisja pracowała w składzie sześciu osób:

Przewodnicząca Komisji: Jolanta Pawlus,
Zastępcą Przewodniczącej: Barbara Knapik,
Małgorzata Abramowicz,
Małgorzata Przybysz-Ławnicka,
Ewa Bień,
Janusz Jagliński.

W 2014 r. Komisja zebrała się na czterech posiedzeniach, podczas których wydała opinie o projektach dwóch planów i jednej zmiany planu miejscowego, sporządzanych przez Gminę Miasta Tarnowa.

Na posiedzeniu 21 maja 2014 r. opiniowano projekt zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w Tarnowie w rejonie ulic: Orkana, Wolańskiej i Marii Dąbrowskiej. Przedłożony projekt dotyczył zmian przebiegu linii zabudowy w terenach budowlanych, zmiany przeznaczenia terenów zieleni na tereny zabudowy mieszkaniowej, korekty zapisów tekstu planu w dostosowaniu do obowiązujących przepisów oraz wykonania nowego rysunku planu, zastępującego dotychczas obowiązujący.

Na posiedzeniu 12 sierpnia 2014 r. opiniowano analizę zmian w zagospodarowaniu przestrzennym miasta Tarnowa. Przedmiotową analizę przeprowadza Prezydent Miasta co najmniej raz w czasie kadencji Rady Miejskiej, oceniając postępy w opracowaniu planów

miejscowych i opracowując wieloletnie programy ich sporządzania w nawiązaniu do ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta, z uwzględnieniem decyzji zamieszczonych w rejestrach oraz wniosków w sprawie sporządzenia lub zmiany planu. Opinia o powyższej analizie przekazana została Radzie Miejskiej w Tarnowie.

Na posiedzeniu 22 września 2014 r. opiniowano projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru miasta Tarnowa w rejonie ul. Błonie, ronda Niepodległości i ul. Nowodąbrowskiej.

Na posiedzeniu 15 grudnia 2014 r. opiniowano projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru miasta Tarnowa wyznaczonego al. Jana Pawła II, ul. Nowodąbrowską i autostradą A-4 – „Krzyż Wschód I”.

Podczas posiedzeń Miejska Komisja Urbanistyczno-Architektoniczna podjęła cztery uchwały wydając opinie pozytywne dotyczące przedłożonych opracowań.

Tarnowskie Forum Przedsiębiorczości

W 2014 r. Tarnowskie Forum Przedsiębiorczości zakończyło swoją działalność. W marcu 2015 r. w miejsce Tarnowskiego Forum Przedsiębiorczości zostało powołane nowe ciało doradcze Prezydenta Miasta Tarnowa – „Rada Gospodarcza”.

Tarnowska Rada Seniorów

Tarnowska Rada Seniorów powołana została zarządzeniem Nr 231/2013 Prezydenta Miasta Tarnowa z dnia 18 czerwca 2013 r. w sprawie powołania Tarnowskiej Rady Seniorów, ustalenia jej składu i zasad działania. Tarnowska Rada Seniorów jest ciałem o charakterze inicjatywnym, doradczym i konsultacyjnym, która w oparciu o zasoby wiedzy i doświadczenia środowiska osób starszych współpracuje z władzami miasta Tarnowa w obszarze spraw lokalnych, w szczególności dotyczących planowania i realizacji polityki prosenioralnej w mieście.

W latach 2013-2014 Tarnowską Radę Seniorów tworzyły następujące osoby:

Przewodnicząca Rady: Ludwika Gawron,

Marek Trusz,

Stanisław Bem,

Bogdan Banaś,

Andrzej Kasznia.

Członkowie Rady reprezentowali różne obszary życia mieszkańców Tarnowa, w szczególności edukacji, sportu, kultury, ochrony zdrowia i spraw społecznych.

Głównym celem działania Tarnowskiej Rady Seniorów jest integracja i wspieranie środowiska osób pokolenia 50+ oraz wyrażanie jego zbiorowych interesów.

Do zadań Rady należało w szczególności:

- inicjowanie przedsięwzięć w zakresie integracji społecznej osób pokolenia 50+ oraz zaspokojenia potrzeb tej grupy społecznej,

- podejmowanie działań zmierzających do wykorzystania potencjału i czasu osób pokolenia 50+ na rzecz inicjatyw środowiskowych, w szczególności w zakresie kultury, sportu i edukacji,

- opiniowanie lokalnych rozwiązań prawnych dotyczących sytuacji osób pokolenia 50+ lub mogących mieć na nią wpływ oraz spraw przedłożonych Radzie do zaopiniowania przez Prezydenta Miasta Tarnowa,

- doradztwo i inicjowanie pomocy dla osób pokolenia 50+, w szczególności w zakresie zabezpieczenia społecznego, opieki zdrowotnej, pomocy socjalnej i usług opiekuńczych,

- współpraca z organizacjami i instytucjami, które zajmują się problemami osób pokolenia 50+.

W 2014 r. Tarnowska Rada Seniorów odbyła dziewięć posiedzeń. Rada realizowała następujące działania:

1) w zakresie doradztwa i inicjatyw na rzecz osób starszych:

- wyrażanie opinii oraz propozycji związanych z organizacją obchodów II Dnia Tarnowskiego Seniora. Organizacje pozarządowe działające na rzecz osób starszych mogły zaprezentować swoje osiągnięcia oraz dzieła podczas uroczystości organizowanych w Teatrze im. Ludwika Solskiego w Tarnowie,

- przedłożenie propozycji zorganizowania wolontariatu młodzieżowego, mającego na celu prowadzenie nieodpłatnych zajęć w klubach seniora, Uniwersytetach Trzeciego Wieku w różnych obszarach tematycznych, w tym edukacji seniorów w pisaniu projektów mających na celu pozyskanie środków zewnętrznych na realizację zadań i pomocy w ich realizacji. W wyniku m.in. tej inicjatywy planowane jest ogłoszenie konkursu dla organizacji pozarządowych „Utworzenie i prowadzenie Tarnowskiego Centrum Wolontariatu”,

- zaplanowanie w budżecie miasta środków finansowych dla klubów seniora nie zarejestrowanych w KRS na bieżącą ich działalność.

2) W zakresie opiniodawczym lokalnych rozwiązań prawnych dotyczących sytuacji osób pokolenia 50+

- wyrażanie opinii do projektu uchwały wprowadzającej program Karta Tarnowskiego Seniora, w zakresie promowania tarnowskiej polityki senioralnej.

3) w zakresie współpracy z organizacjami i instytucjami działającymi na rzecz seniorów w 2014 r. Tarnowska Rada Seniorów odbyła szereg spotkań z przedstawicielami stowarzyszeń, uniwersytetów oraz klubów zajmujących się sprawami seniorów i współpracujących z seniorami.

W ramach strony internetowej Urzędu Miasta Tarnowa została stworzona podstrona dedykowana tarnowskim seniorom. Zgodnie z sugestią Tarnowskiej Rady Seniorów zostały umieszczone informacje i linki do stron internetowych nie tylko stowarzyszeń i klubów seniora, ale także innych instytucji (m.in. domów pomocy społecznej, Uniwersytetów Trzeciego Wieku, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej). Dodatkowo w miesięczniku Tarnów.pl regularnie zamieszczane są informacje o ważnych dla seniorów sprawach, organizacjach i instytucjach działających na ich rzecz, a także o ofercie przedsięwzięć dla seniorów,

Tarnowska Rada Seniorów objęła patronatem kilka środowiskowych imprez kulturalnych, m.in.:

- Piknik Integracyjny dla Seniorów pn. „Pieczenie ziemniaka” zorganizowany przez mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Tarnowie,

- międzypokoleniowe spotkanie studentów i seniorów w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Tarnowie (PWSZ),
- spotkania okolicznościowe w Klubie Seniora przy Parafii Dobrego Pasterza,
- opłatkowe spotkanie Seniorów w Seminarium Duchownym w Tarnowie,
- spotkanie okolicznościowe w Klubie Emerytów i Rencistów,
- Majówka Integracyjno-Sportowa pn. „Na Ludową Nutę” organizowaną przez Dom Pomocy Społecznej im. Św. Brata Alberta w partnerstwie z Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Tarnowie,

Ponadto w 2014 r. Urząd Miasta Tarnowa przystąpił do organizowanego przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie Plebiscyt „*Poza Stereotypem – Senior roku 2013*”, którego celem jest poszukiwanie aktywnych seniorów z terenu Małopolski, przede wszystkim osób nieszablonowych, które pomimo wieku i zakończenia aktywności zawodowej wciąż działają, rozwijają swoje pasje, spełniają marzenia. Pani Ludwika Gawron została wyróżniona nominacją do tytułu „Senior Roku 2013”.

2.5 Miejskie jednostki organizacyjne i jednostki powiązane

Tabela nr 11: Wykaz tarnowskich samorządowych jednostek organizacyjnych oraz jednostek powiązanych

JEDNOSTKI BUDŻETOWE		Zatrudnienie	
		Liczba osób	Liczba etatów
1	Przedszkole Publiczne Nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi w Tarnowie	27	23,61
2	Przedszkole Publiczne Nr 3 w Tarnowie	23	20,38
3	Przedszkole Publiczne Nr 4 w Tarnowie	16	12,55
4	Przedszkole Publiczne Nr 5 w Tarnowie	23	20,86
5	Przedszkole Publiczne Nr 6 w Tarnowie	26	23,57
6	Przedszkole Publiczne Nr 8 „Pod Stokrotką” w Tarnowie	48	43,19
7	Przedszkole Publiczne Nr 12 w Tarnowie	25	23,94
8	Przedszkole Publiczne Nr 13 w Tarnowie	20	19,13
9	Przedszkole Publiczne Nr 14 z Oddziałem Integracyjnym w Tarnowie	36	33,53
10	Przedszkole Publiczne Nr 15 w Tarnowie	23	20,67
11	Przedszkole Publiczne Nr 17 w Tarnowie	30	27,21
12	Przedszkole Publiczne Nr 18 z Oddziałami Integracyjnymi w Tarnowie	46	40,41
13	Przedszkole Publiczne Nr 19 w Tarnowie	27	24,90
14	Przedszkole Publiczne Nr 20 w Tarnowie	24	22,46
15	Przedszkole Publiczne Nr 21 w Tarnowie	25	24,17
16	Przedszkole Publiczne Nr 24 w Tarnowie	37	29,92
17	Przedszkole Publiczne Nr 26 w Tarnowie	28	24,58
18	Przedszkole Publiczne Nr 27 w Tarnowie	15	13,05
19	Przedszkole Publiczne Nr 29 im. Marii Konopnickiej w Tarnowie	31	27,23

20	Przedszkole Publiczne Nr 31 w Tarnowie	31	27,07
21	Przedszkole Publiczne Nr 32 w Tarnowie	40	36,87
22	Przedszkole Publiczne Nr 33 w Tarnowie	32	30,16
23	Przedszkole Publiczne Nr 34 w Tarnowie	47	44,18
24	Przedszkole Publiczne Nr 35 z Oddziałami Integracyjnymi w Tarnowie	45	42,02
25	Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Stanisława Konarskiego w Tarnowie	43	40,20
26	Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Marii Konopnickiej w Tarnowie	62	62,84
27	Szkoła Podstawowa Nr 5 im. Tadeusza Kościuszki w Tarnowie	53	42,63
28	Szkoła Podstawowa Nr 8 im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego w Tarnowie	64	64,43
29	Szkoła Podstawowa Nr 9 im. Orłąt Lwowskich w Tarnowie	79	78,13
30	Szkoła Podstawowa Nr 10 im. Romana „Sybiraka” Sanguszki w Tarnowie	24	20,85
31	Szkoła Podstawowa Integracyjna Nr 11 im. Marii Dąbrowskiej w Tarnowie	53	55,84
32	Szkoła Podstawowa Nr 14 im. Stefana Jaracza w Tarnowie	49	49,00
33	Szkoła Podstawowa Nr 15 im. Generała Józefa Bema w Tarnowie	58	55,30
34	Szkoła Podstawowa Nr 18 im. Jana Kochanowskiego w Tarnowie	74	67,48
35	Gimnazjum Nr 2 im. Mikołaja Kopernika w Tarnowie	75	77,42
36	Gimnazjum Nr 4 im. Jerzego Brauna w Tarnowie	60	52,76
37	Gimnazjum Nr 6 im. Jana Pawła II w Tarnowie	39	37,72
38	Gimnazjum Nr 11 im. Romana Brandstaettera w Tarnowie	63	60,97
39	I Liceum Ogólnokształcące im. Kazimierza Brodzińskiego w Tarnowie	78	78,00
40	III Liceum Ogólnokształcące im. Adama Mickiewicza w Tarnowie	84	84,00
41	V Liceum Ogólnokształcące im. Janusza Korczaka w Tarnowie	46	41,80
42	VII Liceum Ogólnokształcące w Tarnowie	47	46,80
43	XVI Liceum Ogólnokształcące im. Armii Krajowej w Tarnowie	43	36,62
44	Technikum Nr 11 w Tarnowie	19	6,65
45	Zespół Szkół Budowlanych w Tarnowie	91	92,51
46	Zespół Szkół Ekonomiczno-Gastronomicznych im. Józefa Piłsudskiego w Tarnowie	98	100,33
47	Zespół Szkół Ekonomiczno-Ogrodniczych im. Tadeusza Kościuszki w Tarnowie	69	58,96
48	Zespół Szkół Mechaniczno-Elektrycznych w Tarnowie	75	72,9
49	Zespół Szkół Muzycznych im. Ignacego Jana Paderewskiego w Tarnowie	148	148,64
50	Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 1 w Tarnowie	129	131,19
51	Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 2 w Tarnowie	81	80,12
52	Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 4 w Tarnowie	100	87,66
53	Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 5 w Tarnowie	89	81,45
54	Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 6 z Oddziałami Integracyjnymi w Tarnowie	67	65,96
55	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych im. Jana Szczepanika w Tarnowie	90	97,00
56	Zespół Szkół Plastycznych w Tarnowie	90	97,00
57	Zespół Szkół Specjalnych dla Nieśłyszących i Słabo Słyszących w Tarnowie	80	70,78

58	Zespół Szkół Sportowych im. Polskich Olimpijczyków w Tarnowie	95	87,48
59	Zespół Szkół Techniczno-Zawodowych w Tarnowie	61	56,76
60	Zespół Szkół Technicznych im. Ignacego Mościckiego w Tarnowie	100	88,16
61	Zespół Specjalnych Szkół Przyszpitalnych w Tarnowie	15	14,11
62	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Tarnowie	114	94,34
63	Tarnowskie Centrum Kształcenia Praktycznego	44	44,46
64	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Eugenii Gierat w Tarnowie	218	217,89
65	Bursa Międzyszkolna w Tarnowie	64	59,36
66	Pałac Młodzieży w Tarnowie	108	79,33
67	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Tarnowie	29	29,00
68	Specjalistyczna Poradnia Profilaktyczno-Terapeutyczna w Tarnowie	15	13,73
69	Tarnowski Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy	17	13,75
70	Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Tarnowie	21	19,50
71	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Pogotowie Opiekuńcze” w Tarnowie	13	13,00
72	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza im. Janusza Korczaka w Tarnowie	10	9,40
73	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Przyjazny Dom” w Tarnowie	15	14,00
74	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Słoneczny Dom” w Tarnowie	8	6,70
75	Dom Pomocy Społecznej im. Św. Brata Alberta w Tarnowie	136	134
76	Dom Pomocy Społecznej w Tarnowie	55	52,5
77	Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Tarnowie	7	6,5
78	Zespół Żłobków w Tarnowie	115	114,4
79	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie	153	140,00
80	Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Tarnowie	8	8,00
81	Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie	121	119,75
82	Straż Miejska w Tarnowie	64	64,00
83	Targowiska Miejskie	45	43,3
84	Tarnowski Ośrodek Sportu i Rekreacji	127	126,00
85	Tarnowskie Centrum Informacji	9	8,25
86	Urząd Miasta Tarnowa	460	457,25
Razem		5.292	5.034,52

Źródło: Wydział Organizacyjno-Prawny Urzędu Miasta Tarnowa

ZAKŁADY BUDŻETOWE		Zatrudnienie	
		Liczba osób	Liczba etatów
1	Miejski Zarząd Cmentarzy w Tarnowie	33	32,08
2	Tarnowski Organizator Komunalny	29	29,00
Razem		62	61,08

Źródło: Wydział Organizacyjno-Prawny Urzędu Miasta

Tarnowa

MIEJSKIE INSTYTUCJE KULTURY		Zatrudnienie	
		Liczba osób	Liczba etatów
1	Biuro Wystaw Artystycznych w Tarnowie	12	10,98
2	Miejska Biblioteka Publiczna im. Juliusza Słowackiego w Tarnowie	58	58,50
3	Teatr im. Ludwika Solskiego w Tarnowie	62	59,75
4	Tarnowskie Centrum Kultury	32	28,25
Razem		164	156,30

Źródło: Wydział Organizacyjno-Prawny Urzędu Miasta Tarnowa

SAMODZIELNE PUBLICZNE ZAKŁADY OPIEKI ZDROWOTNEJ		Zatrudnienie	
		Liczba osób	Liczba etatów
1	Specjalistyczny Szpital im. Edwarda Szczeklika Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Tarnowie	764	756,95
Razem		764	756,95

Źródło: Wydział Organizacyjno-Prawny Urzędu Miasta Tarnowa

SPÓŁKI PRAWA HANDLOWEGO		Zatrudnienie	
		Ilość osób	Ilość etatów
1	Miejski Zarząd Budynków Sp. z o.o. w Tarnowie	57	55,10
2	Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A. w Tarnowie	198	198,00
3	Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Tarnowie	120	119,2
4	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o. w Tarnowie	290	287,0
5	Mościckie Centrum Medyczne Sp. z o.o. w Tarnowie	85	83,20
6	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o.	85	84,2
7	Tarnowski Klaster Przemysłowy S.A.	9	8,0
8	Tarnowskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.	14	12,80
9	Tarnowskie Wodociągi Sp. z o.o.	247	247,00
10	Zespół Przychodni Specjalistycznych Sp. z o.o. w Tarnowie	235	220,90
Razem		1.340	1.315,4

Ogółem zatrudnienie w samorządowych jednostkach organizacyjnych i jednostkach powiązanych	7.622	7.324,25
--	--------------	-----------------

Źródło: Wydział Organizacyjno-Prawny Urzędu Miasta Tarnowa

3. GOSPODARKA

3.1. Gospodarka w liczbach

Według danych Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, prowadzonej przez Ministra Gospodarki, liczba zarejestrowanych w systemie przedsiębiorców, dla których teren miasta Tarnowa jest głównym miejscem wykonywania działalności na dzień 31 grudnia 2014 r. wynosiła 8.528. W Tarnowie działalność prowadziło 11.185 podmiotów gospodarki narodowej, w tym wg form organizacyjno-prawnych:

- 1) sektor publiczny - 302
- 2) sektor prywatny – 10.876, w tym m.in.:
  - spółki prawa handlowego – 1.006
  - spółdzielnie - 46
  - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą – 8.054

Według danych uzyskanych przez Wydział Obsługi Przedsiębiorców Urzędu Miasta Tarnowa do największych firm w mieście należą:

- 1) pod względem zatrudnienia:
  - Grupa Azoty S.A. (2.088 osób)
  - Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział w Tarnowie (2.828 osób),
  - Specjalistyczny Szpital im. E. Szczeklika w Tarnowie (871 osób),
  - ATB TAMEL Spółka Akcyjna (782 osób),
  - Zakłady Mechaniczne „Tarnów” S.A. (548 osób),
  - TAURON Dystrybucja Spółka Akcyjna Oddział w Tarnowie (544 osoby),
  - Zespół Przychodni Specjalistycznych w Tarnowie Sp. z o.o. (349 osób),
  - Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Spółka z o.o. w Tarnowie (MPK) (290 osób),
  - MGGP S.A. (283 osoby),
  - Tarnowskie Wodociągi Sp. z o.o. (247 osób),
- 2) pod względem uzyskanych przychodów:
  - Grupa Azoty S.A.: (1.840.000.000 zł)
  - Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział w Tarnowie (964.725.500 zł),
  - ATB TAMEL Spółka Akcyjna (154.746.059 zł),
  - Przedsiębiorstwo Przemysłu Chłodniczego „FRITAR” S.A. (104.027.000 zł),
  - Specjalistyczny Szpital im. E. Szczeklika w Tarnowie (68.731.357 zł),
  - Becker Farby Przemysłowe Sp. z o.o. (62.200.000 zł),
  - Tarnowskie Wodociągi Sp. z o.o. (60.866.444 zł),
  - MGGP S.A. (57.517.200 zł),
  - PGNiG S.A. Karpacki Oddział Handlowy w Tarnowie (56.642.900 zł),
  - Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A. (MPEC) (54.329.000 zł),
- 3) pod względem poniesionych nakładów inwestycyjnych:
  - Grupa Azoty S.A. (70.298.000 zł)
  - Zakłady Mechaniczne „Tarnów” S.A. (19.416.000 zł),
  - Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A. (14.498.000 zł),
  - TAURON Dystrybucja Spółka Akcyjna Oddział w Tarnowie (11.600.000 zł),
  - Tarnowskie Wodociągi Sp. z o.o. (9.700.000 zł),
  - Specjalistyczny Szpital im. E. Szczeklika w Tarnowie (5.974.201 zł)
  - ATB TAMEL Spółka Akcyjna (5.235.501 zł),
  - Becker Farby Przemysłowe Sp. z o.o. (2.333.700 zł),
  - Przedsiębiorstwo Przemysłu Chłodniczego „FRITAR” S.A. (1.355.000 zł),
  - Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział w Tarnowie (1.331.000 zł),

3.2. Strefy aktywności gospodarczej

Tarnów jest ważnym ośrodkiem gospodarczym, zwłaszcza w branży chemicznej, maszynowej, budowlanej oraz spożywczej. O atrakcyjności miasta świadczy dobry klimat dla inwestycji tworzonej przez władze Tarnowa.

Na terenie miasta działa Tarnowski Klaster Przemysłowy S.A., którego działania ukierunkowane są na tworzenie korzystnych warunków i klimatu sprzyjającego przedsiębiorczości oraz konsolidacja wszystkich rozproszonych terenów inwestycyjnych w mieście. Spółka zarządza terenami inwestycyjnymi o powierzchni blisko 64 hektarów, lokowanymi w czterech parkach przemysłowych, a wielkość ta ulega systematycznemu zwiększaniu.

1) Parki Przemysłowe „Czysta I” i „Czysta II”

Tereny, jakimi zarządza Tarnowski Klaster Przemysłowy S.A. u zbiegu ul. Ks. Kardynała Stefana Wyszyńskiego oraz ul. Czystej zajmują powierzchnię 29,7097 ha. Na koniec 2014 r. w Parkach funkcjonowało osiem podmiotów, dających zatrudnienie łącznie około 280 osobom.

W 2014 r. Zarząd Tarnowskiego Klastera Przemysłowego S.A. podpisał z firmą Pracownia Ślusarska Bartosz Wójcik przedwstępna umowę sprzedaży nieruchomości stanowiącej część działki nr 1/131 obręb 200 o pow. 0,4100 ha położonej w Tarnowie – Chyszowie na terenie Parku Przemysłowego „Czysta”.

Becker Farby Przemysłowe Sp. z o.o. otrzymała zezwolenie na rozbudowę Zakładu Produkcyjnego Ciekłych Farb Przemysłowych.

Ponadto firma „ZEGAR Sp. Jawna Wojciech Dzikowski i Alicja Zyder uzyskała pozwolenie na budowę zamierzenia inwestycyjnego dotyczącego budowy hali produkcyjno – magazynowej wraz z zapleczem administracyjno – socjalnym.

Tarnowski Klaster Przemysłowy zawarł kilkanaście Listów Intencyjnych z inwestorami, które w najbliższej przyszłości mają skutkować powstaniem nawet 1.700 miejsc pracy.

Firmy, które zakupiły teren lub uzyskały zezwolenie na działalność w Parkach Przemysłowych „Czysta I” i „Czysta II”:

- BECKER Farby Przemysłowe Sp. z o.o. (produkcja farb i lakierów przemysłowych, w tym specjalistycznych farb z przeznaczeniem na tworzywa sztuczne),
- ELMARK - Tarnów (przetwórstwo tworzyw sztucznych),
- CESTOR Sp. z o.o. (produkcja elementów budowlanych o szerokim zastosowaniu),
- ABM SOLID S.A. (branża naukowo-badawczo-wdrożeniowa, budowlana),
- Fabryka Styropianu ARBET Bartosik, Czernicki, Funke, Kuncer, Muzyczuk Spółka Jawna (produkcja styropianu),
- Zakład Elementów Konstrukcyjnych Sp. z o.o. (produkcja elementów ze stali, kształtek wieńcowych do zastosowania w branży budowlanej),
- UNIPRESS Mariusz Dobrzański, Marcin Węgrzynek S.C. (branża poligraficzna),
- SUMMIT PACKAGING POLSKA Sp. z o.o. (branża przetwórstwa tworzyw sztucznych - produkcja zaworów do aerozoli),

- Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe MOSKITO Marek Jeleń (produkcja elementów do moskitier ramkowych, okiennych i drzwiowych),
- ZEGAR Wojciech Dzikowski i Alicja Zyder Spółka Jawna (mechanika precyzyjna, produkcja karniszy ze stali nierdzewnej i mosiądzu),
- BERENDSEN TEXTILE SERVICE Sp. z o.o. (serwis odzieży roboczej),
- DHL EXPRESS POLAND Sp. z o.o., (centrum przeładunkowo-magazynowe dla obsługi kołowego transportu towarowego),
- KON-INS-BUD MONTAŻ Sp. z o.o. (produkcja konstrukcji stalowych),
- PURINOVA Sp. z o.o. (produkcja artykułów chemicznych),
- NASZA TRADYCJA Sp. z o.o.

2) Park Przemysłowy „Mechaniczne”

W Parku Przemysłowym „Mechaniczne” Tarnowski Klaster Przemysłowy zajmuje się przywracaniem na tych terenach produkcji, podejmuje działania poprawiające stan budowli przejętych od Zakładów Mechanicznych, wprowadza na te tereny nowe firmy. Część z nich działa poprzez Specjalną Strefę Ekonomiczną w Krakowie – podstrefa w Tarnowie (SSE).

Spółka w celu zespolenia i uzupełnienia posiadanych terenów pod realizację rozbudowy Strefy Aktywności Gospodarczej (SAG) „Mechaniczne” dokonała zakupu 25 działek od prywatnych właścicieli o łącznej powierzchni 4,6468 ha przygotowując w ten sposób dla inwestorów kolejną jednolitą przestrzeń o powierzchni 21, 4623 ha. Planowane są kolejne zakupy nieruchomości.

W 2014 r. firma DORTECH II Magdalena Jargas uzyskała zezwolenie na prowadzenie działalności gospodarczej na terenie SSE w Krakowie – podstrefa w Tarnowie na terenie Parku Przemysłowego „Mechaniczne”. Firma ta planuje ponieść wydatki inwestycyjne w wysokości co najmniej 2.000.000 zł w terminie do 31 grudnia 2020 r. i zatrudnić co najmniej czworo nowych pracowników do dnia 31 grudnia 2016 r.

Ponadto w 2014 roku zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej na terenie Strefy Aktywności Gospodarczej „Mechaniczne” uzyskały: CAN-PACK FOOD and INDUSTRIAL PACKAGING Sp. z o.o. oraz CAN-PACK METAL CLOSURES Sp. z o.o.

Na koniec 2014 r. na terenie Parku Przemysłowego „Mechaniczne” powierzchnia obiektów kubaturowych wyniosła 33.583,01 m², a działalność gospodarczą prowadziło tam 25 przedsiębiorców, zatrudniających łącznie około 230 pracowników. Są to:

- Firma Handlowo-Usługowo-Produkcyjna „POINTS” Grzegorz Mazur (branża poligraficzna),
- INTERIOR IS LIFE (produkcja mebli),
- Usługi Remontowo-Budowlane Grzegorz Dziedzic (magazyn, składowanie maszyn i urządzeń budowlanych),
- Firma Usługowo-Remontowa „ALEX” Przemysław Bazia (usługi remontowe),

- GALECO Sp. z o.o. (produkcja systemów rynnowych),
- Firma Handlowo- Usługowo- Produkcyjna „BLACHODACH” Janusz i Bartosz Bochnak Spółka Jawna (produkcja systemów rynnowych oraz akcesoriów blacharskich),
- GREEN HOUSE Sp. z o.o. (produkcja altanek ogrodowych),
- Ośrodek Szkolenia Kierowców „KRAMEX” (plac manewrowy),
- GLOBUS Sp. z o.o. (konstrukcje stalowe),
- Autoryzowany Serwis Wózków Widłowych „REM-WÓZ” (serwis wózków widłowych),
- DORTECH II S.C. Magdalena Jargas, Agata Kostrzewska s.c. (produkcja uszczelnień do kominków),
- Firma Usługowa Remontowo-Budowlana „REMCAT” Adam Rymanowski (usługi remontowo-budowlane),
- Firma Handlowa Wiesław Hebda (chemia budowlana),
- IRON PUMP A/S (produkcja odlewów żeliwnych),
- Firma „AMRO” Joanna Mróz (magazyn, składowanie mebli pokojowych do złożenia),
- DORTECH II Magdalena Jargas (produkcja włókien szklanych),
- Tarnowskie Centrum Informacji – Gmina Miasta Tarnowa (magazyn),
- Firma Handlowo Usługowo Produkcyjna „PARMAR” Marcin Partyka (plac składowy),
- Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „MEKO” Mariusz Jurczyk (plac składowy),
- Hurtownia Materiałów Budowlanych „ASPOL” Andrzej Strzelczyk (plac składowy),
- Firma Usługowa ALFA-DŹWIG s.c. (konserwacja i naprawa urządzeń dźwigowych),
- Usługi Budowlano – Transportowe ANKO S. Onak, B. Stanuszek Sp. j. (usługi budowlane),
- Przedsiębiorstwo Usługowe ARAGORN Sp. z o.o. (magazyn),
- PROFES Robert Mamala (pokrycia dachowe),
- C-PLAST Sp. z o.o. (przetwórstwo tworzyw sztucznych).

3) Zielony Park Przemysłowy „Kryształowy”

W 2009 r. Gmina Miasta Tarnowa wniosła aportem do Tarnowskiego Klastera Przemysłowego S.A. nieruchomości gruntowe położone w Tarnowie-Krzyżu, obejmujące tereny na północ od ul. Kryształowej oraz alei Piaskowej w kierunku stawów krzyskich. Teren ten jest potocznie określany mianem Zielonego Parku Przemysłowego „Kryształowy”.

Działki leżące w obrębie 66 Tarnów-Krzyż o powierzchni 4,6705 ha, rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2008 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie krakowskiej specjalnej strefy ekonomicznej (Dz. U. Nr 39 poz. 229), zostały objęte statusem Specjalnej Strefy Ekonomicznej. W marcu 2011 r. Zarząd Tarnowskiego Klastera Przemysłowego S.A. podpisał z firmą Polski Asfalt Sp. z o.o. umowę przeniesienia własności nieruchomości położonej w Tarnowie-Krzyżu dla realizacji projektu polegającego na budowie wytwórni mas mineralno-bitumicznych na działkach o łącznej powierzchni 2,9909 ha położonych w obrębie 66 przy ul. Kryształowej w Tarnowie. Do zagospodarowania przez potencjalnych inwestorów pozostaje nadal teren o powierzchni blisko 1,68 ha. Tarnowski Klaster Przemysłowy S.A. prowadzi negocjacje w sprawie wydzierżawienia terenu pod projekt elektrociepłowni biogazowej. Spółka zamierza przeznaczyć pod realizację przedsięwzięcia „Budowa farmy fotowoltaicznej w Tarnowie” kolejny teren, położony w obrębie 67 przy ul. Traktorowej, o łącznej powierzchni 6,9119 ha. Teren ten oznaczony jest w części zachodniej jako tereny zielone, a w części wschodniej kompleksu dopuszcza się możliwość prowadzenia komercyjnej działalności rozrywkowej, sportowej lub rekreacyjnej. Spółka prowadzi obecnie rozpoznanie w zakresie możliwości pozyskania środków na dofinansowanie tego projektu. Firmy obecne w Zielonym Parku Przemysłowym „Kryształowy”:

- Fabryka Silników Elektrycznych TAMEL S.A. (produkcja silników elektrycznych),
- PROFITECH Sp. z o.o. (sprzedaż maszyn i środków czyszczących),
- DOMEX Spółka Jawna (centrum wyposażenia wnętrz),
- Przedsiębiorstwo Przemysłu Chłodniczego FRITAR S.A. (produkcja mrożonek),
- UNOPOL Spółka Jawna (produkcja chrupek kukurydzianych),
- CEGBUD Cegielnia Krzyż Adamczyk Spółka Jawna (produkcja artykułów budowlanych),
- MS Sp. z o.o. (centrum logistyczne firmy Goodyear),
- Firma Handlowa KWANT (hurtownia elektryczna),
- BRUK-BET Sp. z o.o. (produkcja artykułów budowlanych),
- Huta Szkła EVA (produkcja szkła gospodarczego),
- STALPRODUKT S.A. (produkcja stali),
- Przedsiębiorstwo Produkcyjno- Handlowo- Usługowe HUETTER (produkcja artykułów myśliwskich),
- ELTAR Sp. z o.o. (zakład wytwórczy materiałów budowlanych, usługi techniczne),
- Polski Asfalt Sp. z o.o. (wytwórnia mas mineralno-bitumicznych).

Bardzo ważną inwestycją ostatnich lat było podjęcie przez Zarząd Województwa Małopolskiego decyzji o przyznaniu w ramach Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego (MRPO) na lata 2007-2013 dofinansowania w kwocie 13.000.000 zł na

realizację projektu „Rozbudowa Strefy Aktywności Gospodarczej w Tarnowie - etap I” oraz w kwocie 7.000.000 zł na realizację projektu pn.: „Rozbudowa Strefy Aktywności Gospodarczej w Tarnowie - etap II”.

Etap pierwszy objął kompleksowe uzbrojenie nowych terenów Parku Przemysłowego „Mechaniczne” poprzez: budowę drogi publicznej z rondem w miejscu połączenia z ulicami Mościckiego i Czystą wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą na odcinku łączącym ul. Kochanowskiego poprzez sieć dróg wewnętrznych w istniejącej strefie. W 2012 r. inwestycja ta została zakończona. Dodatkowo zaplanowano wykonanie dla potrzeb terenu SAG: odcinka kolektora sanitarnego, odcinka sieci wodociągowej dla zaopatrzenia SAG w wodę do celów produkcyjnych i przeciwpożarowych oraz odcinka kanalizacji wody opadowej wraz z pompowniami przewałowymi dla celów przeciwpowodziowych.

Etap drugi zakłada poszerzenie oraz scalenie istniejącej SAG „Mechaniczne” poprzez kompleksowe uzbrojenie nowych terenów pod lokowanie inwestycji przemysłowych i usługowych, tak aby nowo przyłączone tereny stanowiły funkcjonalną całość z dotychczasowym obszarem. Przedmiotowy projekt przewiduje budowę dwóch odcinków dróg wewnętrznych S1-S2-N1 oraz W1-S4-S7 wraz z towarzyszącą infrastrukturą. Ponadto planowane jest wybudowanie kanalizacji deszczowej dla strefy wraz z uzbrojeniami, kanalizacji sanitarnej oraz dodatkowego odcinka sieci wodociągowej.

Zadania te realizowane są przez Miasto, przy udziale Tarnowskiego Klastera Przemysłowego S.A. jako partnera. Obecnie w fazie oceny merytorycznej przez Instytucję Ogłaszającą Konkurs (IOK) – Departamentu Funduszy Europejskich jest kolejny projekt „Rozbudowa Strefy Aktywności Gospodarczej w Tarnowie - etap III” w ramach MRPO. Projekt realizowany będzie przez Miasto we współpracy z Tarnowskim Klasterem Przemysłowym S.A. jako partnerem.

Wszystkie projekty, w ogólnym, założeniu mają wpłynąć na stworzenie atrakcyjnego obszaru inwestycyjnego do prowadzenia działalności gospodarczej i inwestowania, wyróżniającego się zwartością, dogodną, skomunikowaną z autostradą, lokalizacją oraz przygotowaną infrastrukturą. Realizacja projektów przyczyni się do scalenia i rozszerzenia istniejącego Parku Przemysłowego „Mechaniczne”. Ponadto, rozbudowa SAG umożliwi pozyskanie inwestorów zewnętrznych, zaspokojenie ich potrzeb i stworzenie warunków do lokowania się kolejnych, nowych podmiotów gospodarczych na terenie Tarnowa i tym samym tworzenia nowych miejsc pracy.

3.3 Pomoc publiczna

Przedsiębiorcy inwestujący na terenie SSE mogą uzyskać pomoc publiczną przyznawaną w formie zwolnienia od podatku dochodowego. Warunkiem niezbędnym do uzyskania pomocy publicznej jest pozyskanie zezwolenia od Krakowskiego Parku Technologicznego na prowadzenie działalności gospodarczej na terenie SSE. Wysokość pomocy publicznej jest zróżnicowana ze względu na wielkość firmy. Małe firmy otrzymują najwyższy poziom pomocy publicznej, który w województwie małopolskim wynosi 55% kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą, średnie firmy mogą liczyć na 45%, natomiast duże firmy 35%. Ulgę w podatku dochodowym mogą uzyskać firmy realizujące nowe projekty inwestycyjne, które spełniają równocześnie dwa kryteria:

- minimalna kwota inwestycji na terenie SSE wynosi 100 tys. euro,

- prowadzona działalność gospodarcza spełnia warunki do udzielenia pomocy publicznej określone w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 12 listopada 2014 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie pomocy publicznej udzielanej przedsiębiorcom działającym na

podstawie zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej na terenach specjalnych stref ekonomicznych (Dz.U. z dn. 10.12.2014 r. poz. 1755).

Na terenie stref aktywności gospodarczej firmy posiadają możliwość uzyskania zwolnienia z opłacania podatku od nieruchomości. Funkcjonujące zwolnienia przysługują na zasadzie praw nabytych, a ulgi stanowią pomoc publiczną regionalną.

Ulgi te wynikają z następujących uchwał Rady Miejskiej w Tarnowie:

- uchwała Nr XII/184/2003 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 12 czerwca 2003 r. w sprawie zwolnienia z podatku od nieruchomości dla przedsiębiorców działających na terenie Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Krakowie - Podstrefa Tarnów

- uchwała Nr XL/550/2009 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 22 października 2009 r. w sprawie warunków udzielania przez Gminę Miasta Tarnowa zwolnień od podatku od nieruchomości stanowiących regionalną pomoc inwestycyjną.

Terytorialnie zwolnienia obowiązują na terenie Zielonego Parku Przemysłowego „Kryształowy”, Parku Przemysłowego „Mechaniczne” oraz na terenach Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Krakowie - Podstrefa w Tarnowie.

Kwota udzielonej w 2014 r. pomocy publicznej wyniosła 18.930.908 zł. W tym 17.709.840 zł stanowi pomoc udzielona przez Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie (PUP).

Formy pomocy udzielane przez Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie:

- refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego - art. 46 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2013 r. poz. 674, z późn. zm.),

- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej dla osoby bezrobotnej - art. 46 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2013 r. poz. 674, z późn. zm.),

- prace interwencyjne - art. 51, art. 56, art.59 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2013 r. poz. 674, z późn. zm.),

- dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego, który ukończył 50 rok życia - art. 60d ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2013 r. poz. 674, z późn. zm.),

- premia udzielona pracodawcy w ramach bonu stażowego - art. 66l ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2013 r. poz. 674, z późn. zm.),

- refundacja pracodawcy części kosztów wynagrodzenia i składek na ubezpieczenia społeczne w ramach bonu zatrudnieniowego - art. 66m ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2013 r. poz. 674, z późn. zm.),

- finansowanie działań na rzecz kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców w ramach środków KFS - art. 69b ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2013 r. poz. 674, z późn. zm.),

- zwrot opłaconych składek, o których mowa w art. 12 ust. 3a ustawy z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (dz. U. z 2006 r. Nr 94, poz. 651, z późn. zm.),

- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej dla osoby niepełnosprawnej ze środków PFRON – art. 12a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.),

- wyposażenie stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej ze środków PFRON - art. 26e ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.).

W 2014 roku udzielono ulg podatkowych i w zakresie opłaty skarbowej na łączną kwotę 3.164.484,29 złotych, w tym ogółem umorzono kwotę 316.472,44 złotych (należność główna 292.704,94 złotych, odsetki za zwłokę 18.506,50 złotych) i opłata prolongacyjna 5.261,00 złotych. Ogółem odroczone kwotę 1.854.308,60 złotych (należność główna 1.845.098,60 złotych i odsetki za zwłokę 9.210,00 złotych), a rozłożono na raty kwotę 993.703,25 złotych (należność główna 850.974,73 złotych i odsetki za zwłokę 142.728,52 złotych).

Przedsiębiorcom udzielono pomocy publicznej w odniesieniu do ulg podatkowych na łączną kwotę 2.558.554,82 złotych, w tym umorzono kwotę 190.741,95 złotych (należność główna 164.885,90 złotych, odsetki za zwłokę 12.619,00 złotych i opłata prolongacyjna 4.742,00 złotych), odroczone kwotę 1.813.915,60 złotych (należność główna 1.805.212,60 złotych i odsetki za zwłokę 8.703,00 złotych) i rozłożono na raty kwotę 553.897,27 złotych (należność główna 416.776,98 złotych i odsetki za zwłokę 137.120,29 złotych)

W zakresie należności cywilnoprawnych udzielono ulg na łączną kwotę 127.905,26 złotych, w tej liczbie pomoc publiczna w postaci ulg w zakresie należności cywilnoprawnych wyniosła 79.237,34 złotych

Udzielono zwolnień od podatku od nieruchomości w oparciu o obowiązujące uchwały na łączną kwotę 2.047.642,00 złotych i w oparciu o ustawę o podatkach i opłatach lokalnych na łączną kwotę 203.997,00 złotych. Łączna wartość zwolnień podatkowych wynosi zatem 2.251.639,00 złotych; w tej liczbie pomoc publiczna w postaci zwolnień podatkowych dla przedsiębiorców udzielonych w 2014 roku wyniosła 437.889,90 złotych

Ogólna wartość pomocy publicznej udzielonej dla przedsiębiorców w 2014 roku wyniosła 3.075.682,06 złotych.

3.4. Instytucje otoczenia biznesu

Instytucje otoczenia biznesu działające w Tarnowie w 2014 r.:

- 1) Izba Przemysłowo-Handlowa w Tarnowie,
- 2) Izba Rzemieślnicza oraz Małej i Średniej Przedsiębiorczości w Tarnowie,
- 3) Tarnowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Tarnowie,
- 4) Polskie Stowarzyszenie Chrześcijańskich Przedsiębiorców Koło w Tarnowie,
- 5) Powszechna Agencja Handlowa w Tarnowie,
- 6) Małopolska Izba Rolnicza w Tarnowie,
- 7) Tarnowski Klaster Przemysłowy S.A.,
- 8) Naczelna Organizacja Techniczna - Rada w Tarnowie,

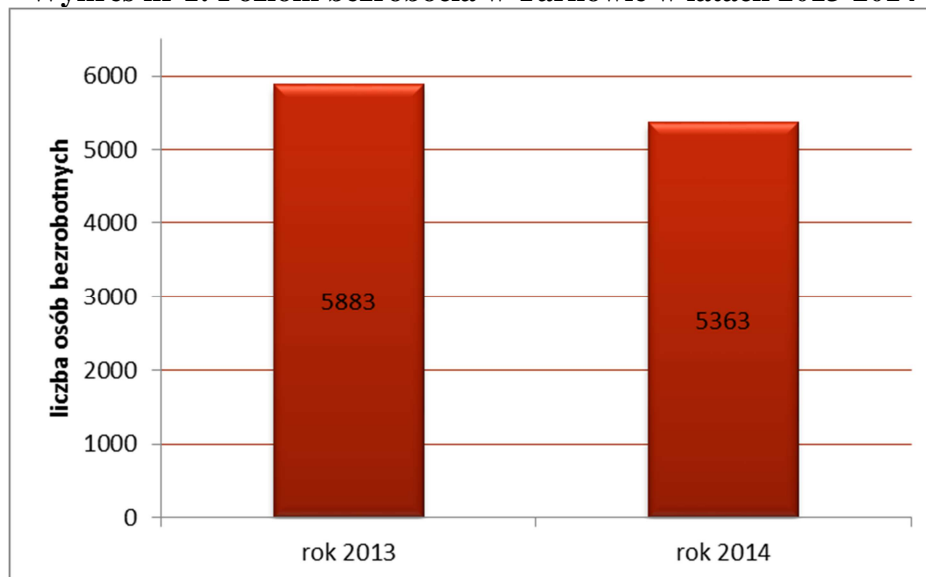
- 9) Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej Małopolski Instytut Samorządu Terytorialnego i Administracji,
- 10) Punkt Informacyjny FEM (Fundusze Europejskie w Małopolsce) w Tarnowie
- 11) Fundacja im. Hetmana Jana Tarnowskiego
- 12) Biuro Terenowe Fundacji Rozwoju Regionu Rabka w Tarnowie
- 13) Tarnowskie Forum Przedsiębiorczości
- 14) Wydział Obsługi Przedsiębiorców Urzędu Miasta Tarnowa

4. RYNEK PRACY

4.1 Poziom i struktura bezrobocia

Na koniec grudnia 2014 roku bez pracy pozostawało 5.363 mieszkańców Tarnowa. Na przestrzeni 2014 roku liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 8,8% tj. o 520 osób z 5.883 osób w grudniu 2013 r. do 5.363 osób na koniec grudnia 2014 r. Jest to kolejny drugi rok, w którym odnotowano spadek bezrobocia na tarnowskim rynku pracy. Spadek jest ponad dwukrotnie większy niż w 2013 r.

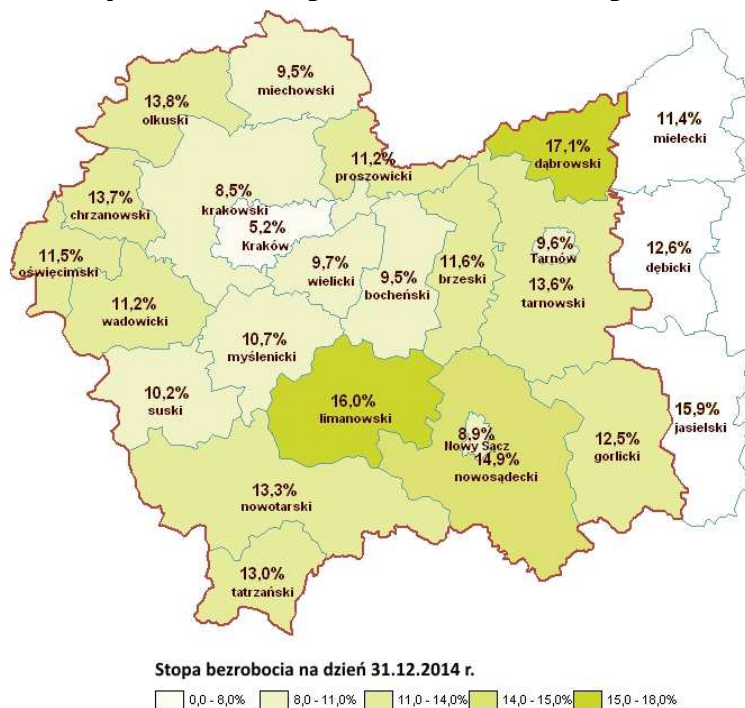
Wykres nr 1: Poziom bezrobocia w Tarnowie w latach 2013-2014

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie

Stopa bezrobocia na przestrzeni 2014 roku obniżyła się o 0,9 punktu procentowego w porównaniu do grudnia 2013 roku. Na koniec 2014 roku stopa bezrobocia w Tarnowie wyniosła 9,6% i plasowała miasto na szóstej pozycji w województwie licząc od najniższego poziomu tego wskaźnika. Średnia stopa bezrobocia w Małopolsce wynosiła 9,9%, i w ciągu 2014 roku spadła o 1,6 punktu procentowego. Natomiast stopa bezrobocia w Polsce wyniosła 11,5% i była o 1,9 punktu procentowego niższa niż w 2013 roku.

Wykres nr 2: Stopa bezrobocia w Małopolsce

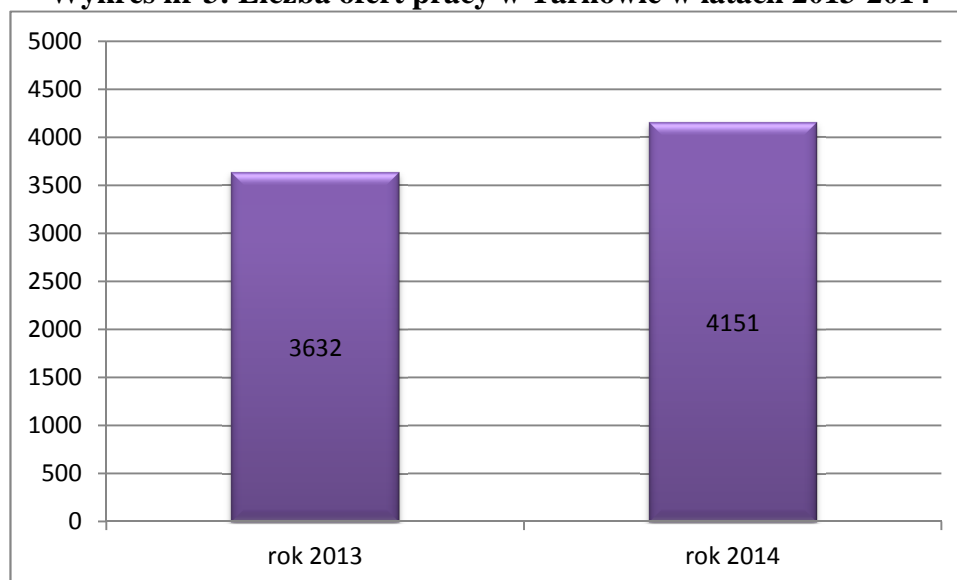

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie

W 2014 roku Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie pozyskał 4.151 miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej od pracodawców z terenu Tarnowa (z całego regionu 6.681 ofert) i było to o 519 miejsc więcej w porównaniu do 2013 roku.

Ponad czternastoprocentowy wzrost liczby miejsc pracy spowodowany był zwiększeniem się zarówno subsydiowanych jak i nie subsydiowanych ofert pracy.

Wykres nr 3: Liczba ofert pracy w Tarnowie w latach 2013-2014

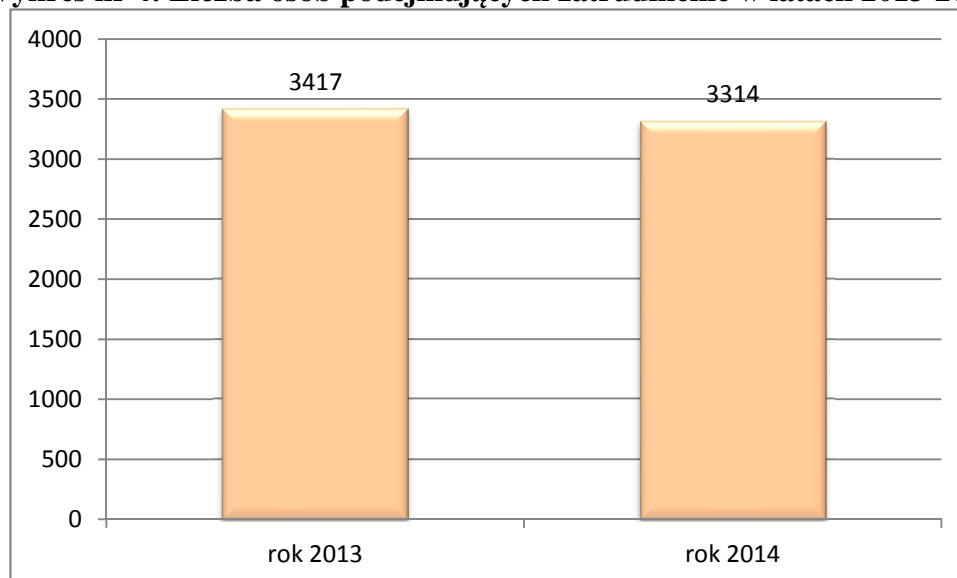

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie

W 2014 roku zatrudnienie podjęło 3.314 bezrobotnych mieszkańców Tarnowa, którzy stanowili 45,5% osób wyrejestrowanych. Odsetek zatrudnionych był na nieco niższym

poziomie niż w 2013 roku, kiedy pracę podjęło 3.417 osób bezrobotnych z Tarnowa. Stanowili oni 45,2% osób wyłączonych z ewidencji bezrobotnych.

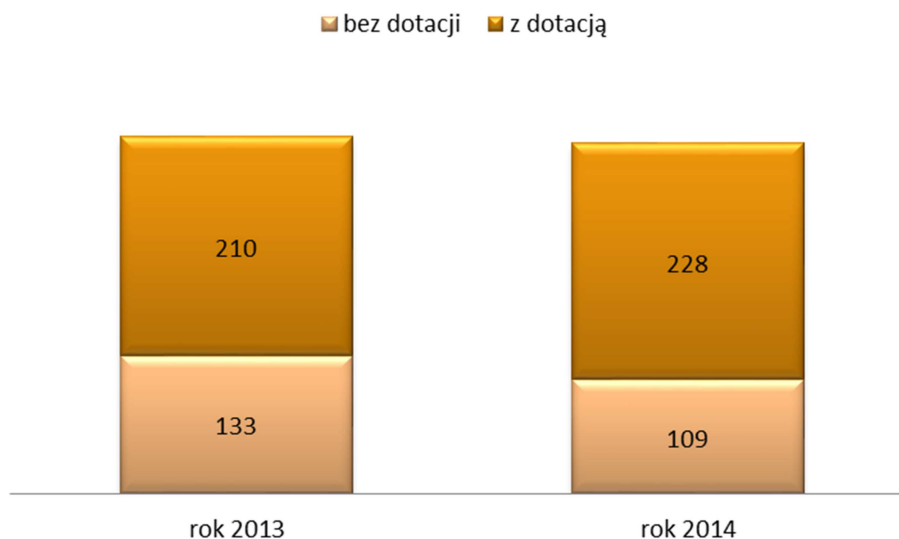
Wykres nr 4: Liczba osób podejmujących zatrudnienie w latach 2013-2014

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie

W 2014 roku 337 bezrobotnych mieszkańców Tarnowa podjęło działalność gospodarczą, w tym 228 osób skorzystało z dotacji na uruchomienie własnej działalności udzielonej przez Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie.

Wykres nr 5: Bezrobotni mieszkańcy, którzy podjęli działalność gospodarczą w latach 2013-2014

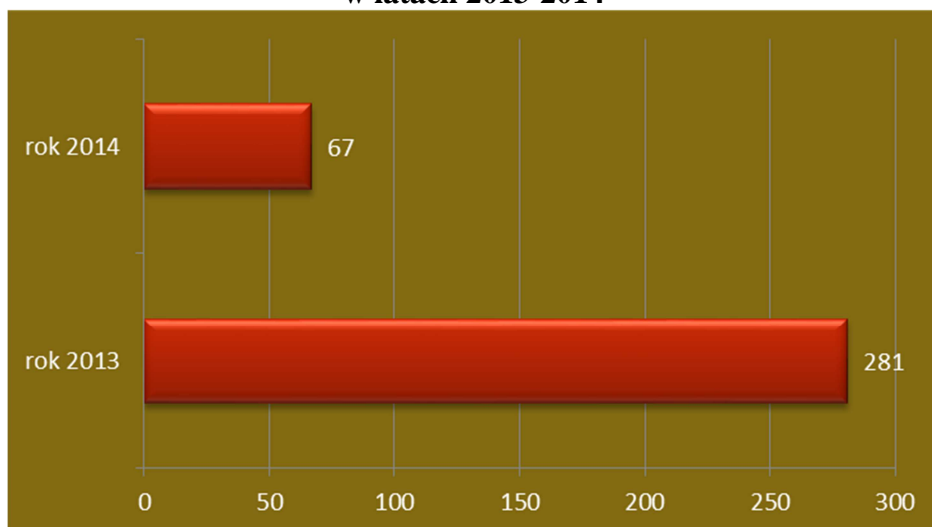

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie

W 2014 roku zwolnienia grupowe w zakładach pracy w regionie tarnowskim były zdecydowanie niższe niż rok wcześniej. Na przestrzeni 2014 roku ośmiu pracodawców z Tarnowa dokonało zwolnień grupowych, na skutek których pracę straciło 67 osób.

Pracodawcy, którzy w 2014 roku dokonali najwyższych zwolnień to: Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna – 17 osób, ELEA Polska Spółka z o.o. – 16 osób, PGNiG Technologie S.A. – 16 osób, Fabryka Maszyn Tarnów Sp. z o.o. – osiem osób.

Wykres nr 6: Liczba osób zwolnionych w ramach zwolnień grupowych w latach 2013-2014

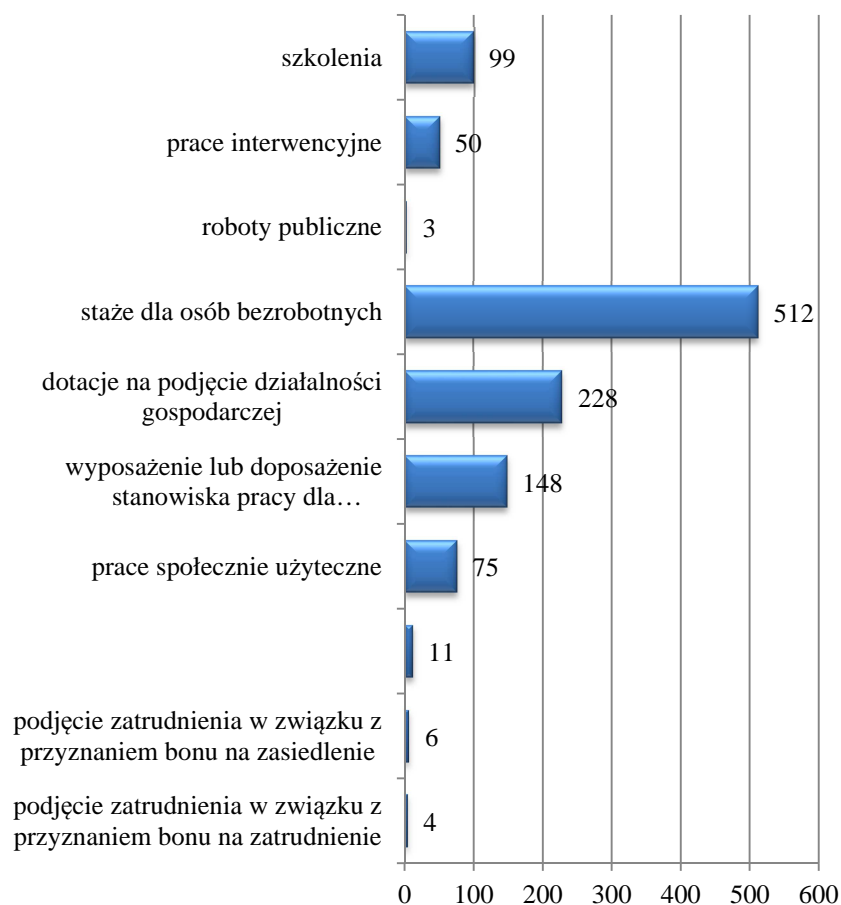
Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie

4.2 Działania na rzecz bezrobotnych

W 2014 r. na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie pozyskał środki w wysokości 31.336,9 tys. zł, w tym:

- 20.928.800 zł z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) na realizację projektu systemowego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (POKL),
- 7.422.500 zł z Funduszu Pracy (algorytm),
- 2.985.600 zł dodatkowe środki z rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej na realizację:
  - programu aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych do 30 roku życia (1.529.200 zł),
  - programu aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia (45.500 zł),
  - programu aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, określonych w art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (500.000 zł),
  - programu wspierania tworzenia i przystępowania do spółdzielni socjalnych (59.900 zł),
  - programu realizacji robót publicznych w regionach wysokiego bezrobocia (351.000 zł),
  - programu aktywizacji osób bezrobotnych w wieku od 30 do 50 roku życia (500.000 zł).

Wykres nr 7: Osoby bezrobotne i poszukujące pracy z Tarnowa zaktywizowane w ramach programów wsparcia finansowanych z EFS i FP w 2014 roku

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Tarnobrzegu

Projekty realizowane w 2014 roku

1) Projekt „Czas na pracę” – projekt systemowy

W 2014 roku Powiatowy Urząd Pracy w Tarnobrzegu kontynuował realizację projektu systemowego „Czas na pracę”, realizowanego w ramach POKL 2007-2013.

Realizacja projektu rozpoczęła się w 2008 roku i zakończyła 31.12.2014 r. Celem projektu była pomoc w podjęciu zatrudnienia lub samozatrudnienia oraz reintegracja z rynkiem pracy osób bezrobotnych, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tarnobrzegu, poprzez poprawę ich aktywności i atrakcyjności zawodowej oraz zdolności do zatrudnienia i samozatrudnienia.

Do projektu w pierwszej kolejności rekrutowane były osoby bezrobotne do 25 roku życia, powyżej 50 roku życia, osoby niepełnosprawne oraz długotrwale bezrobotne.

W 2014 roku w projekcie uczestniczyło, łącznie z regionu tarnobrzegskiego 2.198 osób, w tym 706 mieszkańców Tarnobrzegu.

W ramach projektu w 2014 roku uczestnicy korzystali z następujących formy aktywizacji:

- staże - 1.413 osób,
- szkolenia zawodowe - 50 osób,
- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej - 425 osób,

- refundacja pracodawcy wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego - 267 osób,
pomoc w poszukiwaniu pracy dla wszystkich uczestników projektu (poradnictwo zawodowe i pośrednictwo pracy).

Wartość projektu w 2014 roku wynosiła 20.928.800 zł i stanowiła najwyższą kwotę dofinansowania przyznaną na realizację projektu systemowego przez powiatowe urzędy pracy w województwie małopolskim. Efektywność zatrudnieniowa projektu w 2014 roku wyniosła 69,17%.

2) Projekt „50+ dojrzały, potrzebny, kompetentny” – projekt partnerski

Projekt „50+ dojrzały, potrzebny, kompetentny” jest realizowany przez Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie w partnerstwie ze Stowarzyszeniem „Wiosna” i Powiatowymi Urzędami Pracy: w Krakowie, Chrzanowie, Tarnowie i Powiatowym Urzędem Pracy dla Powiatu Nowosądeckiego.

Projekt jest realizowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013. Wsparcie w ramach projektu uzyska 200 osób niezatrudnionych w wieku 50-64 lata, zamieszkujących na terenie Krakowa, Tarnowa, powiatu tarnowskiego, chrzanowskiego i nowosądeckiego, chcących rozwinąć swoje kompetencje pozwalające na wydłużenie aktywności na rynku pracy. Natomiast drugą grupą uczestników projektu będzie 170 wolontariuszy ze Stowarzyszenia „Wiosna” w wieku 45+, pragnących włączyć się w proces aktywizacji zawodowej osób w wieku 50+.

W ramach projektu wdrażane są następujące działania bezpośrednio skierowane do jego uczestników:

- inspirujące spotkania grupowe dla uczestników projektu,
- indywidualne spotkania wolontariuszy z uczestnikami,
- spotkania dotyczące aktywizacji zawodowej,
- filmy inspirujące,
- staże zawodowe dla 90% uczestników (średnia długość trwania stażu – cztery miesiące) wraz ze stypendium stażowym,
- gale podsumowujące projekt.

Udział we wszystkich działaniach przewidzianych w projekcie jest bezpłatny. Projekt jest realizowany w dwóch edycjach:

- I edycja: 2013/2014 – 100 osób niezatrudnionych (w tym 30 osób z Tarnowa i powiatu tarnowskiego), rekrutacja trwała do 26 listopada 2013 r.
- II edycja 2014/2015 – 100 osób niezatrudnionych (w tym 30 osób z Tarnowa i powiatu tarnowskiego), rekrutacja trwała do 31 grudnia 2014 roku.

W 2014 roku w projekcie uczestniczyło 59 osób z Tarnowa i powiatu tarnowskiego, z czego 29 osób zakończyło udział w projekcie w 2014 roku. Efektywność zatrudnieniowa projektu w 2014 roku wyniosła 24,1%.

3) Projekt „Zatrudnienie z doświadczeniem” – projekt konkursowy

W dniu 31.07.2014 roku Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie zakończył realizację projektu „Zatrudnienie z doświadczeniem”, wdrażanego w ramach POKL 2017-2013. Wysokość

środków wykorzystanych na poczet wdrożonego projektu wynosiła 1.813.478 zł. Kwota dofinansowania wyniosła 1.199.319 zł (85% to płatność ze środków EFS, a 15% to dotacja celowa z budżetu krajowego). Wkład własny wniesiony przez pracodawców opiewał na kwotę 614.158 zł (z czego wkład pracodawców z sektora prywatnego wyniósł 389.239 zł oraz wkład pracodawców jednostek samorządu terytorialnego stanowił 224.919 zł). W 2014 roku na realizację tego projektu wydatkowano kwotę 389.131 zł.

Głównym celem projektu była aktywizacja zawodowa 60 bezrobotnych mężczyzn, powyżej 50 roku życia, zamieszkujących powiat tarnowski, zarejestrowanych w PUP w Tarnowie oraz nabycie przez nich niezbędnych na rynku pracy umiejętności, doświadczenia oraz podjęcie zatrudnienia w ramach subsydiowanych miejsc pracy.

Ogółem do udziału w projekcie przystąpiło 111 osób. W pierwszej kolejności kompleksowym wsparciem objęto osoby:

- nie posiadające doświadczenia zawodowego,
- nie posiadające kompetencji kluczowych,
- nie posiadające umiejętności związanych z aktywnym poszukiwaniem pracy,
- posiadające niską samoocenę,
- mężczyzn posiadających orzeczoną stopień niepełnosprawności,
- długotrwale bezrobotnych, lub pochodzących z terenów wiejskich.

Uczestnikom zostały zaproponowane bezpłatne usługi odpowiadające indywidualnie dobranym ścieżkom aktywizacji zawodowej i docelowo:

- 111 uczestników zostało objętych Indywidualnym Planem Działania,
- 61 skorzystało z kursów z zakresu technik aktywnego poszukiwania pracy,
- 20 uczestników skorzystało ze szkoleń kompetencyjnych,
- 61 uczestników skorzystało ze staży,
- 104 uczestników zostało objętych usługami pośrednictwa pracy,
- 70 skorzystało ze wsparcia w zakresie subsydiowanego zatrudnienia w ramach miejsc interwencyjnych.

Udział w projekcie zakończyło 78 osób, natomiast 34 uczestników projektu podjęło stałe zatrudnienie. Efektywność zatrudnieniowa w projekcie wyniosła 43,4%.

4) Projekt „Profesjonalne kadry” – projekt konkursowy

W 2014 roku PUP w Tarnowie kontynuował realizację projektu „Profesjonalne kadry”, w ramach POKL 2007- 2013. Projekt będzie realizowany do 30 czerwca 2015 roku.

Całkowita wartość projektu wynosi 825.331 zł. Projekt jest finansowany w 85% przez Unię Europejską w ramach EFS i w 15% z krajowych środków publicznych.

Głównym celem przedsięwzięcia jest wzrost zatrudnienia wśród pracowników kluczowych PUP w Tarnowie oraz utrzymanie i wzmocnienie obowiązujących standardów zatrudnieniowych i podniesienie jakości usług świadczonych przez PUP w Tarnowie.

Aby osiągnąć zaplanowany efekt końcowy, realizuje się dofinansowanie zatrudnienia siedmiu doradców zawodowych i czterech pośredników pracy oraz specjalistyczne szkolenia dla wszystkich kluczowych pracowników PUP i studia podyplomowe dla 10 pracowników.

Działania te spowodują wzrost dostępności usług oraz wzrost specjalistycznych kwalifikacji zawodowych kluczowych pracowników PUP. Przyczynią się również do wzrostu zadowolenia pracowników z wykonywanej pracy, a to z kolei przełoży się bezpośrednio na wzrost zadowolenia klientów z jakości świadczonych usług.

5) Projekt „Express do zatrudnienia – innowacyjny model aktywności osób bezrobotnych” - projekt partnerski

Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie 28.01.2013 r. przystąpił do partnerstwa na rzecz realizacji projektu innowacyjnego testującego, wdrażanego w trybie systemowym w ramach POKL „Express do zatrudnienia – innowacyjny model aktywizacji osób bezrobotnych”.

Liderem projektu jest Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie. Pozostali partnerzy, biorący udział w realizacji przedmiotowego projektu to: firma doradcza KPMG Advisory Sp. z o. o. sp. k., Powiatowe Urzędy Pracy z Chrzanowa, Oświęcimia, Gorlic, Dąbrowy Tarnowskiej i Sądecki Urząd Pracy w Nowym Sączu. Projekt ma na celu poprawę jakości działań na rzecz aktywizacji osób bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy i zostanie zrealizowany poprzez wypracowanie i przetestowanie modelu zlecenia podmiotom zewnętrznym (operatorom) aktywizacji osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP.

W roku 2014 PUP w Tarnowie wspólnie z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Krakowie oraz pozostałymi partnerami biorącymi udział w realizacji projektu, kontynuował działania na poczet testowania opracowanego produktu w oparciu o „Model kontraktowania i rozliczania usług zatrudnienia” oraz wziął udział w zadaniu związanym z upowszechnianiem modelu na terenie Polski. Okres realizacji projektu to 1.10.2012 - 30.06.2015 r. Budżet projektu opiewa na kwotę 12.000.000 zł.

Programy realizowane w 2014 roku

1) Program specjalny „Pracujący rodzice”

Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie w okresie od 1 czerwca 2013 roku do 31 marca 2014 roku zrealizował program specjalny „Pracujący rodzice”, który objął wsparciem bezrobotnych rodziców posiadających na utrzymaniu co najmniej jedno dziecko w wieku do sześciu lat, w szczególności, spośród tej grupy osoby samotnie wychowujące dzieci, długotrwale bezrobotne i osoby zwolnione z pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników. Wsparciem we wdrożonym programie objęto 196 osób bezrobotnych (w tym 136 kobiet).

Formy wsparcia zrealizowane w ramach programu:

- poradnictwo zawodowe, w ramach którego m.in. ustalono indywidualną ścieżkę uczestnictwa w programie poprzez opracowanie Indywidualnego Planu Działania. Wsparciem objęto wszystkich uczestników programu tj. 196 osób oraz 116 pracodawców, współpracujących przy realizacji programu specjalnego,

- pośrednictwo pracy w celu udzielenia pomocy bezrobotnym w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia, z którego skorzystało 137 osób,

- organizacja, trwających do sześciu miesięcy, staży dla każdego uczestnika. Wsparciem objęto 93 osoby, spośród których 21 podjęło zatrudnienie po zakończeniu udziału w danej formie wsparcia,
- indywidualne szkolenia zawodowe dostosowane do predyspozycji i preferencji uczestników oraz do potrzeb rynku pracy, w których wzięło udział 15 uczestników programu,
- refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego, w ramach której stworzono 36 miejsc pracy,
- przyznanie jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej. Tą formą wsparcia objęto 45 osób bezrobotnych, którym poprzez przyznanie środków finansowych umożliwiono rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej.

Dodatkowo w ramach programu specjalnego „Pracujący rodzice” zawarto specyficzne elementy wspierające zatrudnienie - polegające na finansowaniu z Funduszu Pracy racjonalnych wydatków innych niż usługi i instrumenty rynku pracy, niezbędne do realizacji działań dostosowanych do indywidualnych potrzeb uczestników programu specjalnego, adekwatnych do uwarunkowań lokalnego rynku pracy.

Specyficzne elementy wspierające zatrudnienie obejmowały:

- dodatkowe środki finansowe w wysokości 2.000 zł na częściowe sfinansowanie opieki nad dzieckiem,
- dodatkowe środki finansowe do wysokości 600 zł na sfinansowanie dojazdu do pracy lub na staż,
- dodatkowe środki finansowe do wysokości 500 zł na częściowe sfinansowanie dojazdu na szkolenia lub/i pokrycie kosztów zakwaterowania w trakcie odbywanego szkolenia.

Przy realizacji programu specjalnego „Pracujący rodzice” 116 lokalnych pracodawców zadeklarowało współpracę z PUP i podpisało porozumienia w sprawie przystąpienia do realizacji programu specjalnego w 2013 roku dla bezrobotnych rodziców posiadających na utrzymaniu co najmniej jedno dziecko w wieku do sześciu lat. Pracodawcy uczestniczyli przy realizacji form wsparcia, o których mowa była powyżej.

W ramach programu wydatkowano środki o łącznej wartości 2.513.942,86 zł. Efektywność zatrudnieniowa programu specjalnego przewidziana do uzyskania wynosiła 60%, a uzyskana 68%.

2) Program specjalny „III na start”

Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie uruchomił program specjalny, skierowany do osób bezrobotnych zamieszkujących powiat tarnowski, które znalazły się w trzecim profilu pomocy, czyli takich, które z różnych przyczyn były oddalone od rynku pracy. Program „III na start” rozpoczął się 11.09.2014 r. i trwał do 31.12.2014 roku.

Celem programu specjalnego była aktywizacja zawodowa umożliwiająca stabilne zatrudnienie osobom bezrobotnym. Dla uczestników programu przewidziano kompleksowe i dostosowane do ich potrzeb wsparcie w postaci poradnictwa zawodowego, szkolenia motywacyjnego, pośrednictwa pracy oraz specyficznych elementów wspierających zatrudnienie.

W ramach realizacji programu zastosowano elementy specyficzne wspierające zatrudnienie, w postaci tzw. wsparcia zindywidualizowanego do wysokości 400 zł, które mogło obejmować:

- sfinansowanie dojazdu do pracy, np. koszty przejazdu komunikacją publiczną, dojazd samochodem,
- zakup elementów garderoby (w tym również zakup np. torby, torebki, plecaka),
- specjalistyczne konsultacje i wizyty lekarskie, w tym usługi stomatologiczne, ortodontyczne (z wyłączeniem lekarza rodzinnego z uwagi na ogólną dostępność i bezpłatność takiej usługi).

Każdy z uczestników mógł skorzystać z jednego, kilku lub wszystkich kategorii wsparcia indywidualnego w zależności od potrzeb. Wsparcie zindywidualizowane było kształtowane szczegółowo dla każdego uczestnika programu przy uwzględnieniu jego opinii i osobistych potrzeb.

Dla pracodawców przewidziano wsparcie w postaci refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanych bezrobotnych. W ramach programu pracodawcy mogli stworzyć 15 miejsc pracy. Kwota refundacji dla jednego stanowiska pracy była wypłacana pracodawcy jednorazowo do wysokości 20.000 zł. Pracodawcy otrzymujący refundację zostali zobowiązani do utrzymania utworzonych stanowisk pracy przez okres co najmniej 24 miesięcy.

Zgodnie z planem 15 osób bezrobotnych, spełniających kryteria grupy docelowej, które w ramach pośrednictwa pracy skierowano do poszczególnych pracodawców podjęło zatrudnienie w ramach nowoutworzonych stanowisk pracy u 13 pracodawców, którzy otrzymali refundację na łączną kwotę 300.000 zł.

W ramach programu wydatkowano środki o łącznej wartości 312.843,26 zł. Wskaźnik oceny efektywności programu uplasował się na poziomie 100% (15 uczestników na 15 planowanych podjęło zatrudnienie na stanowiskach, których koszty wyposażenia lub wyposażenia refundowano pracodawcom).

3) Programy na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej realizowane w ramach dodatkowych środków Funduszu Pracy z rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej

W 2014 roku Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie pozyskał dodatkowo środki w kwocie 2.985.600 zł na realizację programów dla bezrobotnych do 30 roku życia, powyżej 50 roku życia, bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, programu wspierania tworzenia i przystępowania do spółdzielni socjalnych, realizacji robót publicznych w regionach wysokiego bezrobocia oraz aktywizacji osób bezrobotnych w wieku od 30 do 50 roku życia.

W ramach programów zaktywizowano ogółem 345 osób bezrobotnych, w tym:

- 212 osób w ramach programu dla bezrobotnych do 30 roku życia,
- 25 osób w ramach programu dla bezrobotnych powyżej 50 roku życia,
- 27 osób w ramach programu dla bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy,

- cztery osoby w ramach programu wspierania tworzenia i przystępowania do spółdzielni socjalnych,
- 49 osób w ramach programu realizacji robót publicznych w regionach wysokiego bezrobocia,
- 28 osób w ramach aktywizacji osób bezrobotnych w wieku od 30 do 50 roku życia.

Ponadto, PUP prowadził działania na rzecz mieszkańców Tarnowa w zakresie rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych ze środków PFRON, których wielkość wynosiła 236.000 zł. Środki te umożliwiły aktywizację 16 osób niepełnosprawnych poprzez utworzenie trzech stanowisk pracy w wyniku refundacji kosztów ich wyposażenia, przeszkolenie 10 osób niepełnosprawnych oraz przyznanie trzem osobom niepełnosprawnym środków na podjęcie działalności gospodarczej.

4) Działania Powiatowego Urzędu Pracy w Tarnowie na rzecz kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców w wieku co najmniej 45 lat

Na realizację działań na rzecz kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców w wieku powyżej 45 roku życia PUP w 2014 r. pozyskał środki Funduszu Pracy z Krajowego Funduszu Szkoleniowego (KFS) w wysokości 225.700 zł. Z otrzymanych środków skorzystało 15 pracodawców, aktywizując łącznie 84 osoby powyżej 45 roku życia (pracownicy i pracodawcy). Działania jakimi zostały objęte wymienione osoby to: kursy, studia podyplomowe, egzaminy, ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków w związku z podjętym kształceniem.

5. STRATEGIA ROZWOJU MIASTA

Rozwój miasta jest procesem długofalowym i złożonym. Kierunki rozwoju Tarnowa wyznacza „Strategia Rozwoju Miasta – Tarnów 2020” (Strategia) przyjęta uchwałą nr XI/111/2011 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 30 czerwca 2011 roku.

Wizja zawarta w Strategii sformułowana została następująco: *„Tarnów - miasto komfortu i rozwoju, pomnażające bogactwa”, natomiast „misją władz samorządowych Tarnowa jest jak najlepsze zaspokajanie potrzeb mieszkańców oraz podnoszenie poziomu życia w mieście, poprzez świadczenie nowoczesnych usług i wspieranie rozwoju”.*

Cele, jakie założono do realizacji w tym okresie, skupiają się wokół trzech obszarów polityki rozwoju: Rozwój Gospodarczy, Komfort Życia oraz Regionalne Oddziaływanie.

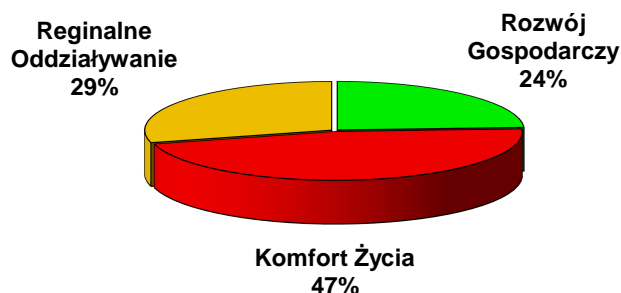
Dla każdego z wymienionych obszarów wskazano cel strategiczny, będący oczekiwanym wyróżnikiem Tarnowa w danym obszarze oraz wyrażający jego pożądany stan w 2020 r. Ponadto zaproponowano listę celów operacyjnych.

W kwietniu 2012 r., zarządzeniem Prezydenta Miasta Tarnowa w sprawie określenia priorytetowych kierunków rozwojowych do 2015 r. – Program „Tarnów 2015”, wyznaczono krótkoterminowe cele i przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w okresie do 2015 r. Bazują one na zapisach zawartych w dokumencie strategii i mają się przyczynić do osiągnięcia zamierzonych celów strategicznych, uwzględniają także możliwości finansowe budżetu miasta.

W programie założono do realizacji w latach 2012-2015 łącznie prawie 120 zadań (inwestycyjnych i nieinwestycyjnych).

Wykres nr 8: Udział obszarów strategicznych w przedsięwzięciach ogółem

Udział obszarów strategicznych w przedsięwzięciach ogółem

Źródło: Wydział Rozwoju Miasta Urzędu Miasta Tarnowa

Przedsięwzięcia uwzględnione w obszarze pierwszym „Rozwój Gospodarczy” (29 przedsięwzięć) dotyczą przede wszystkim działań w zakresie pobudzenia lokalnej przedsiębiorczości, a tym samym zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej miasta. Priorytetowymi zadaniami inwestycyjnymi są tutaj rozbudowa strefy aktywności gospodarczej „Mechaniczne” (realizowana w trzech etapach) oraz rozbudowa infrastruktury drogowej i poprawa parametrów połączenia Tarnowa z autostradą oraz z sieciami dróg krajowych i wojewódzkich.

Tendencje zachodzące obecnie w gospodarce ukierunkowały działania zawarte w strategii na wspieranie lokalnej przedsiębiorczości – wzmocnienie pozycji rynkowej rodzimych podmiotów oraz umożliwienie rozwoju przedsiębiorczości wśród mieszkańców. Dużą rolę pełni promowanie przedsiębiorczości wśród młodzieży szkół ponadgimnazjalnych i wyższych, a także realizowanie działań sprzyjających tworzeniu wizerunku Tarnowa, jako ośrodka wymiany myśli gospodarczej.

Drugi obszar strategiczny określony jako „Komfort Życia” ma najbardziej złożony charakter. Na liście zadań wpisujących się w jego realizację znalazło się 56 przedsięwzięć. Są to działania mające prowadzić do poprawy warunków życia mieszkańców.

Głównym celem w tym obszarze jest podejmowanie działań podnoszących standardy miejskich usług i infrastruktury oraz gwarantujących wysoką estetykę przestrzeni miejskich. Zamierzenia te realizowane są przede wszystkim poprzez budowę nowej i modernizację dotychczasowej infrastruktury użyteczności publicznej, a także poprzez rewitalizację miejskich obszarów.

Realizacja przedsięwzięć zawartych w obszarze drugim zmierza również do podniesienia jakości kształcenia i stworzenia wsparcia dla młodzieży uzdolnionej, a także do rozwoju i popularyzacji inicjatyw społecznych. W ramach tego obszaru zawarto też szereg działań związanych z pomocą oraz długoterminową opieką dla mieszkańców oraz wpływających na poprawę bezpieczeństwa w mieście.

Ponadto w ramach tego obszaru realizowane są zadania infrastrukturalne związane z budową i przebudową układu komunikacyjnego miasta, ulepszeniem systemu transportu miejskiego, a także gospodarką zasobami i ochroną środowiska.

Trzeci obszar strategiczny „Regionalne Oddziaływanie”, w którym zapisano 34 przedsięwzięcia, to przede wszystkim działania mające na celu umocnienie pozycji Tarnowa jako ośrodka regionalnego, silnie oddziałującego na swoje otoczenie. Działania realizowane w tym obrębie przekraczają zatem granice miasta i dotyczą także mieszkańców z terenów przyległych do Tarnowa.

Cel główny w tym obszarze to umocnienie pozycji Tarnowa jako ponadlokalnego ośrodka usług medycznych i edukacji. Dlatego też, projekty realizowane w ramach tego obszaru, to zadania wpływające na rozwój kształcenia akademickiego i ponadlokalnego, a także zadania związane ze specjalistycznymi usługami medycznymi.

Ponadto założenia strategii mają na celu przyciągnięcie turystów do miasta i stworzenie wizerunku Tarnowa jako regionalnego centrum czasu wolnego oraz miejsca atrakcyjnego turystycznie. Realizowane przedsięwzięcia zmierzają do wzmocnienia funkcji miasta jako obszaru kultury i rekreacji.

W obszarze tym przewidziano również działania opierające się na współpracy z samorządami sąsiadujących gmin, polegające m.in. na prowadzeniu polityki rozwojowej bądź opracowaniu modeli współpracy w podstawowych sferach życia mieszkańców.

Do największych strategicznych przedsięwzięć, ukończonych w latach 2012-2014, należą:

- rozbudowa Strefy Aktywności Gospodarczej „Mechaniczne” – etap I i II,
- budowa ronda na skrzyżowaniu Al. Jana Pawła II - Błonie w ciągu drogi krajowej nr 73,
- budowa ronda na skrzyżowaniu ulic Kwiatkowskiego i Witosa,
- budowa nowego budynku Przedszkola Publicznego nr 8 przy ul. Olszynowej,
- rewitalizacja centrum miasta,
- rewaloryzacja budynku Bractwa Strzeleckiego w Tarnowie wraz z otoczeniem i adaptacja na potrzeby Galerii Miejskiej,
- platforma zintegrowanych E-usług dla mieszkańców Tarnowa z elementami Karty Mieszkańca,
- budowa zintegrowanego systemu informacji przestrzennej, wspomagającego zarządzanie Gminą Miasta Tarnowa,
- rekultywacja IV sektora składowiska,
- termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej,
- modernizacja obiektów użyteczności publicznej w Tarnowie - poprawa efektywności energetycznej,
- modernizacja przedszkoli publicznych w Tarnowie - poprawa efektywności energetycznej,
- adaptacja budynku przy ul. Pszennej na lokale komunalne,

- budowa domu dla bezdomnych,
- budowa budynku szkolno-dydaktycznego w Zespól Szkół Muzycznych,
- wdrożenie elektronicznego systemu obiegu i archiwizacji badań obrazowych w specjalistycznym szpitalu im. E. Szczeklika,
- modernizacja ciągu ulic Spokojna-Elektryczna: Rozbudowa ul. Spokojnej na odcinku od ul. Nowodąbrowskiej do ul. Krzyskiej,
- Centrum Kształcenia Budowlanego w Zespole Szkół-Budowlanych,
- Budowa „Poligonu Energooszczędności” w ramach projektu „Małopolskie laboratorium budownictwa pasywnego” (przy Zespole Szkół Budowlanych),
- przebudowa placu handlowego „Burek”.

6. FINANSE

6.1 Gminy Miasta Tarnowa

Plan budżetu Miasta Tarnowa na grudzień 2014 r. wyniósł po stronie dochodów 540.986.586,24 zł. Łączne, zrealizowane dochody Miasta Tarnowa wyniosły 539.267.294,88 zł, stanowiąc 99,68 % uchwalonego planu rocznego.

Tabela nr 12: Wykonanie dochodów według działów klasyfikacji budżetowej

Dział	Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie	% wykonania
010	Rolnictwo i łowiectwo	31.019,52	32.487,60	104,73%
020	Leśnictwo	35.000,00	17.500,00	50,00%
500	Handel	1.207.100,00	1.522.074,72	126,09%
600	Transport i łączność	22.409.173,00	22.006.580,40	98,20%
630	Turystyka	145.000,00	148.070,50	102,12%
700	Gospodarka mieszkaniowa	13.638.672,00	11.577.474,00	84,89%
710	Działalność usługowa	1.209.703,00	1.189.050,01	98,29%
750	Administracja publiczna	2.178.906,00	2.731.789,01	125,37%
751	Urzędy Naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	764.513,00	756.292,14	98,92%
752	Obrona narodowa	2.000,00	1.143,71	57,19%
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	14.373.620,00	14.372.810,84	99,99%
756	Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nie posiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	194.068.973,00	195.748.228,38	100,87%
758	Różne rozliczenia	181.448.766,00	181.469.153,50	100,01%

801	Oświata i wychowanie	17.007.992,28	17.012.541,10	100,03%
851	Ochrona zdrowia	10.300.730,00	10.257.266,61	99,58%
852	Pomoc społeczna	41.671.215,34	42 294 081,25	101,49%
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	7.829.534,10	7.642.049,92	97,61%
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	2.639.970,00	2.321.585,24	87,94%
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	23.682.317,00	21.955.530,02	92,71%
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	481.970,00	488.347,93	101,32%
926	Kultura fizyczna i sport	5.860.412,00	5.723.238,00	97,66%
	Ogółem	540.986.586,24	539.267.294,88	99,68%

Źródło: Wydział Budżetu i Sprawozdawczości Urzędu Miasta Tarnowa

Tabela nr 13: Wykonanie dochodów w podziale na najważniejsze źródła dochodów w porównaniu do roku 2013

Źródło dochodów	Wykonanie 2013 r.	2014			Dynamika	wyk. % 2014 r.
		plan roczny	wykonanie	wyk. %		
1	2	3	4	5	6	7
Dochody ogółem	535.156.220,95	540.986.586,24	539.267.294,88	99,68	100,77%	100,00
z tego:						
a/ subwencje	185.794.595,00	181.272.061,00	181.272.061,00	100,00	97,57%	33,61
b/ dotacje	74.831.977,11	80.663.910,24	80.263.343,82	99,50	107,26%	14,88
c/ dochody pozostałe	257.254.111,04	268.155.956,00	267.621.304,72	99,80	104,03%	49,63
w tym:						
- podatki	181.996.211,05	183.209.140,00	183.185.049,02	99,99	100,65%	33,97
- dochody z majątku	15.863.818,77	14.558.144,00	11.957.380,73	82,14	75,38%	2,22
- opłaty	22.768.512,65	35.164.964,00	35.239.509,01	100,21	154,77%	6,53
- pozostałe	36.625.568,57	35.223.708,00	37.239.365,96	105,72	101,68%	6,91
d/ środki zewnętrzne pomocowe	17.275.537,80	10.894.659,00	10.110.585,34	92,8	58,53%	1,87

Źródło: Wydział Budżetu i Sprawozdawczości Urzędu Miasta Tarnowa

Plan wydatków na koniec 2014 r. wyniósł 567.634.785,24 zł. Wydatki zostały wykonane w 95,33 % i wyniosły 541.121.251,50 zł.

Tabela nr 14: Wykonanie planu wydatków w ujęciu działowym

Dział	Opis	2014 r.			Struktura
		plan roczny	wykonanie	% wyk.	% wyk.
010	Rolnictwo i łowiectwo	41.392,52	39.642,01	95,77	0,01
020	Leśnictwo	58.000,00	27.870,00	48,05	0,01

500	Handel	1.911.960,00	1.818.001,48	95,09	0,34
600	Transport i łączność	76.585.077,00	71.762.544,44	93,70	13,26
630	Turystyka	817.431,00	767.379,14	93,88	0,14
700	Gospodarka mieszkaniowa	9.153.755,00	5.865.619,92	64,08	1,08
710	Działalność usługowa	1.757.297,00	970.295,91	55,22	0,18
750	Administracja publiczna	35.309.177,00	34.216.494,67	96,91	6,32
751	Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	789.513,00	760.013,60	96,26	0,14
752	Obrona narodowa	2.000,00	1.143,71	57,19	0,00
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	18.578.282,00	18.533.867,13	99,76	3,43
757	Obsługa długu publicznego	8.150.000,00	7.706.126,27	94,55	1,42
758	Różne rozliczenia	7.456.692,00	2.070.940,54	27,77	0,38
801	Oświata i wychowanie	227.280.323,28	224.901.716,51	98,95	41,56
851	Ochrona zdrowia	14.583.548,00	14.430.530,62	98,95	2,67
852	Pomoc społeczna	69.585.014,34	68.392.965,92	98,29	12,64
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	14.464.074,10	13.669.647,18	94,51	2,53
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	21.346.829,00	20.801.976,49	97,45	3,84
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	34.716.078,00	29.991.662,00	86,39	5,54
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	10.122.542,00	10.100.964,79	99,79	1,87
926	Kultura fizyczna	14.925.794,00	14.291.849,17	95,75	2,64
	Ogółem	567.634.785,24	541.121.251,50	95,33	100,00

Źródło: Wydział Budżetu i Sprawozdawczości Urzędu Miasta Tarnowa

Tabela nr 15: Budżetowe wykonanie wydatków w podziale na działalność bieżącą i majątkową w porównaniu do wykonania za 2013 r.

Rodzaj wydatków	Wykonanie 2013 r.	2014			Dynamika % 4 : 2	Struktura	
		plan roczny	wykonanie	wyk. %		2013 %	2014 %
1	2	3	4	5	6	7	8
Wydatki ogółem	538.702.636,74	567.634.785,24	541.121.251,50	95,33	100,45	100	100
z tego:							
a/ majątkowe	57.865.155,25	61.333.826,00	52.249.070,98	85,19	90,29	10,74	9,66
b/ bieżące	480.837.481,49	506.300.959,24	488.872.180,52	96,56	101,67	89,26	90,34

Źródło: Wydział Budżetu i Sprawozdawczości Urzędu Miasta Tarnowa

Na 31 grudnia 2014 r. obciążenie gminy z tytułu zaciągniętych pożyczek w Narodowym Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) oraz Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie (WFOŚiGW) wynosiło 11.406.518,22 zł, kredytów w bankach krajowych 218.980.142,95 zł; łącznie 230.386.661,17 zł.

W stosunku do 31 grudnia 2013 r. było mniejsze o 1.030.448,27 zł. Od kredytów i pożyczek zostały zapłacone odsetki w łącznej kwocie 7.706.126,27 zł.

Spółki miejskie

Na koniec 2014 roku Gmina Miasta Tarnowa była wyłącznym udziałowcem siedmiu spółek prawa handlowego:

- Miejski Zarząd Budynków Sp. z o.o.,
- Tarnowskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.,
- Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.,
- Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o.,
- Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych sp. z o.o.,
- Zespół Przychodni Specjalistycznych sp. z o.o.,
- Mościckie Centrum Medyczne sp. z o.o.,

mniejszościowym udziałowcem w spółce Tarnowskie Wodociągi Sp. z o.o. (47,5%) oraz większościowym akcjonariuszem w Miejskim Przedsiębiorstwie Energetyki Ciepłej S.A. (56,1%) i Tarnowskim Klasterze Przemysłowym S.A. (98,9%).

Miejski Zarząd Budynków Sp. z o.o. sprawuje zwykły zarząd w imieniu Prezydenta Miasta Tarnowa nad budynkami stanowiącymi mienie komunalne Gminy oraz budynkami administrowanymi na zlecenie będącymi własnością osób fizycznych, zapewniając równocześnie odpowiedni stan techniczny tych zasobów.

Zadania własne z zakresu budownictwa mieszkaniowego Gmina Miasta Tarnowa realizuje poprzez utworzone do tego celu w 1999 roku Tarnowskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. Od początku swojej działalności Spółka wybudowała 10 budynków mieszkalnych o łącznej liczbie 678 mieszkań, położonych przy ul. M. Dąbrowskiej, J. Ablewicza i osiedlu Zielonym, nad którymi prowadzi stały zarząd administracyjny.

Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. świadczy usługi w sferze gospodarki odpadami, oczyszczania Miasta oraz wywozu nieczystości stałych i płynnych. Pierwsze dwie kategorie usług Spółka świadczy w ramach zadań powierzonych przez Miasto jako podmiot wewnętrzny. Spółka posiada regionalną instalację do mechaniczno – biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych.

Podstawową działalnością Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego Sp. z o.o. jest świadczenie usług w zakresie przewozów pasażerskich. Spółka na potrzeby działalności podstawowej prowadzi również szeroko rozwiniętą działalność pomocniczą.

Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych sp. z o.o. jako podmiot wewnętrzny Gminy Miasta Tarnowa wykonuje szereg zadań powierzonych przez Miasto, między innymi w zakresie zarządzania gminnym składowiskiem odpadów, zagospodarowania odpadów komunalnych zielonych i wielkogabarytowych, prowadzenia punktów selektywnej zbiórki odpadów, utrzymania czystości i porządku w Mieście oraz wykonywania robót drogowych.

Zespół Przychodni Specjalistycznych sp. z o.o. oraz Mościckie Centrum Medyczne sp. z o.o. zajmują się świadczeniem usług medycznych. Przychodnie realizują swoje zadania w głównej mierze w oparciu o umowy zawarte z Narodowym Funduszem Zdrowia, szczególnie w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej, ambulatoryjnych specjalistycznych świadczeń medycznych, rehabilitacji leczniczej, psychiatrii oraz diagnostyki medycznej. Ponadto

realizują świadczenia medyczne pacjentom komercyjnie, a także na rzecz innych podmiotów w ramach zawartych umów.

Tarnowskie Wodociągi prowadzą działalność w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Tarnowa oraz sąsiednich gmin, zapewniając ciągłość dostawy wody o odpowiedniej jakości oraz niezawodnego odprowadzania ścieków. Jest to największa co do wielkości majątku spółka komunalna.

Druga pod względem wielkości majątku spółka to Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A., która świadczy usługi w zakresie zaopatrywania odbiorców zasilanych ze źródeł i węzłów cieplnych Spółki w energię cieplną i ciepłą wodę użytkową.

Głównym celem działalności Tarnowskiego Klastera Przemysłowego S.A. jest dążenie do tworzenia warunków sprzyjających rozwojowi gospodarczemu Tarnowa i regionu, m.in. poprzez budowę stabilnego i odpowiadającego potrzebom inwestora systemu zachęt dla uruchamiania na terenie Miasta przedsięwzięć produkcyjno-usługowych, a tym samym tworzenia nowych miejsc pracy.

Tabela nr 16: Struktura kapitałowa spółek wg stanu na koniec 2014 roku

Nazwa spółki	Nazwa podmiotu	Wartość udziałów/akcji (w tys. zł) procentowy udział
Miejski Zarząd Budynków Sp. z o.o.	GMT	591,5
Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.	GMT	2.958,5
Tarnowskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.	GMT	25.005,5
Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o.	GMT	7.778
Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych sp. z o.o.	GMT	32.733,5
Zespół Przychodni Specjalistycznych sp. z o.o.	GMT	18.034
Mościckie Centrum Medyczne sp. z o.o.	GMT	12.190
Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A.	GMT NFOŚ i GW WFOŚ i GW Ogółem	25.681,6 (56,1%) 18.000,0 (39,3%) 2.085,0 (4,6%) 45 766,6
Tarnowskie Wodociągi Sp. z o.o.	GMT Gmina Tarnów Gmina Skrzyszów Grupa Azoty S.A. Ogółem	80.731,5 (47,5%) 40.912,0 (24,1%) 27.182,0 (16,0%) 21.050,0 (12,4%) 169.875,5
Tarnowski Klaster Przemysłowy S.A.	GMT Pozostali akcjonariusze Ogółem	27.541,1 (98,9%) 317,4 (1,1%) 27.858,5

Źródło: Zespół Nadzoru Właścicielskiego Urzędu Miasta Tarnowa

Wielkość zaangażowanego przez Miasto majątku w spółkach komunalnych wyrażona wartością udziałów/akcji objętych przez Gminę Miasta Tarnowa w kapitale zakładowym spółek w zamian za wniesioną gotówkę bądź aporty rzeczowe wynosi 233.200.000 zł, co stanowi 68% łącznej wartości kapitału zakładowego spółek komunalnych, stanowiącej kwotę 342.800.000 zł.

Tabela nr 17: Wartość składników majątkowych na koniec 2014 roku

Nazwa spółki	Aktywa trwałe w mln zł	w tym wartości niematerialne i prawne
Tarnowskie Wodociągi Sp. z o.o.	338,3	0,1
Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A.	105,7	6,6
Tarnowskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.	85,0	0,0
Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych sp. z o.o.	30,6	0,0
Tarnowski Klaster Przemysłowy S.A.	19,9	0,0
Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o.	18,4	0,1
Zespół Przychodni Specjalistycznych sp. z o.o.	20,0	0,0
Mościckie Centrum Medyczne sp. z o.o.	11,7	0,0
Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.	11,8	0,0
Miejski Zarząd Budynków Sp. z o.o.	2,3	0,0

Źródło: Zespół Nadzoru Właścicielskiego Urzędu Miasta Tarnowa

Wartość składników majątkowych spółek komunalnych na koniec 2014 roku kształtuje się na poziomie 643,700.000 zł, w tym wartości niematerialne i prawne stanowią kwotę 6.800.000 zł. Największy majątek posiadają Tarnowskie Wodociągi Sp. z o.o., którego wartość stanowi 52,5% ogółu majątku spółek.

Tabela nr 18: Wielkość zatrudnienia w osobach i etatach na koniec 2014 roku

Nazwa spółki	Zatrudnienie w osobach	Zatrudnienie w etatach
Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o.	290	287
Tarnowskie Wodociągi Sp. z o.o.	247	247
Zespół Przychodni Specjalistycznych sp. z o.o.	235	220,9
Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A.	198	198
Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.	120	119,2
Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych sp. z o.o.	85	84,2
Mościckie Centrum Medyczne sp. z o.o.	85	83,2
Miejski Zarząd Budynków Sp. z o.o.	57	55,1
Tarnowskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.	14	12,8
Tarnowski Klaster Przemysłowy S.A.	9	8

Źródło: Zespół Nadzoru Właścicielskiego Urzędu Miasta Tarnowa

Spółki komunalne według stanu na koniec 2014 roku zatrudniały 1.340 osób na 1.315,4 etatach. Najwięcej zatrudnionych - 290 osób było w Miejskim Przedsiębiorstwie Komunikacyjnym Sp. z o.o.

Tabela nr 19: Przewidywany wynik finansowy miejskich spółek na koniec 2014 roku

Nazwa spółki	Wynik finansowy netto (w tys. zł)		
	2012	2013	2014
Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A.	5.029,0	5.908,4	5.922,1
Tarnowskie Wodociągi Sp. z o.o.	2.318,2	4.708,6	2.182,6
Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych sp. z o.o.	-	139,8	1.071,8
Tarnowskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.	750,0	750,7	1.058,4
Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.	691,9	1.085,9	535,3
Miejski Zarząd Budynków Sp. z o.o.	420,2	435,3	415,7
Zespół Przychodni Specjalistycznych sp. z o.o.	-	847,1	407,4
Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o.	-886,1	-286,5	291,0
Mościckie Centrum Medyczne sp. z o.o.	-	102,9	155,9
Tarnowski Klaster Przemysłowy S.A.	26,3	11,0	-877,9

Źródło: Zespół Nadzoru Właścicielskiego Urzędu Miasta Tarnowa

Na koniec 2014 roku dziewięć spółek komunalnych osiągnęło dodatni wynik finansowy. Kwota zysku wypracowanego przez spółki za 2014 rok wynosi 11.200.000 zł, tj. o 18,5% mniej od sumarycznej kwoty zysku osiągniętego za 2013 rok i 33,7% więcej w porównaniu do roku 2012.

Stratę na koniec 2014 roku poniosła spółka Tarnowski Klaster Przemysłowy S.A. Natomiast największy zysk, zarówno za 2014 rok jak i za lata poprzednie, wypracowany został w Miejskim Przedsiębiorstwie Energetyki Ciepłej S.A. Zyski ze swojej działalności spółki przeznaczają głównie na działalność inwestycyjną.

Wyższa kwota zysku wypracowana przez spółki za 2014 rok w porównaniu do roku 2012 wiąże się głównie z wypracowanym zyskiem przez trzy nowe spółki utworzone w 2013 roku, tj. Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych sp. z o.o., Zespół Przychodni Specjalistycznych sp. z o.o. oraz Mościckie Centrum Medyczne sp. z o.o.

6.2 Środki zewnętrzne

Rok 2014 był rokiem, w którym kontynuowano realizację projektów finansowanych w ramach unijnej perspektywy finansowej na lata 2007–2013, a jednocześnie trwały przygotowania do aplikowania o środki z budżetu na lata 2014–2020.

W ostatnich latach wiele najważniejszych inwestycji w mieście realizowanych było przy znacznym wkładzie finansowym ze źródeł zewnętrznych. Projekty dotyczyły zarówno rozbudowy infrastruktury miasta jak i inwestycji w kapitał ludzki. Nadrzędnym celem wszelkich prowadzonych działań, zgodnie ze Strategią Rozwoju Miasta „Tarnów 2020” była poprawa jakości życia mieszkańców oraz stworzenie dogodnych warunków do zamieszkania i inwestowania w mieście.

Projekty inwestycyjne

Realizacja zadań o charakterze inwestycyjnym z udziałem środków unijnych, w ostatnich latach, ukierunkowana była na podniesienie atrakcyjności gospodarczej Tarnowa oraz tworzenie wizerunku miasta, odpowiadającego potrzebom i oczekiwaniom mieszkańców.

Realizowane inwestycje doprowadziły do rozwoju i poprawy stanu infrastruktury technicznej miasta, kompleksowego przygotowania terenów pod inwestycje, rozwoju społeczeństwa informacyjnego, poprawy stanu środowiska naturalnego i rozwoju energooszczędnych

technologii, stworzenia nowoczesnych pracowni i programów kształcenia dla uczniów tarnowskich szkół.

W kwietniu 2014 r. zakończono tworzenie Centrum Kształcenia Budowlanego na terenie Zespołu Szkół Budowlanych przy ulicy Legionów. Projekt dofinansowany został dofinansowany został ze środków MRPO. Wybudowano dwukondygnacyjny budynek szkoleniowo-dydaktyczny, wyposażono 15 pracowni kształcenia zawodowego w sprzęt i urządzenia techno-dydaktyczne, projekt przewidywał także szkolenia dla nauczycieli związane z obsługą sprzętu i urządzeń. Realizacja projektu wpłynie na polepszenie warunków kształcenia zawodowego w regionie, pozwoli przygotować młodzież i dorosłych do oczekiwań pracodawców oraz umożliwi zdobycie wiedzy i umiejętności pożądaných na rynku pracy, zwiększając ich konkurencyjność i szanse na zatrudnienie. Dzięki realizacji tego projektu Zespół Szkół Budowlanych może pełnić rolę regionalnego ośrodka edukacji dla branży budowlanej. Wartość całkowita projektu to ponad 4.352.000 zł, wysokość dofinansowania wyniosła blisko 3.017.000 zł, ponad 1.335.000 zł to środki z budżetu Gminy Miasta Tarnowa.

We wrześniu 2014 r. zakończyła się realizacja projektu Małopolskie Laboratorium Budownictwa Pasywnego, współfinansowanego ze środków MRPO. Liderem projektu była Politechnika Krakowska im. T. Kościuszki. W ramach projektu Miasto zrealizowało zadanie „Poligon energooszczędności”. Przedmiotem projektu była budowa oraz specjalistyczne wyposażenie budynku badawczo-szkoleniowego zlokalizowanego na terenie Zespołu Szkół Budowlanych. Dzięki realizacji tego projektu uczniowie tarnowskich szkół zawodowych będą mieli możliwość praktycznej nauki zawodu oraz zaznajamiania się z zagadnieniami dotyczącymi energooszczędnych technologii w budownictwie. Koszt całkowity projektu to prawie 2.104.000 zł. Kwota dofinansowania ze środków europejskich i środków budżetu państwa wyniosła 1.788.000 zł.

Jednym z ważniejszych przedsięwzięć, realizowanych w mieście od 2009 r., w partnerstwie z Tarnowskim Klasterem Przemysłowym S.A., jest projekt Rozbudowy Strefy Aktywności Gospodarczej „Mechaniczne” (SAG). Uzyskał on dofinansowanie ze środków MRPO. Projekt, ze względu na wielkość inwestycji został podzielony na trzy etapy. Realizację etapu pierwszego zakończono w roku 2013. W chwili obecnej w trakcie realizacji są etapy drugi i trzeci, a ich zakończenie planowane jest w 2015 roku. Całkowita wartość etapu drugiego wynosi 6.599.500 zł, dofinansowanie uzyskano w wysokości 3.265.800 zł. Całkowita wartość etapu trzeciego to 38.254.600 zł, a wysokość dofinansowania 19.102.500 zł. Projekt zakłada kompleksowe uzbrojenie terenów inwestycyjnych w niezbędną infrastrukturę, scalenie oraz poszerzenie terenów pod inwestycje, tak aby stawały się one funkcjonalnym obszarem. W ramach trzeciego etapu rozbudowy SAG zaplanowano przebudowę budynku nr 103 na cele Inkubatora Przedsiębiorczości.

W 2014 r. Miasto realizowało projekt pilotażowy w ramach Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego „Małopolska Chmura Edukacyjna – projekt pilotażowy”. Był to projekt partnerski, którego liderem była Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie, w ramach którego współpracowało sześć krakowskich uczelni wyższych i 21 wytypowanych małopolskich szkół ponadgimnazjalnych. Tarnowskie szkoły biorące udział w projekcie to: Zespół Szkół Budowlanych, Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 1 (II LO) i Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 2 (IV LO).

Przedmiotem projektu była budowa nowoczesnej platformy informatycznej dostarczania usług i aplikacji edukacyjnych wykorzystującej technologię chmury obliczeniowej, umożliwiającej interaktywną współpracę pomiędzy szkołami a uczelniami na terenie województwa małopolskiego, poprzez wykorzystanie nowoczesnych technologii (video-konferencje, wirtualne zajęcia i wykłady, multimedia, zdalne i wirtualne laboratoria, etc.).

Koszt realizacji projektu w tarnowskich szkołach to ponad 400.000 zł, dofinansowanie z MRPO wyniosło ponad 300.000 zł.

W 2014 r. rozpoczęto realizację projektu „Integracja transportu kolejowego z transportem zbiorowym lub prywatnym w mieście Tarnowie (Park&Ride)”. Projekt realizowany jest w ramach Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego. Przedmiotem projektu jest budowa i organizacja węzła przesiadkowego w ramach systemu parkingów Park&Ride zlokalizowanego przy ul. Do Huty. Planowana budowa ma na celu skomunikowanie terenów położonych na południe od dworca kolejowego z resztą miasta, jak również stworzenie zwartego systemu komunikacji uwzględniającego komunikację miejską. W wyniku realizacji inwestycji utworzony zostanie czynny całą dobę węzeł przesiadkowy z 340 miejscami postojowymi dla samochodów na parkingu wielopoziomym oraz 10 miejscami dla motocykli i 30 miejscami dla rowerów na parkingu odkrytym, przebudowane zostaną ulice: Monopolowa, Do Huty i Grunwaldzka, wybudowana zostanie pętla autobusowa i budynek stróżówki. Planowana wartość całkowita projektu to 17.300.000 zł, zaś wysokość dofinansowania to 11.795.000 zł.

Realizację zadania „Modernizacja przyszkolnego, ogólnodostępnego boiska sportowego z pasem treningowym i bieżnią przy przy Zespole Szkół Ogólnokształcących Nr 4 w Tarnowie” rozpoczęto w 2014 r. Zadanie dofinansowane jest ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej. Obejmuje modernizację boiska o nawierzchni trawiastej, przeznaczonego do gry w piłkę nożną, pasa treningowego boiska o nawierzchni trawiastej oraz bieżni czterotorowej, wraz z budową oświetlenia i ogrodzenia. Wartość inwestycji to ponad 695.000 zł, w tym dofinansowanie 113.400 zł.

W 2014 r. uzyskał dofinansowanie ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego projekt „Poprawa efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej w Tarnowie”. Zakończenie realizacji zaplanowano na 2106 rok. W ramach projektu 10 obiektów użyteczności publicznej (Przedszkole Publiczne nr 5, Przedszkole Publiczne nr 12, Przedszkole Publiczne nr 15, Przedszkole Publiczne nr 19, Gimnazjum nr 2, I Liceum Ogólnokształcące, Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 2, Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 5, Szkoła Podstawowa nr 14 i Gimnazjum nr 6, warsztaty Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego), zostanie poddanych termomodernizacji. Wykonane zostanie docieplenie ścian i dachów, elewacja, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, modernizacja/wymiana instalacji ciepłowniczych w budynkach na systemy bardziej przyjazne dla środowiska, a w trzech obiektach zainstalowane zostaną kolektory słoneczne na potrzeby ciepłej wody użytkowej. Wartość zadania to 6.599.000 zł, zaś dofinansowanie wynosi 4.809.000 zł.

W 2014 r. został złożony wniosek o dofinansowanie projektu „Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej w Tarnowie – etap II”, w ramach Mechanizmów finansowych EOG. Realizację zadania zaplanowano na lata 2015-2016. W ramach realizacji projektu pięć budynków (Przedszkole Publiczne Nr 18, Hala Sportowa CKZiU przy ul. Chemicznej, Pałac Młodzieży, Hala Sportowo-Widowiskowa przy ul. Gumniskiej, Urząd Miasta przy ul. Nowej 4) poddanych zostanie termomodernizacji oraz modernizacji systemów CO. W ramach zadania wykonane zostanie docieplenie ścian i dachów, wykonanie elewacji, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, modernizacja/wymiana instalacji ciepłowniczych w budynkach na systemy bardziej przyjazne dla środowiska i wymiana oświetlenia na energooszczędne. Możliwe jest uzyskanie dofinansowania w wysokości 4.880.000 zł, wartość całego projektu to 6.967.700 zł.

Projekty nieinwestycyjne

Ekologia

W 2014 r. Miasto otrzymało dofinansowanie, ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, na realizację projektu „Plan gospodarki niskoemisyjnej dla miasta Tarnowa”. Celem projektu jest opracowanie systemowych rozwiązań w zakresie gospodarki niskoemisyjnej Gminy Miasta Tarnowa, służących osiągnięciu długofalowych korzyści środowiskowych, ekonomicznych i społecznych. W ramach zadania stworzona zostanie baza danych zawierająca wyselekcjonowane i usystematyzowane informacje pozwalające na ocenę gospodarki energią w mieście, w poszczególnych sektorach i obiektach, oraz inwentaryzację emisji gazów cieplarnianych, a następnie na tej podstawie wykonany zostanie Plan gospodarki niskoemisyjnej dla miasta. Wartość zadania to 150.800.000 zł, w tym dofinansowanie 128.200.000 zł.

W 2014 r. zakończono realizację projektu „Opracowanie kompleksowego planu gospodarki odpadami dla subregionu tarnowskiego”, współfinansowanego ze środków Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013. Celem projektu było wypracowanie optymalnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi w subregionie tarnowskim na lata 2014-2018, z uwzględnieniem specyfiki każdej z 30 gmin uczestniczących w projekcie.

W ramach realizacji projektu przeprowadzono następujące działania:

- analizę potrzeb gmin w zakresie wspólnej gospodarki odpadami,
- badanie morfologii i wartości opałowej odpadów dla subregionu tarnowskiego w reprezentatywnych miejscach,
- analizę strumienia odpadów i wartości opałowej oraz ich prognozę na lata 2014-2048,
- opracowanie ekspertyzy dotyczącej typowych modeli działania dla kilku przypadków np. wieś, małe miasto, duże miasto,
- opracowanie wspólnej logistyki transportu oraz ustalenie potrzeb i miejsc inwestycji,
- opracowanie spójnego modelu odpowiedzialności rozliczania za usługi zbiórki i utylizacji odpadów,
- konsultacje z partnerami gospodarczymi i społecznymi - spotkania z partnerami oraz konferencja prezentująca wyniki prac, przeprowadzenie ankiety internetowej skierowanej do mieszkańców gmin biorących udział w projekcie,
- kampanię informacyjno-edukacyjną, w celu uświadamiania mieszkańców regionu,
- ujednoczenie oprogramowania do realizacji zadań w zakresie gospodarki odpadami, w poszczególnych gminach.

Wartość projektu to 1.989.000 zł, w tym dofinansowanie 1.781.300 zł, natomiast wkład własny 206.500 zł.

Edukacja

W 2014 r. zakończona została realizacja projektu „Indywidualizacja procesu nauczania i wychowania uczniów klas I-III Szkół Podstawowych w Tarnowie”. Projekt dofinansowany był z funduszy POKL. Jego celem było stworzenie możliwości wszechstronnego rozwoju umysłowego, psychomotorycznego i społecznego uczniów klas I-III. W ramach projektu w 17 tarnowskich szkołach podstawowych prowadzone były dodatkowe zajęcia wychowawcze i edukacyjne: zajęcia dla uczniów ze specyficznymi trudnościami w czytaniu i pisaniu, w tym także zagrożonych ryzykiem dysleksji, zajęcia dla uczniów z trudnościami w zdobywaniu umiejętności matematycznych, zajęcia logopedyczne dla uczniów z zaburzeniami w rozwoju mowy, zajęcia socjoterapeutyczne i psychoedukacyjne dla uczniów z zaburzeniami komunikacji społecznej, gimnastyka korekcyjna dla uczniów z wadami postawy, specjalistyczne zajęcia terapeutyczne dla uczniów niepełnosprawnych oraz zajęcia

rozwijające zainteresowania uczniów szczególnie uzdolnionych. Projekt był dofinansowany w kwocie 1.104.500 zł, wkład własny Gminy Miasta Tarnowa wyniósł 1.500 zł.

Projekt „Małopolska Chmura Edukacyjna – wykorzystanie nowoczesnych technik informacyjno-komunikacyjnych w procesie nauczania i rozwoju kompetencji kluczowych uczniów szkół licealnych z terenu województwa małopolskiego - pilotaż”, dofinansowany z POKL, jest powiązany bezpośrednio z realizacją projektu inwestycyjnego „Małopolska Chmura Edukacyjna – projekt pilotażowy”. Głównym celem projektu jest stworzenie ram współpracy krakowskich uczelni wyższych z liceami z terenu województwa małopolskiego dla rozbudzenia i rozwijania zainteresowań młodzieży kierunkami kształcenia zgodnymi z inteligentną specjalizacją regionu. W ramach projektu, w tarnowskich szkołach (Zespole Szkół Ogólnokształcących Nr 1, Zespole Szkół Ogólnokształcących Nr 2) wdrażane są programy rozwojowe zakładające m.in. realizację eksperymentalnego systemu wirtualnych zajęć w modelu „odwróconych lekcji” z ośmiu obszarów tematycznych: fizyki, informatyki, matematyki, biologii, chemii, przedsiębiorczości, społeczeństwa obywatelskiego oraz środowiska i żywności. Projekt obejmuje również realizację kół naukowych oraz letnich warsztatów naukowych w wymienionych obszarach tematycznych. Projekt w całości realizowany ze środków zewnętrznych.

W 2014 r. kontynuowany był projekt systemowy, którego liderem jest województwo małopolskie, „Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce”. Projekt realizowany jest w ramach POKL. Celem projektu jest wzmocnienie kształcenia zawodowego w poszczególnych branżach, lepsze powiązanie jego oferty z potrzebami rynku pracy, poprawa społecznego wizerunku kształcenia zawodowego, szczególnie wśród młodzieży oraz rodziców. W ramach realizacji projektu uczniowie uczestniczą w zajęciach praktycznych nauki zawodu, konsultacjach z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego oraz języków obcych branżowych. Projekt obejmuje też doposażenie szkół w sprzęt techniczny i dydaktyczny. Zakończenie realizacji projektu planowane jest w 2015 r. Wartość projektu w części realizowanej w Tarnowie przez Tarnowskie Centrum Kształcenia Praktycznego to 8.109.500 zł, w tym kwota dofinansowania wynosi 7.075.500 zł.

Na przestrzeni kilku ostatnich lat tarnowskie szkoły chętnie włączały się w projekty edukacyjne polegające na współpracy ich wychowanków z uczniami z innych europejskich miast. Dotyczyły one wymiany młodzieży oraz udziału w zagranicznych praktykach zawodowych. Również w 2014 r. realizowane były tego typu projekty, dofinansowane ze środków różnych komponentów Programu „Uczenie się przez całe życie” oraz z Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży.

Projekt „Experiance Occupational – Tecno Trends In Europe East-West” realizowany był przez Zespół Szkół Mechaniczno-Elektrycznych w Tarnowie, w ramach programu „Uczenie się przez całe życie” Leonardo da Vinci. Projekt został dofinansowany w kwocie 45.300 zł. Zakładał wyjazd pięciu uczniów wraz z opiekunem na staż zawodowy do Niemiec. Uczniowie pracowali w firmach z branży mechanicznej i elektrycznej, zdobywając cenne doświadczenia, a także uczyli się języka niemieckiego branżowego.

Przez V Liceum Ogólnokształcące w Tarnowie realizowany był projekt „Key competencies: a key to development, success and the future”, w ramach programu „Uczenie się przez całe życie” oraz „My pathway to my students”, dofinansowany ze środków POKL. Projekty otrzymały łącznie dofinansowanie w wysokości prawie 49.000 zł. Objęły one działania związane z wyjazdem siedmiu nauczycieli do Włoch, gdzie mieli możliwość, w partnerskiej szkole, podnosić swoje kwalifikacje zawodowe w zakresie diagnozowania potrzeb uczniów, w tym dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych, oraz opracowania dostosowań i indywidualnych programów rozwoju.

Projekty wymiany młodzieży były realizowane przez trzy tarnowskie szkoły (Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 1, Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 2, III Liceum

Ogólnokształcące) w ramach Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży. Otrzymały one dofinansowanie w łącznej kwocie około 23.000 zł.

W 2014 roku rozpoczął się „Program Erasmus+”, który zastąpił w nowej perspektywie finansowej na lata 2014-2020 funkcjonujący dotychczas Program „Uczenie się przez całe życie”. Jest to program dofinansowujący ze środków europejskich projekty edukacyjne i rozwojowe, realizowane przez szkoły, uczelnie wyższe i stowarzyszenia. Udziałem w tym programie zainteresowały się także tarnowskie szkoły. Projekt „Experiance Occupational – Tecno Trends In Europe East-West”, realizowany przez Zespół Szkół Mechaniczno-Elektrycznych w Tarnowie, otrzymał dofinansowanie w ramach tego Programu, w wysokości 10.900 euro. Projekt ten zakłada wyjazd sześciuosobowej grupy uczniów Technikum Nr 4 im. Tadeusza Tertila wraz z opiekunem na trzy tygodniowy staż zawodowy do Niemiec, wiosną 2015 r. Uczniowie będą pracowali w firmach z branży mechanicznej i elektrycznej, zdobywając cenne doświadczenia, a także ucząc się języków obcych branżowych. Projekt jest kontynuacją projektów realizowanych przez ZSM-E w ramach Programu „Uczenie się przez całe życie” Leonardo da Vinci.

Gospodarka

W 2014 r. uzyskał dofinansowanie w ramach MRPO projekt „Zwiększanie dostępności transportowej tarnowskich stref aktywności gospodarczej wraz z poprawą parametrów ruchu tranzytowego w Subregionie Tarnowskim – etap I”. Projekt obejmuje wykonanie badań i opracowanie dokumentacji, która będzie mogła być wykorzystana przy okazji starania się o dofinansowanie zadań inwestycyjnych w ramach środków finansowych przygotowanych przez Unię Europejską do wykorzystania w latach 2014-2020.

Planowana do opracowania dokumentacja obejmuje plany:

- rozbudowy drogi wojewódzkiej nr 973, na odcinku od ronda im. Żołnierzy Wyklętych (skrzyżowanie ul Kwiatkowskiego – Czysta – Mościckiego) poprzez przebudowę istniejącego pasa ruchu i budowę drugiego pasa ruchu w ciągu ulic Czysta – Wyszyńskiego do skrzyżowania z ul. Klikowską,

- Rozbudowy drogi powiatowej w ciągu ulic Spokojna – Elektryczna na odcinku od skrzyżowania z ul. Krzyską (łącznie ze skrzyżowaniem) do skrzyżowania z ul. Klikowską, poprzez przebudowę istniejącego pasa ruchu i budowę drugiego pasa ruchu.

Wartość opracowania dokumentacji to 952.000 zł, w tym dofinansowanie 541.800 zł.

Projekt „Tarnowskie Gniazda Innowacyjnych Specjalizacji” w 2014 r. otrzymał dofinansowanie w ramach MRPO. Jest to kolejne zadanie, obejmujące swym zakresem opracowanie dokumentacji projektowej, która będzie mogła być wykorzystana przy okazji starania się o dofinansowanie zadań inwestycyjnych w ramach unijnych środków finansowych przewidzianych do wykorzystania w latach 2014-2020.

W ramach projektu opracowana zostanie dokumentacja dotycząca budowy inteligentnego budynku wraz z wyposażeniem, w którym zlokalizowane zostaną: Centrum Usług Wspólnych (zapewniające m.in. efektywne przechowywanie i wymianę danych pomiędzy instytucjami samorządowymi w subregionie tarnowskim), Centrum Praktyk Modelowania i Implementacji (jednostka skupiająca praktyków, projektantów z dziedziny IT, dzielących się wiedzą i doświadczeniem z młodymi adeptami innowacyjnych kierunków, tworzących wspólne systemy informatyczne, udostępniające produkty nieodpłatnie inkubowanym przedsiębiorcom) oraz Tarnowski Park Doświadczeń (miejsce skupiające różnego rodzaju „laboratoria”, „doświadczalnie”, w których każdy będzie mógł zgłębiać tajniki techniki poprzez doświadczenia i eksperymentowanie). Przewidywana wartość projektu to 1.628.700 zł, w tym dofinansowanie 926.900 zł.

Kultura i dziedzictwo narodowe

W 2014 r., uzyskał również dofinansowanie w ramach MRPO projekt „Nowe Przestrzenie Zdarzeń”. W ramach projektu opracowana zostanie dokumentacja niezbędna do uzyskania pozwolenia na budowę oraz przygotowania postępowań przetargowych na roboty budowlane, a także dokumentacja konieczna do przygotowania wniosku aplikacyjnego o dofinansowanie realizacji inwestycji obejmującej następujące przedsięwzięcia: Bulwary Rzemiosła Dawnego (zagospodarowanie zdegradowanych brzegów potoku Wątok), Podgrodzie XXI Wieku (zagospodarowanie placu Morawskiego, odkrycie znajdujących się na placu elementów dawnych fortyfikacji i utworzenie na tym terenie miejsca rekreacyjno-edukacyjnego), modernizację Małych Schodów i murów miejskich oraz placu przy ul. Bernardyńskiej (odrestaurowanie widocznego fragmentu murów miejskich, z uwzględnieniem przebudowy historycznego ciągu komunikacyjnego tzw. Małych Schodów) oraz odnowienie zabytkowego centrum miasta (przeprowadzenie inwentaryzacji istniejącej dawnej, zabytkowej infrastruktury podziemnej, zlokalizowanej na obszarze Starego Miasta, odnowa zniszczonej nawierzchni Rynku i placu Kazimierza oraz rewitalizacja kamienicy przy Rynku 4 i utworzenie Tarnowskiego Parku Doświadczeń. Wartość opracowania dokumentacji dla wszystkich przedsięwzięć wyniesie około 755.000 zł, w tym dofinansowanie w kwocie 429.700 zł.

Opieka i pomoc społeczna

W 2014 r. kontynuowana była realizacja projektu „Stawiamy na aktywność. Działania aktywizujące klientów MOPS w Tarnowie”, realizowanego w ramach POKL. Projekt adresowany jest do osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym. Beneficjenci objęci zostali kontraktami socjalnymi, Programem Aktywności Lokalnej oraz Indywidualnym Programem Usamodzielnienia. W ramach projektu realizowane są działania o charakterze środowiskowym, m.in. edukacja społeczna i obywatelska, organizowanie i inspirowanie udziału społeczności lokalnej w imprezach oraz spotkaniach o charakterze integracyjnym. Okres realizacji projektu obejmuje lata 2010-2015. Wartość projektu w części realizowanej w okresie 2013-2015 to 2.645.200 zł, w tym dofinansowanie w wysokości 2.441.500 zł.

Aktywizacja rynku pracy

W roku 2014 zakończona została realizacja projektu dofinansowanego ze środków POKL, realizowanego przez Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie „Zatrudnienie z doświadczeniem”. Uczestnikom projektu zaproponowano bezpłatne usługi odpowiadające indywidualnie dobranym ścieżkom aktywizacji zawodowej w zakresie poradnictwa zawodowego, kursów z zakresu technik aktywnego poszukiwania pracy, szkoleń kompetencyjnych, staży i subsydiowanego zatrudnienia w postaci miejsc interwencyjnych. Projekt w całości dofinansowany był ze środków zewnętrznych, jego wartość to 1.250.000 zł.

W 2014 r. PUP kontynuował także inne projekty mające na celu aktywizację osób bezrobotnych, zorganizowanie dla nich płatnych staży zawodowych, udzielanie dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej i udzielanie wsparcia w zakresie szkoleń i doradztwa zawodowego. Istotny wkład w pomoc miasta osobom bezrobotnym stanowiło dofinansowanie ze środków europejskich projektów „Profesjonalne kadry” (całkowita wartość projektu to ponad 825.000 zł, w tym wkład własny, w połowie refundowany z Funduszu Pracy, wyniósł prawie 124.000 zł.), „Express do zatrudnienia - innowacyjny model aktywizacji osób bezrobotnych” (wartość projektu to prawie 93.000 zł, projekt w całości dofinansowany ze środków zewnętrznych), partnerskiego projektu „Twoja szansa” (wartość projektu to 36.000 zł, dofinansowany w 100%) oraz wieloletniego projektu „Czas na pracę”.

7. MIENIE KOMUNALNE

7.1. Stan mienia komunalnego

Mieniem komunalnym - zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z późn. zm.) - „jest własność i inne prawa majątkowe należące do poszczególnych gmin i ich związków oraz mienie innych komunalnych osób prawnych, w tym przedsiębiorstw”.

Na mienie Gminy Miasta Tarnowa składają się:

- majątek jednostek i zakładów budżetowych,
- majątek instytucji kultury,
- udziały i akcje Gminy w spółkach prawa handlowego,
- grunty stanowiące własność Gminy, zarówno będące przedmiotem użytkowania wieczystego, użytkowania, trwałego zarządu, jak i pozostające w zasobie i oddane w dzierżawę, użyczenie, bądź są przygotowywane do zagospodarowania.

Ogólna wartość majątku Gminy Miasta Tarnowa na koniec 2014 r. wyniosła 1.301.484.420,77 zł, i była wyższa od wartości mienia z końca 2013 r. o 343.162.288,04 zł.

Tabela nr 20: Wielkość poszczególnych składników mienia

Mienie rozdysponowane	2013	2014
	Wartość mienia na koniec roku	Wartość mienia na koniec roku
Jednostki i zakłady budżetowe (z wyłączeniem szkół i przedszkoli)	175.607.815,80	180.516.412,78
Szkoły podstawowe	33.888.954,40	35.911.038,13
Szkoły ponadpodstawowe	103.980.760,42	108.499.917,74
Przedszkola	30.533.002,38	32.693.974,70
Instytucje kultury	29.125.213,51	29.295.749,27
Udziały w Spółkach Gminy	203.371.102,00	205.704.102,00
Udziały i akcje Gminy w innych spółkach	27.883.648,00	27.883.648,00
Ogółem	604.390.496,51	620.504.842,62

Źródło: Wydział Geodezji i Nieruchomości Urzędu Miasta Tarnowa

Mienie nierozdysponowane	2013	2014
	Wartość mienia na koniec roku	Wartość mienia na koniec roku
Budynki pozostające w zasobie i budynki administrowane przez MZB Sp. z o.o.:	122.208.704,96	114.918.290,55
Inne środki trwałe i pozostałe środki trwałe (sieci i inne urządzenia)	380.598.858,65	401.764.757,88
Wartości niematerialne i prawne	2.797.242,73	2.797.242,73
Dobra kultury	1.123.465,00	1.177.264,00

Źródło: Wydział Geodezji i Nieruchomości Urzędu Miasta Tarnowa

Grunty	2013	2014
Ogółem	156.049.364,88	160.322.021,99

Źródło: Wydział Geodezji i Nieruchomości Urzędu Miasta Tarnowa

Wartość mienia komunalnego na koniec 2013 r.	1.267.168.132,73
Wartość mienia komunalnego na koniec 2014 r.	1.301.484.420,77

Źródło: Wydział Geodezji i Nieruchomości Urzędu Miasta Tarnowa

Gospodarowanie mieniem komunalnym

W roku 2014 władze Miasta prowadziły gospodarkę mieniem komunalnym obejmującą następujące działania:

1. Zbyto w trybie przetargów:

- cztery nieruchomości oznaczone numerami działek: 50/1, 50/2, 50/3 i 50/4 obrębu 248 położonych w rejonie ul. Głowackiego o łącznej powierzchni 2.893 m² z przeznaczeniem pod budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne,

- dwie nieruchomości oznaczone numerami działek: 100/1 i 100/9 obrębu 308 położonych w rejonie ul. Głowackiego o łącznej powierzchni 1.991 m² z przeznaczeniem pod budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne,

- nieruchomość oznaczoną numerem działki 124/49 obrębu 255 o powierzchni 1.008 m², z przeznaczeniem pod budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne,

- pięć nieruchomości położonych w rejonie ul. Niedomickiej o łącznej powierzchni 14.521 m² z przeznaczeniem pod uprawy polowe,

- nieruchomość oznaczoną numerem 26/67 obrębu 310 położoną w rejonie ul. Tuchowskiej o powierzchni 1.458 m² z przeznaczeniem pod tereny przemysłowo-składowe,

- zabudowaną nieruchomość o adresie ul. Wita Stwosza 6 oznaczoną numerem działki 22/1 obrębu 270 o powierzchni 618 m².

2. Zbyto w trybie przetargu ustnego ograniczonego do podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w zakresie przesyłu energii elektrycznej:

- nieruchomość oznaczoną numerem działki 9/20 obrębu 327 u zbiegu ulic Armii Krajowej oraz Wolności i Niezawisłości o powierzchni 54 m².

3. Zbyto w trybie bezprzetargowym:

- sześć działek uzupełniających do własności przyległych o łącznej powierzchni 2.049 m².

4. Przeprowadzono 50 przetargów ustnych nieograniczonych na zbycie nieruchomości stanowiących własność GMT.

5. Nabyto na rzecz GMT 11 działek do gminnego zasobu nieruchomości o łącznej powierzchni 4.701 m².

6. Sprzedano 100 lokali mieszkalnych w 55 budynkach komunalnych za łączną kwotę 1.236.811 zł, w tym jeden lokal w trybie przetargu ustnego nieograniczonego.

7. Sporządzono 622 dokumenty dotyczące dzierżaw:

- zawarto umów - 392,
- protokoły naliczające opłaty za bezumowne użytkowanie terenu - 180,
- aneksy do umów - 14,
- rozwiązania umów - 21,
- zezwolenia na okazjonalne zajęcie terenu – 15.

8. Sporządzono trzy umowy użyczenia nieruchomości, w tym:

- w celu przeprowadzenie procesu rekultywacji na składowisku odpadów „Czajka I” z Grupą Azoty Jednostka Ratownictwa Chemicznego Sp. z o.o.,
- przy al. Piaskowej oznaczonej ewidencyjnie jako działka 346 obrębu 107 oraz działka 58/6 obrębu 107 na rzecz Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej Państwowy Instytut Badawczy Oddział w Krakowie.

9. Przeprowadzono przetargi dotyczące dzierżaw:

- terenów pod stoiska w pasach drogowych,
- terenów pod słupy ogłoszeniowe,
- terenów rekreacyjnych,
- terenów pod uprawy polowe,
- terenów po byłym gospodarstwie pomocniczym położonych w rejonie ul. Lotniczej w Tarnowie.

10. Podpisano umowy dzierżawy z:

- Katolickim Stowarzyszeniem „Educatio et Sapientia” w celu prowadzenia szkoły katolickiej w budynku przy ul. Warzywnej 3 w Tarnowie,
- Grupą Azoty Jednostka Ratownictwa Chemicznego Sp. z o.o., w celu prowadzenia badań chemicznych w budynku przy ul. Braci Saków 1 w Tarnowie,
- Tarnowskim Klasterem Przemysłowym S.A. w celu prowadzenia działalności gospodarczej na nieruchomości położonej przy ul. Kochanowskiego 32 w Tarnowie.

11. Wydano 28 decyzji o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości.

12. Ustalono lub wygaszono trwałe zarząd na rzecz jednostek organizacyjnych i zakładów budżetowych Gminy Miasta Tarnowa – siedem decyzji.

13. Uzgodniono salda składników nieruchomości 55 jednostek organizacyjnych z gminnym zasobem nieruchomości.

14. Przejęto 76 działek na rzecz Gminy Miasta Tarnowa pod drogi.

Zasoby lokalowe

Ustawa o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego z dnia 21 czerwca 2001 r. nakłada na gminę obowiązki w zakresie tworzenia warunków do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej, w szczególności zapewniania lokali socjalnych i zamiennych w wypadkach przewidzianych w ustawie oraz zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych gospodarstw domowych o niskich dochodach.

Zasady gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miasta Tarnowa reguluje uchwała Nr XXIX/426/2012 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie przyjęcia *Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miasta Tarnowa na lata 2013-2017*. Natomiast realizację zadań nałożonych na gminę umożliwia podjęta przez Radę Miejską w Tarnowie uchwała Nr XXXIV/452/2009 z dnia 19 marca 2009 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Miasta Tarnowa (*Dziennik Urzędowy Woj. Małopolskiego z 2014 r., poz.3652 – tekst jednolity*).

Mieszkaniowy zasób GMT stanowi ogółem 2.658 lokali mieszkalnych o łącznej powierzchni użytkowej 112.595 m², w tym 354 lokale posiadające status lokali socjalnych o łącznej powierzchni użytkowej 10.304 m² i osiem lokali posiadających status tymczasowych pomieszczeń o łącznej powierzchni użytkowej 83 m².

Lokale te położone są w 116 budynkach stanowiących w 100% własność Gminy oraz w 124 budynkach stanowiących własność Gminy i osób fizycznych (Wspólnoty Mieszkaniowe).

Mieszkaniowym zasobem gminy zarządza Miejski Zarząd Budynków Spółka z o. o. w Tarnowie, którego zakres działania ogranicza się do sprawowania zwykłego zarządu budynkami stanowiącym mienie komunalne gminy.

Koszty utrzymania mieszkaniowego zasobu Gminy pokrywane są z wpływów czynszu najmu lokali mieszkalnych i użytkowych, które w całości pozostają w dyspozycji zarządcy.

Tabela nr 21: Wpływy i wydatki w mieszkaniowym zasobie Gminy Miasta Tarnowa

Wyszczególnienie	Rok 2014
Należne wpływy z lokali mieszkalnych (zł)	6.296.447
Koszty utrzymania mieszkaniowego zasobu (zł)	7.258.898
SALDO	- 962.451
% pokrycie kosztów należnymi wpływami	86,74 %
Należne wpływy z lokali użytkowych (zł)	3.874.715
Koszty utrzymania lokali użytkowych (zł)	1.982.212
SALDO	1.892.503
Rzeczywiste wpływy z lokali mieszkalnych (zł)	6.036.973
% ściągłości czynszów z lokali mieszkalnych	95,87 %
Rzeczywiste wpływy z lokali użytkowych (zł)	3.755.706
% ściągłości czynszów z lokali użytkowych	96,92 %

Źródło: Wydział Pomocy Mieszkaniowej UMT na podstawie danych Miejskiego Zarządu Budynków Sp. z o.o.

Od 1 lipca 2013 r. obowiązuje stawka czynszu w wysokości 6,00 zł. za 1 m² powierzchni użytkowej lokali mieszkalnych z wyłączeniem lokali socjalnych. Może być ona obniżona maksymalnie o 45% przy uwzględnieniu czynników obniżających tj. położenie lokalu, wyposażenie itp. Stawka czynszu za 1 m² powierzchni użytkowej lokalu socjalnego wynosi 1,65 zł. Natomiast do końca czerwca 2013 r. obowiązywała stawka czynszu w wysokości 5,50 zł. za 1 m² powierzchni użytkowej lokali mieszkalnych z wyłączeniem lokali socjalnych, a stawka czynszu za 1 m² powierzchni użytkowej lokalu socjalnego była wówczas na poziomie 1,51 zł. Ponadto Gmina Miasta Tarnowa posiada zasób ośmiu pomieszczeń tymczasowych a czynsz za te pomieszczenia naliczany jest w wysokości czynszu jak za lokale socjalne.

Pokrycie z ustalanych stawek czynszu przy uwzględnieniu ściągalności wyniosło za 2014 r. 83,17 % wydatków z tytułu utrzymania zasobu, a niedobór uzupełniany był z wpływów z czynszu za lokale użytkowe. Pokrycie to zostało wyliczone jako stosunek procentowy rzeczywistych wpływów z lokali mieszkalnych w kwocie 6.036.973,00 zł. do kosztów utrzymania mieszkaniowego zasobu w kwocie 7.258.898,00 zł.

Wynajem lokali mieszkalnych i realizacja wyroków eksmisyjnych

Zasady wynajmu lokali mieszkalnych należących do Miasta reguluje uchwała Nr XXXIV/452/2009 z dnia 19 marca 2009 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Miasta Tarnowa (*Dziennik Urzędowy Woj. Małopolskiego z 2014 r., poz.3652 – tekst jednolity*), która określa między innymi wymogi jakie muszą spełniać wnioskodawcy czyniący starania o wynajem lokalu.

Tabela nr 22: Realizacja uchwały w 2013 i 2014 r.

Lp.	Wyszczególnienie	2013	2014
1.	Liczba wniosków złożonych w danym roku : - o wynajem lokalu na czas nieoznaczony - o wynajem lokalu socjalnego	89 39	66 49
2.	Liczba osób umieszczonych na listach osób uprawnionych do wynajmu lokalu: - na czas nieoznaczony - socjalnego	33 23	43 25
3.	Liczba wniosków pozytywnie rozpatrzonych w trybie szczególnym (uprawnienie do wynajmu lokalu na czas nieoznaczony)	20	24
4.	Ilość skierowań wydanych w danym roku	59	30
5.	Skreślenia z list z uwagi na niespełnianie kryteriów uchwały przy ponownej weryfikacji przed skierowaniem do wynajmu lokalu	32	6

Źródło: Wydział Pomocy Mieszkaniowej Urzędu Miasta Tarnowa

W dniu 9 czerwca 2014 r. opracowano listy osób uprawnionych, na których ujęto 68 osób do wynajmu lokali na czas nieoznaczony i lokali socjalnych. Ponadto 24 wnioskodawców uzyskało uprawnienie do otrzymania lokalu na czas nieoznaczony w trybie szczególnym (osoby te nie są objęte listami). Listy zostały opracowane z wniosków, które wpłynęły w 2013 roku. O kolejności realizacji wniosków osób uprawnionych do wynajmu lokalu

z mieszkaniowego zasobu Gminy Miasta Tarnowa decyduje system punktacji zgodny z zasadami określonymi w załączniku do uchwały.

Na dzień 31 grudnia 2014 r. na wynajem lokalu na czas nieoznaczony oczekiwało łącznie 86 wnioskodawców ujętych na listach osób uprawnionych do wynajmu takiego lokalu (jeden uprawniony w 2010 r., trzech uprawnionych w 2011 r., 12 uprawnionych w 2012 r., 27 uprawnionych w 2013 r. i 43 uprawnionych w 2014 r.). Natomiast na wynajem lokalu socjalnego oczekiwało łącznie 88 wnioskodawców ujętych na listach osób uprawnionych do wynajmu takiego lokalu (10 uprawnionych w 2010 r., 16 uprawnionych w 2011 r., 22 uprawnionych w 2012 r., 16 uprawnionych w 2013 r. i 24 uprawnionych w 2014 r.).

Do końca 2014 r. zrealizowano łącznie 25 wniosków o wynajem lokalu mieszkalnego na czas nieoznaczony z tytułu niskich dochodów i niezaspokojonych potrzeb mieszkaniowych oraz pięć wniosków o wynajem lokalu socjalnego z tytułu bardzo niskich dochodów.

W 2014 r. sześć osób skreślono z list uprawnionych do wynajmu lokali z zasobów GMT.

W 2014 r. wpłynęło łącznie 115 wniosków, z czego 66 o wynajem lokalu na czas nieoznaczony, a 49 o wynajem lokalu socjalnego. Wnioski te zostaną ostatecznie rozpatrzone do końca czerwca 2015 r.

Oprócz wynajmu lokali na czas nieoznaczony na rzecz osób objętych listą realizowany jest również wynajem takich lokali osobom uprawnionym w trybie szczególnym (osoby te nie są wykazywane na przedmiotowych listach). Oczekujących na wynajem lokalu na czas nieoznaczony w tym trybie było 43 wnioskodawców.

Podsumowując - na koniec 2014 r. na wynajem lokalu na czas nieoznaczony oczekiwało łącznie 129 wnioskodawców, a na wynajem lokalu socjalnego oczekiwało 88 wnioskodawców. Powyższe osoby zostały uprawnione do wynajmu lokali na podstawie przepisów uchwały.

Ponadto lokale na czas nieoznaczony wynajmowane są również jako lokale zamienne na rzecz rodzin zamieszkujących w budynkach komunalnych np. przeznaczonych do remontu, z uwagi na planowane przez Miasto inwestycje lub gdy zachodzi konieczność opróżnienia lokali położonych w gminnych budynkach szkół, placówek oświatowych czy w przypadku zapewnienia lokalu w związku z klęską żywiołową. W roku 2014 wpłynęły wnioski o zabezpieczenia tej kategorii lokali z tytułu:

- rozbudowy wałów przeciwpowodziowych - wykwaterowanie budynku przy ul. Mościckiego 264A – jeden lokal zamienny,
- przekwaterowania z budynku przy ul. Rynek 4 i zmiany sposobu użytkowania budynku mieszkalnego na potrzeby Tarnowskiego Parku Doświadczeń – dwa lokale zamienne,
- przekwaterowania z byłego internatu przy ul. Sanguszków 28 A (przeznaczenia budynku na cele użytkowe) – jeden lokal zamienny,

Realizacji powyższych wniosków przypadnie na rok 2015 r. i Gmina będzie zmuszona do zabezpieczenia czterech lokali na powyższe potrzeby.

Osoby, które uzyskały uprawnienie do lokalu socjalnego w wyroku sądowym uprawnione są do zawarcia umowy najmu bez uprzedniego objęcia listą. W tym przypadku o kolejności realizacji wyroków decyduje nie tylko data wpływu wyroku i liczba odzyskiwanych lokali socjalnych ale również metraż tych lokali czy też porozumienia z wierzycielami.

Na dzień 31 grudnia 2014 r. łączna liczba niezrealizowanych wyroków eksmisyjnych wynosiła 150. Tylko w 2014 roku wpłynęło 63 wyroki eksmisyjne, natomiast zrealizowano 57 wyroków. Tym samym do realizacji na koniec 2014 r. pozostało 156 wyroków orzekających eksmisyję z czego 141 z prawem oraz 15 bez prawa do lokalu socjalnego, które wpłynęły od wierzycieli z różnych zasobów.

W przypadku orzeczonych sądowo wyroków eksmisyjnych, w których sąd przyznał uprawnienie do lokalu socjalnego, przy braku ich realizacji właścicielowi lokalu przysługuje od gminy pełne roszczenie odszkodowawcze. W 2014 roku Gmina Miasta Tarnowa z tego

tytułu wypłaciła odszkodowanie w wysokości 67 989,19 zł. Ponadto Gmina jest w toku zawierania ugód z wierzycielami, co skutkować będzie dalszą wypłatą roszczeń odszkodowawczych.

Zapisy uchwały określają również zasady postępowania w przypadku zamian lokali oraz w zakresie regulacji tytułów prawnych do lokali należących do Gminy. W 2014 r. rozpatrzono i pozytywnie zweryfikowano dwa wnioski o zamianę lokali mieszkalnych pomiędzy stronami, a jeden wnioskodawca wniósł o zamianę na inny mniejszy lokal będący w dyspozycji Gminy, który spełniałby kryteria do przyznania dodatku mieszkaniowego. Wniosek ten został jednak rozpatrzony negatywnie z uwagi na przekroczenie kryterium dochodowego uprawniającego do takiej zamiany. Cztery osoby ubiegały się o zawarcie umowy najmu na zajmowane bez tytułu prawnego lokale mieszkalne i stan ten zalegalizowano poprzez zawarcie z nimi umów najmu.

W 2014 roku wpłynęło siedem wniosków o przywrócenie tytułu prawnego osobom, którym wypowiedziano najem z uwagi na zadłużenie, a które spłaciły zadłużenie oraz wpłaciły kaucje za lokal, w dwóch przypadkach odmówiono przywrócenia tytułu (w jednym przypadku nie uregulowano zadłużenia i wnioskodawca nie zamieszkiwał w lokalu, w drugim przypadku nie uregulowano zadłużenia i przekroczone zostało kryterium dochodowe).

Uwzględniając ustawowy obowiązek gminy, aby w pełni go zrealizować GMT na koniec 2014 r. winna zapewnić łącznie 229 lokali socjalnych (z czego 141 lokali socjalnych z tytułu realizacji sądowych wyroków eksmisyjnych i 88 lokali socjalnych na rzecz wnioskodawców objętych listami uprawnionych do wynajmu takiego lokalu) oraz 133 lokale na czas nieoznaczony (z czego 86 na rzecz wnioskodawców objętych listami uprawnionych do wynajmu takiego lokalu, 43 na rzecz wnioskodawców uprawnionych w trybie szczególnym oraz cztery z tytułu zabezpieczenia lokali zamiennych). Ponadto Gmina, po wezwaniu przez komornika sądowego realizującego wyrok, może być jeszcze zobowiązana do zapewnienia 15 tymczasowych pomieszczeń na rzecz osób objętych wyrokami eksmisyjnymi bez prawa do lokalu socjalnego lub zamiennego.

Gmina zapewnia lokale socjalne i zamienne, a także zaspokaja potrzeby mieszkaniowe gospodarstw o niskich dochodach wykorzystując posiadany zasób mieszkaniowy. Lokale mieszkalne pozyskiwane są w wyniku naturalnego ruchu ludności i przeznaczone są na wynajem, jako lokale na czas nieoznaczony oraz lokale socjalne. Mając na uwadze w szczególności duże zapotrzebowanie na lokale socjalne, priorytetowym zadaniem jest powiększenie szczególnie tego zasobu. Powyższe jest niezbędne z uwagi na konieczność wykonywania zadań ustawowych w zakresie realizacji sądowych wyroków eksmisyjnych, co przy braku realizacji skutkuje wypłatą roszczeń odszkodowawczych oraz w zakresie zaspokajania potrzeb mieszkaniowych rodzin o bardzo niskich dochodach i trudnych warunkach mieszkaniowych.

W ramach działań założonych w *Wieloletnim programie gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miasta Tarnowa na lata 2013-2017* w 2013 roku rozpoczęto realizację inwestycji przy ul. Konnej w Tarnowie, w wyniku której Gmina pozyska 30 pełnokomfortowych mieszkań, a planowany termin zakończenia inwestycji przypada na pierwsze półrocze 2015 r. Dla tej inwestycji w 2012 r. Gmina zawarła umowę o środki pomocowe w ramach Rządowego programu wsparcia finansowego z Funduszu Dopłat tworzenia lokali socjalnych, mieszkań chronionych, noclegowni i domów dla bezdomnych. Warunkiem tej umowy było powiększenie przez Gminę zasobu lokali socjalnych lub mieszkań chronionych w liczbie i o łącznej powierzchni użytkowej co najmniej równej liczbie i łącznej powierzchni użytkowej utworzonych lokali. Uwzględniając powyższe Miejski Zarząd Budynków Sp. z o.o. w Tarnowie realizuje budowę budynku mieszkalnego z 58 lokalami socjalnymi, które wejdą w skład zasobu mieszkaniowego Gminy Miasta Tarnowa. Planowany termin oddania do użytku budynku socjalnego to czwarty kwartał 2015 rok.

8. INWESTYCJE

W 2014 roku wydano 31.812.500 złotych, z czego 31.396.710 zł stanowią wydatki na zadania inwestycyjne.

8.1 Transport i łączność

Na zadania z zakresu transportu i łączności przeznaczono w 2014 roku kwotę 26.105.859 zł.

- wybudowano rondo na skrzyżowaniu ulic Kwiatkowskiego i Witosa,
- rozbudowano ul. Mickiewicza i al. Solidarności od ul. Matki Bożej Fatimskiej do wjazdu na parking przy Urzędzie Wojewódzkim,
- wykonano drugi etap rozbudowy Strefy Aktywności Gospodarczej i rozpoczęto realizację trzeciego etapu,
- zmodernizowano al. Jana Pawła II na odcinku od skrzyżowania z ul. Słoneczną do skrzyżowania z ul. Odległą,
- w ramach modernizacji i rozbudowy sieci parkingów na terenie miasta Tarnowa wykonano parkingi przy ulicach: Traugutta (61 miejsc postojowych), Pracy (60 miejsc postojowych) i na os. Strusina w ramach „budżetu obywatelskiego” (44 miejsca postojowe), ponadto rozpoczęto budowę parkingu przy ul. Pułaskiego,
- rozbudowano ul. Klikowską pomiędzy ul. Niedomicką a ul. Ścieżek,
- wybudowano kanalizację opadową w ulicach Dunikowskiego, Szuszkiewicza, Reisinga.
- Przebudowano drogę osiedlową przy ul. Westerplatte w ramach „budżetu obywatelskiego”,
- wybudowano parking za centralą telefoniczną przy ul. Migdałowej (dziewięć miejsc postojowych),
- zmodernizowano ulice: Pracy, Bitwy o Wał Pomorski i Skowronków oraz ul. Do Prochowni i ul. Leśną od Leśnej 16 do ul. Długiej,
- opracowano projekty: budowy dróg gminnych w dzielnicy Klikowa w obszarze leżącym pomiędzy ul. Niedomicką, ul. Klikowską i potokiem Klikowskim; budowy dróg w dzielnicy Krzyż pomiędzy ul. Wiśniową a Kalinową; przebudowy ul. Czarnowiejskiej i ul. Kossaka, budowy ul. Porzeczkowej, przebudowy ul. Okrężnej.

8.2 Gospodarka mieszkaniowa

Na zadania z zakresu gospodarki mieszkaniowej przeznaczono w 2014 roku kwotę 1.697.531 zł.

- kontynuowano budowę budynku komunalnego przy ul. Konnej,
- opracowano audyty energetyczne oraz jedną dokumentację projektową w ramach przygotowania do realizacji zadania „Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej Gminy Miasta Tarnowa - etap II”,

- wykonano prace modernizacyjne na Osiedlu Zielonym, o które wniosowała Rada Osiedla.

8.3 Oświata i wychowanie

Na zadania z zakresu oświaty i wychowania przeznaczono w 2014 roku kwotę 1.584.406 zł.

- w ramach „budżetu obywatelskiego” wykonano: modernizację hali sportowej przy Gimnazjum nr 4 („Żyjmy sportowo, aktywnie i zdrowo”), wyremontowano i zmodernizowano boisko szkolne przy III Liceum Ogólnokształcącym, wybudowano „Kolorowy ogród” – miejsce bezpiecznych zabaw i atrakcyjnych form spędzania czasu dorosłych przy Przedszkolu nr 32,

- wykonano konserwację cokołów ceglanych i izolację fundamentów Szkoły Podstawowej nr 2,

- wykonano drugi etap przebudowy sanitariatów w Szkole Podstawowej nr 9,

- wybudowano parking przy Gimnazjum nr 4 (14 miejsc postojowych),

- opracowano dokumentacje projektowe poprawy efektywności energetycznej ośmiu budynków użyteczności publicznej w Tarnowie (szkół i przedszkoli).

- opracowano projekt modernizacji kuchni w Szkole Podstawowej nr 8.

8.4 Kultura fizyczna

Na zadania z zakresu kultury fizycznej przeznaczono w 2014 roku kwotę 640.533 zł.

- wybudowano bazę rekreacyjno-sportową do uprawiania sportu masowego dla mieszkańców Tarnowa na Górze Św. Marcina oraz Strefę Aktywności Tarnowian w Tarnowie-Mościcach – oba zadania w ramach „budżetu obywatelskiego”,

- wyprofilowano ścieżki biegowe przy ul. Harcerskiej,

- opracowano projekt i rozpoczęto realizację budowy monitoringu wizyjnego oraz systemu identyfikacji kibica na Stadionie Miejskim w Tarnowie,

- opracowano dokumentację projektową remontu i modernizacji boiska sportowego do piłki nożnej oraz budowy oświetlenia na Os. Legionów H. Dąbrowskiego,

- opracowano: koncepcję zagospodarowania terenu byłego amfiteatru oraz przylegających do niego boisk pod cele wypoczynkowo-rekreacyjne z uwzględnieniem dodatkowych ciągów pieszych komunikujących ul. Wałową z ul. Kopernika oraz pierwszą część dokumentacji dotyczącej projektu „Centra Aktywnego Wypoczynku, w tym trasy biegowo-rowerowe”.

8.5 Działalność usługowa

Na zadania z zakresu działalności usługowej przeznaczono w 2014 r. kwotę 541.783 zł. Zakończono drugi etap budowy cmentarza komunalnego w Tarnowie-Klikowej.

8.6 Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego

Na zadania z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa narodowego przeznaczono w 2014 r. kwotę 425.194 zł.

- wyremontowano muszlę, scenę i budynek zaplecza amfiteatru miejskiego w ramach „budżetu obywatelskiego”,

- rozpoczęto przygotowanie dokumentacji dla projektu „Nowe przestrzenie zdarzeń”.

8.7 Edukacyjna opieka wychowawcza

Na zadania z zakresu edukacyjnej opieki wychowawczej przeznaczono w 2014 r. kwotę 220.466 zł.

- rozbudowano budynek Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego (SOSW) o szyb windy.

- opracowano: projekt dalszej budowy skweru aktywności miejskiej (skate park + mała architektura) na terenach zielonych Pałacu Młodzieży oraz projekt modernizacji kuchni w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym.

8.8 Administracja publiczna

Na zadania z zakresu administracji publicznej przeznaczono w 2014 r. kwotę 70.740 zł.

- wykonano izolację cieplną stropu budynku przy ul. Nowej 4.

- opracowano dokumentacje projektowe dostosowania budynku przy ul. Mickiewicza 2 do obsługi osób niepełnosprawnych oraz budowy wind przystosowanych dla osób niepełnosprawnych w budynkach przy ul. Goldhammera 3 i ul. Nowa 4.

8.9 Pomoc społeczna

Na zadania z zakresu pomocy społecznej przeznaczono w 2014 r. 62.410 zł. Wykonano modernizację dachu budynku Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej „Przyjazny Dom”.

8.10 Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa

Na zadania z zakresu bezpieczeństwa publicznego i ochrony przeciwpożarowej przeznaczono w 2014 r. kwotę 47.785 zł. Opracowano dokumentację projektową adaptacji pomieszczeń w budynku przy ul. Kochanowskiego 30 na potrzeby Straży Miejskiej.

8.11 Inwestycje spółek miejskich

W 2014 roku wartość ogółem zrealizowanych nakładów inwestycyjnych wyniosła 32.400.000 zł, tj. o 12,0% mniej od wartości nakładów poniesionych w 2013 roku, natomiast o 20,1% więcej od nakładów poniesionych w 2012 roku.

Tabela nr 23: Wielkość inwestycji w spółkach zrealizowanych w 2014 roku

Nazwa spółki	Nakłady inwestycyjne (w mln zł)		
	2012	2013	2014
Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A.	11,5	12,3	14,5
Tarnowskie Wodociągi Sp. z o.o.	12,0	10,7	13,5
Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o.	2,3	7,2	0,7
Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.	0,4	3,5	1,0

Zespół Przychodni Specjalistycznych sp. z o.o.	-	1,0	0,7
Tarnowski Klaster Przemysłowy S.A.	0,1	0,8	0,1
Miejski Zarząd Budynków Sp. z o.o.	0,07	0,6	0,7
Tarnowskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.	0,6	0,3	0,3
Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych sp. z o.o.	-	0,2	0,6
Mościckie Centrum Medyczne sp. z o.o.	-	0,2	0,3

Zródło: Zespół Nadzoru Właścicielskiego Urzędu Miasta Tarnowa

Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A.

Do najważniejszych zadań inwestycyjnych wykonanych przez Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A. w Tarnowie w 2014 roku należą:

Modernizacja sieci ciepłowniczych

Zakończono kolejny etap innowacyjnego projektu modernizacji sieci ciepłowniczej w Tarnowie „Ograniczenie strat i poprawa pewności dostaw ciepła poprzez modernizację sieci ciepłowniczej w Tarnowie” współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, który realizowany jest przez Spółkę w latach 2010-2015. W 2014 roku Spółka zakończyła kompleksową modernizację Magistrali Wschodniej Tarnowa, prace prowadzone były na odcinku od ul. Nowodąbrowskiej do ul. Wojska Polskiego, a także na ul. Jana Pawła II, os. Zielonym i os. Legionów. Zmodernizowano ponadto 13 węzłów ciepłych. Wraz z siecią ciepłowniczą w programie rozbudowywana została także sieć światłowodowa MPEC Tarnów, dzięki której możliwe jest zdalne zarządzanie dostawą ciepła, a także monitorowanie stanu infrastruktury i procesów przesyłu w istniejącym w MPEC Tarnów centralnym systemie telemetrycznego nadzoru pracy węzłów i sieci.

Całkowita wartość projektu wynosi 54.833.397 zł, kwota współfinansowana przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Infrastruktura i Środowisko to 30.868.488 zł..

Przyłączenia nowych odbiorców ciepła systemowego

Do dnia 31 grudnia 2014 roku do systemu ciepłowniczego MPEC Tarnów przyłączono dziewięć obiektów gospodarczych i mieszkalnych, w tym między innymi obiekty znajdujące się na terenie Zakładów Mechanicznych: Halę nr 102 i Ośrodek Badawczo Rozwojowy, budynki wielorodzinne przy ul. Bora Komorowskiego, ul. Nowy Świat, ul. Kupieckiej, a także siedzibę Tarnowskiego Bractwa Strzeleckiego przy ul. Słowackiego oraz siłownię MKS „Tarnovia”. Łączna moc zamówiona przyłączonych obiektów wynosi 0,606 MW. W 2014 roku Spółka odnotowała wzrost ogrzewanej powierzchni o 11.118,71 m². Na dzień 31 grudnia 2014 r. MPEC Tarnów ogrzewał łącznie 2.048.923,91 m² powierzchni użytkowej i mieszkalnej. Powierzchnia ogrzewana została zinwentaryzowana w 2014 roku przez zarządców nieruchomości).

Poszerzenie rynku odbiorców i rozbudowa instalacji centralnej ciepłej wody w ramach realizacji Programu „Centralna Ciepła Woda – komfort i bezpieczeństwo”.

W 2014 roku do Programu przystąpiło dziewięć budynków, z oferty CCW w ramach Programu skorzystali mieszkańcy 518 lokali o łącznej mocy zamówionej 0,43 MW. Wcześniej odbiorcy ci korzystali z alternatywnych form podgrzewania wody użytkowej za pośrednictwem piecyków gazowych i elektrycznych podgrzewaczy wody. W latach 2007 –

2014 do Programu „Centralna Ciepła Woda – komfort i bezpieczeństwo” włączono w sumie 74 budynki wielorodzinne w Tarnowie, w których przyłączono 4.654 mieszkań.

Rozbudowa telemetrycznego systemu nadzoru pracy sieci i węzłów

Rozbudowa realizowana w ramach kontynuacji wieloletniego programu rozwojowego Spółki „Modernizacja sieci i węzłów ciepłych”. W systemie telemetrii pracują obecnie 973 obiekty (węzły ciepłe, kotłownie, przepompownie) oraz dodatkowych 150 węzłów ze zdalnym odczytem liczników PSION.

Rozwój metropolitalnej sieci światłowodowej Tarnowa

W 2014 roku Spółka wybudowała osiem km sieci światłowodowych magistralnych i cztery km sieci światłowodowych rozdzielczych. Na dzień 31 grudnia 2014 roku MPEC Tarnów posiadał 116 km sieci światłowodowych. Metropolitalna sieć światłowodowa Tarnowa ma łącznie 157 km długości.

W 2014 roku na potrzeby przyłączeń nowych odbiorców oraz w ramach modernizacji systemu Spółka wybudowała łącznie:

- 5.640,7 mb sieci ciepłowniczej w technologii rur preizolowanych,
- 22 węzły ciepłe w ramach modernizacji systemu i przyłączeń nowych odbiorców,
- dziewięć istniejących węzłów rozbudowano o moduł centralnej ciepłej wody.

Długość sieci eksploatowanej przez Spółkę na dzień 31 grudnia 2014 roku wynosi 102.094,86 mb, w tym 84.244,66 mb nowoczesnych sieci preizolowanych. W 2014 roku łącznie poniesione nakłady inwestycyjne wyniosły 14.500.000 zł.

Tarnowskie Wodociągi Sp. z o.o.

Tarnowskie Wodociągi Sp. z o. o. w 2014 roku realizowały zadania związane z rozbudową oraz modernizacją sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.

Wśród inwestycji o charakterze sieciowym, które pochłonęły znaczne środki finansowe należy wymienić: budowę sieci wodociągowej w ulicach Bystra, Nałkowskiej, budowę sieci kanalizacyjnej w ulicach Nowodąbrowska (od stacji Shell do ul. Łomnickiego) etap pierwszy i drugi, Mickiewicza, Mokra, Juraszka, Gruntowa, Orkana – Wiadukt, ul. Bystra, wymianę sieci wodociągowej w ulicach Braci Saków, Niodomicka, Brodzińskiego, Nowy Świat (od ul. Słowackiego do ul. Romanowicza), Mickiewicza (od ul. Brodzińskiego do ul. Piłsudskiego), Westerplatte – Jana Pawła II, Kwiatkowskiego – Chemiczna, Akacyjowa – Czerwonych Klonów, Reymonta. Wykonano również wymianę sieci kanalizacyjnej w ulicach: Reymonta, Wojtarowicza (od ul. Paderewskiego do ul. Romanowicza).

Poza inwestycjami o charakterze sieciowym Spółka realizowała również zadania związane z modernizacją Zakładu Uzdatniania Wody, Zakładu Oczyszczalni Ścieków, modernizowano obiekty budowlane i energetyczne, hydroformie i przepompownie ścieków. Spółka dokonywała również zakupów związanych z usprzętowieniem i komputeryzacją.

Łącznie nakłady inwestycyjne w 2014 roku wyniosły 13.500.000 zł, w tym na nowe inwestycje i rozbudowy przeznaczono 6.700.000zł, na modernizacje 6.200.000 zł. Inwestycje z tytułu poniesionych zakupów wyniosły 600.00 zł.

Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o.

Spółka w 2014 roku poniosła nakłady na zadania inwestycyjne w wysokości 700.000 zł, w tym 600.000 zł przeznaczono na zakup i montaż dwufunkcyjnych kasowników z wbudowanym czytnikiem zbliżeniowym kart elektronicznych. Kasowniki są kompatybilne z wdrożonym w Spółce w 2013 roku systemem informacji pasażerskiej i zarządzania ruchem i współpracują z komputerami pokładowymi. Kasowniki są także przystosowane do współpracy z systemem biletowym funkcjonującym w mieście – Kartą Miejską. Ponadto wyposażono jeden z autobusów w monitoring cyfrowy przydatny między innymi do zapewnienia bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz zwiększenia bezpieczeństwa podróży.

Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.

Łączne wydatki inwestycyjne Spółki w 2014 roku wyniosły blisko 1.000.000 zł i dotyczyły przede wszystkim rozbudowy i doposażenia Regionalnej Stacji Segregacji Odpadów Komunalnych. Pozostałe środki finansowe przeznaczono na zakup i modernizację pojazdów do prowadzenia podstawowej działalności Spółki.

Zespół Przychodni Specjalistycznych sp. z o.o.

Spółka w 2014 roku wydatkowała na inwestycje kwotę 700.000 zł, która została przeznaczona głównie na zakup wyposażenia i sprzętu medycznego, w tym najwięcej, blisko 400.000 zł przeznaczono na zakup aparatu ultrasonograficznego.

Tarnowski Klaster Przemysłowy S.A.

W roku 2014 Tarnowski Klaster Przemysłowy S.A. kontynuował inwestycje na terenie Parku Przemysłowego „Mechaniczne” mające na celu podniesienia stanu technicznego posiadanych zasobów. Kwota inwestycji w 2014 roku wyniosła około 100.000 zł.

Miejski Zarząd Budynków Sp. z o.o.

Spółka w 2014 roku wydatkowała na inwestycje kwotę 700.000 zł, która została przeznaczona przede wszystkim na wykonanie instalacji antyoblodzeniowej na 15 budynkach, budowę komórek lokatorskich dla mieszkańców budynku przy ul. Spytki, wykonanie wewnętrznej instalacji centralnego ogrzewania w lokalach użytkowych jak również na projekt budowy budynku mieszkalnego z przeznaczeniem na lokale socjalne przy ul. Spytki. Spółka corocznie ponosi koszty remontów w celu utrzymania w należyтым stanie technicznym zasobów mieszkaniowych i lokali użytkowych będących w zarządzie Spółki. Koszty tych prac wyniosły około 3.200.000 zł.

Tarnowskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.

W 2014 roku Spółka poniosła nakłady inwestycyjne w kwocie 300.000 zł, które zostały przeznaczone między innymi na rozbudowę monitoringu wizyjnego miejsc postojowych oraz budowę sieci kanalizacji opadowej przy ulicach: Sportowa, Prusa, Reja, gdzie rozpoczęto już działania przygotowawcze do planowanej nowej inwestycji, w ramach której powstaną kolejne budynki mieszkalne na wynajem.

Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych sp. z o.o.

W 2014 roku Spółka poniosła nakłady inwestycyjne w kwocie ponad 600.000 zł, które zostały przeznaczone na remont bądź zakup pojazdów i urządzeń do prowadzenia podstawowej działalności Spółki.

Mościckie Centrum Medyczne sp. z o.o.

Łączne wydatki inwestycyjne Spółki w 2014 roku wyniosły blisko 300.000 zł i dotyczyły przede wszystkim zakupu wyposażenia i urządzeń medycznych Spółki, a także modernizacji układu przygotowania ciepłej wody użytkowej w węźle cieplnym.

9. KOMINIKACJA I TRANSPORT

9.1 Organizacja ruchu

Do zadań Urzędu Miasta - Referatu Inżynierii Ruchu Drogowego wynikających z przepisów dotyczących ruchu na drogach publicznych należą w szczególności: zarządzanie ruchem na drogach publicznych w granicach miasta, prowadzenie spraw w zakresie projektów organizacji ruchu drogowego, załatwianie spraw dotyczących wykorzystania dróg w sposób szczególnie, planowanie budowy, modernizacji, utrzymania i ochrony urządzeń bezpieczeństwa ruchu oraz uzgadnianie rozwiązań komunikacyjnych a także opiniowanie zakresu prac i wydatków związanych z bieżącym utrzymaniem oznakowania pionowego i poziomego ulic oraz sygnalizacji świetlnej.

Referat Inżynierii Ruchu Drogowego w 2014r. podejmował następujące zadania:

1. Prowadzono 303 sprawy dotyczące bieżących zadań w zakresie nadzoru nad organizacją ruchu i sprawnym funkcjonowaniem systemu drogowego, analizą istniejącej organizacji ruchu w zakresie bezpieczeństwa i efektywności, kontroli prawidłowości zastosowania i funkcjonowania znaków drogowych, drogowej sygnalizacji świetlnej oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego, w tym:

- rozpatrzono i zatwierdzono 27 projektów stałej organizacji ruchu i 124 projekty zmian na czas wykonywania robót,
- wydano 11 decyzji administracyjnych zezwalających na wykorzystanie dróg w sposób szczególnie (zawody, przemarsze i inne imprezy na drodze),
- wydano 276 szt. zezwoleń na przejazd pojazdów ciężarowych,
- wydano 23 zezwolenia kategorii I na przejazd pojazdów nienormatywnych,
- wydano 73 zezwolenia dla przejazdu ulicą Wałową,
- uzgodniono 74 przejazdy pojazdów nienormatywnych ulicami w granicach administracyjnych miasta dla Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

2. Przeprowadzono zmiany w organizacji ruchu drogowego, mające na celu zwiększenie bezpieczeństwa wszystkich użytkowników drogi, m. in.:

- wyznaczono cztery nowe przejścia dla pieszych, przez ulice: Lwowską i Słowackiego z azylami oraz przez ulice Mościckiego i Zbylitowską,
- wykonano cztery nowe i odtworzono trzy bitumiczne progi zwalniające płytowe na istniejących przejściach dla pieszych przez ulice: Braci Saków, Starodąbrowską, Słoneczną i Romanowicza,

- wyznaczono 14 miejsc postojowych dla pojazdów osób niepełnosprawnych,

- dla poprawy widoczności na skrzyżowaniach zamontowano 14 luster drogowych.

3. W zakresie prawidłowości organizacji ruchu i zastosowanego oznakowania wykonano m.in. prace polegające na:

- wymianie i ustawieniu nowych znaków pionowych (380 szt., w tym 12 tablic drogowaskazowych),

- odnowiono i wymalowano nowe oznakowanie poziome na powierzchni 23 542 m².

4. W zakresie sygnalizacji świetlnych (w utrzymaniu ogółem 45 szt.) wykonano: wymianę jednego masztu, siedmiu latarni sygnalizacyjnych, dwóch przycisków dla pieszych, opracowano dwie korekty programów sygnalizacji.

9.2 Stan motoryzacji

Tabela nr 24: Stan ewidencji prowadzonych w Wydziale Komunikacji UMT

Lp.	Rodzaj ewidencji	Stan na dzień 31.12.2013 r.	Stan na dzień 31.12.2014 r.
1.	Liczba zarejestrowanych pojazdów	65.425	67.217
2.	Liczba osób uprawnionych do kierowania pojazdami	58.944	58.990
3.	Liczba uprawnionych stacji kontroli pojazdów funkcjonujących na terenie Miasta Tarnowa	22	22
4.	Liczba uprawnionych ośrodków szkolenia kierowców funkcjonujących na terenie Miasta Tarnowa	14	16
5.	Liczba uprawnionych diagnostów	54	58
6.	Liczba uprawnionych instruktorów nauki jazdy	232	172
7.	Liczba przedsiębiorców, dla których wydano zaświadczenia uprawniające do wykonywania krajowych przewozów drogowych rzeczy i osób na potrzeby własne	260	259
8.	Liczba przedsiębiorców, którym udzielono licencji uprawniających do wykonywania krajowego transportu drogowego rzeczy, osób lub taksówką	540	552

9.	Liczba zezwoleń wydanych na linie komunikacyjne, podlegające kompetencji Prezydenta Miasta Tarnowa, obejmujące obszar wyłącznie m. Tarnowa lub m. Tarnowa i powiatu sąsiadującego	112	114
10.	Liczba wydanych decyzji administracyjnych	30.631	29.101

Źródło: Wydział Komunikacji Urzędu Miasta Tarnowa

Tabela nr 25: Szczegółowy wykaz ewidencji pojazdów

Rodzaj pojazdu:	stan na dzień 31.12.2013 r.	stan na dzień 31.12.2014r.
samochody osobowe	47.015	48.191
samochody ciężarowe	8.141	8.394
ciągniki samochodowe	523	587
samochody specjalne	489	502
autobusy	272	289
naczepy	502	540
przyczepy	1.077	1.078
przyczepy lekkie	2.853	2.888
motorowery	1.853	1.931
motocykle	2.104	2.212
ciągniki rolnicze	470	471
pojazdy samochodowe inne	126	134
Ogółem	65.425	67.217

Źródło: Wydział Komunikacji Urzędu Miasta Tarnowa

10 GOSPODARKA KOMUNALNA

Gospodarka komunalna obejmuje cały szereg zadań z zakresu użyteczności publicznej, których celem jest bieżące i nieprzerwane zaspokajanie zbiorowych potrzeb ludności w drodze świadczenia usług powszechnie dostępnych. Zadania Gminy Miasta Tarnowa z tego zakresu obejmują m. in.: gospodarkę wodno-ściekową, utrzymanie zieleni miejskiej, oświetlenie uliczne oraz gospodarkę odpadami i oczyszczanie miasta, a także cementarnictwo wojenne na podstawie porozumienia zawartego pomiędzy Prezydentem Miasta Tarnowa, a Wojewodą Małopolskim.

10.1 Gospodarka odpadami i oczyszczanie miasta

Realizując zapisy ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2013 r. poz. 1399 z późn. zm.), Tarnowski Organizator Komunalny (TOK):

- ogłosił i rozstrzygnął kolejny przetarg na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. W ramach postępowania przetargowego zostały złożone dwie oferty przez:

Konsorcjum firm w składzie: MPGK Sp. z o. o., Trans-Formers Karpatia Sp. z o. o. i PUK van Gansewinkel Kraków Sp. z o. o. - na sektor I, II, III i IV, Konsorcjum firm w składzie: AVR Sp. z o.o. i AVR S.p.A. - na sektor II i sektor IV. Z pierwszym konsorcjum zostały podpisane dwie umowy na świadczenie w/w usług na terenie sektorów I i III, a z konsorcjum firm w składzie: AVR Sp. z o.o. i AVR S.p.A. pozostałe dwie umowy na obsługę sektorów II i IV. Umowy podpisano w terminie umożliwiającym rozpoczęcie usługi od dnia 1 lipca 2014 roku. W ramach realizacji tych umów odebrano od właścicieli nieruchomości 33 670,51 Mg odpadów,

- powierzył wykonanie zadania publicznego w zakresie zagospodarowania odpadów komunalnych spółkom komunalnym posiadającym instalacje wpisane do Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Małopolskiego, tj.: MPGK Sp. z o.o. (zagospodarowanie odpadów komunalnych zmieszanych i selektywnie zebranych - papier, szkło, metal, plastik, odpady opakowaniowe wielomateriałowe) oraz PUK Sp. z o.o. (zagospodarowanie odpadów wielkogabarytowych oraz odpadów zielonych),

- zapewnił funkcjonowania na terenie miasta dwu punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych (PSZOK), do których właściciele nieruchomości dostarczają różnego typu odpady problemowe. Niezależnie od możliwości przekazania przez mieszkańców tych odpadów do PSZOK, TOK zorganizował również akcje odbierania odpadów wielkogabarytowych i zielonych bezpośrednio od właścicieli nieruchomości,

- kontrolował prawidłowość wykonywania zawartych umów w zakresie odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych,

- pełnił funkcję lidera, nadzorując i koordynując poszczególne zadania dla 31 gmin w ramach projektu Ministerstwa Rozwoju Regionalnego realizowanego przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej „Opracowanie kompleksowego planu gospodarki odpadami dla subregionu tarnowskiego”,

- przeprowadził kampanię informacyjno – edukacyjną na temat funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. W ramach kampanii wyemitowano audycje radiowe, opublikowano artykuły prasowe, przeprowadzono szkolenia i wycieczkę integracyjną dla tarnowskich placówek oświatowych oraz wydrukowano ulotki i plakaty informacyjne. Prowadzenie takich kampanii jest niezbędne dla zapewnienia wywiązywania się z nałożonego na gminę obowiązku selektywnego zbierania odpadów komunalnych oraz osiągnięcia założonych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych oraz budowlanych i rozbiórkowych, jak również ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania,

- zabezpieczył obsługę administracyjną systemu, w ramach której od właścicieli nieruchomości na bieżąco przyjmowane są deklaracje oraz ich korekty, jak również wpłaty opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Na dzień 31 grudnia 2014 r. złożonych zostało 29.223 deklaracji i ich korekt. W wyniku prowadzonych przez TOK działań informacyjnych i kontrolnych, w 2014 r. liczba złożonych deklaracji wzrosła o około 700,

- na podstawie Uchwały Nr XXXVI/514/2013 Rady Miejskiej w Tarnowie przyznał w 2014 r. 467 dopłat w ramach programu Rodzina 3+ na łączną kwotę 66.344 zł,

- prowadził działania zmierzające do realizacji budowy i eksploatacji regionalnej instalacji termicznego przekształcania odpadów,

- udostępnił na stronach internetowych GMT informacji wymaganych o zakresie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Od 1 stycznia 2012 r. realizowany jest obowiązek prowadzenia rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. Na koniec grudnia 2014 r. do rejestru prowadzonego przez Prezydenta Miasta Tarnowa wpisanych było 31 przedsiębiorców.

W ramach usuwania dzikich wysypisk zebrano 143 ton odpadów. Zakupiono 30 sztuk betonowych ulicznych koszy na śmieci. Kosze zostały rozmieszczone w miejscach szczególnie uczęszczanych przez pieszych – głównie w rejonie przystanków komunikacji miejskiej, w parkach i na zieleńcach.

10.2 Gospodarka wodno – ściekowa

Prace podejmowane przez Wydział Usług Ogólnomiejskich na ciekach wodnych mają na celu zarówno ich bieżące utrzymanie, jak też przeciwdziałanie powodziom, które w ostatnich latach coraz częściej nawiedzają nasze miasto. Prace te polegają na konserwacji, remoncie, regulacji, przebudowie i odbudowie rowów i potoków zlokalizowanych na terenie miasta Tarnowa. Wszystkie te działania mają na celu poprawę stanu technicznego cieków oraz zwiększenie przepustowości koryta i przepływu w nich wody poprzez ich wykoszenie, odmulenie, udrożnienie przepustów, usunięcie zakrzaczeń i zatorów, likwidację wyrw, remont przepustów oraz umocnienie dna i skarp elementami kamiennymi bądź betonowymi zabezpieczającymi je przed obrywaniem się, szczególnie podczas przepływu wielkich wód. Dodatkowo, w ramach szeroko pojętej gospodarki wodno-ściekowej realizowane są również prace w zakresie odwadniania terenu i odprowadzania wód opadowych.

Wydział Usług Ogólnomiejskich wykonał w 2014r. w wyżej wymienionym zakresie następujące prace:

1) przebudowa potoku Klikowskiego – etap I, na odcinku o długości 678 mb, od granicy miasta do ul. Żytniej,

2) przebudowa odcinka drogi - ul. Rzędzińskiej wraz z przebudową przepustu na rowie „k/Tuczarni” oraz przykryciem odcinka rowu „Od Lwowskiej”,

3) budowa doprowadzalnika wody z rowu do stawu i odprowadzalnika wody ze stawu do rowu, w ramach realizacji zadania pn. „Przebudowa stawu w Parku Piaskówka”,

4) odcinkowa bieżąca konserwacja poniższych cieków wodnych:

- potoku Wątok, na odcinkach: od kościółka przy ul. Tuchowskiej do ul. Narutowicza i od ul. Dąbrowskiego do wylotu przelewu burzowego w rejonie ul. Burtniczej, na łącznej długości 1880 mb,

- potoku Stary Wątok, pomiędzy ul. Krakowską a ul. Budowlaną, na łącznej długości 1925 mb,

- potoku Klikowskiego, na odcinku od ul. Żytniej do ul. Elektrycznej, na długości 3170 mb,

- potoku Małochlebówka, w rejonie ul. Środkowej 30 i 38, na długości 40 mb, rowu wzdłuż ul. Ścieżki, na odcinku od ul. Niedomickiej do torów kolejowych, na długości 815 mb,
- rowu przy ul. Kalinowej, na odcinku od ul. Wiśniowej na długości 100 mb,
- rowu Lotniczego, na odcinku od gazociągu wysokoprężnego do przepustu przy ul. Lotniczej-Bocznej (gruntowej), na długości 165 mb,
- rowu wzdłuż ul. Liściastej, na długości 350 mb,
- rowu Jaracza, na odcinku od ul. Nowodąbrowskiej do wylotu z kolektora w rejonie ul. Jaracza, na długości 990 mb,
- rowu przy ul. Widok, na odcinku od ul. Widok do ul. Starodąbrowskiej, na długości 35 mb,
- rowu przy ul. Czarna Droga, na odcinku wzdłuż Cmentarza Komunalnego w Tarnowie-Mościcach, na długości 240 mb,
- rowu „k/Tuczarni”, na odcinkach: wzdłuż os. Nauczycielskiego oraz od ul. Skrzyszowskiej do ujścia do potoku Wątok, na łącznej długości 1385 mb,
- rowu Olszynowego, na odcinku od ul. Orkana do ul. M. Dąbrowskiej, wraz z odpływem od „Źródełka”, na długości 550 mb,
- rowu „D”, na odcinku wzdłuż Cmentarza Komunalnego w Tarnowie-Mościcach, na długości 190 mb,
- rowów odwadniających przy łączniku autostradowym w rejonie ul. Wilczej i ul. Sarniej, na długości 715 mb,
- rowu odwadniającego przy Rodzinnym Ogrodzie Działkowym „Narcyz” przy ul. Spytka z Melsztyna, na długości 85 mb,
- rowu odwadniającego wzdłuż ul. Spytka z Melsztyna, na długości 335 mb,
- rowu odwadniającego wzdłuż ul. Sosnowej, na długości 80 mb,
- rowu odwadniającego wzdłuż ul. Leńka, na długości 215 mb,
- rowu Bagienko, na odcinku od ujścia do rowu „Od Strzelnicy” do ul. Krzyskiej, na długości 1170 mb,
- rowu odwadniającego wzdłuż ul. Mokrej, na długości 156 mb,
- rowów ”k/Działek” i „Od Alei Tarnowskich”, na łącznej długości 610 mb,
- rowu Świerczkowskiego, w rejonie wału rzeki Dunajec, na długości ok. 40 mb,

- remont kraty, wraz z demontażem i montażem, na wlocie rowu „D” do studni kanalizacji wód opadowych, zlokalizowanej przy ul. Sienkiewicza,
- remont wlotu rowu Bagienko do kolektora, zlokalizowanego pod boiskiem sportowym przy ul. Elektrycznej,
- przebudowa pięciu przepustów rurowych: czterech zlokalizowanych na rowie wzdłuż ul. Ścieżki i jednego pod ul. Ścieżki,
- remont przepustu rurowego na rowie „k/Cegielni” w rejonie ul. Górskiej,
- remont przepustu rurowego na potoku Stary Wątok w rejonie ul. Krakowskiej,
- remont przepustu rurowego na rowie „Od Lwowskiej” w ciągu ul. Rzeszowskiej,
- remont przepustu rurowego na rowie odwadniającym przy ul. Mokrej,
- zabudowa wyrwy w korycie rowu Lotniczego, poniżej przepustu przy ul. Lotniczej, na odcinku o długości sześciu mb,
- zabudowa wyrwy w korycie potoku Klikowskiego, powyżej przepustu przy ul. Sadowej, na wysokości ujścia rowu „Od Krzyża”, na dł. 6 mb,
- likwidacja zatorów, powstałych po gwałtownych zjawiskach atmosferycznych, z koryta potoków na łącznej długości 100 mb: Wątok, w rejonie ul. Lwowskiej i ul. Juraszka, Stary Wątok w rejonie ul. Fabrycznej,
- likwidacja zatorów z koryta potoku Stary Wątok, na odcinku od wylotu z kolektora poniżej ul. Krakowskiej do kładki przy ul. ks. Skorupki, na długości 270 mb,
- utrzymanie i konserwacja pięciu sztuk kłap zwrotnych przepustów wałowych zlokalizowanych na wylotach rowów odwadniających do potoku Wątok wzdłuż ul. Spytki z Melsztyna,
- budowa kanalizacji opadowej w ul. Ostrogskich (boczna), na długości 80 mb.
Na realizację powyższych zadań wydatkowano kwotę 983.114 zł.

10.3 Zieleń miejska i place zabaw

Tereny urządzonej zieleni miejskiej, stanowiącej własność Gminy Miasta Tarnowa w 2014 r. były utrzymywane przez firmy wyłonione na podstawie postępowania przetargowego. Tereny zieleni i parki zgrupowane są w trzech rejonach. Natomiast czwarty rejon utrzymuje Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych.

Zakres realizowanych prac to: utrzymanie zimowe alejek i chodników, koszenia traw, sadzenie kwiatów, utrzymywanie w czystości terenów zieleni i urządzeń znajdujących na nich, oraz bieżące utrzymanie fontann.

W roku 2014 zakupiono 45.206 szt. kwiatów jednorocznych. Zostały one wysadzone przede wszystkim w centrum miasta.

Poza bieżącym utrzymaniem w roku 2014 Gmina Miasta Tarnowa zrealizowała na terenach zieleni miejskiej następujące zadania:

- zagospodarowanie skweru przy ulicach: Topolowej, Jarzębinowej i Białych Klonów w Tarnowie,
- cięcia pielęgnacyjne 462 drzew rosnących na gruntach własności GMT, w tym w pasach drogowych,
- dostawa, wraz z posadzeniem na terenie miasta Tarnowa, 334 sztuk drzew i pięciu krzewów,
- odnowienie 180 ławek (pomalowano oraz wymieniono spróchniałe deski).

Gmina Miasta Tarnowa zarządza dziewiętnastoma ogólnodostępnymi placami zabaw. W 2014 roku GMT wydała 68.866 zł na nowe urządzenia zabawowe i około 20.000 zł na remont istniejących urządzeń. Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych w Tarnowie utrzymuje place zabaw pod względem czystości i napraw. Wykonano: ogrodzenie osłonowe boiska przy ul. Bitwy pod Studziankami (13.915 zł), ogrodzenie placu zabaw przy ul. Bitwy pod Studziankami (36.900) zł, ogrodzenie osłonowe na placu zabaw przy ul. Fąfary (14.723 zł). Na realizację zadań w zakresie zieleni miejskiej oraz remontów i dobudowy placów zabaw wydatkowo łącznie kwotę 3.249.978,00 zł.

10.4.Oświetlenie uliczne

Opracowano dokumentację techniczną za łączną kwotę 93.409 zł brutto na budowę oświetlenia ulicznego przy:

- ul. Wilsona, Rolnicza,
ul. Chrząstowskich, Świętojańskiej, Trendoty, Grabowskiego oraz bocznych,
- ul. Kruszyny, Grota Roweckiego, bocznej ul. Obrońców Tobruku, Zielnej, Czarna Droga,
- al. Piaskowej,
- ul. Czapskiego, Gombrowicza, Swojskiej, Lipóczy'ego, Przybyłkiewicza,
- ul. Łanowej, Mostowej, Jagiellońskiej oraz bocznych,
- ul. Lotniczej, Leńka, Miłosza Pabla Picasso oraz bocznych,
- alejki Spacerowej przy pot. Wątok od ul. Narutowicza do ul. Najświętszej Marii Panny,
- iluminacji Grobu Nieznanego Żołnierza przy Placu Ofiar Katynia,
- przebudowy pięciu szaf sterowniczych oświetlenia w następujących lokalizacjach: Park Legionów, Park Sanguszków, ul. Nad Białą, Westerplatte, Promienna.

Opracowano dokumentację techniczną za łączną kwotę 16.600 zł brutto na budowę oświetlenia parkowego parków: Strzeleckiego i Piaskówka oraz iluminacji mauzoleum Gen. J. Bema.

Wykonano oświetlenie uliczne przy:

- ul. Lwowskiej (I etap) za kwotę 34.257 zł brutto,
- ul. Chrzastowskich, Świętojańskiej, Trendoty, Grabowskiego oraz bocznych za kwotę 148.866 zł brutto,
- ul. Lotniczej, Leńka, Miłosza, Pabla Picasso oraz bocznych za kwotę 231.098 zł brutto,
- ul. Wilsona, Rolniczej za kwotę 56.289 zł brutto,
- alejce spacerowej przy potoku Wątok, od ul. Narutowicza do ul. Najświętszej Marii Panny, za kwotę 50.107 zł brutto.

Wykonano oświetlenie iluminacyjne Grobu Nieznanego Żołnierza na Placu Ofiar Katynia za kwotę 26.589 zł brutto. Przebudowano szafy sterownicze oświetlenia ulicznego przy ul. Westerplatte za kwotę 21.082 zł brutto oraz przy ul. Promiennej za kwotę 24.664 zł brutto.

10.5 Cmentarnictwo wojenne

W ramach utrzymania grobów i cmentarzy wojennych zrealizowano następujące zadania:

1) Kontynuowano odtworzenie cmentarza wojennego nr 202 w Tarnowie w ramach zadania „Odtworzenie cmentarza wojennego 202 w Tarnowie przy ul. Szpitalnej”, etap III – budowa wschodniego odcinka ogrodzenia cmentarza (stan surowy). Koszt zadania wyniósł ogółem 29.068 zł brutto, w tym:

- kwota 15.000 zł – środki Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa,
- kwota 5.000 zł – dotacja Wojewody Małopolskiego,
- kwota 9 068 zł – środki Gminy Miasta Tarnowa.

2) W ramach zadania „Prace remontowe, konserwatorskie i rekonstrukcyjne Cmentarza Wojennego nr 200 w Tarnowie przy ul. Chyszowskiej wykonano remont obrzeży kwatery południowo-wschodniej i północno-wschodniej”. Koszt w/w zadania wyniósł ogółem 108.850 zł brutto, w tym:

- kwota 5.000 zł – dotacja Wojewody Małopolskiego,
- kwota 5.885 zł – środki Gminy Miasta Tarnowa.

10.6 Publiczny transport zbiorowy

Podstawowe parametry eksploatacyjne linii komunikacyjnych:

W 2014 roku TOK był organizatorem 28 linii komunikacji miejskiej, charakteryzującej się następującymi danymi:

- liczba linii komunikacji miejskiej – 28,
- łączna długość linii komunikacyjnych - 349 km,
- łączna długość tras: 185 km., w tym na terenie miasta 109 km, poza miastem - 77 km,
- liczba autobusów w ruchu w szczycie przewozowym - 75 szt.,
- miesięcznie w 2014 roku autobusami komunikacji miejskiej w Tarnowie przewożono 1.017.000 pasażerów.

W 2014 r. rozstrzygnięto dwa postępowania przetargowe na obsługę linii komunikacji miejskiej. Jedno postępowanie przeprowadzono na obsługę linii nr 12 na okres od dnia 1 stycznia 2015 do dnia 30 czerwca 2015 roku. Drugie postępowanie przeprowadzono na obsługę linii nr 11 na okres od dnia 1 kwietnia 2015 do dnia 30 czerwca 2015 roku.

W obydwu postępowaniach przetargowych jedynym wykonawcą składającym ofertę było MPK Sp. z o.o. w Tarnowie, w obydwu postępowaniach zamówienia udzielono dla MPK Sp. z o.o. w Tarnowie.

W 2014 r. wszystkie linie tarnowskiej komunikacji miejskiej obsługiwane przez jeden operator, którym było MPK Sp. z o.o. w Tarnowie.

Sprzedaż w 2014 r.

Wielkość sprzedaży brutto ogółem wyniosła w 2014 roku 13.860.230 zł, z czego ze sprzedaży biletów uzyskano 13.265.122 zł.

Powyższe kwoty sprzedaży biletów są wynikiem sprzedaży następującej liczby biletów:

- bilety przeznaczone do kasowania – 3.876.579 szt.,
- bilety okresowe (o różnych okresach ważności) – 45.635 szt.

Koszty TOK związane z transportem publicznym w 2014 roku

W 2014 roku na wszystkich liniach tarnowskiej komunikacji miejskiej zostało wykonane 4.650.825 km. za łączną kwotę brutto 27.713.975 zł. Kwota ta została wypłacona do MPK Sp. z o.o. w Tarnowie jako do jedynego operatora obsługującego linie tarnowskiej komunikacji miejskiej.

Z ogólnej liczby kilometrów wykonanych na liniach tarnowskiej komunikacji miejskiej organizowanej przez TOK wykonanych zostało:

- na terenie Gminy Miasta Tarnowa – 3.935.853 km,
- na terenie Gminy Tarnów – 608.379 km,
- na terenie Gminy Lisia Góra – 64.966 km,
- na terenie Gminy Pleśna – 41.626 km.

Tereny gmin: Tarnów, Lisia Góra i Pleśna były obsługiwane na podstawie zawartych porozumień.

W 2014 roku Tarnowski Organizator Komunalny w ramach powierzonych zadań wykonał remont kilkunastu wiat przystankowych, naprawy uszkodzonych wiat (obejmującej wymianę uszkodzonych szyb, listew przyszybowych itp.) oraz wyposażył wiaty autobusowe w tablice informujące o nazwie przystanku. Ponadto kilkanaście przystanków wyposażono w nowe wiaty oraz słupki przystankowe. Łączny koszt wszystkich wymienionych działań zamknął się kwotą 195.000 zł.

10.7 Działalność jednostek związanych z gospodarką komunalną

Miejski Zarząd Cmentarzy

Miejski Zarząd Cmentarzy zarządza i utrzymuje cmentarze komunalne zlokalizowane w Tarnowie:

- cmentarz zabytkowy Stary przy ul. Narutowicza,
- cmentarz w Krzyżu przy ul. Krzyskiej,
- cmentarz w Mościcach przy ul. Czarna Droga,
- cmentarz w Klikowej przy ul. Zagumnie 34A.

W ramach statutowej działalności świadczy usługi cmentarne i pogrzebowe.

W 2014 roku wykonano na cmentarzach komunalnych 659 pogrzebów, w tym 276 obsługiwane przez Miejski Zarząd Cmentarzy oraz 383 przez cztery prywatne Zakłady Pogrzebowe.

Wpływy z usług cmentarno-pogrzebowych i sprzedaży grobów murowanych wyniosły 3.542.794 zł.

W 2014 roku Miejski Zarząd Cmentarzy prowadził inwestycję na cmentarzu w Krzyżu „Modernizacja ronda wraz z wykonaniem utwardzenia alejek”. Kolejną inwestycją był zakup samochodu oraz zakup kosiarki samobieżnej.

W ramach bieżącego utrzymania cmentarzy wykonano następujące prace remontowo-konserwatorskie:

1. Cmentarz Stary:

- konserwacje i remonty
- nagrobek Jerzego Gogeli zm. w 1869 r
- nagrobek Marianny Rolle zm. w 1811 r.
- nagrobek Marji Czerskiej zm. w 1870 r.
- nagrobek Weroniki Stygorowej zm. w 1897 r.
- nagrobek Anny Jabłońskiej zm. w 1829 r.
- nagrobek Mały Wenzel zm. w 1896 r.
- nagrobek NN
- nagrobek Tracewiczów z 1813 r.
- nagrobek Jadwisi NN
- tablica epitafijna Macieja Knitscha zm. w 1805 r.
- Pomnik Robotników z 1923 r.

- remont alejek, wymiana i utwardzenie nawierzchni

- ułożenie kostki granitowej wokół konserwowanych nagrobków

2. Cmentarz Krzyż

- budowa 10 grobów murowanych sprzedanych w przetargu ofertowym

- remont krzyża cmentarnego i bramy wjazdowej

- remont drenażu alejek i wodościeków

- naprawa uszkodzonego nagrobka

3. Cmentarz Mościce

- uporządkowanie terenu wzdłuż ogrodzenia cmentarza od strony zewnętrznej

- budowa ośmiu grobów murowanych dwumiejscowych i pięciu grobów murowanych czteromiejscowych sprzedanych w przetargu ofertowym

- wymiana i utwardzenie nawierzchni alejek

- remont krzyża cmentarnego

4. Biuro MZC

- poszerzono bazę internetowego systemu wyszukiwania osób pochowanych na cmentarzach komunalnych w Krzyżu, Klikowej i części Mościc,

- inwentaryzacją elektroniczną GROBONET objęto cmentarz Krzyż II, Klikową i część Mościc

- wykonano remont pomieszczeń biurowych

Na cmentarzach komunalnych w Krzyżu, Mościcach i Starym prowadzone były prace pielęgnacyjne w drzewostanie polegające na ścinie drzew, ograniczeniu koron i usuwaniu systemów korzeniowych. Prowadzono również prace pielęgnacyjne wszystkich terenów zielonych w tym trawników i klombów z dekoracyjną roślinnością.

Ponadto, z wypracowanych środków własnych cmentarze wyposażone zostały w sprzęt, niezbędny do utrzymania porządku i świadczenia usług.

Tabela nr 26: Koszt robót wykonanych przez Miejski Zarząd Cmentarzy

Konserwacja i remont tablic epitafijnych zabytkowych nagrobków – cm. Stary	73.681,01 zł
Remont alejek i ułożenie kostki wokół remontowanych nagrobków – cm. Stary	44.837,28 zł
Modernizacja ronda wraz z wykonaniem utwardzenia alejek – cm. Krzyż	210.485,96 zł
Remont дренаżu i wodościeków – cm. Krzyż	17.364,39 zł
Budowa 10 grobów murowanych – cm. Krzyż	82.990,00 zł
Remont krzyża i bramy – cm. Krzyż	1.710,00 zł
Remont uszkodzonego nagrobka – cm. Krzyż	4.000,00 zł
Remont krzyża cmentarnego – cm. Mościce	1.350,00 zł
Wymiana i utwardzenie nawierzchni alejek – cm. Mościce	146.383,85 zł
Budowa 13 grobów murowanych – cm. Mościce	137.498,80 zł
Remont ogrodzenia od strony zewnętrznej – cm. Mościce	1.780,20 zł
Wykonanie tablic informacyjnych na cmentarzach	9.930,00 zł
Prace pielęgnacyjne drzewostanu i roślinności	22.635,46 zł
Wykonanie elektronicznej bazy danych cm. Krzyż, Klikowa, Mościce	18.797,60 zł
Remont pomieszczeń biurowych	50.612,51 zł
Wydatki inwestycyjne – kosiarka samobieżna, komputery, agregat	23.963,59 zł
Zakup samochodu pogrzebowego	129.105,69 zł
Wydatki majątkowe i zakupy (zakup mebli i wyposażenia, kosiarek, centrali telefonicznej, rusztowań)	78.076,65 zł
Ogółem koszty poniesione przez Miejski Zarząd Cmentarzy na zrealizowane w 2014 roku zamówienia	1.055.202,99 zł

Źródło: Miejski Zarząd Cmentarzy

11. ŚRODOWISKO NATURALNE

11.1 Stan środowiska

Jakość powietrza w Tarnowie na tle innych miast województwa przedstawia się dobrze. Z przeprowadzonych w 2014 r. pomiarów zanieczyszczeń powietrza w mieście wynika, że, wartości dopuszczalne stężeń zanieczyszczeń podstawowych dwutlenek siarki (SO₂), tlenek węgla (CO), tlenek azotu (NO), dwutlenek azotu (NO₂), pył zawieszony PM₁₀ w powietrzu są dotrzymane, za wyjątkiem tlenków azotu (NO_x), których stężenie średnioroczne wyniosło 35 µg/m³ czyli jest o 5 µg/m³ powyżej granicy normy natomiast o 3 µg/m³ niższe niż w roku ubiegłym tj. 2013. Stężenie dwutlenku siarki (SO₂) jest niższe niż w roku 2013 i wynosi 7 µg/m³, stężenie tlenku azotu (NO) jest niższe 01 µg/m³ niż w 2013 r. i wynosi 8 µg/m³, stężenia dwutlenku azotu (NO₂) jest niższe o 3 µg/m³ niż w 2012 roku i wnosi 22 µg/m³. Również niższe wartości niż w roku 2013 osiągnął tlenek węgla (CO) i pył zawieszony PM₁₀. Porównując do roku ubiegłego, stężenie tlenku węgla (CO) spadło z 0,38 mg/m³ do 0,35 mg/m³ a stężenie pyłu zawieszzonego PM₁₀ z 36 µg/m³ do 31 µg/m³, czyli utrzymuje się spadek wartości tego parametru od 2012 roku, kiedy to roczna średnia dla niego przekroczyła wartość normy i wynosiła 41 µg/m³.

Źródłem pyłu zawieszonego w powietrzu jest energetyczne spalanie węgla, komunikacja i przemysł. W związku z tym, że przekroczenia dopuszczalnych norm dla pyłu zdarzają się w okresie zimowym (najwyższe w 2014 wystąpiły w lutym, marcu oraz październiku), właśnie w spalaniu węgla (nie zawsze dobrej jakości) oraz niekorzystnych warunkach atmosferycznych tj. inwersji należy dopatrywać się przyczyn niezadawalającej jakości powietrza.

W ostatnich latach na obszarze Tarnowa klasyfikację stanu wód powierzchniowych przeprowadzono w oparciu o wyniki badań monitoringowych wód w punktach pomiarowo-kontrolnych, zlokalizowanych na odcinkach rzeki Dunajec i rzeki Biała Tarnowska. Najświeższe badania dotyczą 2013 roku. Badania jakości wód ujmowanych dla celów zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia prowadzono w zlewni Dunajca, w punkcie pomiarowo-kontrolnym Dunajec–Piaski Drużków. Ocena jakości wód wykazała, że wody w punkcie Dunajec–Piaski Drużków odpowiadały kategorii A2 zarówno dla wskaźników fizykochemicznych jak i bakteriologicznych (wody te wymagają typowego uzdatniania fizycznego i chemicznego). Tak więc wody w badanym punkcie spełniały wymagania dla wód przeznaczonych na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę do picia.

W monitorowanym odcinku rzeki Dunajec spełnione były wymagania dla obszarów chronionych będących przeznaczonymi do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia.

W trzyletnim okresie badawczym (2011-2013) na obszarze miasta Tarnowa badaniami objęto następujące odcinki rzek: Dunajec od zbiornika Czchów do ujścia, Biała od Rostówki do ujścia, Wątok. Ocena jakości wód w zakresie elementów biologicznych w tym okresie wykazała:

II klasę jakości wód dla rzeki Dunajec, tj. Dunajec od zbiornika Czchów do ujścia, IV klasę jakości wód dla rzeki Biała i Wątok, tj.: Biała od Rostówki do ujścia i Wątok (ppk Wątok-Tarnów).

Ocena jakości wód w zakresie elementów fizykochemicznych rzeki Dunajec (od zbiornika Czchów do ujścia), Wątok i rzeki Biała (od Rostówki do ujścia) wykazała, że wody badanego odcinka rzeki Dunajec spełniały wymagania określone dla stanu bardzo dobrego (I klasa), zaś wody badanego odcinka rzeki Biała spełniały wymagania określone dla stanu dobrego (II klasa).

Interpretacja wyników badań wskaźników jakości wód wchodzących w skład elementów biologicznych, fizykochemicznych i hydromorfologicznych wykazała, że: dobry potencjał ekologiczny osiągnęły wody rzeki Dunajec, potencjał ekologiczny słaby występował w rzece Biała Tarnowska i w potoku Wątok.

Na podstawie ostatnich badań gleb na terenie ogrodów działkowych stwierdzono, że większość gleb na terenie Tarnowa wykazuje zawartość zanieczyszczeń określaną jako „stopień 0”, czyli gleby niezanieczyszczone, o naturalnej zawartości metali ciężkich.

W 2014 r. Prezydent Miasta Tarnowa wydał 834 decyzje administracyjne dotyczące środowiska naturalnego. Do Wydziału Ochrony Środowiska wpłynęło 23 wnioski o udzielenie informacji o środowisku i jego ochronie. Nie wydano żadnej decyzji o odmowie udzielenia informacji.

Tabela nr 27: Decyzje administracyjne dotyczące środowiska naturalnego w latach 2013 - 2014

Rodzaj decyzji	Liczba wydanych decyzji	
	2013	2014
Pozwolenia na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza	8	2
Decyzja o dopuszczalnym poziomie hałasu	1	0
Zmiana stanu wody na gruncie („spory wodne”)	8	3
Zezwolenia na usunięcie drzew i krzewów	536	647
Decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięć	41	23
Pozwolenia w zakresie gospodarki odpadowej	25	47
Decyzje z zakresu weterynarii	1	2
Pozwolenia wodnoprawne	37	44
Decyzje zatwierdzające projekt prac geologicznych	2	6
Decyzje zatwierdzające dokumentację geologiczną	2	5

Źródło: Wydział Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Tarnowa

Edukacja ekologiczna

Władze Tarnowa od lat przywiązują dużą wagę do inwestycji i przedsięwzięć mających chronić środowisko naturalne. Istotnym celem działań jest promowanie idei ochrony środowiska i podnoszenie świadomości ekologicznej.

Stosowane są różne środki oddziaływania – m.in. lokalne media i internet, konkursy w placówkach oświatowych, współpraca z jednostkami pozarządowymi. Edukacją ekologiczną objęte są nie tylko dzieci i młodzież szkolna, ale także osoby dorosłe. Co roku na edukację ekologiczną Miasto przeznaczają dziesiątki tysięcy złotych.

Przeprowadzone kampanie i programy ekologiczne

- „Eko-trendy w gospodarce odpadami - kształtowanie postaw proekologicznych w zakresie właściwego postępowania z odpadami wśród mieszkańców Tarnowa”. Łączna kwota zadania 24.822 zł (uzyskano dofinansowanie z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie w wysokości 19.857 zł). W ramach kampanii wiosną 2014 r. zorganizowano akcje i konkursy ekologiczne związane z tematyką odpadów:

- 1) „Posprzątajmy razem Tarnów”, w ramach akcji zebrano łącznie 4.120 kg odpadów, przyczyniając się do uprzątnięcia terenów wzdłuż Wątku i wokół Kantorii, a także obszaru położonego w rejonie osiedla Westerplatte, Lasku Lipie i Góry Św. Marcina,
- 2) „Zbieramy zużyte baterie”, w ramach akcji zebrano 5.266 kg zużytych baterii i akumulatorów, które zostały zutylizowane w sposób niezagrażający środowisku,
- 3) konkurs na wykonanie eko-zabawki „Coś z niczego”, w którym komisja konkursowa oceniała zabawki wykonane z odpadów,
- 4) w ramach kampanii rozdawano ekologiczne gadżety (notesy, teczki, ołówki i długopisy).

- „Program kształtowania świadomości ekologicznej mieszkańców Tarnowa – Ekologicznie Aktywni”. Łączna kwota zadania 31.400 zł (uzyskano dofinansowanie z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie w wysokości 12.560 zł). W ramach Programu zrealizowano:

1. Konkurs na najpiękniejszy ogród i balkon „Zielony Tarnów”. Konkurs cieszył się dużym zainteresowaniem mieszkańców Tarnowa, zgłosiło się więcej uczestników niż w latach

ubiegłych. Komisja konkursowa obejrzała 15 ogrodów przy domach jednorodzinnych, 14 ogrodów przy instytucjach, 12 ogrodów przy budynkach wielorodzinnych oraz 19 balkonów. Konkurs odbył się przy wsparciu sponsorów (Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A. w Tarnowie, MPGK Sp. z o.o. w Tarnowie, F.H.DOM i OGRÓD w Tarnowie, PLANTA Sp. z o.o. w Tarnowie, DGP DOZORBUD GRUPA POLSKA Sp. z o.o.),

2. Przegląd filmów ekologicznych „Ekoświat”. W przeglądzie uczestniczyło 2.526 widzów. Projekcjom filmowym towarzyszyła – wyeksponowana w holu kina - wystawa składająca się z 28 pięknych zdjęć o tematyce przyrodniczej przedstawiających ciekawe i interesujące miejsca z terenów polskich pasm górskich, zatytułowana „Korona gór Polski”.

3. Konkurs fotograficzny „Wakacyjna Przyroda”. W regulaminowym terminie zgłoszono 69 prac.

Akcje ekologiczne

- zbiórka i utylizacja niepotrzebnych leków. W 2014 roku kontynuowano akcję zbierania nieużytecznych leków. W ramach akcji, do pojemników znajdujących się w 15 aptekach, zebrano 2.485 kg leków. Koszt odbioru i unieszkodliwiania wyniósł 8.997 zł.

- „Sprzątanie Świata - Polska 2014”. Podczas akcji zebrano ponad 3.240 kg odpadów. W lokalnej akcji, zorganizowanej na terenie Tarnowa przez Urząd Miasta, wzięło udział ponad 5.000 uczestników z 42 placówek, byli to głównie uczniowie tarnowskich szkół i przedszkoli oraz podopieczni zakładów karnych w Tarnowie.

- przyłączono się do akcji „Godzina dla Ziemi WWF” pod hasłem „Zgaś światło. Włącz się do zmian”.

Inna działalność proekologiczna

- kontynuowano akcję usuwania odpadów zawierających azbest, w wyniku której unieszkodliwiono 31,02 ton odpadów azbestowych (koszt 8.903 zł),

- dofinansowano inwestycje polegające na likwidacji pieców i kotłów węglowych oraz zakupie i montażu ogrzewania proekologicznego (w roku 2014 zrealizowano umowy dotacyjne w łącznej kwocie 91.408 zł na likwidację 55 pieców i 16 kotłów CO opalanych węglem),

- dofinansowano inwestycje ekologiczne polegające na zakupie i montażu kolektorów słonecznych. Dofinansowano zakup i montaż 21 kolektorów w łącznej kwocie 83.750 zł),

- zrealizowano zadanie „Wykonanie mapy akustycznej oraz programu ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Tarnowa, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko”. Kwota dofinansowania wyniosła 159.777 zł,

- wykonano „Uproszczony plan urządzania lasu dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa z terenu miasta Tarnowa (powiat grodzki)”. Kwota dofinansowania wyniosła 17.500 zł (70%),

- opracowano „Program Ochrony Środowiska dla m. Tarnowa do roku 2020 ze strategią krótkoterminową do 2016 roku”. Łączny koszt zadania to 8.490 zł.

- przystąpiono do „Opracowania planu gospodarki niskoemisyjnej dla miasta Tarnowa do 2020 r.” – łączny koszt to 150.811 zł (pozyskano z NFOŚiGW 128.189 zł (85%))

12. OCHRONA ZDROWIA

Sytuacja zdrowotna ludności z terenu miasta Tarnowa i powiatu tarnowskiego nie odbiega znacząco od ogólnych trendów chorobowości, zachorowalności i zgonów występujących w skali województwa małopolskiego oraz w kraju. Do najważniejszych problemów zdrowotnych mieszkańców miasta zaliczyć należy choroby układu krążenia, układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej, cukrzycę i choroby układu trawiennego. Od lat dominującymi przyczynami umieralności mieszkańców Tarnowa są choroby układu krążenia, choroby nowotworowe, urazy i zatrucia. Miasto Tarnów, podobnie jak Województwo Małopolskie charakteryzują niższe współczynniki umieralności w porównaniu do współczynników krajowych, co świadczy o nieco korzystniejszej sytuacji zdrowotnej populacji naszego regionu.

Miasto zajęło wysoką, piątą, lokatę w grupie miast w Rankingu Zdrowia Polski, przeprowadzonym przez Dziennik Gazetę Prawną. W rankingu wybrano 80 najzdrowszych powiatów oraz 30 najzdrowszych miast. Badanie wykonane zostało w oparciu o trzy kategorie. Pierwsza z nich opisuje zaplecze medyczne – m.in. liczbę szpitali, przychodni, aptek i ich wyposażenie w specjalistyczny sprzęt medyczny, liczbę łóżek szpitalnych w przeliczeniu na 10 tysięcy mieszkańców, zasoby kadrowe, liczbę zespołów ratownictwa medycznego w pomocy doraźnej, dane dotyczące programów zdrowotnych realizowanych na zlecenie lokalnego samorządu oraz wydatki własne miasta na ochronę zdrowia. Druga kategoria obejmuje ocenę stanu zdrowia mieszkańców na podstawie wskaźników takich jak średnia długość życia, liczba żywych urodzeń na tysiąc mieszkańców, umieralność noworodków, umieralność według przyczyn. W trzeciej kategorii wzięto pod uwagę dostępność pacjentów do wybranych świadczeń zdrowotnych. Analizowano w szczególności dane, dotyczące średniego czasu oczekiwania na przyjazd zespołu ratownictwa medycznego na miejsce zdarzenia, przeciętnej liczby porad zdrowotnych udzielonych statystycznemu mieszkańcowi, średniego czasu oczekiwania na wizytę u lekarzy różnych specjalności oraz na wykonanie badań diagnostycznych. Badany był także średni czas oczekiwania na wykonanie niektórych procedur szpitalnych (np. usunięcia zaćmy, wszczepienia endoprotezy stawu biodrowego, koronarografii) oraz na przyjęcie do zakładu opiekuńczo-leczniczego.

12.1 Podmioty lecznicze Gminy Miasta Tarnowa

Tarnowskie szpitale po raz kolejny zajęły wysokie lokaty w najbardziej prestiżowym rankingu szpitali w Polsce „Bezpieczny Szpital”, organizowanym corocznie przez Centrum Monitorowania Jakości w Ochronie Zdrowia oraz dziennik Rzeczpospolita. Oba szpitale ponownie znalazły się w tzw. „złotej setce” krajowych szpitali. Specjalistyczny Szpital im. Edwarda Szczeklika został sklasyfikowany na ósmej pozycji, a Szpital Wojewódzki im. Św. Łukasza na 43 pozycji wśród zabiegowych wielospecjalistycznych i onkologicznych szpitali w kraju. Wśród szpitali w województwie małopolskim, które zgłosiły swój udział w rankingu, Specjalistyczny Szpital im. Edwarda Szczeklika zajął pierwsze miejsce, a Szpital im. Św. Łukasza znalazł się na piątym miejscu. Wysoka pozycja w rankingu Specjalistycznego Szpitala im. E. Szczeklika jest efektem wieloletniej pracy nad unowocześnianiem Szpitala – kształcenia kadry medycznej, oferty wykonywanych usług zdrowotnych, bezpieczeństwa procesu leczenia, warunków pobytu, standardu i jakości usług.

Specjalistyczny Szpital im. Edwarda Szczeklika

W 2014 r. Szpital im. E. Szczeklika w Tarnowie zabezpieczał opiekę medyczną w 13 oddziałach szpitalnych i stacji dializ, w zakładzie opiekuńczo-leczniczym oraz w 12 przyszpitalnych poradniach specjalistycznych.

W Szpitalu leczonych było 15.626 pacjentów, urodziło się 1.025 noworodków, wykonano prawie 5.000 dializ oraz 3.055 dużych zabiegów operacyjnych. W przyszpitalnych poradniach przyjęto 34.731 pacjentów.

W 2014 r. Szpital kontynuował proces poszerzania oferty usług wykonywanych na rzecz pacjentów. Pracownia Hemodynamiki i Elektrofizjologii poszerzyła dotychczasowy zakres kardiologicznych zabiegów inwazyjnych o zabiegi przezskórne zamknięcia nieprawidłowych połączeń wewnątrz i zewnątrz sercowych (tzw. metoda King Mills). Po zabiegach ablacji umożliwiających leczenie najcięższych postaci zaburzeń rytmu serca, zagrażających życiu, a przeprowadzanych w placówce od roku 2013 jest to kolejna wysokospecjalistyczna procedura realizowana w Szpitalu w obrębie układu sercowo-naczyniowego. Dodatkowo w 2014 r. pacjenci obu oddziałów kardiologicznych Szpitala uzyskali możliwość skorzystania z konsultacji kardiologicznych na miejscu w oddziale, bez konieczności kierowania ich do innych ośrodków kardiologicznych w Polsce. Wykonywanie zabiegów kardiologicznych oraz konsultacji kardiologicznych sprawia, iż Specjalistyczny Szpital im. E. Szczeklika zapewnia obecnie pacjentom pełne spektrum możliwości diagnostycznych i leczniczych w zawale serca, stabilnej chorobie wieńcowej oraz zaburzeniach rytmu serca - podobnie jak wiodące centra kardiologiczne w kraju.

W 2014 r. zrealizowano kolejne inwestycje, remonty oraz zakupy specjalistycznego sprzętu medycznego, mające na celu zapewnienie mieszkańcom lepszego poziomu opieki oraz wyższego komfortu pobytu na leczeniu. Szpital rozpoczął dużą inwestycję polegającą na budowie nowego pawilonu zabiegowego, w którym będą mieścić się izby przyjęć, pracownie diagnostyczne oraz nowoczesne sale operacyjne. Wraz z budową budynku powstaje system przewiązek, który ma połączyć ze sobą pięć obiektów Szpitala. Równocześnie od 2014 roku trwają prace polegające na nadbudowie pawilonu II na potrzeby Oddziału Chorób Zakaźnych Dzieci. Proces inwestycyjny przewidziano na lata 2014-2015. Na realizację tych dwóch inwestycji Szpital otrzymał w 2014 r. z budżetu Miasta Tarnowa środki w łącznej wysokości 1.500.000 zł oraz dofinansowanie ze środków PFRON w wysokości 445.000 zł. Dodatkowo w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami II” przy wsparciu ze środków PFRON zamontowano nową windę w pawilonie chirurgicznym oraz ze środków własnych placówki wymieniono agregat prądowłóczy.

W 2014 r. najistotniejszym zakupem sprzętu medycznego było nabycie sprzętu rehabilitacyjnego na wyposażenie Oddziału Rehabilitacji Diennej. Zakup sprzętu został dofinansowany ze środków PFRON. Ponadto rozpoczęto proces przetargowy na zakup wysokospecjalistycznego sprzętu dla potrzeb oddziału neonatologicznego oraz ginekologiczno-położniczego w ramach realizacji zadania projektowego finansowanego ze środków zewnętrznych. Decyzją Ministra Zdrowia Szpital ma otrzymać 1.820.000 zł ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2009-2014 i Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2009-2014 r. na realizację projektu „Świadoma mama – zdrowe dziecko – lepsze jutro – program zwiększenia liczby urodzeń w mieście Tarnowie i powiecie tarnowskim”. Całość zadania szacowana jest na kwotę 2.300.000 zł. Projekt ma być realizowany w latach 2014 – 2016.

Łączna wartość nakładów inwestycyjnych łącznie z zakupami sprzętu w 2014 r. wyniosła około 6.000.000 zł.

W 2014 r. Szpital ponownie, na kolejny trzyletni okres, uzyskał certyfikat akredytacji medycznej - najbardziej prestiżowy dokument w ochronie zdrowia będący potwierdzeniem wysokiej jakości wykonywanych usług medycznych - przyznawany przez Ministra Zdrowia.

Posiadanie przez Szpital akredytacji medycznej dla pacjentów przekłada się na odpowiednią jakość procesu diagnozowania i leczenia, wyższy poziom bezpieczeństwa jak również mniejsze ryzyko występowania błędów i powikłań.

Oprócz akredytacji medycznej w 2014 r. w Szpitalu wdrożony został zintegrowany system jakości, obejmujący: System Zarządzania Jakością ISO 9001-2008 (ponowna certyfikacja, kontynuacja od 2006 r.), System Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji ISO/IEC 27000:2013, System Zarządzania Bezpieczeństwem i Higieną Pracy BS/OHSAS 18001:2007 oraz System Zarządzania Bezpieczeństwem Żywności 22000:2005.

Posiadanie pięciu certyfikatów jakości, w tym jakości opieki medycznej oznacza, iż Specjalistyczny Szpital im. Szczeklika w Tarnowie może konkurować z najlepszymi szpitalami w Polsce, gdyż niewiele jest w kraju placówek medycznych mogących poszczycić się uzyskaniem tak wielu dokumentów potwierdzających jakość oferowanych usług medycznych.

Zespół Przychodni Specjalistycznych Sp. z o.o.

Zespół Przychodni Specjalistycznych jest jednym z największych zakładów ambulatoryjnego leczenia specjalistycznego w Małopolsce i najważniejszą placówką tego typu w Tarnowie. Swoje usługi świadczy na rzecz mieszkańców Tarnowa i regionu. W 2014 r. wykonano łącznie 270.219 porad lekarskich w ramach ambulatoryjnej opieki specjalistycznej oraz 232.885 zabiegów fizykoterapeutycznych. Zrealizowano 35.934 osobodni w oddziałach dziennych z zakresu psychiatrii i rehabilitacji oraz tlenoterapii w warunkach domowych i 1.568 zabiegów w chirurgii jednego dnia.

Spółka na bieżąco dokonuje zakupów nowoczesnego sprzętu diagnostycznego w miejsce wyeksploatowanego sprzętu medycznego, jak również w celu dostosowania oferty do potrzeb lokalnego rynku i wymogów Narodowego Funduszu Zdrowia. Zakupiono m.in. aparat ultrasonograficzny, EEG, sprzęt rehabilitacyjny, koncentratory tlenu do leczenia domowego. W celu dostosowania pomieszczeń do wymogów określonych przez Ministra Zdrowia w 2014 roku wykonano prace polegające na wyburzeniu kamienicy pod przebudowę i rozbudowę budynku przychodni przy ul. Marii Skłodowskiej-Curie.

Zespół Przychodni Specjalistycznych posiada certyfikat ISO 9001:2008 w zakresie zarządzania jakością, a w maju 2014 roku Spółka uzyskała certyfikację systemu zarządzania środowiskowego ISO 14001:2004. System ten jest zestawem specjalistycznych narzędzi, które umożliwiają stosowanie polityki środowiskowej, co prowadzi do minimalizowania szkodliwego oddziaływania na środowisko w sposób korzystny zarówno dla Spółki, jak i środowiska.

Zespół Przychodni Specjalistycznych został laureatem honorowego odznaczenia „Laur Pacjenta 2014” w kategorii placówka medyczna. Organizatorem Plebiscytu „Laur Pacjenta” jest OptimaRates.com Sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu. Wyróżnienie to przyznawane jest w Ogólnopolskim Plebiscycie Medycznym, którego celem jest nagradzanie lekarzy i placówek medycznych wyróżniających się w swojej pracy profesjonalizmem oraz uznaniem i autorytetem wśród pacjentów. To jednocześnie wskazanie potencjalnym pacjentom tych podmiotów leczniczych, w których można otrzymać opiekę najwyższej jakości. O przyznaniu odznaczenia decydują pacjenci, którzy na podstawie własnych obserwacji dokonują oceny.

Mościckie Centrum Medyczne Sp. z o.o.

Mościckie Centrum Medyczne świadczy usługi z zakresu podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej, opieki długoterminowej (zakład opiekuńczo-leczniczy), opieki psychologicznej i medycyny pracy. Usługami medycznymi obejmuje mieszkańców Tarnowa i okolicznych gmin. W Mościckim Centrum Medycznym w 2014 r. udzielono łącznie 91.430 porad lekarskich (wzrost o 10.314 w stosunku do ubiegłego roku), w tym między innymi

52.456 porady z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej oraz 5.936 porad z zakresu medycyny pracy. Wchodzący w skład Mościckiego Centrum Medycznego Zakład Opiekuńczo-Lecznicy w 2014 r. stacjonarną opieką długoterminową obejmował 58 pacjentów, dysponując bazą 48 łóżek, realizując 17.105 osobodni. Wykonano 95.679 zabiegów z zakresu rehabilitacji leczniczej. Ponadto wykonano łącznie 13.375 badań w zakresie diagnostyki obrazowej (RTG, Mammografia, USG).

Od kwietnia 2014 r. na podstawie umowy zawartej z NFZ w Mościckim Centrum Medycznym udzielane są świadczenia zdrowotne w ramach nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej. MCM jest trzecią placówką medyczną w Tarnowie zapewniającą tego typu opiekę. Z nocnych i świątecznych porad lekarskich w tej placówce mogą korzystać przede wszystkim mieszkańcy osiedli: Mościce, Chyszów, Klikowa, Koszyce, sołectwa Biała i gminy Radłów. Świadczeń udziela zespół złożony z internisty (lub lekarza rodzinnego) oraz pielęgniarki, od poniedziałku do piątku w godzinach 18.00-8.00 rano dnia następnego. Natomiast w soboty, niedziele i dni ustawowo wolne od pracy, w godzinach od 8.00 rano danego dnia do 8.00 rano dnia następnego. Porady świadczone są w warunkach ambulatoryjnych, w gabinetach budynku MCM, a także w uzasadnionych stanem zdrowia pacjenta przypadkach realizowane są wizyty domowe.

W 2014 r. zrealizowano inwestycje, które w znacznym stopniu podniosły jakość świadczonych usług. W celu efektywniejszego wykorzystania energii cieplnej i poprawy warunków obsługi pacjentów, zmodernizowano węzły ciepłownicze. Ze względu na obowiązujące wymogi w zakresie sprawozdawczości medycznej zakupiono sprzęt komputerowy i specjalistyczne oprogramowanie dla Zakładu Opiekuńczo Lecznicy. Wykonano projekt termomodernizacji budynku. Łączna kwota nakładów inwestycyjnych w 2014 r. wyniosła 271.000 zł. Ponadto przeprowadzono remonty pomieszczeń w dziale fizjoterapii, ośrodka rehabilitacji dziennej, a także wykonano konieczne remonty w gabinetach lekarskich i na korytarzach o łącznej wartości 21.029 zł.

W 2014 r. wystąpiono z wnioskiem o dofinansowanie ze środków PFRON do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego. Zgodnie z zawartą umową planowany koszt realizacji projektu wynosi 79 812 zł, a przyznane dofinansowanie stanowi kwotę w wysokości 47 887 zł, planowany termin zakończenia realizacji zadania przewidziany jest na 15.05.2015 r.

12.2 Programy zdrowotne - promocja zdrowia i profilaktyka

Mając na względzie potrzebę dbania o poprawę stanu zdrowia oraz podnoszenie jakości życia mieszkańców, samorząd aktywnie wspiera realizację programów zdrowotnych z udziałem podmiotów leczniczych i organizacji pozarządowych. W 2014 r. kontynuowano realizację „Miejskiego Programu Promocji Zdrowia i Profilaktyki Chorób Społecznych na lata 2011-2015”, którego głównym celem jest podniesienie świadomości zdrowotnej oraz zwiększenie wczesnej wykrywalności najczęstszych chorób społecznych wśród mieszkańców Tarnowa. Program ten obejmuje projekty skierowane do około 36.000 mieszkańców Tarnowa na kwotę prawie 2.000.000 zł.

W 2014 roku Gmina Miasta Tarnowa otrzymała nagrodę w pierwszej edycji konkursu „Innowacyjny Samorząd” zorganizowanego przez Związek Powiatów Polskich. Celem konkursu było upowszechnienie dobrych, innowacyjnych praktyk, realizowanych przez samorządy powiatowe na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego lokalnych wspólnot mieszkańców. W ramach konkursu promowane były inicjatywy wykraczające poza zadania obowiązkowe i standardowe, które charakteryzuje innowacyjność i wpływ na poprawę warunków życia mieszkańców. Kapituła konkursu przyznała Gminie Miasta Tarnowa wyróżnienie w kategorii „Profilaktyka i promocja zdrowia” za projekt „Działania edukacyjne w zakresie transplantacji i dawstwa szpiku kostnego oraz pozyskiwania honorowych dawców szpiku kostnego”. Ponadto Miasto Tarnów otrzymało honorowy tytuł „Miasto innowacyjne

2014”. Wyróżniony projekt skierowany jest do mieszkańców Tarnowa i okolic w wieku do 45 lat. Od 2004 roku realizowany jest przy współpracy z działającym na terenie miasta Stowarzyszeniem „Kropla”. Corocznie prowadzone są dwie akcje rekrutacyjne dla potencjalnych dawców szpiku kostnego, w czasie których zainteresowane osoby mogą oddać krew i zadeklarować gotowość do pozostania dawcą. Badania pobranych próbek przeprowadza sukcesywnie specjalistyczny podmiot. W 2014 roku odbyły się akcja 21 marca pod hasłem „Wszystko budzi się do życia” i 5 grudnia pod hasłem „Św. Mikołaj inaczej - dzieląc się szpikiem dajesz życie”. Podczas zorganizowanych w 2014 r. akcji udało się zrekrutować łącznie 329 potencjalnych dawców szpiku kostnego. W latach 2004-2014 w ramach zadania objęto badaniami wstępnymi 3.313 osób chętnych do zostania honorowym dawcą szpiku kostnego wydając ze środków budżetu miasta kwotę 244.850 zł. Akcje rekrutujące honorowych dawców szpiku z Tarnowa i okolic stały się akcjami cyklicznymi i na stałe wpisały się w kalendarz wydarzeń w Tarnowie. Cieszą się dużym zainteresowaniem, zwłaszcza wśród młodzieży, zwiększając jednocześnie świadomość lokalnego społeczeństwa w zakresie transplantologii. Działania realizowane w ramach nagrodzonego projektu dalece wykraczają poza zadania obowiązkowe i standardowe, charakteryzują się znaczną efektywnością w rozwiązywaniu problemów zdrowotnych u osób chorych na nowotwory co bezpośrednio przyczynia się do poprawy warunków życia tych osób. Tarnowski samorząd jest w tym obszarze ewenementem w skali kraju.

W 2014 r. Gmina Miasta Tarnowa jako jedyna jednostka samorządu terytorialnego w województwie przystąpiła do konkursu ofert i uzyskała pomoc finansową w wysokości 33.350 zł na wsparcie realizacji na terenie Tarnowa „Programu zdrowotnego dotyczącego profilaktyki zakażeń pneumokokowych w Małopolsce”, zleconego do opracowania i finansowanego przez województwo małopolskie. Program przewiduje objęcie szczepieniami dzieci w wieku do trzech lat. Realizacja Programu zaplanowana jest na lata 2014 – 2020. W 2014 r. Program realizowany był przez GM przy współpracy z siedmioma podmiotami leczniczymi z terenu Tarnowa posiadającymi w stałym nadzorze pediatrycznym dzieci w wieku do lat trzech. W okresie od dnia 6 października do dnia 10 grudnia 2014 r. szczepieniami przeciwko pneumokokom objęto 233 dzieci zameldowane w Tarnowie, a łączna kwota wydatkowana na ten cel wyniosła 67.570 zł w tym 33.350 zł ze środków z budżetu województwa małopolskiego i 34.220 zł ze środków z budżetu Gminy Miasta Tarnowa.

W 2014 r. na realizację programów zdrowotnych przeznaczono 259.787 zł, w tym na programy wykonywane przez publiczne i niepubliczne podmioty lecznicze, wybrane w drodze konkursu, kwotę 159.800 zł.

Tabela nr 28: Programy zdrowotne realizowane przy współpracy z podmiotami leczniczymi w 2014 r.

Lp.	Nazwa programu	Liczba uczestników	Kwota wydatkowana na realizację programu w zł
1.	Program promocji zdrowia i profilaktyki chorób społecznych o charakterze programu profilaktyczno – edukacyjnego „Edukacja i profilaktyka wspomagająca wczesne wykrywanie raka piersi u kobiet (punkt samobadania piersi)”. Program promocji zdrowia i profilaktyki	435	6.020

2.	chorób społecznych o charakterze badań przesiewowych „Wczesne wykrywanie i profilaktyka chorób sercowo-naczyniowych (miażdżycy, choroby nadciśnieniowej, choroby niedokrwiennej serca) oraz cukrzycy”.	204	6.456
3.	Program promocji zdrowia i profilaktyki chorób społecznych o charakterze programu edukacyjno-profilaktycznego „Program ochrony narządu żucia u dzieci do szóstego roku życia uczęszczających do żłobków i przedszkoli na terenie miasta Tarnowa”.	2.826	25.000
4.	Program zdrowotny dotyczący profilaktyki zakażeń pneumokokowych w Małopolsce” realizowany na terenie Tarnowa przy wsparciu finansowym województwa małopolskiego.	233	67.570 w tym 33.350 zł środki z budżetu województwa małopolskiego
5.	Program promocji zdrowia i profilaktyki chorób społecznych o charakterze profilaktycznych badań przesiewowych „Program badań przesiewowych w kierunku wczesnego wykrywania nowotworów gruczołu krokowego oraz nowotworów jelita grubego”.	119	8.720
6	Program promocji zdrowia i profilaktyki chorób społecznych o charakterze prewencji pierwszego stopnia „Program szczepień ochronnych w populacji zwiększonego ryzyka - szczepienia przeciwko grypie (sezonowej) u kobiet i mężczyzn od 65 roku życia.”	1.753	46.034
RAZEM		5.570	159.800

Źródło: Wydział Zdrowia w Urzędzie Miasta Tarnowa

W ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi część zadań w obszarze ochrony i promocji zdrowia oraz w obszarze działalności na rzecz osób niepełnosprawnych zostało zleconych do realizacji stowarzyszeniom. Łączna kwota wydatkowana ze środków finansowych pochodzących z budżetu miasta Tarnowa na realizację zadań publicznych przy współpracy z organizacjami pozarządowymi wynosi 99.987 zł.

Tabela nr 29: Programy zdrowotne realizowane przy współpracy z organizacjami pozarządowymi w 2014 r.

Lp.	Nazwa programu	Liczba uczestników	Kwota wydatkowana na realizację programu w zł
1.	Zadanie publiczne w obszarze działalności		

	na rzecz osób niepełnosprawnych „Rehabilitacja i aktywizacja osób dorosłych - rehabilitacja medyczna ogólnoustrojowa poprawiająca sprawność manualną i lokomocję u osób (chodzących) ze znacznie ograniczoną sprawnością ruchową spowodowaną przewlekłą chorobą”.	34	13.987
2.	Zadanie publiczne w obszarze działalności na rzecz osób niepełnosprawnych „Rehabilitacja i aktywizacja osób dorosłych – rehabilitacja domowa osób przewlekle i obłożnie chorych z powodu chorób narządu ruchu lub powodujących dysfunkcję narządu ruchu”.	20	12.000
3.	Zadanie publiczne w obszarze działalności na rzecz osób niepełnosprawnych „Rehabilitacja i aktywizacja osób dorosłych – rehabilitacja psychofizyczna i profilaktyka wtórna u kobiet po mastektomii”.	42	10.500
4.	Zadanie publiczne w obszarze działalności na rzecz osób niepełnosprawnych „Rehabilitacja dzieci i młodzieży – diagnoza i terapia uczniów niepełnosprawnych przygotowaniem do aktywnego życia społecznego”.	28	6.500
5.	Zadanie publiczne w obszarze działalności na rzecz osób niepełnosprawnych „Rehabilitacja dzieci i młodzieży – diagnoza i terapia dzieci z autyzmem i niepełnosprawnościami sprzężonymi”.	36	10.500
6.	Zadanie publiczne w obszarze działalności na rzecz osób niepełnosprawnych „Rehabilitacja dzieci i młodzieży – rehabilitacja oraz aktywizacja społeczna dzieci i młodzieży z mózgowym porażeniem dziecięcym oraz niepełnosprawnościami sprzężonymi”.	52	11.500
7.	Zadanie publiczne w obszarze działalności na rzecz osób niepełnosprawnych „Rehabilitacja dzieci i młodzieży – rehabilitacja dzieci i młodzieży z wadą słuchu lub zaburzeniami sensorycznymi”	10	7.500
8.	Zadanie publiczne w obszarze działalności na rzecz osób niepełnosprawnych „Program opieki domowej dla obłożnie i terminalnie chorych - wypożyczalnia sprzętu medycznego i rehabilitacyjnego”.	202	0
9.	Zadanie publiczne w obszarze ochrony i promocji zdrowia „Edukacja prozdrowotna - działania edukacyjne w zakresie transplantacji i dawstwa szpiku kostnego oraz	329	23.500

	pozyskiwania honorowych dawców szpiku”.		
10.	Zadanie publiczne w obszarze ochrony i promocji zdrowia „Edukacja prozdrowotna - prowadzenie działań edukacyjnych dla osób chorych na astmę i choroby alergiczne”.	49	4.000
RAZEM		802	99.987

Źródło: Wydział Zdrowia w Urzędzie Miasta Tarnowa

Przy współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Powiatowym Urzędem Pracy, Wydziałem Edukacji i Wydziałem Polityki Społecznej, podmiotami leczniczymi i organizacjami pozarządowymi opracowano w Wydziale Zdrowia w 2014 r. Przewodnik dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Materiał ten informuje o dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej. Przewodnik zamieszczony jest na stronie internetowej Miasta.

13. POMOC SPOŁECZNA

13.1 Pomoc osobom niepełnosprawnym

Punkty informacyjne dla osób niepełnosprawnych

W Wydziale Polityki Społecznej Urzędu Miasta Tarnowa oraz w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej funkcjonował punkt informacyjny dla osób niepełnosprawnych oraz osób sprawujących nad nimi opiekę. W Punkcie można uzyskać informacje dotyczące szeroko rozumianej problematyki niepełnosprawności, m.in. programów celowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON), ulg i uprawnień przysługujących osobom niepełnosprawnym, placówek i organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych oraz regulacji prawnych (m.in. zmiany dotyczące kart parkingowych dla osób niepełnosprawnych). Pracownicy Punktu udzielają również pomocy w wypełnianiu wniosków dotyczących programów celowych PFRON oraz w pisaniu pism do różnych instytucji.

Ponadto, od kwietnia 2014 r. w Urzędzie Miasta Tarnowa istnieje stanowisko konsultanta ds. osób niepełnosprawnych. Do zadań Konsultanta należy m.in. poradnictwo dla osób niepełnosprawnych i ich opiekunów, udzielaniu im pomocy w rozwiązywaniu problemów życia codziennego a także w załatwianiu spraw w urzędach administracji państwowej, samorządowej i w innych instytucjach, przedkładanie Prezydentowi Miasta Tarnowa propozycji rozwiązań dotyczących poprawy jakości i warunków życia osób niepełnosprawnych w Tarnowie.

W okresie od kwietnia do grudnia 2014 r. do konsultanta ds. osób niepełnosprawnych zgłosiło się 225 osób.

Środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych

W 2014 r. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przyznał Gminie Miasta Tarnowa kwotę w wysokości 3.575.919 zł przeznaczoną na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.

Tabela nr 30: Wykorzystanie środków PFRON

Zadanie	2013	2014
Liczba osób przeszkolonych w ramach szkoleń zawodowych	10 osób (kwota: 5.500 zł)	10 osób (kwota: 6.000 zł)

Liczba osób niepełnosprawnych zatrudnionych w związku z utworzeniem stanowisk pracy przez pracodawców, którzy otrzymali zwrot kosztów wyposażenia stanowisk	5 osób (kwota: 161.600 zł)	3 osoby (kwota: 117.000 zł)
Liczba osób niepełnosprawnych, które otrzymały środki finansowe na podjęcie działalności gospodarczej	3 osoby (kwota: 75.000 zł)	4 osoby (kwota: 113.000 zł)
Liczba osób niepełnosprawnych, które korzystały z rehabilitacji zawodowej i społecznej w Warsztatach Terapii Zajęciowej na terenie miasta Tarnowa	126 osób, koszt rehabilitacji 2.071.440 zł, w tym: - 1.864.296 zł – środki PFRON, - 207.144 zł – środki Miasta	126 osób, koszt rehabilitacji: 2.067.650 zł, w tym: - 1.860.885 zł – środki PFRON, - 206.765 zł – środki Miasta
Liczba osób, które skorzystały z dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych	586 osób (431 osoby dorosłe oraz 51 dzieci i młodzieży niepełnosprawnej) oraz 104 opiekunów. Łączne dofinansowanie: 450.459 zł	664 osoby (507 osób dorosłych oraz 43 dzieci i młodzieży niepełnosprawnej) oraz 114 opiekunów. Łączne dofinansowanie: 623.370 zł
Liczba osób niepełnosprawnych, które uzyskały dotację na likwidację barier architektonicznych w komunikowaniu się i technicznych w miejscu zamieszkania	24 osoby (kwota: 148.772 zł)	18 osób (kwota: 144.443 zł)
Liczba osób niepełnosprawno sprawnych, które otrzymały dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze zgodnie z ich potrzebami	749 osób niepełnosprawnych, w tym 33 dzieci (kwota: 528.500 zł)	773 osób niepełnosprawnych, w tym 44 dzieci (kwota: 680.989 zł)
Liczba zawartych umów na dofinansowanie sportu, kultury i turystyki dla osób niepełnosprawnych	11 umów (kwota: 21.925 zł)	9 umów (kwota: 25.612)
Liczba osób niepełnosprawnych, które wzięły udział w imprezach sportowych	422 osoby	450 osób

Źródło: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Tarnowa

W 2014 r. na rehabilitację zawodową i społeczną ze środków PFRON łącznie wydatkowano kwotę 3.571.299 zł. W 2013 roku kwota ta wynosiła 3.256.052 zł.

Realizacja programu „Aktywny samorząd”

W 2014 r. Urząd Miasta Tarnowa ponownie przystąpił do realizacji programu „Aktywny samorząd”, finansowanego ze środków PFRON. Głównym celem programu było wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i zawodowym. Osoby niepełnosprawne mogły uzyskać dofinansowanie w następujących obszarach:

- pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu,

- pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B,
- pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania,
- dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania
- pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
- pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
- pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości,
- pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne,
- pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej,
- pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

W 2014 r. w ramach programu udzielono dofinansowania 122 osobom na łączną kwotę 441.372 zł. W 2013 roku dofinansowanie otrzymało 109 osób w wysokości 371.492 zł. Wysokość przyznanych przez PFRON środków finansowych nie pozwoliła na realizację wszystkich wniosków złożonych w 2014 roku. W 2015 r. program będzie kontynuowany, więc istnieje szansa na realizację ubiegłorocznych wniosków.

Realizacja „Programu wyrównywania różnic między regionami II”

W 2014 r. w ramach programu „Program wyrównywania różnic między regionami II” podpisano umowę dotyczącą realizacji projektu „Zakup pojazdu do przewozu osób niepełnosprawnych w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Tarnowie, ul. Romanowicza 9”. Całościowy koszt zadania to 327.180 zł, w tym ze środków PFRON 80.000 zł oraz ze środków Gminy Miasta Tarnowa 247.180 zł.

Udział Gminy Miasta Tarnowa w programie „JUNIOR – program aktywizacji zawodowej absolwentów niepełnosprawnych”

„JUNIOR – program aktywizacji zawodowej absolwentów niepełnosprawnych” finansowany jest z PFRON, a realizowany przez PUP w Tarnowie. W programie mogą wziąć udział osoby niepełnosprawne skierowane na staż przez urząd pracy, którym wypłacane jest comiesięczne dofinansowanie w formie świadczenia na rehabilitację zawodową. Wysokość dofinansowania zależne jest od posiadanego przez beneficjenta programu stopnia niepełnosprawności. Program przewiduje również premie dla organizatorów stażu, z tytułu odbycia stażu przez absolwentów. W 2014 roku z programu skorzystały dwie osoby niepełnosprawne. Łącznie wypłacono dofinansowanie w wysokości 9.600 zł, w tym 6.720 zł przeznaczonych na świadczenie na rehabilitację zawodową oraz 2.880 zł na premię dla organizatorów stażu.

Usługi transportowe dla osób niepełnosprawnych

W 2014 r. miasto Tarnów, podobnie jak w poprzednich latach, dofinansowywano usługi przewozowe dla osób niepełnosprawnych. Mogły z nich korzystać uprawnione osoby niepełnosprawne, poruszające się na stałe za pomocą przedmiotów ortopedycznych – wózek inwalidzki, balkonik, kule oraz laska, posiadające orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności..

Koszty transportu pokrywane są z budżetu Miasta, przy udziale osób niepełnosprawnych. W 2014 r. ponoszona przez pasażera część stała opłaty wynosiła 2,50 zł, natomiast część zmienna, naliczana za każdy rozpoczęty kilometr jazdy z pasażerem, wynosiła 0,50 zł. W przypadku rezygnacji pasażera z kursu do miejsca docelowego obowiązywała opłata stała w wysokości 3,00 zł, natomiast opłata za postój samochodu na życzenie pasażera wynosiła 10,00 zł i była naliczana według tej stawki proporcjonalnie do czasu trwania postoju. W 2014 r. dofinansowanie z budżetu miasta wyniosło 44.205,88 zł. Z usług transportowych skorzystało 2.371 osób.

Warsztaty Terapii Zajęciowej

Warsztaty Terapii Zajęciowej (WTZ) są to placówki które mają na celu stwarzanie osobom z niepełnosprawnością możliwości uczestnictwa w rehabilitacji społecznej i zawodowej. Zajęcia w Warsztatach prowadzone są zgodnie z indywidualnym programem rehabilitacji i terapii.

W Tarnowie funkcjonują trzy Warsztaty Terapii Zajęciowej prowadzone przez:

- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Tarnowie, ul. Klikowska 190,
- Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym - Koło w Tarnowie, ul. Ostrogskich 5b,
- Fundację Rozwoju, Edukacji, Pracy, Integracji REPI, ul. Hodowlana 6.

Ponadto na podstawie porozumienia zawartego pomiędzy GMT a powiatem tarnowskim, mieszkańcy miasta, uczęszczali do WTZ, działającego przy Stowarzyszeniu Kulturalno-Oświatowym „Piast” w Woli Rzędzińskiej.

Warsztaty Terapii Zajęciowej są finansowane ze środków PFRON (90% środków) oraz ze środków Miasta (10% środków). Nadzór nad działalnością tarnowskich Warsztatów Terapii Zajęciowej sprawuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie.

Tabela nr 31: Dofinansowanie działalności WTZ z budżetu Gminy Miasta Tarnowa

Warsztaty Terapii Zajęciowej	Jednostka prowadząca warsztat	Wysokość dofinansowania (w zł)	
		2013	2014
Warsztaty Terapii Zajęciowej w Tarnowie przy ul. Hodowlanej 6	Fundacja Rozwoju Edukacji, Pracy Integracji REPI w Tarnowie	73.980	73.601
Warsztaty Terapii Zajęciowej w Tarnowie przy ul. Ostrogskich 5b	Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Tarnowie	57.540	57.540
Warsztaty Terapii Zajęciowej w Tarnowie przy ul. Klikowskiej 190	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Tarnowie	75.624	75.624
Warsztaty Terapii Zajęciowej w Woli Rzędzińskiej	Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe „Piast” w Woli Rzędzińskiej	19.728	20.276*

Źródło: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Tarnowa

* Zgodnie z porozumieniem zawartym pomiędzy GMT a powiatem tarnowskim, różnica pomiędzy dofinansowaniem w 2013 r. a dofinansowaniem w 2014 r. wynika ze zwiększenia liczby uczestników w WTZ w Woli Rzędzińskiej będącymi mieszkańcami Tarnowa.

Mieszkanie chronione dla osób niepełnosprawnych intelektualnie

W 2014 roku w Tarnowie zostało uruchomione drugie mieszkanie chronione, przeznaczone dla pięciu osób niepełnosprawnych intelektualnie. Realizację powyższego zadania powierzono podobnie jak w przypadku pierwszego mieszkania chronionego, Polskiemu Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Tarnowie.

Prawo do pobytu w mieszkaniu chronionym mają osoby, które ze względu na niepełnosprawność intelektualną potrzebują wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu.

Mieszkanie chronione stanowi formę pomocy społecznej przygotowującą osoby tam przebywające, pod opieką specjalistów (opiekun, terapeuta, psycholog oraz pracownik socjalny), do prowadzenia samodzielnego życia lub zastępującą pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Zapewnia warunki samodzielnego funkcjonowania w środowisku, w integracji ze społecznością lokalną – sprzyja rozwijaniu kontaktów społecznych oraz przygotowuje do prawidłowego pełnienia ról społecznych. Stanowi niezbędny etap w drodze do uzyskania pełnej samodzielności życiowej.

Pobyt w mieszkaniu chronionym ma charakter odpłatny. Szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności określa uchwała Nr XXXII/478/2013 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 14 marca 2013 r. w sprawie zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniach chronionych. Całkowity koszt zadania finansowany był przez Gminę Miasta Tarnowa i wyniósł 50.000 zł.

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze

Zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagała pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Usługi tę mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina nie może takiej pomocy zapewnić.

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

Tabela nr 32: Osoby, którym w 2014 roku świadczona była pomoc

Rodzaj usług	Beneficjenci usług	
	2013	2014
Pomoc etatowa	210	246
Pomoc sąsiedzka	335	350
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	13	17

Źródło: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Tarnowa

Na świadczenie usług opiekuńczych w 2014 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie wydatkował kwotę: 1.365.758,80 zł, specjalistycznych usług opiekuńczych: 107.872,70 zł.

Pozostałe działania

W dniach 5-10 maja 2014 r. już po raz drugi w Tarnowie odbyły się uroczyste obchody Tygodnia Godności Osób Niepełnosprawnych – Małopolskie Dni Osób Niepełnosprawnych. Przedsięwzięcie zostało w tym roku zorganizowane we współpracy z powiatem brzeskim oraz dąbrowskim a także organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych. Celem przedsięwzięcia była integracja środowisk osób niepełnosprawnych z osobami w pełni sprawnymi a także uwrażliwienie społeczeństwa na potrzeby drugiego człowieka.

13.2 Prace społecznie użyteczne

Prace społecznie użyteczne miały na celu aktywizację oraz zmotywowanie osób bezrobotnych do podjęcia zatrudnienia. Instrument ten był cennym narzędziem aktywizacji społeczno – zawodowej.

Tabela nr 33: Prace społecznie użyteczne

Kategoria	Liczba
Osoby bezrobotne skierowane do wykonywania prac społecznie użytecznych, w tym:	48
Opiekunki domowe	46
Pracownicy gospodarczy	2
Wysokość wypłaconych środków z tytułu wykonywania tych prac, w tym:	110.691 zł
Wysokość refundacji z PUP	66.417 zł

Źródło: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Tarnowa

13.3 Pomoc dla osób uzależnionych i współuzależnionych

Miejski Punkt Konsultacyjny Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tarnowie

Miejski Punkt Konsultacyjny Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tarnowie, działający przy Urzędzie Miasta Tarnowa, w 2014 r. czynny był trzy razy w tygodniu w godzinach popołudniowych. Dyżurujący w Punkcie specjaliści z zakresu terapii uzależnień i prawa oferowali mieszkańcom miasta następujące formy pomocy:

- udzielali porad w zakresie uzależnień od alkoholu i innych środków psychoaktywnych,
- świadczyli pomoc prawną z zakresu prawa rodzinnego, prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, udzielali pomocy w przygotowaniu pism procesowych,
- świadczyli pomoc terapeutyczną oraz poradnictwo psychologiczne,
- udzielali wsparcia po zakończonym leczeniu odwykowym,
- wskazywali placówki, gdzie można podjąć leczenie.

Tabela nr 34: Działalność Miejskiego Punktu Konsultacyjnego Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

	2013 r.	2014 r.
Liczba osób, którym udzielono porad psychologicznych i terapeutycznych oraz porad prawnych z zakresu uzależnień i innych problemów pokrewnych	867	562
Liczba osób, które skorzystały z porad psychologicznych i terapeutycznych	484	328
Liczba osób, które skorzystały z porad prawnych	383	234

Źródło: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Tarnowa

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tarnowie

W 2014 r. odbyło się 48 posiedzeń zespołów Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w trakcie których rozpatrywano wnioski o wydanie postanowienia o obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu osób nadużywających alkoholu.

Tabela nr 35: Działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

	2013 r.	2014 r.
Ogólna liczba wniosków o podjęcie przez Komisję czynności zmierzających do orzeczenia obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu, które zostały skierowane do Komisji	146	136
w tym:		
z Policji	76	78
od członków rodzin	36	42
z Prokuratury	6	0
inne (kuratorzy, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, DPS)	21	16
znajomi, sąsiedzi	7	0
w tym wobec kobiet	27	23
Liczba wniosków skierowanych do sądu w celu wydania postanowienia o obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu	41	43
Liczba zaopiniowanych przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych/ liczba posiedzeń Komisji	170/19	202/18

Źródło: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Tarnowa

Programy profilaktyczne

Programy profilaktyczne realizowane były w 2014 r. na terenie placówek edukacyjnych. Miały na celu przeciwdziałanie najpoważniejszym zachowaniom ryzykownym dzieci i młodzieży, takim jak: spożywanie alkoholu, środków psychoaktywnych, agresji i przemocy oraz wczesnej aktywności seksualnej.

Działania te były podejmowane w ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Tarnowa na 2014 rok i były finansowane z pobieranych przez GMT opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

W 2014 r. realizowane były przede wszystkim programy profilaktyczne posiadające łączną rekomendację Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Ośrodka Rozwoju Edukacji, Instytutu Psychiatrii i Neurologii oraz Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W 2014 r. w programach oraz warsztatach udział wzięło:

- 5.114 uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych,

- 252 nauczycieli i pedagogów,
- 127 rodziców.

Tabela nr 36: Najważniejsze programy profilaktyczne realizowane w 2014 r. w tarnowskich szkołach

Program	Wskaźniki
<p>1. Program profilaktyczny „Debata”</p> <p>Program adresowany jest głównie do młodzieży, u której nie nastąpiła jeszcze inicjacja alkoholowa. Ma on charakter uprzedzający, jego zadaniem jest zapobieganie przedwczesnemu używaniu alkoholu i konsekwencjom z tym związanym oraz promowanie postawy abstynencji.</p> <p>Program realizowany w 11 szkołach podstawowych (klasy: V, VI)</p>	<p>Liczba zrealizowanych edycji programu: 20 (obejmujących łącznie 40 klas)</p> <p>Liczba przeszkolonych uczniów - 720; w programie uczestniczyło również 52 nauczycieli</p>
<p>2. Program profilaktyczny „Magiczne Kryształ”</p> <p>Program skierowany do dzieci na najniższym etapie kształcenia. Porusza zagadnienia związane z odpowiedzialnym korzystaniem z mediów (telewizji, komputera itp.), a także pośrednio kwestii naśladownictwa negatywnych wzorców zachowań, np. agresji.</p> <p>Program realizowany w pięciu szkołach podstawowych</p>	<p>Liczba zrealizowanych realizacji programu: 19 Liczba przeszkolonych uczniów: 346</p>
<p>3. Program profilaktyki zintegrowanej „Archipelag Skarbów”</p> <p>Program adresowany jest do dużych grup odbiorców. Był realizowany wśród uczniów, rodziców oraz rad pedagogicznych. Dotyczy zachowań ryzykownych i problemowych z zakresu używania narkotyków, alkoholu oraz problemów przemocy rówieśniczej, a także ryzykownych zachowań seksualnych.</p> <p>Program realizowany w czterech szkołach gimnazjalnych (klasy II i III)</p>	<p>Liczba zrealizowanych edycji programu: 5 (obejmujących łącznie 23 klasy)</p> <p>Liczba przeszkolonych uczniów: 599 Liczba przeszkolonych nauczycieli: 10 Liczba przeszkolonych rodziców: 127</p>
<p>4. Program profilaktyczny „Korekta”</p> <p>Program adresowany jest przede wszystkim do klas ponadgimnazjalnych. Jego celem jest obniżenie wśród uczniów</p>	<p>Liczba zrealizowanych edycji programu: 12 (obejmujących łącznie 24 klasy)</p>

<p>tendencji do podejmowania ryzykownych zachowań związanych z pićem alkoholu generowanych przez grupę oraz nauka odpowiedzialnych zachowań związanych z pićem alkoholu. Program realizowany w pięciu szkołach ponadgimnazjalnych</p>	<p>Liczba przeszkolonych uczniów – 697, w programie uczestniczyło również 27 nauczycieli</p>
<p>5. Program profilaktyczny „Odczuwaj, Ufaj, Mów”</p> <p>Program ma na celu wzmacnianie poczucia podmiotowości i akceptacji w grupie, naukę werbalizacji stanów emocjonalnych, mówienia o sobie, umiejętności aktywnego słuchania i zasad dobrej komunikacji. Istotnym elementem programu jest wzmacnianie poczucia własnej wartości poprzez m.in. budowanie zaufania i wiary w siebie. Program realizowany w 12 szkołach, trzech podstawowych, sześciu gimnazjach oraz trzech ponadgimnazjalnych</p>	<p>Liczba zrealizowanych realizacji programu: 26 Liczba przeszkolonych uczniów: 547</p>
<p>6. Program profilaktyczny „NOE”</p> <p>Program adresowany jest do dużych grup odbiorców. Jego głównym celem jest przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom związanym z nadużywaniem środków psychoaktywnych. Dostarcza uczestnikom rzetelnej wiedzy na temat środków psychoaktywnych, odpowiedniej do ich etapu rozwojowego. Program realizowany w 16 szkołach</p>	<p>Liczba zrealizowanych edycji programu: 27 (obejmujących łącznie 83 klasy)</p> <p>Liczba przeszkolonych uczniów – 1.729, w programie uczestniczyło również 79 nauczycieli</p>
<p>7. Program profilaktyczny „Warsztaty edukacyjne dla młodzieży szkolnej z zakresu profilaktyki uzależnień i udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej”</p> <p>Program ma na celu uświadomienie młodzieży negatywnego wpływu na ogólny rozwój organizmu alkoholu, narkotyków, dopalaczy oraz nikotyny oraz zwrócenie uwagi na zagrożenia społeczne wynikające z używania substancji psychoaktywnych. Młodzież uczestnicząca w programie nabywa umiejętności udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej szczególnie w</p>	<p>Liczba zrealizowanych realizacji programu: 18 Liczba przeszkolonych uczniów: 476</p>

<p>sytuacji zagrożenia życia w przypadku zatrucia substancjami psychoaktywnymi (np. alkoholem, narkotykami, dopalaczami, nikotyną). Program realizowany w sześciu szkołach ponadgimnazjalnych</p>	
<p>8. Szkolenie w ramach programu profilaktyczno-wychowawczego „Magiczne Kryształy”</p> <p>Szkolenie przygotowuje do prowadzenia programu wczesnej profilaktyki przemocy, reagowania na zachowania agresywne i uzależnienia od mediów. Celem szkolenia jest m.in. podkreślenie większego znaczenia budowania i pielęgnowania więzi międzyludzkich w porównaniu z kontaktem ze światem wirtualnym, uwrażliwienie wychowawców i nauczycieli na problemy przemocy występujące w grupie dziecięcej oraz nauka współpracy jako formy zapobiegania agresywnym zachowaniom</p>	<p>Liczba zrealizowanych szkoleń: 1 Liczba przeszkolonych nauczycieli: 21</p>
<p>9. Szkolenie „Praktyk Treningu Zastępowania Agresji”</p> <p>Kurs obejmuje 40 godzin treningu umiejętności społecznych, kontroli złości i podejmowania decyzji moralnych. W trakcie praktyki uczestnicy kursu mogli korzystać (bez dodatkowych opłat) z konsultacji i doradztwa. Program kursu jest uzupełnieniem szkolenia pod nazwą „Trener grupowy treningu zastępowania agresji” i jest zaakceptowany przez autorów pod względem zgodności z oryginalnymi zasadami</p>	<p>Liczba zrealizowanych szkoleń: 1 (5-dniowe) Liczba przeszkolonych nauczycieli: 21</p>
<p>10. Szkolenie „Tak czy Nie”</p> <p>Celem szkolenia jest dostarczenie podstawowej wiedzy o mechanizmach wchodzenia w uzależnienia, nauka umiejętności wczesnego dostrzegania tych problemów u dzieci i młodzieży oraz skutecznej pomocy w przypadku nadużywania środków psychoaktywnych, a także dostarczenie umiejętności skutecznego pomagania dzieciom i młodzieży w problemach związanych</p>	<p>Liczba zrealizowanych szkoleń: 1 (2-dniowe) Liczba przeszkolonych nauczycieli: 22</p>

z wychowywaniem się w rodzinach dotkniętych uzależnieniem	
<p>11. Program profilaktyczny „Trzy Koła”</p> <p>„Trzy Koła” należą do nurtu holistycznego (całościowego) podejścia do zapobiegania patologiom społecznym, które opiera się na udokumentowanej naukowo wiedzy o tym, że na występowanie różnych patologicznych zachowań (nadużywanie alkoholu, używanie narkotyków, przemoc, wandalizm i inne zachowania zagrażające zdrowiu i życiu własnemu i innych ludzi) ma wpływ wiele tych samych czynników. Program przygotowuje nauczycieli do wprowadzania idei i metod prezentowanych w programie „Trzy Koła” do bieżącej wychowawczo-edukacyjnej pracy w szkole, co wzbogaca profilaktyczne oddziaływania wychowawców klas</p>	<p>Liczba zrealizowanych szkoleń: 1 (dwudniowe) Liczba przeszkolonych pedagogów: 20</p>

Źródło: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Tarnowa

Łącznie na działalność edukacyjno-profilaktyczną realizowaną na rzecz uczniów, nauczycieli i rodziców tarnowskich szkół w 2014 r. wydano kwotę 109.185 zł.

Programy profilaktyczne były również realizowane przez placówki opiekuńczo-wychowawcze z terenu miasta Tarnowa.

Projekt profilaktyczny „Alkohol – świat zatopionych marzeń” jest autorskim projektem Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej „Pogotowie Opiekuńcze” w Tarnowie. Program jest realizowany od dziewięciu lat. Ma na celu profilaktykę uzależnień poprzez integrację środowiska lokalnego wychowanków i uczniów różnych placówek. Jest projektem ponadlokalnym – biorą w nim udział m.in. placówki opiekuńczo-wychowawcze z terenu powiatu tarnowskiego. W roku 2014/2015 w ramach projektu zorganizowano 14 zadań tematycznych podzielonych na bloki edukacyjne, artystyczne, turystyczne oraz sportowe. W projekcie uczestniczyło ok. 1.800 osób.

Projekt profilaktyczny „Strzeż się tycia wybierz zdrowy styl życia”. Projekt adresowany był do wychowanków tarnowskich placówek opiekuńczo-wychowawczych, a ideą było promowanie zdrowego stylu życia w trzeźwości, a także uświadamianie niebezpieczeństwa związanego z alkoholem i jego używaniem. W dniu 12 czerwca 2014 r. odbył się piknik w ramach projektu profilaktycznego „Strzeż się tycia wybierz zdrowy styl życia”, którego organizatorem była Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza im. Janusza Korczaka w Tarnowie. Projekt realizowany był w czterech blokach tematycznych – „Alkohol to puste kalorie”, „Zdrowe odżywianie”, „Ruch to zdrowie”, „Dobre maniery”. W projekcie uczestniczyło ok. 97 osób.

Szkolenie kandydatów na kierowców

W ramach działalności profilaktycznej, we współpracy z tarnowskimi ośrodkami szkolenia kierowców, z którymi Gmina Miasta Tarnowa podpisała porozumienia, przeszkolono 621 kandydatów na kierowców z zakresu wpływu spożywania alkoholu na bezpieczeństwo

w ruchu drogowym, w tym zagrożeń i konsekwencji prawnych wynikających z prowadzenia pojazdu po spożyciu alkoholu i środków odurzających.

Warsztaty dla pracowników jednostek pomocy społecznej

Warsztaty „Praca z klientem jednostki pomocy społecznej z zaburzeniami psychicznymi wywołanymi uzależnieniami” swoją tematyką w szczególności obejmowały charakterystykę zaburzeń psychicznych i zachowania osób uzależnionych od alkoholu, zespoły abstynencyjne z powikłaniami lub bez, leczenie i profilaktykę. W warsztatach udział wzięło 18 osób.

Szkolenie sprzedawców napojów alkoholowych z terenu miasta Tarnowa

Szkolenie było przeznaczone dla grupy sprzedawców napojów alkoholowych i obejmowało swoim zakresem prawa i obowiązki sprzedawcy wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Podczas szkolenia m.in. omówiono: sprzedaż alkoholu osobom nieletnim, ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w zagadnieniach odnoszących się do praw i obowiązków sprzedawcy wynikających z ustawy, wnioski z raportu NIK z dnia 25 marca 2013 r., prawa i obowiązki kontrolującego i kontrolowanego. W szkoleniu udział wzięło 11 osób.

Szkolenie członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Wzorem lat ubiegłych w 2014 r. zorganizowane zostało szkolenie dla członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych obejmujące tematykę zasad i sposobu przeprowadzania kontroli placówek prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych, z uwzględnieniem obowiązku przygotowania dokumentacji kontroli. W szkoleniu poza członkami Komisji udział wzięli przedstawiciele Policji, Straży Miejskiej oraz pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Miasta Tarnowa – łącznie 20 osób.

Zakup i przekazanie Komendzie Miejskiej Policji w Tarnowie narkotestów do wstępnej identyfikacji narkotyków

Na wniosek Policji, w ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Tarnowa na 2014 r. Gmina Miasta Tarnowa przekazała Komendzie Miejskiej Policji w Tarnowie 450 sztuk narkotestów do wstępnej identyfikacji narkotyków na łączną kwotę 4.935 zł.

Punkt Opieki nad Osobami Nietrzeźwymi

Punkt Opieki nad Osobami Nietrzeźwymi w 2014 r. prowadzony był przez Tarnowskie Towarzystwo Profilaktyki Społecznej. W 2014 r. Punkt posiadał osiem miejsc dla osób nietrzeźwych zatrzymanych na terenie miasta Tarnowa i doprowadzonych przez funkcjonariuszy Komendy Miejskiej Policji lub Straży Miejskiej. Działał przez wszystkie dni tygodnia całodobowo. Dotacja na realizację zadania w 2014 r. wyniosła 606.920 zł.

13.4 Świadczenia rodzinne, pomoc osobom uprawnionym do alimentów oraz dodatki mieszkaniowe

Świadczenia rodzinne

W 2014 r. pracownicy MOPS przyjęli 5.213 wniosków o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych, w tym 2.919 wniosków o zasiłek rodzinny.

Tabela nr 37: Liczba przyjętych wniosków o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych

Rodzaj złożonego wniosku	Liczba złożonych wniosków w 2014 roku
Zasiłek rodzinny	2.919
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	722
Zasiłek pielęgnacyjny	614
Świadczenie pielęgnacyjne	80
Specjalny zasiłek opiekuńczy	31
Fundusz alimentacyjny	847
Ogółem	5.213

Źródło: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Tarnowa

Na realizację tych świadczeń przeznaczono ponad 18.000.000 złotych, w tym na świadczenia rodzinne wydatkowano ponad 17.000.000 złotych.

Tabela nr 38: Wykonanie świadczeń rodzinnych

Nazwa zadania/wydatku	Wydatkowana kwota w 2014 r.
Wyплаты świadczeń rodzinnych (w tym zasiłek dla opiekuna + odsetki)	17.565.837
Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	865.536
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	172.223
Ogółem	18.603.596

Źródło: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Tarnowa

Tabela nr 39: Zrealizowane rodzaje świadczeń rodzinnych wraz z dodatkami

Wyszczególnienie	2013		2014	
	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota
Zasiłki rodzinne	56.202	5.556.881	52.568	5.208.191
Urodzenie dziecka	310	310.000	501	501.000
Opieka nad dzieckiem w okresie urlopu wychowawczego	2.070	806.645	1.349	519.889
Samotne wychowywanie dziecka	3.696	645.486	3.450	603.410
Kształcenie i rehabilitacja dziecka niepełnosprawnego	3.667	283.860	3.439	265.060
Rozpoczęcie roku szkolnego	3.372	337.200	3.262	326.200
Podjęcie przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	127	8.430	6.550	99
Wychowywanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	8.079	646.320	7.657	612.560
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	1.020	1.020.000	682	682.000
Zasiłki pielęgnacyjne	32.775	5.014.575	32.010	4.897.530
Świadczenia pielęgnacyjne	4.289	2.357.522	2.941	2.167.899
Specjalny zasiłek opiekuńczy	121	62.435	199	101.504
Dodatki do świadczeń pielęgnacyjnych	1.293	129.300	0	0

Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe opłacane za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne	6.785	819.677	4.055	493.953
Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe opłacane za osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy	110	15.655	186	25.907
Koszty obsługi świadczeń rodzinnych	-	566.625	-	521.031

Źródło: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Tarnowa

Dodatki mieszkaniowe

Dodatek mieszkaniowy jest świadczeniem pieniężnym wypłacanym przez gminę, mającym na celu dofinansowanie do wydatków mieszkaniowych ponoszonych w związku z zajmowaniem lokalu mieszkalnego. Dodatek mieszkaniowy może być przyznany i wypłacany następującym osobom:

- najemcom oraz podnajemcom lokali mieszkalnych,
- osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych, do których przysługuje im spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego,
- osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach stanowiących ich własność i właścicielom samodzielnych lokali mieszkalnych,
- innym osobom mającym tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego i ponoszącym wydatki związane z jego zajmowaniem,
- osobom zajmującym lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, oczekującym na przysługujący im lokal zamienny albo socjalny.

W 2014 r. do MOPS wpłynęło 4.702 wnioski o przyznanie dodatku mieszkaniowego oraz wydano w tym zakresie 5.104 decyzji administracyjnych.

Dofinansowano wydatki mieszkaniowe dla 4.551 gospodarstw domowych. Znaczna część rodzin, tj. 4.034 otrzymała pomoc w wysokości powyżej 100 zł miesięcznie.

Z dofinansowania do wydatków mieszkaniowych korzystały przede wszystkim gospodarstwa jednoosobowe - 1.127 oraz rodziny trzyosobowe - 924.

Minimalna kwota wypłaconego dodatku mieszkaniowego wyniosła 17,38 zł miesięcznie, a maksymalna 915,73 zł miesięcznie.

Wypłaty dodatków mieszkaniowych były finansowane z budżetu Gminy Miasta Tarnowa i wyniosły 6.842.284,06 zł.

Dodatki mieszkaniowe wypłacane były osobom zajmującym zarówno lokale spółdzielcze, komunalne, zarządzane przez wspólnoty mieszkaniowe, jak również będące prywatną własnością.

Pomoc osobom uprawnionym do alimentów

W 2014 r. MOPS prowadził działania wobec 1.620 dłużników alimentacyjnych.

W ramach tych działań, między innymi:

- wezwano na wywiad alimentacyjny 850 dłużników,

- przeprowadzono 255 wywiadów alimentacyjnych,
- odebrano 255 oświadczeń majątkowych,
- wystąpiono do PUP z wnioskiem o aktywizację zawodową 91 dłużników alimentacyjnych,
- wydano 1.002 decyzje administracyjne w sprawie zwrotu należności, z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- wobec 100 dłużników alimentacyjnych, wszczęto procedurę uznania za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych,
- zgłoszono do Biura Informacji Gospodarczej InfoMonitor, 895 dłużników wraz z informacją o wysokości zobowiązań alimentacyjnych,
- w stosunku do 61 osób, wystąpiono do prokuratury z wnioskiem o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 kk oraz do Prezydenta Miasta o zatrzymanie prawa jazdy.

Tabela nr 40: Wykonanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego

Nazwa zadania/wydatku	Razem rok 2014 Kwota (zł)
Wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego	4.393.467
Fundusz alimentacyjny zwrócony przez dłużników	796.955
Koszty obsługi funduszu alimentacyjnego	136.365

Źródło: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Tarnowa

Prowadzone w 2014 r. działania skutkowały odzyskaniem należności z tytułu wypłaconych osobom uprawnionym świadczeń z funduszu alimentacyjnego i zaliczki alimentacyjnej na kwotę 796.925 zł.

13.5 Pomoc tarnowskim rodzinom w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych

Zapewnianie opieki nad dzieckiem do lat trzech

W Tarnowie instytucjonalna opieka nad dziećmi w wieku do lat trzech prowadzona jest w formie żłobków. Na terenie miasta funkcjonuje sześć żłobków utworzonych i prowadzonych przez Gminę Miasta Tarnowa, dysponujących 380 miejscami oraz trzy niepubliczne żłobki posiadające w sumie 73 miejsc.

Tabela nr 41: Wykaz żłobków wraz z liczbą miejsc

Lp.	Nr żłobka i adres	Liczba miejsc
I. Żłobki prowadzone przez GMT		
1.	Żłobek Nr 1, ul. Topolowa 4	90
2.	Żłobek Nr 2, ul. Wiejska 29	75
3.	Żłobek Nr 3, ul. Goslara 5	60
4.	Żłobek Nr 4, ul. Westerplatte 12	25
5.	Żłobek Nr 5, ul. Do Prochowni 20	75
6.	Żłobek Nr 6, ul. Pracy 4c	55
Łącznie		380
II. Żłobki niepubliczne		
1.	„CHATA SKRZATA” Agnieszka Kutek, ul. Piłsudskiego 31	40

2.	„LOKOMOTYWA” os. Legionów H. Dąbrowskiego 10 c	21
3.	Anna Rumian "Małe szczęścia" ul. W. Rogoyskiego 15/2	12
Łącznie		73

Źródło: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Tarnowa

Udział w resortowym programie rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat trzech „MALUCH”

W celu umożliwienia rodzicom i opiekunom małych dzieci godzenia obowiązków zawodowych i rodzinnych w latach 2011-2013 utworzono 70 dodatkowych miejsc w żłobkach prowadzonych przez Gminę Miasta Tarnowa.

Tabela nr 42: Zadania dofinansowane w 2014 r. w ramach programu „MALUCH”

Lp.	Nr żłobka	Wartość zadania	Wysokość otrzymanej dotacji	Udział środków GMT
1.	Żłobek Nr 1	127.975 zł	87.023 zł	40.952 zł
2.	Żłobek Nr 3	159.520 zł	108.474 zł	51.046 zł
3.	Żłobek Nr 5	268.850 zł	182.818 zł	86.032 zł
4.	Żłobek nr 6	121.330 zł	82.504 zł	38.826 zł
RAZEM:		677.675 zł	460.819 zł	216.856 zł

Źródło: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Tarnowa

Program „Karta Tarnowskiej Rodziny”

Program „Karta Tarnowskiej Rodziny” jest elementem polityki prorodzinnej realizowanej przez GM. Główne cele Programu to:

- promowanie modelu rodziny wielodzietnej i kształtowanie jej pozytywnego wizerunku,
- wzmocnienie kondycji finansowej rodzin wielodzietnych, poprawę jej warunków materialnych,
- wspieranie realizacji funkcji rodziny wielodzietnej,
- zwiększenie szans rozwojowych dzieci i młodzieży z rodzin wielodzietnych,
- zachęcenie do kreatywnego, kulturalnego i wspólnego spędzania wolnego czasu,
- ułatwienie rodzinom wielodzietnym dostępu do dóbr i instytucji kultury, obiektów i urządzeń sportowych i rekreacyjnych zarządzanych przez jednostki organizacyjne GMT,

- opracowanie, promocja i koordynacja systemu ulg adresowanych do rodzin wielodzietnych w jednostkach oferujących usługi kulturalne i sportowe, nie powiązanych strukturalnie i kapitałowo z GMT,

- opracowanie, promocja i koordynacja systemu ulg adresowanych do rodzin wielodzietnych wśród przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą na terenie miasta Tarnowa.

Program adresowany jest do wszystkich rodzin zamieszkujących na terenie miasta Tarnowa, w których rodzice (jeden rodzic lub opiekun prawny) mają na utrzymaniu troje bądź więcej dzieci w wieku do lat 18 lub do lat 24 pod warunkiem kontynuowania nauki. Program został rozszerzony o rodziny „3+” uchwałą Nr XLIII/585/2013 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 28 listopada 2013 r. .

W 2014 r. do Programu przystąpiło 440 rodzin, wydano 2.134 karty. W ramach Programu podpisywane są umowy z partnerami, którzy dla posiadaczy Kart oferują system zniżek i ulg na świadczone przez siebie usługi.

Zniżki oferowane są w następujących kategoriach m.in.:

- branżę motoryzacyjną,
- branżę gastronomiczną i hotelarską,
- usługi analityczno-diagnostyczne,
- dostęp do kultury,
- usługi sportowe,
- dostęp do Internetu,
- kursy językowe, profilowane i zawodowe.

Program „Karta Tarnowskiej Rodziny” ma charakter otwarty, tzn. każdy z podmiotów, który wyrazi chęć przystąpienia do Programu w charakterze partnera, może to uczynić na każdym etapie jego funkcjonowania. Ze zgłoszeniem do Programu mogą więc wystąpić instytucje miejskie oraz podmioty zewnętrzne, komercyjne.

Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny

Od czerwca 2014 r. rodziny wielodzietne, na mocy rządowego programu dla rodzin wielodzietnych mogą starać się o uzyskanie Karty Dużej Rodziny o zasięgu ogólnopolskim. Uczestnicy Programu mogą korzystać z ulg na terenie całego kraju np. na bilety wstępów do muzeów, parków narodowych czy biletów na przejazdy kolejowe.

Program adresowany jest do rodzin z co najmniej trójką dzieci, niezależnie od dochodu. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, dzieci – do 18 roku życia lub do ukończenia nauki, maksymalnie do osiągnięcia 25 lat. Osoby niepełnosprawne otrzymają kartę na czas ważności orzeczenia o niepełnosprawności.

W okresie od czerwca 2014 r. do stycznia 2015 r. wydanych zostało ponad 1.400 kart dla 280 rodzin.

Zapewnienie dzieciom i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych opieki, pomocy w nauce, organizacji wolnego czasu i zajęć sportowych, udziału w programach profilaktycznych oraz rozwoju zainteresowań poprzez prowadzenie placówek wsparcia dziennego w formie opiekuńczej.

W 2014 r. na zlecenie GMT działało sześć placówek wsparcia dziennego w formie opiekuńczej (świetlic), do których uczęszczały dzieci i młodzież pochodzące najczęściej: z rodzin wielodzietnych, niewydolnych wychowawczo i ubogich; mające trudności z życiem w grupie oraz potrzebujące pomocy i nadzoru przy odrabianiu lekcji. Z uczniami

wymagającymi specjalnej opieki prowadzono indywidualne zajęcia wyrównawcze. W świetlicach realizowane były również programy profilaktyczne.

W 2014 r. po raz pierwszy realizowano zadanie „Prowadzenie placówki wsparcia dziennego w formie opiekuńczej z miejscami opieki specjalistycznej” W prowadzonej placówce dzieciom i młodzieży zapewniono pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, rozwój zainteresowań oraz organizację zabaw i zajęć sportowych. Placówka realizowała dla wychowanków także zajęcia: socjoterapeutyczne, profilaktyczne, psychoedukacyjne, psychokorekcyjne, kompensacyjne i logopedyczne, w oparciu o programy profilaktyczne. Dzieciom zapewniano także posiłek dostosowany do pory dnia.

13.6 Pomoc dzieciom pozbawionym opieki biologicznych rodziców

Rodzinna Piecza Zastępcza

Pieczka zastępcza realizowana jest w dwóch formach: rodzinnej i instytucjonalnej. Formami rodzinnej pieczy zastępczej są: rodziny zastępcze (spokrewnione, niezawodowe oraz zawodowe) i rodzinne domy dziecka.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2014 r., na terenie miasta Tarnowa funkcjonowało 94 rodziny zastępcze, w których umieszczonych było 131 dzieci. Od kwietnia 2014 r. funkcjonuje jeden rodzinny dom dziecka.

W 2014 roku MOPS, będący organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej, realizował 23 porozumienia w sprawie umieszczenia dzieci z innych powiatów w rodzinach zastępczych umieszczonych na terenie GMT oraz 41 porozumienia w sprawie umieszczenia tarnowskich dzieci w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów.

Tabela nr 43: Środki finansowe przeznaczone na pomoc dla rodzin zastępczych i wychowujących się w nich dzieci

Formy pomocy finansowej	Liczba rodzin	Liczba dzieci/osób	Kwota świadczeń w zł
Pomoc pieniężna na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej	90	126	1.075.115,04
Dodatek z tytułu niepełnosprawności dziecka	6	8	16.213
Świadczenie jednorazowe na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	7	9	7.895
Świadczenie jednorazowe lub okresowe na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki	5	6	5.400
Dofinansowanie do wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania	34	40	12.600
Wynagrodzenie dla rodzin zastępczych zawodowych wraz z pochodnymi, wynagrodzenie dla rodziny pomocowej	4	20	128.278
Realizacja 23 porozumień w sprawie umieszczenia 23 dzieci z innych powiatów	14	23	283.400

w 14 rodzinach zastępczych umieszczonych na terenie Gminy Miasta Tarnowa			
Realizacja 41 porozumień w sprawie umieszczenia 41 dzieci z Gminy Miasta Tarnowa w 30 rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów	30	41	507.168
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie dla pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych	-	3	9.882
Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki dla pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych	-	31	151.375
Pomoc pieniężna na zagospodarowanie w formie rzeczowej lub finansowej (wyprawka) dla pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych	-	6	19.307
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie dla pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych	-	8	44.552
Pomoc pieniężna na zagospodarowanie w formie rzeczowej lub finansowej (wyprawka) dla pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych	-	8	18.882

Źródło: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Tarnowa

W 2014 r. MOPS uczestniczył w resortowym Programie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, organizowanym przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. Dzięki otrzymanemu dofinansowaniu możliwe było poszerzenie kadry Działu ds. pieczy zastępczej o kolejnych specjalistów, pracujących z dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej i rodzicami zastępczymi.

Od 17 czerwca 2013 r. w mieście Tarnowie funkcjonuje mieszkanie chronione, w którym usamodzielniający się wychowankowie rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej mogą przygotować się do prowadzenia samodzielnego życia. W 2014 r. w mieszkaniu chronionym zamieszkiwały cztery usamodzielniane osoby.

Mieszkanie chronione prowadzone było przez wyłonione w drodze otwartego konkursu ofert - Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Tarnowie z siedzibą w Tarnowie.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie jako Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej z projektem pod nazwą „Jaki kolor serca masz? Czy możesz mi je dać?” znalazł się wśród wyróżnionych w ogólnopolskim konkursie na projekty Obchodów Dnia Rodzicielstwa Zastępczego, organizowanego przez Fundację Ernst&Young działającą na rzecz promowania idei rodzicielstwa zastępczego oraz integracji środowiska opiekunów zastępczych.

Dział ds. Pieczy Zastępczej realizuje także projekty socjalne:

- Chodź pomaluj swój świat

- Poznać i polubić siebie,

- Punkt Konsultacyjny dla usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej,

- Uniwersytet rodzicielstwa zastępczego,
- Nieformalna Grupa Wsparcia dla Osób Pełniących Funkcje Rodziny Zastępczej” „Ferie w 5 D- czyli Duża Dawka Doborowo Dobranych Działań,
- Świąteczna Fabryka Magicznego Nastroju – reaktywacja.

13.7 Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, realizuje zadania określone w „Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Miasta Tarnowa” oraz „Programie Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Tarnowa”.

W 2014 r. odbyły się 4 spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego.

W ramach prowadzonej procedury „Niebieskiej Karty” odbyło się 1090 spotkań grup roboczych, których rolą było podejmowanie skutecznych działań zmierzających do rozwiązania problemu przemocy w rodzinie.

Skład grup roboczych dostosowany był do indywidualnej sytuacji rodziny, której dotyczyła sporządzana „Niebieska Karta”.

Tabela nr 44: Program „Niebieska Karta”

Program „Niebieska Karta”	Liczba założonych kart
„Niebieskie Karty” założone przez pracowników socjalnych	29
„Niebieskie Karty” założone przez inne instytucje	305
Łącznie	334
Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty” w 2014 r.	280

Źródło: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Tarnowa

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zorganizował III edycję Kampanii „Biała Wstążka”. Akcja miała miejsce w dniach od 24 do 28 listopada 2014 roku w Tarnowie. W ramach trzeciej edycji Kampanii zorganizowano m.in.:

- uroczyste rozpoczęcie Kampanii „Biała wstążka” w Teatrze im. Ludwika Solskiego,
- dyżur prawnika oraz psychologa MOPS,
- przedstawiciele Straży Miejskiej wspólnie z pracownikami MOPS na ulicach Tarnowa oraz w Galerii „Gemini”, wręczali kobietom białe róże oraz ulotki informacyjne skierowane do ofiar przemocy,
- TOIKiWOP przeprowadził w wybranych szkołach prelekcje na temat przemocy i sposobów jej przeciwdziałania,
- zajęcia profilaktyczne w 17 szkołach na terenie Tarnowa,
- kolportaż ulotek skierowanych do mężczyzn, zachęcający ich do pracy nad sobą,
- mecz piłki siatkowej pod hasłem: „Sport przeciw przemocy”, rozegrany pomiędzy pracownikami MOPS a funkcjonariuszami policji,
- konferencję pod tytułem „Dziecko wobec przemocy”, zorganizowaną w Pałacu Młodzieży,

- w TOIKiWOP przy ul. Szarych Szeregów 1 odbywały się „Dni Otwarte Placówki”;
- w Sali Lustrzanej przy ulicy Wałowej 10 przeprowadzono Debate Oxfordzką na temat „Teza Wychowanie bez klapsa nie jest możliwe”.

Prowadzenie placówek wsparcia dziennego w formie specjalistycznej dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych uzależnieniami i przemocą.

W 2014 r. na zlecenie GMT działały dwie placówki wsparcia dziennego w formie specjalistycznej, prowadzone przez Stowarzyszenie SIEMACHA oraz Fundację „Ich Pasje”.

W placówce dla dzieci i młodzieży prowadzone były różne formy pomocy specjalistycznej m.in.:

- zajęcia logopedyczne,
- korekcyjno-kompensacyjne,
- psychologiczne,
- socjoterapeutyczne,
- psychoprofilaktyczne,
- arteterapeutyczne.

W ramach zajęć edukacyjnych zapewniono dzieciom m.in. zajęcia z języka angielskiego, muzyczne oraz tematyczne (kulinarne, filmowe itp.). Dodatkowo dzieci codziennie mogły liczyć na pomoc w odrabianiu zadań domowych i bieżącej nauce. Dzieciom zapewniano także posiłek dostosowany do pory dnia.

13.8 Działania podejmowane na rzecz osób starszych

Konkurs „Miejsce przyjazne Seniorom”

W dniu 9 lipca 2014 r. Prezydent Miasta Tarnowa ogłosił konkurs „Miejsce przyjazne Seniorom”. Jego celem było wyłonienie oraz promocja miejsc, podmiotów, instytucji i organizacji, które poprzez prowadzenie działalności na rzecz seniorów, oferowanie dla nich odpowiednich ulg i świadczeń, przyczyniają się do poprawy społecznego funkcjonowania tej grupy mieszkańców miasta.

Rozstrzygnięcie konkursu i wręczenie certyfikatów nastąpiło 1 października 2014 r. podczas Tarnowskiego Dnia Seniora. Certyfikat otrzymało 11 podmiotów.

Organizacja II Tarnowskiego Dnia Seniora

W dniu 1 października 2014 r. Wydział Polityki Społecznej we współpracy z Fundacją im. Hetmana Jana Tarnowskiego oraz z jednostkami podległymi i organizacjami pozarządowymi zorganizował w Teatrze im. Ludwika Solskiego II Tarnowski Dzień Seniora.

W programie znalazły się m.in. prezentacje dobrych praktyk realizowanych w Tarnowie na rzecz Seniorów. Swoje propozycje przedstawiły organizacje pozarządowe: Stowarzyszenie „Miasta w Internecie” – projekt „Nostalgikon.pl”, „Nowy album z dawnych lat”, Stowarzyszenie Sportowe Sokół Tarnów – „Senior – sportowiec”, Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych im. Jana Szczepanika w Tarnowie – „Biesiada Pokoleń”, Biuro Wystaw Artystycznych Pałacyk Strzelecki – „Rodzinne warsztaty plastyczne – wspólna

kontestacja sztuki i wartości kultury”. Podczas gali rozstrzygnięto konkurs „Miejsce przyjazne Seniorom”, a wyróżnionym podmiotom wręczono certyfikaty. Goście obejrzeni również spektakl w wykonaniu teatru Tuptusie oraz wysłuchali koncertu zespołu Old Boys Band. W uroczystości obchodów Tarnowskiego Dnia Seniora wzięło udział około 300 osób.

Program „Karta Tarnowskiego Seniora”

Program „Karta Tarnowskiego Seniora” przyjęty został uchwałą Nr LI/657/2014 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 22 maja 2014 r., jako lokalny program pomocy społecznej, stanowiący element polityki prosenioralnej realizowanej przez GMT, mający na celu poprawę psychospołecznego funkcjonowania Seniorów oraz zwiększenie udziału osób starszych w życiu społecznym. Główne cele programu „Karta Tarnowskiego Seniora” to:

- wzmocnienie kondycji materialnej Seniorów poprzez umożliwienie im korzystania z szerokiej oferty usług na preferencyjnych finansowo warunkach,
- zachęcenie Seniorów do korzystania z różnorodnych i interesujących form spędzania czasu wolnego,
- wzrost wiedzy i kompetencji cyfrowych przydatnych Seniorom w codziennym funkcjonowaniu w społeczeństwie informacyjnym,
- rozwój pasji i zainteresowań osób w podeszłym wieku,
- aktywizacja osób starszych, która poprzez budowanie sieci kontaktów społecznych będzie przeciwdziałać wykluczeniu społecznemu,
- zwiększenie aktywności społecznej osób starszych,
- przełamywanie negatywnych stereotypów związanych z procesem starzenia się,
- kształtowanie społecznej odpowiedzialności biznesu poprzez zaangażowanie podmiotów komercyjnych w działania na rzecz społeczności lokalnej.

Program adresowany jest do osób, które ukończyły 65 rok życia i są na stałe zameldowane na terenie Tarnowa. Udział w Programie nie jest uwarunkowany sytuacją materialną.

Od początku trwania Programu – tj. 16 czerwca 2014 r. do końca 2014 r. Kartę Tarnowskiego Seniora otrzymało 582 osób spełniających kryteria jej przyznania.

W ramach Programu podpisywane są umowy z partnerami, którzy dla posiadaczy Kart oferują system zniżek i ulg na świadczone przez siebie usługi.

Zniżki oferowane są w następujących kategoriach:

- edukacja i rozwój,
- sport i rekreacja,
- kultura i rozrywka,
- usługi medyczne,
- apteki,
- usługi motoryzacyjne,
- gastronomia i hotelarstwo,
- doradztwo, Internet,
- usługi różne.

Program „Karta Tarnowskiego Seniora” ma charakter otwarty, tzn. każdy z podmiotów, który wyrazi chęć przystąpienia do Programu w charakterze Partnera, może to uczynić na każdym etapie funkcjonowania Programu. Ze zgłoszeniem do Programu mogą więc wystąpić instytucje miejskie oraz podmioty zewnętrzne, komercyjne.

Pozostałe działania na rzecz seniorów

Osobom powyżej 65 roku życia zapewniono szczepienia ochronne przeciwko grypie. Szczepienia były realizowane w okresie od września do listopada 2014 r. Miasto przeznaczyło na ten cel 46 000 zł.

W 2014 r. organizacje pozarządowe wyłonione zgodnie z ustawą z dnia 23 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie realizowały zadania na rzecz seniorów:

- prowadzenie klubu seniora (organizacja: Senior na Czasie),
- rozwój i upowszechnianie umiejętności cyfrowych tarnowskich seniorów w ramach Centrum Edukacji i Kreacji Cyfrowych Fabryka Przyszłości (organizacja: Miasta w Internecie),
- Świątecznie tradycyjnie – Seniorzy w eterze. Świąteczny wolontariat – spotkanie wigilijne dla osób wykluczonych społecznie z powodu uzależnienia od alkoholu (organizacja: Fundacja Kromka Chleba),
- Senioralna Strefa Aktywności Kulturalnej „Niewidomi w przestrzeni kulturalnej Tarnowa” (organizacja: Polski Związek Niewidomych Okręg Małopolski Koło Powiatowe w Tarnowie),
- „Senior na wirtualnym szlaku” – cykl prelekcji multimedialnych o Tarnowie” (organizacja: PTKK Oddział „Ziemi Tarnowskiej”),
- „Czas wolny z Pegazem w tle” (organizacja: Stowarzyszenie Uniwersytet Trzeciego Wieku przy Małopolskiej Wyższej Szkole Ekonomicznej w Tarnowie (MWSE)).

13.9 Praca socjalna i działania niestandardowe

Jednym z obowiązkowych zadań gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej jest prowadzenie pracy socjalnej – działalności zawodowej, mającej na celu niesienie pomocy osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie, poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Praca socjalna jest głównym narzędziem pozamaterialnego wsparcia klientów pomocy społecznej.

W 2014 roku wsparciem w ramach pracy socjalnej zostało objętych 1.097 środowisk.

Działania podejmowane w ramach pracy socjalnej prowadzone były przede wszystkim w następujących obszarach:

- zapewnienie/uzyskanie niezbędnych środków materialnych,
- zapewnienie odpowiednich warunków mieszkaniowych
- przeciwdziałanie problemowi bezrobocia,
- poprawa stanu zdrowia,
- zapewnienie opieki osobom starszym i niepełnosprawnym,

- wykorzystanie uprawnień osób niepełnosprawnych,
- zapewnienie właściwego rozwoju psychospołecznego dzieci i młodzieży,
- poprawa funkcjonowania: rodziny, osób z zaburzeniami psychicznymi, osób uzależnionych od alkoholu, osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością.

Praca socjalna może być prowadzona na podstawie kontraktu socjalnego – pisemnej umowy zawieranej z osobą ubiegającą się o pomoc, określającej uprawnienia i zobowiązania stron, w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny. W 2014 r. zawarto 232 kontrakty, w ramach działań realizowanych przez pracowników socjalnych Działu Specjalistycznej Pomocy Środowiskowej, 25 kontraktów w ramach działań realizowanych przez pracowników socjalnych Działu Pomocy Osobom Starszym i Niepełnosprawnym, 60 w ramach projektu systemowego „Stawiamy na aktywność. Działania aktywizujące klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tarnowie” i 120 umów w ramach Programów Aktywności Lokalnych.

Tabela nr 45: Działania podejmowane w ramach kontraktów socjalnych

Rodzaj działania	Liczba osób odjętych działaniem
Zapewnienie dziecku czasowej opieki w okresie braku możliwości sprawowania opieki przez rodzica	8
Podjęcie lub kontynuacja przez klienta leczenia psychiatrycznego	1
Podniesienie standardu zajmowanego lokalu	14
Podjęcie zatrudnienia	62
Podjęcie terapii odwykowej indywidualnej i grupowej w warunkach leczenia otwartego	5
Utrzymywanie kontaktów z dziećmi w sytuacjach ograniczenia władzy rodzicielskiej	1
Pozyskanie świadczeń z zabezpieczenia społecznego	33
Uzyskanie dodatku mieszkaniowego	39
Podjęcie i utrzymywanie współpracy z policją, prokuraturą, kuratorem i sądem	46
Podjęcie terapii rodzinnej, logopedycznej, psychologicznej, pedagogicznej	26
Podniesienie kwalifikacji zawodowych	76
Systematyczne leczenie specjalistyczne	41
Utrzymanie klienta w miejscu zamieszkania	46
Terminowe regulowanie wydatków np. czynsz, prąd, gaz	84
Udział w projekcie systemowym	198

Źródło: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Tarnowa

W celu realizacji zadań związanych ze wsparciem rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych MOPS w 2014 roku zatrudnił 10 asystentów rodziny. Koszty wynagrodzenia ww. asystentów rodziny zostały dofinansowane ze środków otrzymanych od Wojewody Małopolskiego w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2014”.

Praca asystentów polegała na wspieraniu rodzin poprzez konsultacje i działania o charakterze edukacyjnym, np. w zakresie prawidłowego wychowywania i opieki nad dzieckiem czy gospodarowania budżetem.

W 2014 roku na wniosek pracownika socjalnego, asystenci rodziny współpracowali z 97 rodzinami (w tym dwoma rodzinami zobowiązanymi przez Sąd do pracy z asystentem), w których wychowywało się 213 dzieci. W okresie od lutego do kwietnia 2014 r. trzech zatrudnionych od lutego 2014 r. asystentów monitorowało sytuację rodzin, z którymi zakończyli współpracę w grudniu 2013 r. a nie były one objęte dalszym wsparciem asystenta.

MOPS dla rodzin współpracujących z asystentem rodziny (w szczególności rodziców dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej oraz rodziców cechujących się bezradnością opiekuńczo-wychowawczą) prowadzi projekt socjalny „Intensywna praca asystenta rodziny z rodziną przyzywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych”.

Ośrodek realizuje również projekty współfinansowane ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa:

- projekt „Stawiamy na aktywność. Działania aktywizujące klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tarnowie” realizowany od 2008 roku. Kolejna edycja projektu, którą zaplanowano na lata 2013-2015, adresowana jest do 400 osób bezrobotnych lub nieaktywnych zawodowo korzystających ze świadczeń pomocy społecznej oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym,

- projekt „KIS – kreatywnie i skutecznie” jest realizowany w partnerstwie z Fundacją im. Hetmana Jana Tarnowskiego w ramach POKL 2007-2013. Termin jego realizacji zaplanowano na okres: od 1 marca 2013 r. do 30 czerwca 2015 r. KIS rozpoczął działalność 1 maja 2013 r. Celem działalności Klubu Integracji Społecznej jest pomoc osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym oraz ich reintegracja społeczna i zawodowa. W ramach projektu pracownicy socjalni w 2014 r. do udziału w nim skierowali 52 osoby z którymi zostały zawarte kontrakty socjalne.

- projekt „Tacy sami jak inni” w ramach programu Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej – „Oparcie społeczne dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi” edycja 2014. Projekt skierowany był do dzieci autystycznych i ich rodzin, obejmując działania na rzecz 20 dzieci z autyzmem oraz 15 rodziców/ opiekunów. W ramach projektu prowadzono terapię indywidualną (psychologiczną lub logopedyczną) z dziećmi, grupy wsparcia dla rodziców/opiekunów. Zorganizowano wyjazd integracyjny dla rodziców/opiekunów połączony z zajęciami socjoterapeutycznymi.

MOPS realizował również Program aktywności lokalnej skierowany do trzech grup mieszkańców miasta Tarnowa: do rodzin, usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej oraz osób niepełnosprawnych.

13.10 Działalność miejskich jednostek pomocy społecznej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie od 1990 roku funkcjonuje jako samorządowa jednostka organizacyjna pomocy społecznej.

Główna siedziba Ośrodka mieści się w budynku przy alei Matki Bożej Fatimskiej 9. Ośrodek dysponuje również pomieszczeniami w budynku przy ul. Granicznej 8A i ul. Goldhammera 3, gdzie mieszczą się Zespoły Pracy Socjalnej, oraz w budynku przy ul. Głoslara 5, w którym

znajduje się siedziba Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej. Obszarem działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej jest miasto Tarnów.

Środki finansowane na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej pochodzą z budżetu Gminy Miasta Tarnowa, z dotacji celowych z budżetu państwa oraz ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i Unii Europejskiej.

Tabela nr 46: Budżet Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2014 r.

Nazwa	Kwota ogółem wydatkowana w 2014 r.	(%)
Ogólny budżet MOPS	51.022.936,41	100
w tym:		
Środki własne miasta	18.828.663,46	36,90
Zadanie zlecone – środki dotacji	24.555.239,43	48,13
Zadania własne dofinansowanie środkami dotacji celowej	7.639.033,52	14,97

Źródło: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Tarnowa

Tabela nr 47: Środki wydatkowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej na realizację zadań w 2014 r.

Nazwa	Kwota ogółem wydatkowana w 2014 r.	Udział środków własnych gminy (%)
Świadczenia z pomocy społecznej	11.576.341,86	49,59
Utrzymanie Ośrodka	6.253.374,32	72,51
Wspieranie rodziny i systemu rodzinnej pieczy zastępczej	1.929.275,07	85,84
Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny, dodatki do świadczenia pielęgnacyjnego, składki na ubezpieczenie zdrowotne	23.587.462,30	0,00
Dodatki mieszkaniowe i energetyczne	6.965.841,53	98,23
Projekt systemowy dofinansowany ze środków EFS	710.641,33	7,70

Źródło: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Tarnowa

Największy odsetek klientów MOPS stanowią osoby korzystające ze wsparcia przyznanego na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych, dodatkach mieszkaniowych oraz ustawy o pomocy społecznej.

Tabela nr 48: Liczba osób, którym w 2014 r. przyznano świadczenia

Podstawa prawna	Liczba osób
Ustawa o pomocy społecznej	9.707
W tym ¹ :	
Świadczenia pieniężne	5.873
Świadczenia niepieniężne	4.289
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych	30
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych	6.741
Ustawa o świadczeniach rodzinnych	5.666
Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów	917
Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	201
Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych	2.044 w tym 48 osób spoza Tarnowa
Ustawa o dodatkach mieszkaniowych	4.551

1Dane liczbowe nie sumują się, ponieważ jedna osoba mogła korzystać z więcej niż jednego świadczenia

Źródło: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Tarnowa

Tabela nr 49: Realizowane świadczenia materialne wynikające z ustawy o pomocy społecznej i ich finansowanie

Zasiłki stałe	2013	2014
Liczba osób, którym przyznano świadczenie	615	620
Liczba świadczeń	6.137	6.055
Źródło finansowania/ wydatkowana kwota na świadczenie	Dotacja z budżetu państwa	
	2.554.221,46	2.437.818,00
	Środki własne	
	0	36.038,75
Średnia wysokość zasiłku	416,20	408,56
Zasiłek okresowy	2013	2014
Liczba osób, którym przyznano świadczenie	1.154	1.102
Liczba świadczeń	6.930	6.494

Źródło finansowania / wydatkowana kwota na świadczenie	Dotacja z budżetu państwa	
	2.430.391,81	2.128.000,00
	Środki własne	
	0	17.720,94
Średnia wysokość zasiłku	350,71	330,42
Zasiłek celowy	2013	2014
Liczba osób, którym przyznano świadczenie	1.652	1.168
Liczba świadczeń	3.124	3.569
Wydatkowana kwota na świadczenie	429.146,13	565.702,58
Zasiłek celowy specjalny i na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	2013	2014
Liczba osób, którym przyznano świadczenie	444	548
Liczba świadczeń	842	1.077
Wydatkowana kwota na świadczenie	136.613,32	204.047,95
Zasiłek celowy na żywność z Programu Wieloletniego „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”	2013	2014
Liczba osób, którym przyznano świadczenie	2.014	1.853
Liczba świadczeń	5.666	5.311
Źródło finansowania/ wydatkowana kwota na świadczenie	Środki własne	
	618.825,42	565.891,30
	Dotacja z budżetu państwa	
	860.666,00	848.815,00
	Łączny koszt świadczeń	
	1.479.491,42	1.414.706,30
Średnia wysokość zasiłku	261,12	266,37
Dożywianie dzieci i młodzieży w Przedszkolach i Szkołach, Dożywianie dorosłych – gorące posiłki – w ramach Programu Wieloletniego „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”	2013	2014
Liczba osób, którym przyznano świadczenie	1.224	1.144
Liczba świadczeń	147.467	131.184
Źródło finansowania/ wydatkowana kwota na świadczenie	Środki własne	
	213.731,00	158.669,26
	Dotacja z budżetu państwa	
	292.456,49	298.613,86
	Łączny koszt świadczeń	
506.187,49	457.283,12	
Opał z przywozem	2013	2014
Osoby, którym przyznano decyzją świadczenie	755	747
Wydatkowana kwota	488.600	457.380

Źródło: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Tarnowa

Główne przyczyny zmniejszenia liczby osób, którym przyznano świadczenie to: poprawa sytuacji materialnej, w tym uzyskanie zatrudnienia przez przynajmniej jednego członka rodziny; migracja mieszkańców, w tym zagraniczna; zmniejszenie liczba dzieci, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej (utrzymujący się przez ostatnie lata ujemny przyrost naturalny); zmniejszenie się liczby jednoosobowych gospodarstw domowych.

W 2014 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie realizował również świadczenia w formie bonów towarowych w przypadku stwierdzenia przez pracownika socjalnego marnotrawienia przyznawanych świadczeń, ich celowego niszczenia lub korzystania w sposób niezgodny z przeznaczeniem. Dotyczyło to także osób, które nie współpracowały z pracownikiem socjalnym.

W minionym roku świadczeniami w formie bonów towarowych objęto 209 osób korzystających z pomocy finansowej w formie zasiłków stałych, zasiłków okresowych i zasiłków celowych. Bony towarowe można było zrealizować w sieci sklepów TESCO na terenie miasta Tarnowa. Podmiot ten został wyłoniony w drodze przetargu.

W minionym roku wydano 14.400 sztuk bonów o łącznej wartości 144.000 zł. Pomoc w naturze w formie opału z przywozem do domu na przestrzeni ostatnich dwóch lat, przyznawano w większości osobom niepełnosprawnym i starszym.

Zasiłek dla opiekunów

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie, na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2014 poz. 567) od dnia 15 maja 2014 r. realizuje zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej tj. ustalanie, przyznawanie i wypłacanie zasiłków dla opiekunów.

Zasiłek dla opiekuna przysługuje osobie, jeżeli decyzja o przyznaniu jej prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasła z mocy prawa z dniem 1 lipca 2013 r., na podstawie uznanego za niekonstytucyjny art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw.

W okresie od 15 maja do 31 grudnia 2014 r. wydano 246 decyzji w sprawie o ustalenie prawa do zasiłków dla opiekunów.

Tabela nr 50: Zasiłki dla opiekunów

Wyszczególnienie	2014	
	Liczba świadczeń	Kwota
Zasiłki dla opiekuna	3.128	1.619.759
Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe od zasiłku dla opiekuna	2410	345.671
Składki na ubezpieczenie zdrowotne od zasiłku dla opiekuna	928	43.383
Odsetki od zasiłku dla opiekuna	-	54.286
Koszty obsługi zadania zleconego – ustalanie i wypłacanie zasiłku dla opiekuna (np. wynagrodzenia, zakup materiałów i wyposażenia itp.)	-	49.600

Źródło: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Tarnowa

Zryczałtowany dodatek energetyczny

Od dnia 1 stycznia 2014 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie, realizuje nowe zadanie zlecone z zakresu administracji państwowej tzw. zryczałtowany dodatek

energetyczny, który stanowi częściową rekompensatę kosztów ponoszonych z tytułu opłat za energię elektryczną.

Dodatek energetyczny jest przyznawany i wypłacany zgodnie z przepisami ustawy z dnia 26 lipca 2013 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r., poz. 984). Jest przyznawany osobom, które mają ustalone prawo do dodatku mieszkaniowego.

Tabela nr 51: Wnioski o przyznanie dodatku energetycznego

Wyszczególnienie	2014	
	Liczba świadczeń	Kwota
Dla gospodarstw domowych liczących 1 osobę	2.083	23.662
Dla gospodarstw domowych liczących od 2 – 4 osób	4.852	76.516
Dla gospodarstw domowych liczących co najmniej 5 osób	1.235	23.378
Koszty obsługi dodatku energetycznego (2 %)	-	2.471
Ogółem	8.170	126.028

Źródło: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Tarnowa

Sprawienie pogrzebu

W 2014 r. za pośrednictwem MOPS sprawiono pogrzeb 12 osobom, w tym trzem osobom samotnym, nieposiadającym rodziny, która mogłaby się zająć organizacją pochówku. Osoby zmarłe posiadały uprawnienia do świadczeń społecznych. W chwili ich śmierci przysługiwał zasiłek pogrzebowy – wypłacany podmiotowi, który faktycznie pokrył koszty pogrzebu. Po udokumentowaniu przez MOPS poniesionych kosztów pogrzebów, ZUS w Tarnowie dokonał zwrotu na łączną kwotę 5.421 zł.

Tarnowski Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy

Tarnowski Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy w Tarnowie (TOIKiWOP) jest jedyną w Tarnowie i regionie placówką świadczącą specjalistyczną pomoc dla ofiar przemocy w rodzinie.

Placówka realizuje zadania:

- ośrodka interwencji kryzysowej (OIK), w ramach którego udziela pomocy prawnej, psychologicznej i socjalnej (w tym całodobowego pobytu) osobom znajdującym się w sytuacjach kryzysowych – mieszkańcom miasta Tarnowa,
- specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy (SOWdOP) - w ramach którego udziela kompleksowej pomocy: psychologicznej, prawnej i socjalnej, w tym schronienia, osobom – ofiarom przemocy domowej; prowadzi działalność o charakterze edukacji społecznej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Jest jedną z 35 takich placówek w kraju - dofinansowywanych z budżetu państwa - i jedną z dwóch w województwie małopolskim,
- opracowuje i realizuje programy korekcyjno – edukacyjne dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Tabela nr 52: Działalność Ośrodka Interwencji Kryzysowej

	2013 r.	2014 r.
Łączna liczba przeprowadzonych interwencji,		
w tym:		
- w ramach interwencji kryzysowej,	4.398	3.836
- w ramach zadań specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar	3.358	2.056
	1.040	1.780

przemocy		
Liczba osób korzystających z całodobowej opieki w SOWdOP,	45	43
w tym:	18	17
- osób dorosłych,	27	26
- dzieci		
Liczba klientów ambulatoryjnych:	15	65
Liczba osób objętych pomocą w ramach OIK	903	921
Liczba osób stosujących przemoc w rodzinie uczestniczących w programach korekcyjno – edukacyjnych	85	63

Źródło: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Tarnowa

Wśród innych działań realizowanych w 2014 r. przez Ośrodek warto wymienić m.in:

- udział w „Tygodniu Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przesłpstwem” – przy współpracy z Prokuraturą Okręgową,
- udział w Łoży Mędrców Tarnowskiej Ligi Debatanckiej – debata oxfordzka nad tezą „Cel uświęca środki”,
- udział w projekcie „Więzenie to sanatorium?” prowadzonym przez Służbę Więzienną,
- systematyczną pracę w grupie tematycznej ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, funkcjonującej w ramach Regionalnej Platformy Współpracy przy Regionalnym Ośrodku Polityki Społecznej w Krakowie,
- pracę nad małopolskim modelem funkcjonowania OIK, w grupie zarządzających ośrodkami interwencji kryzysowej,
- udział w pracach Kapituły Konkursowej Małopolskiego Konkursu „Przeciw Przemocy”,
- udział w badaniach „Identyfikacja potrzeb instytucji zajmujących się polityką społeczną w Małopolsce w zakresie zapotrzebowania na pracę wolontariuszy seniorów”,
- stałą współpracę z instytucjami i organizacjami pozarządowymi w obszarze zadań Ośrodka, w tym m.in. udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Grupach Roboczych,
- organizację szkoleń dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla pedagogów szkolnych.

Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Tarnowie

Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych (COPOW) rozpoczęło działalność 1 kwietnia 2012 r. Powołanie tej instytucji, jako jednej z pierwszych w Polsce, miało na celu prowadzenie wspólnej obsługi ekonomiczno-administracyjnej i organizacyjnej dla wszystkich tarnowskich placówek opiekuńczo-wychowawczych, tj.:

- Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej „Słoneczny Dom” w Tarnowie,
- Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej im. Janusza Korczaka w Tarnowie,
- Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej „Przyjazny Dom” w Tarnowie,
- Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej „Pogotowie Opiekuńcze” w Tarnowie.

Najważniejsze działania ponadstandardowe realizowane przez Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Tarnowie:

- realizowano całoroczny projekt profilaktyczny „Alkohol – świat zatopionych marzeń”, Projekt ma na celu profilaktykę uzależnień poprzez integrację środowiska lokalnego wychowanków i uczniów różnych placówek. Jest projektem ponadlokalnym – biorą w nim udział m.in. placówki opiekuńczo- wychowawcze z terenu powiatu tarnowskiego. W roku 2014/2015 w ramach projektu zorganizowano 14 zadań tematycznych podzielonych na bloki edukacyjne, artystyczne, turystyczne oraz sportowe. W projekcie uczestniczyło ok. 1.800 osób,
- zorganizowało projekt profilaktyczny „Strzeż się tycia, wybierz zdrowy styl życia” jako formy promowania zdrowego stylu życia u dzieci i młodzieży oraz integracji środowiska lokalnego wychowanków placówek z terenu miasta Tarnowa,
- kontynuowało prowadzenie mediacji rówieśniczych jako metody pracy z wychowankami, co jest efektem udziału w projekcie Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Krakowie,
- przyłączyło się do Akademii Wspomagania Edukacyjnego „Super Dziecko”, prowadzonej przez Stowarzyszenie Podaruj Dzieciom Promyk Słońca, która objęła patronatem młodzież placówek opiekuńczo-wychowawczych, umożliwiając im rozwijanie talentów oraz wyrównywanie szans edukacyjnych,
- zorganizowało dla wychowanków placówek pikniku rodzinnego „Jesteśmy razem”, przez Placówkę Opiekuńczo-Wychowawczą „Przyjazny Dom”,
- przystąpiło do projektu „TAK – Ty też możesz pomóc. Przyłącz się i działaj!” realizowanego przez portal www.DomyDziecka.org, który poprzez dostarczanie informacji o funkcjonowaniu placówek opiekuńczo – wychowawczych i wskazanie ich najpilniejszych potrzeb podejmuje działania mające zapewnić lepszy rozwój dzieci i młodzieży w warunkach pieczy zastępczej na terenie całego kraju.

Ponadto wychowankowie placówek wzięli m.in. udział w:

- olimpiadzie sportowej dla placówek opiekuńczo-wychowawczych z krajów Europy Wschodniej organizowanych na Węgrzech przez Fundację Egészséges Életmódért Hit és Sport Alapítvány Faith and Sport Foundation for Healthy Living,
- konkursie „Domy Pozytywnej Energii” organizowanym przez firmę TAURON, co zaowocowało zdobyciem nagrody przez Placówkę Opiekuńczo-Wychowawczą „Przyjazny Dom”. Podczas gali konkursowych dzieci miały zapewnione niezwykle atrakcje i zabawy oraz możliwość wygrania nagrody finansowej,
- ogólnokrajowym Turnieju Piłki Nożnej Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Tarnobrzegu organizowanym przez Centrum Opieki Nad Dziećmi w Skopaniu, Dom Dziecka Stowarzyszenia Przyjaciół POW w Tarnobrzegu i MOSiR Tarnobrzeg,

- akcji „Narodowe Czytanie Henryka Sienkiewicza”, zainicjowanej przez samego Prezydenta RP, Bronisława Komorowskiego, której celem jest zachęcić Polaków do publicznego czytania największych polskich dzieł literackich.

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Pogotowie Opiekuńcze”

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Pogotowie Opiekuńcze” w Tarnowie jest całodobową, koedukacyjną placówką opiekuńczo-wychowawczą typu interwencyjnego przeznaczoną dla 30 dzieci. Celem Placówki jest doraźna opieka nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej do czasu jego powrotu do rodziny naturalnej lub umieszczenia w rodzinnej pieczy zastępczej.

Do placówki przyjmowane są dzieci w wieku od 10 do 18 roku życia, skierowane przez MOPS w Tarnowie na podstawie postanowień sądów. W wyjątkowych przypadkach w placówce umieszczane są dzieci poniżej 10 roku życia szczególnie, gdy przemawia za tym stan zdrowia lub dotyczy to rodzeństwa. Praca z dziećmi organizowana jest w trzech grupach wychowawczych.

W roku 2014 placówka objęła całkowitą opieką 95 wychowanków, z których:

- 45 powróciło do rodziny naturalnej,
- 22 zostało umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- 3 zostało umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej,
- 6 zostało przekazanych w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych,
- 3 zostało umieszczonych w młodzieżowych ośrodkach socjoterapii.

W 2014 r. w placówce prowadzone były zajęcia rekreacyjne, dydaktyczno-wychowawcze, filmowe, integracyjne, rajdy, wycieczki oraz szeroki wachlarz zajęć sportowych, zgodnych z zainteresowaniami indywidualnymi wychowanków.

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza im. Janusza Korczaka

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza im. Janusza Korczaka w Tarnowie jest całodobową, koedukacyjną placówką opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego przeznaczoną dla 14 dzieci powyżej 7 roku życia, w szczególności posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego. Funkcjonowanie placówki oparte jest na tzw. „systemie rodzinkowym”. Od 1 lutego 2014 r. placówka funkcjonuje w nowej siedzibie w Tarnowie-Mościcach przy ul. Szarych Szeregów 1.

W roku 2014 placówka objęła całkowitą opieką 17 wychowanków, z czego:

- 1 wychowanek został usamodzielniony,
- 2 zostało umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej.

Wychowawcy prowadzą dla dzieci zajęcia wyrównawcze, organizują zajęcia rekreacyjne np. grę w piłkę, wyjścia do kina, wieczory filmowe, spacer, gry integracyjne i wycieczki.

Rok 2014 zaowocował sukcesami wychowanków Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej im. Janusza Korczaka w Tarnowie. Jeden z nich otrzymał specjalne wyróżnienie w konkursie "Tu... Kocham Tarnów" za fotografię z wakacyjnego pobytu na piłkarskich zawodach na Węgrzech. Ponadto kształtowanie świadomości ekologicznej wychowanków zaowocowało zajęciem przez nich trzeciego miejsca za zaprojektowanie i wykonanie eko-zabawki z surowców wtórnych w konkursie „Coś z niczego”, organizowanym przez UMT.

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Przyjazny Dom”

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Przyjazny Dom” w Tarnowie jest całodobową, koedukacyjną placówką opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego przeznaczoną dla 28 dzieci. Obejmuje opieką dzieci młodsze, w szczególności rodzeństwa z rodzin wielodzietnych.

W 2014 roku placówka objęła opieką 34 wychowanków, z których:

- 1 dziecko powróciło do rodziny naturalnej,
- 1 dziecko zostało umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- 2 dzieci zostało umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej,
- 1 dziecko zostało przekazane do adopcji,
- 1 wychowanek został usamodzielniony.

Wychowankowie w 2014 roku brali udział w wielu konkursach poszerzających wiedzę ogólną i rozwijających ich zdolności artystyczne. Wynikiem tego było przejście do ścisłego finału i zdobycie nagrody finansowej, jako jedna z trzech placówek w Małopolsce, w konkursie „Domy Pozytywnej Energii” organizowanym przez Fundację Tauron.

W trosce o prawidłowy rozwój fizyczny i psychiczny swoich wychowanków w POW „Przyjazny Dom” w Tarnowie prowadzone są zróżnicowane formy zajęć dodatkowych, np. koła zainteresowań: plastyczno-artystyczne, sportowe, fotograficzno-filmowe, kulinarne i czytelnicze.

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Słoneczny Dom”

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Słoneczny Dom” jest całodobową, koedukacyjną placówką opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego przeznaczoną dla 10 dzieci. Celem placówki jest w szczególności przygotowanie do samodzielnego życia, ze względu na fakt, że trafiają do niej starsze dzieci.

W roku 2014 opieką objęto 15 wychowanków w wieku 15-19 lat, z których:

- 1 dziecko powróciło do domu rodzinnego,
- 1 dziecko zostało umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej,
- 2 dzieci zostało umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- 1 dziecko zostało usamodzielnione.

W 2014 roku w placówce były prowadzone zróżnicowane zajęcia dodatkowe realizowane w kołach zainteresowań: teatralnym, filmowym, sportowym, plastyczno-artystycznym, kulinarnym i ogrodniczym. Rok 2014 zaowocował sukcesami wychowanków - zdobyciem trzeciego miejsca w Ogólnopolskim Konkursie Literackim Towarzystwa Nasz Dom „Gdybym miał czarodziejską różdżkę” oraz wyróżnieniem w Ogólnopolskim konkursie „Zaproś Ekomikołajka – Bądź Ekomaniakiem”.

Dom Pomocy Społecznej w Tarnowie, ul. Czarna Droga 48

Dom Pomocy Społecznej w Tarnowie (DPS) jest placówką o zasięgu ponadgminnym. Dysponuje 87 miejscami mieszkalnymi dla kobiet i mężczyzn w pokojach jedno i dwuosobowych. Dom zapewnia całodobową opiekę osobom, które ze względu na wiek i stan zdrowia nie są w stanie samodzielnie funkcjonować w środowisku. Zapewnia mieszkańcom usługi bytowe, opiekuńcze i wspomagające dostosowane do ich indywidualnych potrzeb.

W DPS prowadzone są różne formy terapii zajęciowej, m.in. muzykoterapia, kulturoterapia, malarstwo, prace ręczne itp.

W 2014 r. mieszkańcy Domu wzięli udział w:

- XX Małopolskim Przeglądzie Zespołów Kolędniczych Mieszkańców DPS w Tuchowie,
- spotkaniach okolicznościowych w ramach integracji międzypokoleniowej z uczniami szkół podstawowych i ponadgimnazjalnych (zabawa karnawałowa, majówka, występy artystyczne, ogniska, andrzejki),

- pikniku integracyjnym „Pod jesiennym liściem” dla mieszkańców Domu, podopiecznych z zaprzyjaźnionych domów pomocy społecznej i seniorów z Tarnowa,

- konkursach plastycznych organizowanych przez Galerię Aniołowo w Tarnowie i plenerze malarskim „Pod niebem Tarnowa”,

- II Festiwalu Piosenki Serialowej w Krakowie,

- biesiadach organizowanych przez zaprzyjaźnione DPS w powiecie tarnowskim.

W 2014 r. w budynku, w którym mieści się DPS wykonano prace remontowe polegające m.in. na remoncie części instalacji wodno-kanalizacyjnej, pracach naprawczych w kotłowni c.o. oraz wymianie lin nośnych i koła ciernego w windzie osobowej.

Dom Pomocy Społecznej w Tarnowie w 2014 r. otrzymał Certyfikat „Miejsce Przyjazne Seniorom”.

Dom Pomocy Społecznej im. Św. Brata Alberta w Tarnowie

Dom Pomocy Społecznej im. Świętego Brata Alberta w Tarnowie jest miejską jednostką organizacyjną o zasięgu ponadgminnym. Dom dysponuje 154 miejscami dla osób przewlekle somatycznie chorych oraz 10 miejscami dla osób w podeszłym wieku.

W strukturach Domu Pomocy Społecznej im. Św. Brata Alberta funkcjonuje dział Domu Dziennego Pobytu, przeznaczony dla 50 osób – mieszkańców Tarnowa. Dom Dziennego Pobytu jest formą pomocy w trybie dziennego wsparcia dla osób, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych.

W stacjonarnej placówce, oprócz sprawowania całodobowej opieki oraz zaspokajania niezbędnych potrzeb bytowych i opiekuńczych, prowadzona jest działalność rehabilitacyjna i terapeutyczna. Do dyspozycji mieszkańców i podopiecznych dziennego wsparcia są sale gimnastyczne wyposażone w specjalistyczny sprzęt do ćwiczeń, a dla mieszkańców Domu także gabinet rehabilitacji, fizykoterapii i masażu.

Wszystkie osoby korzystające z usług Domu mogą uczestniczyć w różnorodnych formach terapii zajęciowej. Zajęcia mają charakter indywidualny oraz grupowy. Dodatkowo, dla podopiecznych Dziennego Domu Pobytu prowadzone są zajęcia komputerowe w specjalnie przystosowanej i wyposażonej pracowni komputerowej.

W 2014 roku, w ramach integracji międzypokoleniowej, zorganizowano wiele imprez, spotkań m.in.:

- XIII Majówka integracyjno sportowa „Na ludową Nutę” zorganizowana we współpracy z COPOW w Tarnowie (ilość uczestników około 200 osób),

- udział w świętowaniu Dni Miasta Tarnowa Zdearzenia 2014,

- udział w II Przeglądzie Scenicznym Klubów Seniora Małopolski w Bartkowej,

- spotkanie i występ młodzieży z Białej Cerkwi z Ukrainy,

- piknik integracyjny w Wietrzychowicach i Janowicach,

- spotkanie rodzinne „Pożegnanie Lata”,

- spotkania i spektakle w Teatrze im. Ludwika Solskiego w Tarnowie,

- pielgrzymki autokarowe do Porąbki Uszewskiej, Tuchowa,
- XV Forum Osób Niepełnosprawnych Ruchowo Diecezji Tarnowskiej w Limanowej,
- XX Małopolski Przegląd Zespołów Kolędniczych DPS im. Stanisława Kurczaba w Tuchowie,
- spotkania z „Latarnikami Polski Cyfrowej” – działającymi w ramach projektu Polska Cyfrowa Równych Szans,
- warsztaty dziennikarskie i zajęcia komputerowe w „Fabryce Przyszłości”,
- mieszkańcy DPS i podopieczni DDP skorzystali z nieodpłatnych usług przyszłych fryzjerek i fryzjerów kształcących się w Zespole Szkół Niepublicznych w Tarnowie.

W 2014 r. Kapituła konkursu Małopolski Pracownik Socjalny Roku 2014 przyznała główną nagrodę Małgorzacie Stelmach pracującej w Domu Pomocy Społecznej im. Świętego Brata Alberta w Tarnowie za poszukiwanie nowych form i metod aktywizacji i integracji międzypokoleniowej osób starszych oraz sposobów przeciwdziałania stygmatyzacji i izolacji społecznej.

W 2014 roku Dom Pomocy Społecznej im. Świętego Brata Alberta uzyskał Certyfikat „Miejsce Przyjazne Seniorom”.

Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności

Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Tarnowie jest jednostką budżetową Gminy Miasta Tarnowa, której zadaniem jest:

- orzekanie o niepełnosprawności osób do 16 roku życia,
- orzekanie o stopniu niepełnosprawności osób powyżej 16 roku życia,
- orzekanie o wskazaniach do ulg i uprawnień osób posiadających orzeczenia o inwalidztwie lub niezdolności do pracy,
- wystawianie legitymacji dokumentującej niepełnosprawność osobom niepełnosprawnym.

Tabela nr 53: Działalność Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności

	2013 r.	2014 r.
OSOBY POWYŻEJ 16 ROKU ŻYCIA		
Liczba złożonych wniosków o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, w tym:	2.513	2.896
- o ustalenie stopnia niepełnosprawności	2.336	2.691
- w celu odpowiedniego zatrudnienia	45%	8,3%
- w celu korzystania z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych	22,6%	11,1%
Liczba wydanych decyzji, w tym:	2.373	2.854
- decyzji kończących postępowanie wydaniem orzeczenia o stopniu niepełnosprawności	2,302	2.557
Liczba orzeczeń wydanych po raz pierwszy	954	836
OSOBY PONIŻEJ 16 ROKU ŻYCIA		

Liczba przyjętych wniosków o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności	177	205
Liczba wydanych decyzji	173	199

Źródło: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Tarnowa

Najczęstszą przyczyną niepełnosprawności wśród dorosłych mieszkańców Tarnowa są niezmiennie dolegliwości narządu ruchu (ponad 1/3), a także schorzenia układu krążenia i oddechowego (1/5), neurologicznego (1/8) i psychiczne (1/10).

Najczęściej występującą przyczyną niepełnosprawności u dzieci w 2014 r. były rozpoznane tzw. całościowe zaburzenia rozwojowe, neurologiczne i psychiczne, a także choroby inne (do których głównie zalicza się schodzenia endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne).

W dniu 1 lipca 2014 r. weszła w życie zmiana ustawy prawo ruchu drogowym, nakładająca na miejskie zespoły ds. orzekania o niepełnosprawności obowiązek wydawania kart parkingowych dla osób niepełnosprawnych. Zmianom uległy również zasady przyznawania kart parkingowych – zawężono grupę osób uprawnionych do uzyskania karty. Większość osób niepełnosprawnych dotychczas posiadających kartę parkingową była zmuszona ponownie ubiegać się o orzeczenie o niepełnosprawności w celu uzyskania karty parkingowej na nowych zasadach. Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Tarnowie w 2014 r. przyjął 1.327 wniosków o ustalenie statusu osoby niepełnosprawnej w celu uprawnień do uzyskania karty parkingowej, 519 wniosków o wydanie karty parkingowej oraz wydał 427 nowych kart.

13.11 Niepubliczne Domy Pomocy Społecznej

Poza domami pomocy społecznej prowadzonymi przez Gminę Miasta Tarnowa, na terenie miasta prowadzą działalność dwa niepubliczne domy pomocy społecznej.

1. Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnych Intelktualnie przy ul. Robotniczej 4, prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia – placówka posiada 80 miejsc statutowych,
2. Dom Pomocy Społecznej „Hostel” dla Osób Dorosłych Niepełnosprawnych Intelktualnie przy ul. Modrzejewskiej 48, prowadzony przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło – placówka dysponuje 17 miejscami statutowymi.

Wyżej wymienione Domy posiadają stałe zezwolenie Wojewody Małopolskiego na prowadzenie działalności.

Ponadto na terenie miasta funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy im. Św. Kingi przy Al. M. B. Fatimskiej 6, prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Najświętszej Rodziny z Nazaretu. Placówka ta ma charakter ośrodka wsparcia dziennego, zapewnia opiekę dzienną i rehabilitację oraz naukę i uczestnictwo w terapii zajęciowej. Dom ma charakter ponadlokalny. Z usług placówki korzystało 60 osób niepełnosprawnych intelektualnie. Niepubliczne domy pomocy społecznej są finansowane z dotacji pochodzącej z budżetu państwa oraz budżetu Gminy Miasta Tarnowa. Organizacje prowadzące niepubliczne domy pomocy społecznej są wyłaniane w drodze postępowania konkursowego.

14. EDUKACJA

14.1 Edukacja w liczbach

Tarnów pełni funkcję ponadregionalnego ośrodka edukacji. Jego system oświaty jest bardzo zróżnicowany i zawiera większość placówek, o których mówi ustawa z dnia 7 września

1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256 poz. 2572, z późn. zm.). Obejmuje zarówno placówki publiczne jak i niepubliczne.

Tabela nr 54: Liczba szkół i placówek oświatowych publicznych, dla których Gmina Miasta Tarnowa jest organem prowadzącym

Wyszczególnienie	2013	2014
Przedszkola	24	24
Oddziały przedszkolne przy szkołach	7	7
Szkoły i zespoły szkół	38	38
Poradnie	2	2
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy	1	1
Bursa Międzyszkolna	1	1
Pałac Młodzieży	1	1
Tarnowskie Centrum Kształcenia Praktycznego	1	1
Centrum Kształcenia Ustawicznego	0	0
Ogółem	68	68

Źródło: Wydział Edukacji w Urzędzie Miasta Tarnowa

Tabela nr 55: Liczba szkół i placówek oświatowych niepublicznych

Wyszczególnienie	2013	2014
Przedszkola	13	15
Punkty przedszkolne	0	1
Oddziały przedszkolne przy szkołach	0	0
Szkoły podstawowe	5	6
Gimnazja	9	10
Gimnazja specjalne	1	1
Licea ogólnokształcące dla młodzieży	1	2
Technika dla młodzieży	1	1
Zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży	2	2
Szkoły zawodowe specjalne	1	1
Szkoły specjalne przysposabiające do pracy	1	1
Licea ogólnokształcące dla dorosłych	5	5
Uzupełniające licea ogólnokształcące	5	0
Niepubliczne technika dla dorosłych	1	1
Szkoły policealne	20	12
<i>Bursy</i>	3	3
Ogółem:	65+3	58+3

Źródło: Wydział Edukacji w Urzędzie Miasta Tarnowa

W 2014 r. w szkołach publicznych kształciło się 18.517 uczniów, czyli o 354 uczniów mniej niż rok wcześniej. W 2013 r. w szkołach publicznych kształciło się 18.871 uczniów (o 364 uczniów mniej niż w 2012 r.). Zmniejszająca się od kilku lat liczba uczniów tarnowskich szkół związana jest głównie z niżem demograficznym. Zjawisko to w ostatnich latach jest szczególnie widoczne w szkołach ponadgimnazjalnych. Szkoły podstawowe odnotowały po raz pierwszy od dłuższego czasu wzrost uczniów spowodowany napływem sześciolatków.

Tabela nr 56: Liczba dzieci i młodzieży uczącej się w tarnowskim systemie edukacji ogółem w roku szkolnym 2012/13 i 2013/14

Wyszczególnienie	2012/13	2013/14	2014/15
Szkoły i placówki oświatowe publiczne			
Przedszkola	3.429	3.283	3.120
w tym Oddziały przedszkolne przy Szkołach podstawowych	111	162	172
Szkoły podstawowe	5.397	5.309	5.478
Gimnazja	3.305	3.233	3.129
Szkoły ponadgimnazjalne	10.533	10.329	9.910
Razem	22.664	22.316	21.637
Szkoły dla dorosłych	+481	+486	+464
Szkoły i placówki oświatowe niepubliczne			
Przedszkola	596	669	753
Szkoły	6.164	5.373	5.188
Razem	6.760	6.042	5.941
Uczelnie wyższe	7.077	6.668	6.119
Ogółem	36.501	35.026	33.697
	+481	+486	+464

Źródło: Wydział Edukacji w Urzędzie Miasta Tarnowa

W 2014 r. obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego w 24 przedszkolach publicznych realizowało 523 dzieci sześciolletnich, 900 dzieci pięcioletnich (w 2013 r. odpowiednio – w 24 przedszkolach publicznych realizowało 724 dzieci sześciolletnich, 887 dzieci pięcioletnich oraz po raz drugi w siedmiu oddziałach przedszkolnych przy sześciu szkołach podstawowych – 90 dzieci sześciolletnich i 66 dzieci pięcioletnich).

Rok 2013/2014 był ostatnim, w którym to rodzice podejmowali decyzję czy ich dziecko rozpocznie naukę w szkole jako sześciolatek, czy pozostanie na kolejny rok w przedszkolu lub oddziale przedszkolnym. Od 1 września 2014 r. wszystkie sześciolatki miały obowiązek rozpoczęcia nauki w pierwszej klasie, a do szkół podstawowych przyjęto 367 dzieci sześciolletnich. Aby wyjść naprzeciw obawom rodziców związanych z obligatoryjnym rozpoczęciem edukacji szkolnej przez sześciolatków Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna (PPP) wykonywała badania przesiewowe możliwości poznawczych 1.008 dzieci pięcioletnich i sześciolletnich na 1.079 ogółem.

We wszystkich szkołach niepublicznych w 2014 r. kształciło się średnio miesięcznie 5.188 uczniów (w 2013 r. – 5.373), czyli o 185 uczniów średnio miesięcznie mniej niż w roku poprzednim. Do przedszkoli niepublicznych uczęszczało średnio miesięcznie 753 dzieci (w 2013 r. – 669, w 2012 r. – 596). Liczba uczniów niepublicznych jednostek systemu oświaty w ubiegłym roku spadła, natomiast dalej wzrasta liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli niepublicznych.

Zmiany demograficzne i społeczne dotknęły już wszystkie poziomy kształcenia, łącznie ze szkołami wyższymi. Tarnowskie uczelnie zanotowały dalszy spadek studentów o 549 w stosunku do roku ubiegłego (w 2013 r. – spadek o 409 studentów w stosunku do 2012 r.). Od roku akademickiego 2013/2014 w Tarnowie przestały funkcjonować dwie zamiejscowe ośrodki dydaktyczne: Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie oraz Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie. Z dniem 9 maja 2014 r. decyzją Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Małopolska Szkoła Wyższa w Brzesku, w związku z przeniesieniem siedziby uczelni, zmieniła nazwę na Tarnowską Szkołę Wyższą w Tarnowie.

Tabela nr 57: Liczba studentów tarnowskich szkół wyższych w 2013 i 2014 r.

L.p.	Nazwa uczelni	2013	2014
1	Państwowa Wyższa Szkoła	4.268	4.058

Zawodowa			
2	Małopolska Wyższa Szkoła Ekonomiczna	1.482	1.286
3	Wyższa Szkoła Biznesu, National-Louis University - Wydział Zamiejscowy w Tarnowie	274	150
4	Uniwersytet Papieski Jana Pawła II - Wydział Teologiczny Sekcja w Tarnowie	109	52
5	Tarnowska Szkoła Wyższa	325	375
6	Wyższe Seminarium Duchowne	210	198
Razem		6.668	6.119

Źródło: Wydział Edukacji w Urzędzie Miasta Tarnowa w oparciu o dane z wyższych uczelni

Na sześciu tarnowskich uczelniach w trakcie roku akademickiego (stan 31.12.2013 r.) kształciło się 6.668 studentów. Obecnie w szkołach wyższych studiuje 6.119 osób (stan na 31.12.2014 r.).

Dzięki uczelniom wyższym młodzież może zdobywać wiedzę w pobliżu miejsca zamieszkania. W efekcie starań, m.in. władz Tarnowa, szkolnictwo wyższe ma znaczący wpływ na życie i obraz miasta. Gmina Miasta Tarnów wspiera projekt utworzenia Akademii Tarnowskiej na bazie istniejących uczelni.

W 15 edycji rankingu państwowych uczelni zawodowych czasopisma „Perspektywy” za rok 2014 Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Tarnowie uzyskała trzecie miejsce. W roku akademickim 2013/2014 zajęcia w PWSZ odbywały się na 16 kierunkach studiów. Studia pierwszego stopnia kończą się uzyskaniem tytułu licencjata lub inżyniera. Uczelnia posiada również prawo do prowadzenia studiów drugiego stopnia na kierunku filologia polska oraz pielęgniarstwo.

Tabela nr 58: Liczba studentów tarnowskich szkół wyższych w 2013 i 2014 r. wg rodzajów studiów

Wyszczególnienie		Studenci ogółem	
		2013	2014
studia licencjackie	ogółem w tym	4.462	3.832
	stacjonarne	2.675	2.449
	niestacjonarne	1.787	1.383
studia inżynierskie	ogółem w tym	815	759
	stacjonarne	792	759
	niestacjonarne	23	0
studia magisterskie	ogółem w tym	1.091	1.272
	stacjonarne	402	437
	niestacjonarne	689	835
studia podyplomowe	ogółem	250	256
studia doktoranckie	ogółem	50	-
Razem		6.668	6.119

Źródło: Wydział Edukacji w Urzędzie Miasta Tarnowa w oparciu o dane z wyższych uczelni

Rok akademicki 2013/14 ukończyło 4.522 studentów, w tym 157 na studiach podyplomowych. Liczba absolwentów na koniec roku akademickiego wyniosła 2.141 studentów, w tym 246 ze studiów podyplomowych.

W 2014 r. jednostki oświatowe wydatkowały kwotę 245.800.000 zł (w tym wydatki majątkowe – 2.800.000 zł). Subwencja oświatowa wyniosła 174.500.000 zł, pozostałe 71.300.000 zł stanowiły dotacje i środki własne miasta. W 2013 r. jednostki oświatowe wydatkowały kwotę 246.100.000 zł (w tym wydatki majątkowe – 6.400.000 zł). Subwencja oświatowa wyniosła 178.400.000 zł, pozostałe 67.700.000 zł – dotacje i środki własne miasta. Kwota dopłaty do subwencji oświatowej wzrosła w stosunku do roku ubiegłego. Jest to związane ze zmniejszeniem wysokości subwencji oświatowej. Przedstawione kwoty nie obejmują środków wydatkowanych na inwestycje, które realizowane były przez Wydział Realizacji Inwestycji Urzędu Miasta Tarnowa.

14.2 Oferta edukacyjna Tarnowa

W celu doskonalenia miejskiego systemu edukacji, dostosowania go zmian w przepisach prawa oświatowego i lokalnych potrzeb:

- w styczniu 2014 r. podjęto uchwałę, która określiła od 1 września 2014 r. wysokość opłat za świadczenia udzielane przez przedszkola i oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych w czasie przekraczającym podstawę programową, która wyniosła jeden złoty za każdą godzinę zajęć,
- zaktualizowano plan sieci publicznych gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych,
- dokonano aktualizacji obwodów szkół podstawowych nr: 8, 10, 14, 18.

W roku szkolnym 2014/2015 Gmina Miasta Tarnowa była organem prowadzącym 68 placówek oświatowych publicznych. Żadna ze szkół czy placówek oświatowych nie zniknęła z mapy Tarnowa. W 24 przedszkolach zapewniono miejsca dla wszystkich chętnych, działało także sześć oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych.

Od 1.09.14 r. w Zespole Szkół Sportowych w Tarnowie (ZSS) funkcjonuje drugi w województwie małopolskim Gimnazjalny Ośrodek Szkolenia Sportowego Młodzieży w piłce nożnej (jako oddział Wojewódzkiego Ośrodka Szkolenia Sportowego Młodzieży w Krakowie). W ZSS powstała też klasa pierwsza gimnazjum, dla najbardziej usportowionej młodzieży uprawiającej piłkę nożną z terenu byłego woj. tarnowskiego oraz części nowosądeckiego.

Znaczne zmiany nastąpiły natomiast w sieci niepublicznych szkół i placówek oświatowych. Ich liczba z 68 działających i pobierających dotację z budżetu gminy w 2013 r. zwiększyła się do 72 w ciągu 2014 r., ale na koniec 2014 r. funkcjonowało i pobierało dotację 61 szkół i placówek niepublicznych. W 2014 r. powstało dziewięć, natomiast przestało funkcjonować 16 szkół niepublicznych. Ten spadek liczby szkół spowodowany był głównie likwidacją liceów uzupełniających i szkół policealnych. W 2014 r. na terenie miasta Tarnowa powstały i pobierały dotację z budżetu gminy następujące placówki: Katolicka Szkoła Podstawowa, Katolickie Gimnazjum, Niepubliczne Liceum „U Konarskiego”, AP Edukacja – Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych, Niepubliczne Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych w Rzemieślniczym Centrum Szkół Zawodowych Izby Rzemieślniczej, AP Edukacja – Policealna Szkoła Zawodowa, Punkt Przedszkolny „Przedszkolank”, Przedszkole Niepubliczne „Bajka” oraz Przedszkole Niepubliczne „Oxfordzik”. Nie funkcjonowały już

szkoły: C.K.K. „Indeks” – Niepubliczne Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące dla dorosłych, „Profesja” Centrum Kształcenia Kadr – Zaoczne Liceum Uzupełniające dla dorosłych, Sigma – Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące dla dorosłych oraz Policealne Studium Zawodowe „Eureka”. Brak uczniów odnotowano także w Prywatnej Policealnej Szkole „Awangarda” dla dorosłych. W ciągu roku zakończyły działalność: Centrum Nauki i Biznesu „Żak” – Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące dla dorosłych, „Profesja” Centrum Kształcenia Kadr – Zaoczne liceum Ogólnokształcące dla dorosłych, AP Edukacja – Liceum Ogólnokształcące dla dorosłych, Cosinus – Zaoczne Uzupełniające Liceum dla dorosłych, Lokalne Centrum Edukacji „Omega” – Policealne Studium Farmaceutyczne, „Profesja” Centrum Kształcenia Kadr – Policealna Szkoła Zawodowa, AP Edukacja – Policealna Szkoła Zawodowa, Centrum Nauki i Biznesu „Żak” – Policealna Szkoła Fryzjerstwa, Centrum Nauki i Biznesu „Żak” – Policealna Szkoła Budownictwa, Centrum Nauki i Biznesu „Żak” - Policealna Szkoła Logistyki oraz Centrum Nauki i Biznesu „Żak” - Policealna Szkoła Organizacji Reklamy.

Po raz kolejny wydano informator miejskich placówek oświatowych: „Oferta Edukacyjna tarnowskich szkół ponadgimnazjalnych w roku szkolnym 2014/2015” w formie książkowej i elektronicznej

Oferta edukacyjna uwzględniała preferencje dzieci, młodzieży i rodziców oraz zmiany w edukacji i na rynku pracy. Uatrakcyjniły ją szczególnie następujące czynniki:

1. Powstanie w Tarnowie kilku nowych szkół i placówek w szczególności:

- Gimnazjalnego Ośrodka Szkolenia Sportowego Młodzieży w piłce nożnej przy ZSS w Tarnowie-Mościcach,
- niepublicznej Katolickiej Szkoły Podstawowej i Katolickiego Gimnazjum w Zespole Szkół Katolickich,
- Niepublicznego Liceum „U Konarskiego”.

2. Nowe klasy w liceach ogólnokształcących:

- klasa sportowo-turystyczna w VI Liceum Ogólnokształcącym w Zespole Szkół Ogólnokształcących Nr 4,
- klasa informatyczna z podstawami grafiki, fotografii i dziennikarstwa w XX Liceum Ogólnokształcącym w Zespole Szkół Ogólnokształcących Nr 6 z Oddziałami Integracyjnymi,

3. Funkcjonowanie oddziału międzynarodowego w II Liceum Ogólnokształcącym w Tarnowie. W maju 2014 r. 20 uczniów przystąpiło do Matury Międzynarodowej (International Baccalaureate). Wszyscy zdający uzyskali wyniki pozytywne z wybranych przez siebie przedmiotów. 19 osób uzyskało pełny dyplom IB (Full Diploma). Jedna osoba ubiegała się o certyfikaty z wybranych przedmiotów i spełniła wymagane kryteria. Najwyższy uzyskany wynik to 45 pkt, czyli 100% punktów możliwych do zdobycia. Średni wynik uzyskany przez tarnowskich abiturientów to 34,4 pkt czyli 76%.

4. Filmiki promocyjne 18 szkół publicznych i jednej niepublicznej.

W naborze na rok szkolny 2014/2015 na ponad 2.900 przyjętych uczniów do klas pierwszych szkół ponadgimnazjalnych blisko połowa, czyli 1.431 uczniów wybrało szkoły zawodowe (technikum lub zasadniczą szkołę zawodową). Od kilku lat Miasto czyni starania o wzmocnienie szkolnictwa zawodowego w kierunku podniesienia atrakcyjności szkół zawodowych, a także wyposażenia uczniów w kwalifikacje ułatwiające znalezienie miejsca na rynku pracy. Wyrazem tych działań są:

1. nowe kierunki w szkolnictwie zawodowym:
  - technik technologii drewna w Technikum Nr 7 w Zespole Szkół Budowlanych (ZSB),
  - elektromechanik (pracownik młodociany) w Zasadniczej Szkole Zawodowej w Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego,
  - klasa pierwsza, specjalność artystyczna do wyboru przez uczniów: projektowanie graficzne (projektowanie 2D) i aranżacja przestrzeni (projektowanie 3D) w Liceum Plastycznym w Zespole Szkół Plastycznych;
2. realizacja we wszystkich szkołach zawodowych w Tarnowie projektu „Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce”;
3. program „Małopolska Chmura Edukacyjna” (pilotaż w trzech tarnowskich szkołach: jednym technikum i dwóch liceach ogólnokształcących);
4. systemowy projekt „Modernizacja Systemu Doskonalenia Kadr Szkół Zawodowych w Małopolsce”, kontynuowany przez Małopolskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli wśród nauczycieli i dyrektorów szkół zawodowych;
5. wieloletnie działania zmierzające w kierunku tworzenia branżowych centrów kształcenia zawodowego i ustawicznego. Funkcjonuje Tarnowskie Centrum Kształcenia Praktycznego (branża mechaniczno-elektryczna). Rozbudowano i unowocześniono Zespół Szkół Plastycznych (kształcenie artystyczne). Utworzono Centrum Kształcenia Budowlanego w Zespole Szkół Budowlanych. Rozpoczęto tworzenie kolejnego nowoczesnego kompleksu zawodowego o charakterze muzycznym przy Zespole Szkół Muzycznych.

Centrum Kształcenia Budowlanego w ZSB znajduje się w wybudowanym budynku szkoleniowo-dydaktycznym. Wyposażono 15 pracowni kształcenia zawodowego w sprzęt i urządzenia techno-dydaktyczne. Przeprowadzono szkolenia dla nauczycieli związane z obsługą tego sprzętu i urządzeń. W ZSB, we współpracy z Politechniką Krakowską, otwarto 9.04.2014 r. „Polygon Energooszczędności”, wdrażający najnowsze materiały, metody diagnostyczne oraz rozwiązania pozwalające ograniczać zużycie energii w obiektach budowlanych, bardziej racjonalnie ją zużywać oraz wykorzystywać odnawialne źródła energii. Polygon stanowi wsparcie nowoczesnego kształcenia zawodowego. Dodatkowo umożliwia praktyczne obcowanie uczniów ZSB z najnowszymi rozwiązaniami technologicznymi budownictwa energooszczędnego z zastosowaniem w nich energii odnawialnych. Realizacja projektu „Polygon Energooszczędności” odbyła się w ramach Małopolskiego Laboratorium Budownictwa Pasywnego. Koszt budowy wyniósł prawie 2.400.000 zł (ponad 2.000.000 zł to dofinansowanie z MRPO). Rozpoczęto tworzenie kolejnego nowoczesnego kompleksu zawodowego o charakterze muzycznym przy Zespole Szkół Muzycznych. Wykonywano dokumentację projektową - środki: 200 tys. zł dotacji z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz 250 tys. zł z budżetu Miasta.

Odbyły się XI Miejskie Targi Edukacyjne, zorganizowane przez Wydział Edukacji przy współpracy z Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży Ochotniczych Hufców Pracy oraz Centrum Kształcenia i Wychowania Ochotniczych Hufców Pracy w Tarnowie. W Targach uczestniczyło około 3.000 uczniów z 47 gimnazjów z regionu i 13 z terenu miasta. Rozdano 700 informatorów. Podczas Targów zorganizowano zajęcia informacyjno-doradcze i warsztaty: „Gimnazjalisto – planuj przyszłość już dziś”, „Moje decyzje – moja przyszłość”, „Jak wybrać zawód”, „Poznajemy zawody”.

I Liceum Ogólnokształcące po raz czwarty zorganizowało Tarnowskie Spotkania Edukacyjne dla młodzieży szkół ponadgimnazjalnych w formie targów. Około 1.000 osób skorzystało z szansy bezpośredniego kontaktu z uczelniami, które przygotowały profesjonalną ofertę pomocy w wyborze dalszego kierunku kształcenia. Pomocy udzielali nauczyciele w szkołach, doradcy zawodowi w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Tarnowie. Ponadto - znajdujące się w strukturze OHP - Centrum Edukacji i Pracy, Młodzieżowe Biuro Pracy, Klub Pracy i Mobilne Centrum Informacji Zawodowej oraz Regionalny Ośrodek Szkolenia Zawodowego Młodzieży. PPP jest koordynatorem programu „Festiwal Zawodów w Małopolsce” w subregionie tarnowskim (siedem powiatów, 887 uczestników warsztatów dla gimnazjalistów). Poradnia aktywnie uczestniczyła w V Ogólnopolskim Tygodniu Kariery, w Giełdzie Informacji Zawodowej od kilku lat organizowanej w OHP. Uczniowie z problemem zdrowotnym, niezdecydowani, chcący uzyskać dodatkowe informacje byli konsultowani na bieżąco a w razie konieczności ponownie zapraszani do poradni.

W Tarnowie utrzymuje się wysoki, jak na dzisiejsze realia demograficzne, nabór uczniów spoza miasta do szkół podstawowych (2014 – 12%), gimnazjów (21%) i szkół ponadgimnazjalnych (70%).

Tygodnik „Polityka” sprawdził, jak żyje się w 66 polskich miastach i obliczył Indeks Jakości Życia na podstawie „Better Life Index” OECD. Najlepszym miastem w Polsce w zakresie edukacji okazał się Tarnów, który zdobył 82 punkty na 100 możliwych. Jako kryterium brano pod uwagę: wydatki na oświatę w przeliczeniu na mieszkańca (GUS), odsetek dzieci w wieku trzech i czterech lat objętych wychowaniem przedszkolnym (GUS), średni wynik z egzaminu gimnazjalnego w częściach: język polski i matematyka (Okręgowe Komisje Egzaminacyjne). W uzasadnieniu podano: „Miasto Tarnów konsekwentnie wspiera edukację na każdym etapie kształcenia. Mocną stroną tarnowskiej oświaty jest bogata oferta edukacyjna, wysoki nabór do szkół, wykraczanie poza obowiązkowe zadania edukacyjne, wspomaganie procesu edukacji i podwyższanie jego jakości poprzez realizację licznych programów i projektów, inwestowanie w lepszą bazę edukacyjną.”

Programy i projekty edukacyjne - Wieloletnia Prognoza Finansowa na lata 2013-2025:

1) Małopolska Chmura Edukacyjna - zwiększenie stopnia wykorzystania nowoczesnych technik informacyjno-komunikacyjnych w procesie nauczania i rozwoju kompetencji kluczowych uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Okres realizacji obejmuje lata 2013-2015, a łączne nakłady finansowe wyniosą 496.839 zł. Małopolska Chmura Edukacyjna to wspólne przedsięwzięcie województwa małopolskiego, Akademii Górniczo-Hutniczej i partnerów, którzy przystąpili do współpracy (szkół wyższych i ponadgimnazjalnych). Rozpoczęto od realizacji projektu pilotażowego, który zakładał budowę tzw. systemu informatycznego, czyli zaopatrzenia szkół w dostęp do sieci bezprzewodowych, systemów wideokonferencyjnych i współpracy zdalnej, tablic multimedialnych, mobilnych pracowni itp. Etap właściwy realizacji projektu w ramach nowej perspektywy finansowej UE przewidziany jest na lata 2015-2020 i ma objąć około 200 szkół z Małopolski. Efektem będzie m.in. stworzenie możliwości bezpośredniej współpracy uczelni z najzdolniejszymi uczniami z Małopolski, kształcenie w obszarach nowoczesnej gospodarki i specjalizacji z zakresu spraw regionu, a także wyrównywanie poziomu dostępu do wiedzy na terenie całego województwa. Pilotażem objęto w Małopolsce 21 szkół (11 liceów i 10 techników), w Tarnowie trzy szkoły: Technikum nr 7 w ZSB, IV LO w ZSO1 i II LO w ZSO2.

2) POKL – „Indywidualizacja procesu nauczania i wychowania uczniów klas I-III szkół podstawowych - Stworzenie możliwości wszechstronnego rozwoju umysłowego, psychomotorycznego i społecznego uczniów klas I-III szkół podstawowych”. Okres realizacji obejmował lata 2012-2014. Łączne nakłady finansowe wyniosły 1.168.415 zł. Celem projektu było wspieranie edukacji wczesnoszkolnej, niwelowanie różnic edukacyjnych, rozwijanie uzdolnień dzieci, organizacja zajęć dodatkowych oraz doposażenie bazy dydaktycznej szkół podstawowych funkcjonujących na terenie Tarnowa. Dzięki tym zajęciom zwiększył się stopień wykorzystania aktywizujących metod nauczania w szkole i chęć czynnego uczestniczenia dzieci w różnego rodzaju zajęciach, a jednocześnie zwiększono możliwość uzyskania pomocy psychologiczno-pedagogicznej. GMT pozyskała środki finansowe na sprzęt i wykonanie około 14.850 dodatkowych godzin (zajęcia z matematyki, logopedyczne, terapeutyczne, socjoterapeutyczne i psychoedukacyjne), prowadzonych przez nauczycieli dla ponad 1.500 uczniów z problemami i wybitnie zdolnych z 17 tarnowskich szkół. Wartość projektu POKL wyniosła 1.200.000 zł.

3) POKL „Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce” - Modernizacja oraz podniesienie jakości kształcenia zawodowego. W Tarnowie obejmuje wszystkie szkoły zawodowe (technika i zasadnicze szkoły zawodowe). Koordynatorem projektu jest Tarnowskie Centrum Kształcenia Praktycznego. Okres realizacji obejmuje lata 2010-2015, a łączne nakłady finansowe to 8.587.527 zł. Głównym celem projektu jest wzmocnienie kształcenia zawodowego, skuteczniejsze powiązanie oferty edukacyjnej z potrzebami rynku pracy oraz poprawa społecznego odbioru tego segmentu edukacji. Realizacja prowadzi do podniesienia atrakcyjności szkół zawodowych, rozszerzenia i poprawy jakości oferty edukacyjnej, a w konsekwencji wyposażenia uczniów w kwalifikacje ułatwiające znalezienie miejsca na rynku pracy.

4) Program „Zdrowie Tarnowianina”. Edukacja zdrowotna we współpracy z PWSZ - profilaktyka nadwagi i otyłości oraz korekcja wad postawy uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, udzielanie pierwszej pomocy. Okres realizacji obejmuje lata 2013-2017, łączne nakłady finansowe wyniosą 189.048 zł. Program zakłada przeprowadzenie szczegółowej analizy jakości postawy ciała około 430 uczniów i uczestnictwo 55 uczniów w autorskim programie ćwiczeń korygujących postawę ciała. Wsparcie uzdolnionej ruchowo młodzieży z rejonu miasta Tarnowa, regularnie uczestniczącej w treningach sportowych, w monitorowaniu i kontrolowaniu obciążeń treningowych, projektowaniu planów treningowych i indywidualizacji procesu treningowego. Aby ocenić skalę zagrożenia zaburzeniami w stanie odżywiania przeprowadzone zostanie badanie około 500 uczniów klas IV-VI szkół podstawowych. Opracowany raport będzie stanowił podstawę planowania działań edukacyjnych w środowisku rodzinnym, nauczania i wychowania. Raport zostanie przedstawiony do analizy przez dyrektorów szkół, nauczycieli, badanych dzieci i ich rodziców. Program obejmuje też promocję zróżnicowanego i zbilansowanego sposobu odżywiania się młodzieży, profilaktykę otyłości oraz chorób cywilizacyjnych, których podłożem jest nadmiar masy ciała.

Międzynarodowa współpraca edukacyjna w miejskich szkołach ponadgimnazjalnych realizowana jest w ramach POKL oraz Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży:

Program „Uczenie się przez całe życie” Comenius - projekt: Ochrona bioróżnorodności. Rozwijanie wiedzy o różnorodności kultur i języków europejskich oraz zrozumienie jej wartości. Okres realizacji obejmował lata 2012-2014, a łączne nakłady finansowe wyniosły 60.341 zł.

Program „Uczenie się przez całe życie” Comenius – projekt: Dziedzictwo kultury w społeczeństwie pluralistycznym - tradycje religijne - promowanie świadomości znaczenia różnorodności religijnej, kulturowej i językowej w Europie i poza nią. Okres realizacji obejmuje lata 2013-2015. Łączne nakłady finansowe to 84.504 zł.

Program „Uczenie się przez całe życie” Leonardo da Vinci - projekt: Tarnowscy technicy mobilni w Europie - pogłębienie wiedzy, poszerzenie doświadczeń oraz zdobycie kompetencji zawodowych w dziedzinie elektroniki i elektrotechniki. Okres realizacji obejmował lata 2013-2014, łączne nakłady finansowe wyniosły 92.930 zł.

Program „Uczenie się przez całe życie” Leonardo da Vinci - projekt: Izolacje w budownictwie pasywnym - Szkolenie i zdobywanie praktycznego doświadczenia zawodowego przez nauczycieli. Okres realizacji obejmował lata 2012-2014, łączne nakłady finansowe wyniosły 138.560 zł.

Program „Młodzież w działaniu” projekt: „Dwujęzyczny Mały Obywatel” – podnoszenie świadomości wielokulturowości i krzewienie otwartości europejskiej wśród przedszkolaków. Okres realizacji obejmował lata 2013-2014, łączne nakłady finansowe wyniosły 19.200 zł.

Tarnów, jako pierwsze małopolskie miasto, oddał w ręce mieszkańców możliwość decydowania o podziale części publicznych pieniędzy w ramach „Budżetu Obywatelskiego”. Zrealizowane zostały te projekty, które otrzymały największą liczbę głosów oddanych przez tarnowian. Koszt realizacji pojedynczego projektu nie mógł przekroczyć kwoty 300.000 zł. W 2014 r. zakwalifikowano sześć projektów dotyczących. przedszkoli i szkół w ramach „Budżetu Obywatelskiego”. Były to:

- „Żyjmy sportowo, aktywnie i zdrowo” modernizacja hali sportowej (Gimnazjum nr 4),
- „Kolorowy ogród” – miejsce bezpiecznych zabaw i atrakcyjnych form spędzania czasu dorosłych (Przedszkole Nr 32),
- Remont i modernizacja boiska sportowego do piłki nożnej oraz budowa oświetlenia (Szkoła Podstawowa nr 23),
- Remont i modernizacja boiska szkolnego (III LO),
- Plac zabaw „Pod Stokrotką” (Przedszkole nr 8),
- Rozbudowa placu zabaw (Przedszkole Publicznego Nr 12).

Pomoc psychologiczno pedagogiczna

16 marca 2013 r. weszło w życie nowe rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 199). Doprecyzowuje ono m.in. zadania poradni dotyczące wsparcia przedszkoli i szkół we właściwej organizacji kształcenia dzieci i młodzieży niepełnosprawnych. Ponadto dnia 8 maja 2013 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. Z 2013 r. poz. 532), modyfikując bardziej praktycznie dotychczasowe działania.

Gmina Miasta Tarnowa intensyfikuje pomoc psychologiczno-pedagogiczną na rzecz dzieci i młodzieży.

Tabela nr 59: Liczba uczniów w szkołach objętych pomocą psychologiczno-pedagogiczną (ppp) w roku szkolnym 2012/2013 i 2013/2014.

Wyszczególnienie	2012/2013			2013/2014		
	Liczba uczniów	Liczba uczniów objętych PPP	Objęci ppp % uczniów w szkole	Liczba uczniów w	Liczba uczniów objętych PPP	Objęci ppp % uczniów w szkole
Przedszkola Publiczne - oddz. przedszk. przy SP	3.290 111	420	12,8	3.407 161	922	27,1
Szkoły Podstawowe	5.262	2.195	41,7	5.165	7.369	40,1
Gimnazja	3.210	1.569	48,9	3.160		
Szkoły Ponadgimnazjalne	10.299	1.948	18,9	10.035		
Razem:	22.172	5.712	25,8	21.767	8.291	37,5 %

Opracowano na podstawie analizy wypełnionych ankiet przez publiczne szkoły i przedszkola w Tarnowie stan na 30.06. Zagadnienie pomocy psychologiczno-pedagogicznej rozeznawano w 2012/13 w 50 szkołach a 2013/ 2014 w 49 szkołach (w tym: 16 – SP, 13 – G i 20 SPG) i 28 przedszkolach (liczba w obu latach bez zmian).

W oparciu o miejskie badania ankietowe za rok szkolny 2013/14 wykonane przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną na około 21.767 dzieci i młodzieży w szkołach i placówkach publicznych liczba objętych pomocą psychologiczno-pedagogiczną wynosiła 8.291 uczniów i przedszkolaków, czyli 37,5% . W tej liczbie było 2.635 dzieci i młodzieży z opiniami i orzeczeniami, a bez nich 5.590. Tym ostatnim nauczyciele udzielają różnorodnej pomocy głównie pedagogicznej jako kompetentni pracownicy szkół czy placówek oświatowych. Gmina Miasta Tarnowa objęła tą pomocą znacznie większą liczbę młodych ludzi niż miało to miejsce w roku szkolnym 2012/2013 (25,8%). Wysoki wzrost widać mimo restrukturyzacji tarnowskiej edukacji i spadku liczby wychowanków. W 2013/2014 r. przedszkolach i szkołach pomocy udzielało aż 259 specjalistów (logopedów, pedagogów, psychologów, rehabilitantów, nauczycieli wspomagających, doradców zawodowych) z zaznaczeniem, że aktualnie jeden nauczyciel może posiadać kilka kompetencji (2012/13 – 154,65 etatów). Obserwowany wzrost zatrudnienia nauczycieli wynika z dodatkowych godzin przeznaczonych na realizację pomocy psychologiczno-pedagogicznej (np. zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, korekcyjno-kompensacyjnych, rewalidacji indywidualnej, zajęć terapeutycznych). Ponadto w trakcie roku szkolnego organ prowadzący przyznaje dodatkowe godziny na realizację nauczania indywidualnego, indywidualny program i tok nauki. Miasto stara się rozsądnie sprostać rosnącym potrzebom.

Działania gminy w zakresie kształcenia specjalnego

Na terenie Gminy Miasta Tarnowa prowadzone są różnorodne działania i formy kształcenia specjalnego na rzecz tarnowskich dzieci i młodzieży, z których korzystają również rówieśnicy z gmin ościennych.

Tabela nr 60: Działania Gminy Miasta Tarnowa w zakresie kształcenia specjalnego w latach 2013-2014

Działania	2013	2014	Uwagi
Skierowania do wczesnego wspomaganie dziecka w rozwoju	27	39	Na podstawie opinii ppp. 1.09.2014 r. powstał II Zespół Wczesnego Wspomagania Rozwoju Dziecka przy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej (PPP) w Tarnowie (I ZWWRD przy Przedszkolu Publicznym Nr 18). W 2013 r. z pracy ZWWRD skorzystało 71 w 2014 - 93 dzieci w wieku 2-6 lat (PP18 - 82, PPP - 11 i SOSW Kraków - 1).
Skierowania do nauczania indywidualnego	89	112	Na podstawie orzeczeń do kształcenia specjalnego wydanych przez PPP i wniosków rodziców.
Skierowania do oddziałów integracyjnych			Na podstawie orzeczeń do kształcenia specjalnego wydanych przez PPP w Tarnowie i wniosków rodziców.
liczba rozpatrywanych spraw	58	73	
liczba skierowań	54	70	
Zespół Szkół Specjalnych dla Nieślyszących i Słabo Słyszających			Na podstawie opinii PPP i wniosków rodziców. Skierowania wydawane są tylko do szkoły podstawowej i gimnazjum. Do szkół ponadgimnazjalnych naboru dokonuje szkoła.
liczba skierowań	7	5	
skierowania do nauczania indywidualnego	-	2	
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy (SOSW)			Na podstawie orzeczeń PPP i wniosków rodziców lub postanowień sądu. Skierowania wydawane są tylko do szkoły podstawowej i gimnazjum. Do szkół ponadgimnazjalnych naboru dokonuje szkoła.
liczba skierowań	54	43	
skierowania do zajęć rewalidacyjnych.	21	10	
skierowania do nauczania indywidualnego	13	17	
Resocjalizacja i socjoterapia			Na podstawie orzeczenia Sądu Rejonowego Wydział III Rodzinny i Nieletnich w Tarnowie. Od 2012 r. kierowanie do MOS odbywa się wyłącznie na podstawie orzeczeń PPP i wniosków rodziców. Starosta powiatu właściwy ze względu na miejsce zamieszkania ucznia, nieprowadzący ośrodka socjoterapii, kieruje ucznia do ośrodka wskazanego przez wnioskodawcę lub do najbliższego powiatu prowadzącego taki ośrodek. Starosta powiatu prowadzący MOS dokonuje kwalifikacji wniosku i w miarę wolnych miejsc w ośrodku wydaje skierowanie.
liczba rozpatrywanych spraw	32	31	
skierowania do Młodzieżowych Ośrodków Wychowawczych (MOW)	32	22	
skierowania do Młodzieżowych Ośrodków Socjoterapii (MOS) - wydane przez właściwych starostów prowadzących takie ośrodki, na podstawie wniosków rodziców	6	9	

Źródło: Wydział Edukacji w Urzędzie Miasta Tarnowa

Kształcenie specjalne jest specyficzną formą wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z zaburzeniami zachowania, deficytami rozwojowymi psychofizycznymi lub schorzeniami.

Tabela nr 61: Nadzorowane przez miasto placówki zajmujące się szkolnictwem specjalnym w latach 2013-2015

Szkoły/Przedszkola	2013/2014	2014/2015	Uwagi
Oddziały integracyjne			Funkcjonują: w 4 przedszkolach (1, 14, 18 i 35), 3 szkołach podstawowych (3, 9, 11), 2 gimnazjach (1 i 7) oraz w 2 szkołach ponadgimnazjalnych (XIV LO i XX LO). Od 1.09.2014 r. w XIV LO w Zespole Szkół Ogólnokształcących i Technicznych nie funkcjonują już oddziały integracyjne (wygaśnięcie).
liczba oddziałów	41	41	
liczba uczniów ogółem	789	773	
liczba uczniów niepełnosprawnych	195	207	
Oddziały specjalne dla uczniów autystycznych			Oddziały specjalne dla uczniów autystycznych i dzieci z innymi niepełnosprawnościami (sprzężenia) istnieją w SOSW w P, SP i G (2014/15 w SOSW - 15 oddziałów, 44 dzieci i uczniów) oraz w SP 11 (2 oddziały, 8 uczniów). W SOSW w każdej grupie liczącej 2-4 dzieci, jest co najmniej 1 dziecko z autyzmem.
liczba oddziałów	15	17	
liczba uczniów niepełnosprawnych	38	52	
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy			
liczba oddziałów	44	46	
liczba uczniów	271	273	
liczba wychowanków w internacie	56	60	
Zespół Szkół Specjalnych dla Niestyszających i Słabo Słyszających			
liczba oddziałów	12	12	
liczba uczniów	53	56	

Zródło: Wydział Edukacji w Urzędzie Miasta Tarnowa

Uczniowie z gmin ościennych otrzymują skierowania na cały okres kształcenia do wyżej wymienionych oddziałów lub klas. Istotną rolę w tym zakresie odgrywają dwie funkcjonujące w Tarnowie miejskie poradnie pełniące rolę koordynującą, doradczą, szkoleniową oraz udzielają pomocy psychologicznej i terapeutycznej. Pałac Młodzieży wspiera dzieci i rodziców w zakresie różnorodnych form organizacji wolnego czasu, proponując na rzecz niepełnosprawnych m. in. arteterapię, zajęcia grupowe i indywidualne uczące radzenia sobie z trudnościami, słabościami, emocjami; udzielanie wsparcia; poznanie technik wzmacniania poczucia własnej wartości, doradztwo zawodowe.

Na wniosek rodziców PPP wykonała w roku szkolnym 2013/14 4.337 diagnoz specjalistycznych dzieci i młodzieży, wydała 365 orzeczeń i blisko 1.400 opinii. Diagnozy dotyczyły zakresu psychologicznego, pedagogicznego, logopedycznego i doradztwa zawodowego badanych. Najwięcej orzeczeń dotyczyło: potrzeby indywidualnego nauczania (134), upośledzenia umysłowego w różnym stopniu (68), niepełnosprawności ruchowych w tym z afazją (38), niepełnosprawności sprzężonych (36), autyzmu z Zespołem Aspergera (26). Najpowszechniejsze były opinie w następujących sprawach: objęcia pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole lub placówce oświatowej (466) i objęcia pomocą

psychologiczno-pedagogiczną w przedszkolu (190); ponadto dostosowania wymagań edukacyjnych (215), odroczenia od obowiązku szkolnego (187), innych opinii o specyficznych trudnościach w uczeniu się (240). Udzielono zezwolenia na indywidualny program lub tok nauki 55 uczniom. Nauczaniem indywidualnym w szkołach objęto ponad 130 osób.

Dwie poradnie realizowały zajęcia integracyjne i specjalistyczną pomoc (psychologiczno-pedagogiczna, terapia rodzin, indywidualna dzieci, młodzieży, socjoterapia) dla ponad 1/3 wszystkich dzieci i uczniów. PPP prowadzi terapie logopedyczne, korekcyjno-kompensacyjne, psychologiczne i EEG Biofeedback (6.698 spotkań). Skorzystało z nich ogółem 1.068 dzieci. Specjalistyczna Poradnia Profilaktyczno-Terapeutyczna (SPPT) specjalizuje się w terapii i profilaktyce zaburzeń, mediacjach, prowadzi młodzieżowy telefon zaufania Multi-com. Z porad i terapii indywidualnej skorzystało 474 rodziców, w tym z terapii rodzinnej skorzystało 36 rodzin (69 spotkań). Rodzice korzystali też z pomocy indywidualnej (od 1 do 22 spotkań). Odbyło się ogółem 433 zajęć socjoterapeutycznych, prowadzono sześć grup socjoterapeutycznych (78 spotkań, 60 osób).

Z uwagi na rosnącą liczbę dzieci w wieku do lat sześciu, zdiagnozowanych, a potrzebujących specjalistycznej pomocy rozpoczął działanie, najpierw pilotażowo, a od 1.09.2014 r. formalnie II Zespół Wczesnego Wspomagania Rozwoju Dziecka w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej przy ul. Nadbrzeżnej Dolnej 7, oprócz I Zespołu w Przedszkolu Publicznym Nr 18 przy ul. Westerplatte 10. W minionym roku większą uwagę zwrócono na dzieci z autyzmem i Zespołem Aspergera, wskazując rodzicom i nauczycielom miejsca i rozszerzając zakres form pomocy. SPPT opracowało wspólnie z Wydziałem Edukacji miejski informator „Pomoc psychologiczno-pedagogiczna dla dzieci i młodzieży w Tarnowie”. Po konsultacjach społecznych zamieszczono go na stronie internetowej miasta.

Wybrane propozycje wspierające wychowanie i na rzecz niepełnosprawnych:

- Obchody II Tygodnia Godności Osób z Niepełnosprawnością w ramach Małopolskich Dni Osób Niepełnosprawnych. W programie Tygodnia odbyły się m.in.: Marsz Godności – pochód ulicami Tarnowa, Dni Otwarte w placówkach i instytucjach, zajęcia integracyjne w szkołach i przedszkolach, XII Powiatowy Integracyjny Konkurs Recytatorski im. J. Korczaka „Bajki, które uczą i bawią”, Festyn w Parku Strzeleckim. Wśród organizatorów i uczestników były szkoły i placówki oświatowe (w tym specjalne i integracyjne), Pałac Młodzieży, PPP, SPPT.

- Integrujące i wspierające zdrowie psychiczne rodzin inicjatywy organizacji pozarządowych. Stowarzyszenie Psychologii, Edukacji i Rozwoju Osobistego „Kropla Słońca” zorganizowało III Festiwal Psychologii i Rozwoju Osobistego Żyj nie byle jak – żyj świadomie, pod patronatem Rzecznika Praw Dziecka i Prezydenta Miasta Tarnowa, a w czasie wakacji piknikowe warsztaty „Śniadania i podwieczorki na trawie – z psychologią i nie tylko”. Stowarzyszenie wydaje też e-magazyn TIMER, poświęcony edukacji, rozwojowi i psychologii.

- Inicjatywy organizacji pozarządowych na rzecz organizacji wolnego czasu: KCEM „KANA” w ramach otrzymanej dotacji prowadziło działające od 3 lutego do 31 grudnia 2014 Centrum Systemowego Rozwoju dla 80 dzieci przedszkolnych i szkolnych ich rodziców w dwóch dzielnicach miasta w Tarnowie i Mościcach, ponadto zorganizowało IV Konferencję „Nowe technologie, przestrzeń publiczna, seksualizacja życia – jak chronić nasze dzieci?” z udziałem Lesława Sierockiego, dyrektora Stowarzyszenia Twoja Sprawa. Mościcki Ośrodek Szkoleniowo-Terapeutyczny MOST organizował spotkania z cyklu „Psychologia na co dzień, Rodzino, sięgnij po swoje prawa”. Stowarzyszenie „Kanon”

prowadziło Akademię Rozwoju Talentu ART, pozaszkolne zajęcia artystyczne dla 30 dzieci i młodzieży w wieku 9-15 lat w dzielnicy Mościce.

- 1.09.2014 r. rozpoczęła działalność nowa instytucja pomocowa - Centrum Wspierania Rozwoju, pierwsza w Tarnowie niepubliczna poradnia psychologiczno-pedagogiczna.

14.3 Pomoc materialna dla uczniów, stypendia i wyróżnienia

Pomoc materialna dla uczniów ma charakter socjalny (stypendium szkolne i zasiłek szkolny, wyprawka szkolna, dożywianie oraz dowóz do szkoły) lub motywacyjny.

Stypendia szkolne o charakterze socjalnym dla uczniów będących w trudnej sytuacji materialnej za okres styczeń-czerwiec 2014 r. wypłacono 876 uprawnionym uczniom na kwotę 557.083 zł, a zasiłki szkolne 17 uczniom na kwotę 7.652 zł. Za okres wrzesień-grudzień 2014 r. w ramach stypendium wypłacono kwotę w wysokości 366.171 zł dla 795 uczniów, a zasiłki szkolne w kwocie 3.650 zł dla dziewięciu uczniów.

Tabela nr 62: Stypendia socjalne przyznane w latach 2013-2014

Wyszczególnienie	2013	2014
Liczba uczniów	1.708	1.697
Wypłacona kwota stypendium razem z jednorazowymi zasiłkami szkolnymi, w tym jednorazowy zasiłek szkolny:	880.455 zł	896.399 zł
- liczba uczniów	23	26
- kwota	9.010 zł	11.302 zł
Dotacja z Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego	704.363 zł	716.237 zł
Własne środki Gminy Miasta Tarnowa	176.092 zł	180.126 zł

Źródło: Wydział Edukacji w Urzędzie Miasta Tarnowa

Od lipca do listopada 2014 r. realizowano Rządowy program pomocy uczniom „Wyprawka szkolna”, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 lipca 2014 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy finansowej uczniom na zakup podręczników i materiałów edukacyjnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1024). Przyznano dofinansowanie 956 uczniom (w 2013 r. – 1.101), w tym:

- 648 uczniom z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej (2013 r. – 831),
- 308 uczniom bez względu na kryterium dochodowe a posiadającym orzeczenie publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej o potrzebie kształcenia specjalnego na okoliczność niepełnosprawności (2013 r. – 270). Łączny koszt pomocy finansowej na zakup książek wyniósł 237.705 zł (2013 r. – 271.923 zł).

Dnia 8 lipca 2014 r. weszła w życie ustawa z dnia 30 maja 2014 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2014 r., poz. 811) i rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lipca 2014 r. w sprawie udzielania dotacji celowej na wyposażenie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe (Dz. U. z 2014 r., poz. 902). Gwarantuje ona uczniom szkół podstawowych i gimnazjów prawo do bezpłatnego dostępu do podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych, przeznaczonych do obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, określonych w ramowych planach nauczania dla tych szkół. Wyposażenie uczniów klas I–III szkół podstawowych w podręczniki do zajęć z zakresu edukacji: polonistycznej, matematycznej, przyrodniczej i społecznej zapewnia minister właściwy do spraw oświaty i wychowania. Jednostka samorządu terytorialnego otrzymuje dotację z budżetu państwa na wyposażenie:

- klas I-III szkół podstawowych w podręczniki lub materiały edukacyjne z zakresu danego języka obcego nowożytnego i materiały ćwiczeniowe,

- klas IV-VI szkół podstawowych i klas I-III gimnazjów w podręczniki lub materiały edukacyjne oraz materiały ćwiczeniowe.

Zmiany wprowadzane są sukcesywnie, począwszy od klasy pierwszej szkoły podstawowej w roku szkolnym 2014/2015. Docelowo, w 2017 r. – z punktu widzenia rodziców – podręczniki dla uczniów wszystkich klas szkół podstawowych oraz gimnazjów będą bezpłatne. W 2014 r. na realizację zadania polegającego na wyposażeniu klas I-III szkół podstawowych w podręczniki lub materiały edukacyjne z zakresu danego języka obcego nowożytnego i materiały ćwiczeniowe, wojewoda udzielił Gminie Miasta Tarnowa dotacji celowej w wysokości 90.967 zł.

W dniu 27 sierpnia 2014 r. podpisano umowę z samorządem województwa małopolskiego o przyznanie dotacji w wysokości 86.700 zł w ramach projektu „Pierwszy dzwonek” – wsparcie dla uczniów z rodzin wielodzietnych 4+ z województwa małopolskiego w zakresie zwiększania ich szans edukacyjnych. Ze wsparcia w wysokości 150 zł skorzysta około 578 uczniów z 205 rodzin wielodzietnych na terenie Tarnowa. Wsparcie przeznaczone jest na dofinansowanie zakupu artykułów edukacyjnych oraz pomocy dydaktycznych, w szczególności podręczników wymaganych według programu szkoły. Udziela się go przez całkowitą lub częściową refundację wydatków poniesionych w okresie od 10.07. do 15.10. 2014 r.

W 2014 r. dzieci i młodzież tarnowskich szkół i placówek oświatowych korzystali z wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Jako zadanie wynikające z art. 17 ustawy o systemie oświaty, realizowany jest dowóz dzieci do szkoły tam, gdzie odległości w ramach obwodów są większe niż wymagają przepisy. W roku szkolnym 2014/2015 miasto refunduje koszty biletów komunikacji miejskiej 11 uczniom z Gimnazjum Nr 11 (ponad 4 km), w 2013/2014 – 11. Koszt w każdym roku wynosił 2.200 zł. Zgodnie z ustawą korzystają z dowozu również uczniowie niepełnosprawni zarówno do przedszkoli, szkół tak publicznych jak i niepublicznych. W 2014 r. łączna kwota wydatków na dowóz dzieci niepełnosprawnych do szkół wyniosła 386.702 zł., w 2013 - 386.016 zł. Najwięcej dzieci przewozi SOSW. Uczniowie gmin ościennych dowożeni są na koszt własnych gmin.

Wyplacono również pomoc finansową o charakterze motywacyjnym, w formie przyznawanego przez Prezydenta Miasta Tarnowa jednorazowego stypendium dla uzdolnionych uczniów na podstawie uchwały Nr XIII/150/2011 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 22 września 2011 r. w ww. sprawie (Dz. Urz. Woj. Małop. z 2013 r., poz. 348, z późn. zm.). Jego wysokość uzależniona jest od liczby kandydatów spełniających kryteria regulaminu, przy czym nie może przekroczyć kwoty 3.000 zł brutto na jednego ucznia. Biorąc pod uwagę wymogi regulaminu i zabezpieczone na ten cel środki w wysokości 200.000 zł (według podziału: 60 % – naukowe, 20% - artystyczne, 20% - sportowe), stypendium przyznano 79 uczniom, w kwocie:

- 3.000 zł brutto (dla osoby legitymującej się wybitnymi osiągnięciami naukowymi - 38),
- 2. 222 zł brutto (dla osoby legitymującej się wybitnymi osiągnięciami artystycznymi - 18),
- 1. 739 zł brutto (dla osoby legitymującej się wybitnymi osiągnięciami sportowymi - 23).

Całkowity koszt wydatkowany na stypendium w 2014 r. wyniósł 193.993 zł (2013 r. – 196.981 zł).

Stypendia Prezesa Rady Ministrów w roku szkolnym 2014/2015 otrzymało 22 uczniów (21 uczniów z 21 szkół publicznych oraz jeden uczeń ze szkoły niepublicznej), natomiast stypendia Ministra Edukacji Narodowej nie zostały przyznane (w 2013 r. pięciu uczniom z czterech szkół publicznych i jednej niepublicznej).

GMT realizuje również dofinansowanie pracodawcom kosztów przygotowania zawodowego pracowników młodocianych.

Tabela nr 63: Rozliczenie końcowe - finansowe i merytoryczne - środków przeznaczonych w roku 2014 na dofinansowanie pracodawcom kosztów przygotowania zawodowego młodocianych pracowników w ramach środków przekazywanych z Funduszu Pracy

Wyszczególnienie		Liczba pracodawców, którzy otrzymali dofinansowanie kosztów kształcenia ze środków Funduszu Pracy	Liczba młodocianych, którzy u tych pracodawców zrealizowali przygotowanie zawodowe	Wydatkowana przez gminę kwota ze środków Funduszu Pracy na realizację decyzji przyznających dofinansowanie pracodawcom
Nauka zawodu	24 m-ce	2	5	22.935
	36 m-cy	28	34	243.202
Przyuczenie do wykonywania określonej pracy		1	9	35.052
Wykorzystano razem ze środków Funduszu Pracy:				301.189

Zródło: Wydział Edukacji w Urzędzie Miasta Tarnowa

14.4 Kadry i ich doskonalenie

Na dzień 31.12.2014 r. w tarnowskich jednostkach oświatowych zatrudnionych było 2.730 nauczycieli (w 2013 r. 2.793), co stanowiło 2.623 etatów (w 2013 r. 2565 etatów) – spadek o 63 nauczycieli i 58 etatów. 87% z tej liczby (w 2013 r. 84 %) to nauczyciele posiadający stopień awansu zawodowego nauczyciela mianowanego i dyplomowanego. Liczba nauczycieli zwolnionych wyniosła 26.

W 2014 do Urzędu Miasta Tarnowa zgłosiło się 86 nauczycieli poszukujących pracy (w 2013 r. - 131). Osoby te zarejestrowały się w programie pozwalającym na samodzielne wyszukiwanie ofert opublikowanych na stronach portalu EduNet - systemu wspomaganie zarządzania edukacją. Dzięki tej aplikacji kilka osób znalazło zatrudnienie, głównie na zastępstwa za nieobecnych nauczycieli.

W 2014 r. komisje egzaminacyjne powołane zarządzeniami Prezydenta Miasta Tarnowa przeprowadziły 61 egzaminów dla nauczycieli ubiegających się o awans zawodowy na stopień nauczyciela mianowanego, wydano tyleż samo aktów nadania stopnia awansu zawodowego na ten stopień. Przedłużono powierzenia stanowisk dyrektorom trzech placówek oświatowych, sześciu szkół i jednego zespołu szkół. Odbyły się dwa konkursy na dyrektorów w Zespole Szkół Muzycznych i w Pałacu Młodzieży w Tarnowie.

Tabela nr 64: Odznaczenia, nagrody i wyróżnienia pracowników oświaty w 2013 i 2014 r.

Rodzaj wyróżnienia	2013	2014
Medale Komisji Edukacji Narodowej	36	33
Nagrody Ministra Edukacji Narodowej	4	1
Nagrody Małopolskiego Kuratora Oświaty	6	4
Krzyże Zasługi: złoty, srebrny i brązowy	15 (2+5+8)	5 (0+3+2)
Medale za długoletnią służbę: złoty, srebrny i brązowy	68 (15+27+26)	67 (14+30+23)

Zródło: Delegatura Małopolskiego Kuratorium Oświaty w Tarnowie, Wydział Edukacji UMT

Tabela nr 65: Nagrody Prezydenta Miasta Tarnowa dla pracowników oświaty w 2013 i 2014 r.

Rodzaj wyróżnienia	2013	2014
Nagrody specjalne tzw. menadżerskie	5	0
Za osiągnięcia dydaktyczno – wychowawcze	96	96
Najlepszy wychowawca roku	4	1
Z okazji jubileuszu szkół	5	10
Suma:	110	107

Źródło: Wydział Edukacji UMT

W 2014 r. nie kontynuowano standaryzacji zatrudnienia pracowników administracji i obsługi. Natomiast zmniejszono o około 670.000 zł dopłaty do średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez Miasto. W roku 2015 kwota dopłaty do średnich wynagrodzeń nauczycieli za rok 2014 wyniosła 1.638.974 zł brutto (w 2014 r. kwota za rok 2013 wyniosła 2.309.285 zł). Wyrazem dbałości o kadry jest miejski system wspierania oraz doskonalenia nauczycieli. Ma on na celu motywowanie do podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Co roku też przyznawana jest kwota na dodatki leżące po stronie samorządu: motywacyjny, funkcyjny, specjalny i za wychowawstwo.

Organ prowadzący szkoły i placówki oświatowe wychodząc naprzeciw potrzebom opracowuje na każdy rok budżetowy plan dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli, biorąc pod uwagę wnioski dyrektorów szkół i placówek zgłoszone do dnia 30 listopada danego roku. Maksymalna kwota na dofinansowanie do kształcenia wynosiła od 1.500 zł do 2.600 zł. W 2014 r. priorytetami były logopedia oraz: doradca zawodowy, terapia pedagogiczna i wczesne wspomaganie rozwoju dziecka. W roku 2014 dokonano odpisu 1% od planowanych wynagrodzeń w wysokości 1.067.961 zł na doksztalcenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli z czego wydatkowano od stycznia do grudnia kwotę 932.735 zł. W 2013 r. wysokość odpisu wyniosła 1.052.023 zł, wydatkowano natomiast 781.083 zł.

Miejski system wspierania oraz doskonalenia nauczycieli tarnowskich szkół i placówek oświatowych obejmuje Tarnowską Inicjatywę Oświatową e-ducaTIO oraz modernizację systemu doskonalenia zawodowego nauczycieli szkół zawodowych.

Podstawę funkcjonowania e-ducaTIO stanowi Zespół Liderów Przedmiotowych miasta Tarnowa (11 osób). Miejsce jego spotkań (szkoleń, dyżurów i wspólnej pracy) jest 16 miejskich placówek edukacji szkolnej oraz Małopolskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Tarnowie. W 2014 roku miało miejsce łącznie 56 formy szkoleniowych z udziałem 861 uczestników. W ramach Tarnowskiej Inicjatywy Oświatowej w 2014 r. odbyły się, m.in.:

- Akademia Edukacji Medialnej ICT: warsztaty doskonalące kompetencje posługiwania się przez nauczycieli narzędziami TIK oraz wykorzystania darmowych narzędzi i aplikacji dostępnych w Internecie,

- seminaria i warsztaty dla nauczycieli języków obcych dotyczące programów nauczania, roli ewaluacji w podnoszeniu jakości pracy nauczyciela języków obcych oraz nowatorskich metod nauczania języków,

- warsztaty dla nauczycieli edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej poświęcone różnym aspektom prawidłowego i zaburzonego rozwoju dziecka: aktywność ruchowa, profilaktyka logopedyczna, twórcze myślenie, rozwijanie zainteresowań czytelniczych, aktywizujące metody wspierające rozwój, zaburzenia rozwojowe, bajkoterapia, arteterapia i in. w ramach

wsparcia przedmiotowego dla nauczycieli przedmiotów humanistycznych: warsztaty, seminaria, wykłady i konferencje dotyczące min. nowych egzaminów maturalnych, odbioru różnego rodzaju tekstów kultury, kultury języka ojczystego. W ramach Akademii Historii Najnowszej zorganizowano cykl spotkań i konferencji dla nauczycieli i uczniów, poświęconych min. żołnierzom wyklętym, losom więźniów obozów nazistowskich. Dla nauczycieli przedmiotów ścisłych: warsztaty poświęcone nauczaniu uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (dyskalkulia). Dużym zainteresowaniem cieszyły się warsztaty z zakresu edukacji technicznej i plastycznej oraz XIV Piknik Geograficzny;

- w ramach wsparcia pedagogicznego i psychologicznego: warsztaty kształtujące umiejętności psychospołeczne nauczyciela (skuteczna komunikacja i perswazja, sposoby radzenia sobie ze stresem, asertywność, budowanie dobrych relacji z rodzicami i uczniami). Ponadto nauczyciele konsultanci, przy współpracy z Liderami TIO oraz ekspertami zewnętrznymi zrealizowali w ramach Akademii Zarządzania: pięć warsztatów, konferencji i seminariów oraz sześć konsultacji dla 144 dyrektorów szkół i przedszkoli oraz Pilotażowy Program Kompleksowego Wspierania Szkół i Placówek Oświatowych Miasta Tarnowa (cztery placówki).

„Modernizacja Systemu Doskonalenia Kadr Szkół Zawodowych w Małopolsce” to projekt systemowy, kontynuowany przez Małopolskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli wśród nauczycieli i dyrektorów szkół zawodowych. W roku 2014 zakończono prace w ramach projektu, który objął swym zasięgiem praktycznie wszystkie szkoły zawodowe w Małopolsce w tym wszystkie w Tarnowie. Jego celem było przygotowanie kadry zarządzającej szkołami do wdrażania projektu oraz zarządzania szkołą z myślą o reformie szkolnictwa zawodowego - szkolenia w zakresie opracowywania, modyfikacji i ewaluacji Programu Rozwoju Szkoły. Efektem było nabycie tych umiejętności przez 200 nauczycieli. Dodatkowo zorganizowano doskonalenia dotyczące opracowywania programów nauczania. Zaplanowano cykl seminariów obejmujących zajęcia na wyższej uczelni, praktyki i warsztaty metodyczne. Dzięki projektowi dostosowano kwalifikacje 1.700 nauczycieli przedmiotów zawodowych do zmian w zakresie metod nauczania i aktualnych technik. Z uwagi na wymóg reformy podczas projektu dodatkowo 160 nauczycieli nabyło umiejętność opracowywania programów nauczania. Przygotowano 40 szkół do realizacji kształcenia modułowego. Powyższe wskaźniki zawierają praktycznie wszystkich nauczycieli tarnowskich szkół.

14.5 Edukacja, wychowanie i profilaktyka zagrożeń, opieka i bezpieczeństwo, programy edukacyjno-wychowawcze

Od 2003 r. Urząd Miasta Tarnowa kontynuuje systemowe działania z zakresu wychowania i profilaktyki zagrożeń dzieci i młodzieży na terenie Tarnowa. Nadzoruje je Zespół Koordynacyjny obejmujący Specjalistyczną Poradnię Profilaktyczno-Terapeutyczną, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną i Wydział Edukacji w Urzędzie Miasta Tarnowa. Ich efektem jest większa integracja środowiska lokalnego w aktywności na rzecz wychowania młodego pokolenia.

Celem stawianych sobie co roku priorytetów jest wsparcie szkoły i rodziny w działaniach profilaktyczno-wychowawczych, pomoc psychologiczno-pedagogiczna dzieciom i młodzieży, wzmacnianie bezpieczeństwa dzieci w szkołach i placówkach oświatowych, wspieranie zdrowia psychicznego oraz doskonalenie form doradztwa zawodowego. W działaniach wychowawczych kładzie się nacisk na wychowanie do wartości i patriotyczne. Wykorzystywanych jest w tych działaniach wielu kanałów komunikacji, m.in.: miejska strona internetowa, strony internetowych szkół i placówek oświatowych, wieloaspektowego współdziałania ze środowiskiem. Opracowuje się co roku raporty diagnozujące wybrane

problemy młodzieży, omawia je podczas miejskich konferencji wychowawczych, a także przedstawia władzom miejskim i udostępnia do wiadomości wszystkim zainteresowanym:

- 2013 r. - Raport Poczucie bezpieczeństwa uczniów w szkole, badanie ankietowe uczniów szkół podstawowych i gimnazjów - Inga Prusak.
- 2014 r. Raport Kondycja psychiczna nastolatków (2014), badanie ankietowe uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych – Agnieszka Latos.

Priorytetowe działania wychowawcze obejmowały:

1) zorganizowanie w 2013/2014 roku szkolnym: 18 konferencji, 12 warsztatów, jednej sesji i dwóch sympozjów dotyczących wychowania i profilaktyki zagrożeń (2012/2013: 13 konferencji, sześciu warsztatów, czterech sesji). Szczegółowy wykaz form doskonalenia w Tarnowie w tym zakresie znajduje się na stronie internetowej EduNet w zakładce Wychowanie w Tarnowie. Do najważniejszych należały trzy konferencje organizowane przez Specjalistyczną Poradnię Profilaktyczno-Terapeutyczną i Wydział Edukacji UMT:

- XXIII Miejska Konferencja „Pozytywna profilaktyka – odkrywanie i wzmacnianie zasobów dzieci i młodzieży” – listopad 2013

- XXIV Miejska Konferencja „Czy w zawód nauczyciela i wychowawcy wpisane jest wypalenie zawodowe?” – marzec 2014

- XXV Miejska Konferencja „Zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży - profilaktyka, interwencja, wsparcie środowiskowe” – grudzień 2014.

W nurt ten włączyły się inne środowiska: Konferencja „Jak rozpoznać depresję wśród uczniów i jak jej zapobiegać?” (KO Delegatura w Tarnowie), Konferencja „Hodować czy wychowywać? Masz wszystko tylko rośnij!” (samorząd województwa małopolskiego), Konferencja naukowa „Agresja we współczesnym świecie” (MWSE), czy sześciotygodniowy cykl warsztatów o autyzmie dla rodziców „Zrozumieć dziecko” (Stowarzyszenie Ich Lepsze Jutro). Własną inicjatywą Młodzieżowej Rady Miejskiej była konferencja „Depresja wśród młodzieży”.

2) Przez cały rok Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna i Specjalistyczna Poradnia Profilaktyczno-Terapeutyczna organizowały systematyczne grupy wsparcia oraz spotkania warsztatowe dla pedagogów szkolnych, dyrektorów przedszkoli, logopedów, w obszarze praktycznej realizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży oraz logopedii, a także doradców zawodowych, głównie na poziomie gimnazjów. W 2014 r. dodatkowo - w odpowiedzi na zgłoszone zapotrzebowanie - dla nauczycieli specjalistów oraz nauczycieli wspierających w oddziałach integracyjnych. Ponadto w roku szkolnym 2013/14 PPP zorganizowała cztery edycje programu „Szkoly dla Rodziców i Wychowawców” dla 66 osób, a SPPT – dwie edycje dla 24 uczestników i jedną edycję programu „Golden Five” dla 13 osób.

3) W dniach 14 – 20.09.2014 odbył się w Tarnowie IV Tydzień Wychowania „Prawda fundamentem wychowania”. W programie Tygodnia znalazły się m.in. Dni Otwarte poradni, cykliczne spotkanie z instytucjami i organizacjami pozarządowymi, doskonalenie współpracy z kuratorami sądowymi i asystentami rodzin w MOPS.

4) W roku szkolnym 2013/14 zamiast odbyła się II Miejska Konferencja dla Rodziców i Rad Rodziców „Dzieci odporne na złe wpływy – od przedszkola do matury”, przekrojowo

przybliżająca działania i programy profilaktyczne realizowane w mieście. 9.12.2014 zorganizowano kolejną edycję warsztatów dla rodziców uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych „Kondycja psychiczna tarnowskiej młodzieży”.

5) Wolontariat młodzieżowy - udział w małopolskim projekcie „Mieć wyobraźnię miłosierdzia”, tworzenie Szkolnych Kół „Caritas”, akcje charytatywne np.: wsparcie budowy Hospicjum Via Spei, oddawanie krwi, finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy; zbiórki na rzecz chorych starszych, niepełnosprawnych, pomoc bezdomnym zwierzętom itp. Wyróżniają się dwa Centra Wolontariatu - przy Pałacu Młodzieży i w Zespole Szkół Ekonomiczno-Ogrodniczych. 15.12.2014 r. w Pałacu Młodzieży odbyła się III Tarnowska Gala Wolontariatu podsumowująca i wyróżniająca zaangażowanie młodych ludzi i ich opiekunów w różnorodne formy aktywności w zakresie pomocy drugiemu człowiekowi w potrzebie oraz opieki nad zwierzętami.

6) Program rozwoju przedsiębiorczości młodzieży i kształtowania postaw przedsiębiorczych (Tarnowski Junior Biznesu). Samorządy uczniowskie w szkołach tradycyjnie podejmują różne formy aktywności, np. samorządność uczniów w działaniu Młodzieżowej Rady Miejskiej IV kadencji, nad którą opiekę pedagogiczną sprawuje Pałac Młodzieży w Tarnowie.

7) Wskazywanie bogatych i rozmaitych aspektów edukacji regionalnej, wychowania do kultury i wychowania patriotycznego poprzez współpracę ze środowiskami kombatanckimi, okolicznościowe wydawnictwa i in. Najważniejsze to:

- obchody Roku Ojca Świętego Jana Pawła II i Roku Czynu Niepodległościowego,

- 151 rocznica Powstania Styczniowego,

- 70 rocznica Akcji „Burza” i wybuchu Powstania Warszawskiego,

- 100 rocznica wymarszu I Kompanii Kadrowej z Oleandrów,

- 100 rocznica wybuchu I wojny światowej,

- 75 rocznica Powstania Polskiego Państwa Podziemnego,

- 96 rocznica odzyskania niepodległości przez Polskę,

- udział w ogólnopolskim programie „Katyń - ocalić od zapomnienia”,

- projekt „Jak mądrze kochać Ojczyznę”.

8) Wspomaganie uczniów zdolnych i działania wykraczające poza obowiązkowe zadania edukacyjne (m.in. zajęcia pozalekcyjne, konkursy, klasy językowe, indywidualny tok nauki). Najważniejsze realizowane w tym zakresie przedsięwzięcia to:

- Indywidualny tok i program nauczania, który w roku szkolnym 2013/14 realizowało 35 uczniów,

- przygotowanie uczniów do matury międzynarodowej,

- Liga Debatancka młodzieży szkół ponadgimnazjalnych – wzmacnianie świadomości obywatelskiej, nauka kultury dyskusowania i rywalizacja wg zasad sportowych turniejów,

- Projekt POKL Małopolska Chmura Edukacyjna - stworzenie możliwości bezpośredniej współpracy uczelni z najzdolniejszymi uczniami szkół w Tarnowie.

9) Działania na rzecz bezpiecznej szkoły/przedszkola. Troska o bezpieczne otoczenie i bezpieczne zachowanie ucznia dotyczy: poprawy poziomu bezpieczeństwa w szkołach i placówkach, wspierania rozwijania kompetencji kulturowych dzieci i młodzieży, promocji zdrowia i zdrowego stylu życia, zapobiegania nadwadze i otyłości, a także zaangażowania młodzieży w działania profilaktyki rówieśniczej. Program położył nacisk na wzmocnienie funkcji wychowawczej szkoły i budowanie pozytywnego klimatu społecznego wraz ze zmianą relacji pomiędzy uczniami i nauczycielami. W ramach programu odbyły się:

- opracowywania dwóch kalendarzy dotyczących wydarzeń w mieście i form doskonalenia zawodowego z zakresu wychowania i profilaktyki zagrożeń,

- konferencja „W trosce o bezpieczeństwo uczniów” - gość: sędzia Anna Maria Wesołowska,

- konferencja „Bezpieczeństwo dziecka na drodze”,

- XVII Konferencja Naukowa „Tytoń albo zdrowie” dotycząca głównych kierunków strategii ograniczania skutków zdrowotnych następstw palenia tytoniu w Polsce oraz prowadzenia edukacji zdrowotnej dzieci i młodzieży szkolne.

Certyfikat Szkoły Promującej Zdrowie otrzymało Przedszkole Publiczne nr 14. W 2014 r. w szkołach realizowano szereg programów z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii, przemocy i agresji dla uczniów, nauczycieli oraz rodziców. W programach uczestniczyło 5.114 uczniów, 252 nauczycieli i pedagogów oraz 127 rodziców. Łączna kwota przeznaczona na ten cel wyniosła 109.185 zł.

Szkoły i przedszkola realizują ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Od 2011 r. funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w którym znajduje się pięciu przedstawicieli edukacji. Na ogółem 334 założonych w 2014 r. „Niebieskich Kart” sześć było wypełnionych przez placówki edukacyjne. W ramach Programu Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Tarnowa pedagodzy szkolni w Tygodniu „Białej Wstążki” uczestniczyli w konferencji „Dziecko wobec przemocy” z udziałem psychologa Ryszarda Izebskiego (29.11.2014).

Wydział Prewencji Zespół ds. Nietletnich Komendy Miejskiej Policji prowadził spotkania dla dzieci, młodzieży, grona pedagogicznego i rodziców na temat odpowiedzialności nietletnich, uzależnień wśród nietletnich, procedur postępowania przez nauczycieli w sytuacji zagrożenia na terenie szkoły. Spotkania te realizowane były w ramach programów prewencyjnych w tym własnego programu „Unikaj zagrożeń”. Ponadto dzielnicowi i patrole policyjne współpracują na co dzień ze szkołami, penetrują ich otoczenia i newralgiczne punkty w mieście itp. Policja realizuje Krajowy Program Zapobiegania Niedostosowaniu Społecznemu i Przystępczości wśród Dzieci i Młodzieży. Programy profilaktyczne wśród małych dzieci prowadziła Straż Miejska. Służby miejskie organizują działania i czuwają nad bezpieczeństwem cały rok, w tym podczas akcji „Lato w Mieście – bezpieczne wakacje” i „Ferie zimowe”, V LO realizowało Ogólnopolski Projekt „Szkoła z Prawami Dziecka”. Dopełnieniem tych działań

było wręczenie Gwiazd Szeryfa Praw Dziecka - prestiżowego odznaczenia, ustanowionego przez UNICEF, przyznawanego po raz pierwszy, tym dorosłym, którzy podejmują szczególne inicjatywy na rzecz dzieci i są najbardziej zaangażowani w propagowanie i ochronę ich praw.

15. KULTURA

Tarnów to miasto wielu wydarzeń kulturalnych, festiwali, imprez plenerowych, kameralnych, interdyscyplinarnych. W 2014 r. nakłady na kulturę w budżecie miasta wyniosły 9.501.853,60 zł.

15.1 Wydarzenia artystyczne:

Najważniejsze wydarzenia artystyczne w Tarnowie w roku 2014 to:

- Festiwal Paschalny „Musica Poetica”,
- 28. Tarnowska Nagroda Filmowa (TNF),
- Dni Pamięci Żydów Galicyjskich „Galicjaner Sztetl”,
- Zderzenia 2014 – święto miasta,
- Grupa Azoty Grand Festiwal 2014,
- XVIII Ogólnopolski Festiwal Komедii „TALIA”,
- Międzynarodowy Festiwal Teatrów Tańca „Scena Otwarta” ,
- Festiwal 7th Grupa Azoty Jazz Contest Tarnów 2014,
- 11. Festiwal Sztuki ArtFest 2014 im. Bogusława Wojtowicza.

Festiwal Paschalny „Musica Poetica”

Festiwal Paschalny „Musica Poetica” to cykl koncertów sakralnych odbywających się w kościołach. W 2014 r. impreza odbyła się w dniach od 9 do 12 marca, a artyści zagrali w Bazylice Katedralnej w Tarnowie. Honorowym patronatem festiwal objęli: Andrzej Jeż - Biskup Ordynariusz Diecezji Tarnowskiej, Marek Sowa - Marszałek Województwa Małopolskiego oraz Henryk Słomka-Narożański - Prezydent Miasta Tarnowa.

Tarnowska Nagroda Filmowa

Festiwal organizowany przez Tarnowskie Centrum Kultury (TCK) jest wydarzeniem popularyzującym, promującym, upowszechniającym dorobek polskiej kinematografii i najstarszą po Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni imprezą związaną z polskim filmem. Festiwal odbywa się pod patronatem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej, Stowarzyszenia Filmowców Polskich oraz Prezydenta Miasta Tarnowa. Program 28 edycji, odbywającej się w dniach od 26 kwietnia do 4 maja, składał się ze stałych propozycji regulaminowych - filmowych pokazów konkursowych oraz konkursu „Kino Młodego Widza”, projekcji specjalnych oraz szeregu imprez towarzyszących (spotkania z twórcami, warsztaty filmowe dla młodzieży, debata krytyków filmowych, wystawy, koncerty, recitale).

Ogółem w całym programie TNF uczestniczyło prawie 10.000 widzów, a łączny koszt organizacji Festiwalu zamknął się kwotą ponad 410.000 zł, w tym środki własne TCK to 112.000 zł.

Dni Pamięci Żydów Galicyjskich „Galicjaner Sztetl”

W rocznicę zagłady tarnowskich Żydów, Muzeum Okręgowe w Tarnowie wspólnie z Komitetem Opieki nad Zabytkami Kultury Żydowskiej w Tarnowie organizuje Dni Pamięci Żydów Galicyjskich „Galicjaner Sztetl”. Ideą Dni jest organizacja uroczystości i koncertów, które przypominają mają żydowską społeczność Galicji i ją upamiętniać. W 2014 roku przedsięwzięcie organizowane było w dniach od 10 do 26 czerwca.

Zderzenia 2014

W dniach 4 – 6 lipca zorganizowano cykl imprez w ramach święta miasta. Program Zderzeń jest efektem współpracy instytucji kultury, organizacji pozarządowych i twórców. W 2014 roku odbyły się koncerty plenerowe na Rynku, spektakl plenerowy tarnowskiego teatru „Skapiec”, zorganizowano Jarmark Galicyjski na ulicy Wałowej, Festiwal Mleczny oraz Dobrego Piwa Al. Capone, VI Ogólnopolskie Zawody Modeli Szybowców RC Dużej Skali, grę terenową w Parku Strzeleckim oraz wystawy.

Podczas Zderzeń przyznano Nagrody Miasta Tarnowa: w dziedzinie upowszechniania kultury (Iwona Kapa), Nagrodę Honorową (Jan Gomoła), Nagrodę „Nadzieja Roku” (Gabriela Baran) oraz tytuł „Mecenas Kultury Tarnowa” (MPEC S.A. w Tarnowie).

Azoty Tarnów Grand Festiwal

13 września po raz czwarty na tarnowskim Rynku zorganizowała swój festiwal Grupa Azoty S.A. Firma zaprosiła do Tarnowa gwiazdy polskiej sceny muzycznej: Gang Marcela, Margaret, Mesajah, Urszula oraz T.Love.

Ogólnopolski Festiwal Komедii TALIA

Ogólnopolski Festiwal Komедii Talia to najważniejsze wydarzenie teatralne roku 2014 w Tarnowie. Podczas Festiwalu, organizowanego przez tarnowski teatr w dniach od 19 do 28 września, zaprezentowano dziewięć spektakli konkursowych i dwa w ramach imprez towarzyszących. W programie znalazły się także spotkania z aktorami i twórcami przedstawień oraz wystawy. O podziale nagród decydowało profesjonalne jury. Swoje nagrody przyznała również festiwalowa publiczność.

Międzynarodowy Festiwal Teatrów Tańca „Scena Otwarta”

Centrum Sztuki Mościce po raz czwarty było organizatorem Międzynarodowego Festiwalu Teatrów Tańca „Scena Otwarta”. Organizatorzy konsekwentnie zapraszają różnorodne propozycje spektakli w wykonaniu polskich i zagranicznych zespołów. W 2014 r. impreza odbyła się w Tarnowie w dniach od 10 do 19 października. Na program artystyczny złożyły się m.in. spektakle teatrów z Polski, Izraela, Słowacji oraz Hiszpanii. Program imprez towarzyszących obejmował wernisaże, projekcje filmowe i spotkania z artystami.

Grupa Azoty Jazz Contest Tarnów

Festiwal od pierwszej edycji prezentuje różnorodne klimaty i style jazzowe w wykonaniu najwybitniejszych światowych i polskich artystów. Gwiazdą imprezy odbywającej się w dniach od 7 do 15 listopada był uznawany za najwybitniejszego gitarzystę muzyki jazz, bluesa i nurtu fusion – Jonh Scofield, który w finałowym koncercie wystąpił z renomowaną grupą Medeski/Martin&Wood. Zagrali także: trio Weston/Majchrzak/Gembalski, Krzesimir Dębski, Marek Napiórkowski, Henryk Miśkiewicz, Adam Pierończyk, Joachim Mencil, Krzysztof Herdzin, Jorgos Skolias oraz Anna Jurkiewicz. Koncertom towarzyszyły warsztaty muzyczne oraz konkurs dla debiutujących muzyków.

Festiwal ArtFest

Festiwal Sztuki ArtFest to projekt interdyscyplinarny, łączący ze sobą różne dyscypliny artystyczne. Projekt obejmuje wydarzenia plastyczne, muzyczne i teatralne. Celem imprezy jest wielowątkowe propagowanie sztuki niebędącej z założenia działaniem rozrywkowym. Organizatorem Festiwalu ArtFest jest Biuro Wystaw Artystycznych w Tarnowie (BWA), a współorganizatorem Centrum Sztuki Mościce. W 2014 r. imprezy festiwalowe odbywały się w dniach od 18 listopada do 7 grudnia. Na program 11. edycji Festiwalu złożyły się: dwie

wystawy, sześć koncertów (Roby Lakatos „Cygański Paganini”, Anna Maria Jopek, Mitch&Mitch, KAMP, Mister D., Budka Suflera), spektakl teatralny „Przebudzenie” z Danutą Stenką w roli głównej, spektakl teatru tańca, performans wizualno-muzyczny, spotkania z artystami oraz warsztaty dla dzieci „Mały ArtFest”.

15.2 Pozostałe imprezy i wydarzenia

Doba dla Kultury

Przedsięwzięcie, które odbyło się w 2014 r. po raz trzeci, w ramach obchodów Światowego Dnia Rozwoju Kultury. Tarnowskie instytucje kultury czynne były w dniach 31 maja – 1 czerwca. W ciągu doby można było m.in. wysłuchać koncertu zespołu Misia FF w Parku Strzeleckim przy BWA, zwiedzić kabiny projekcyjne kina „Marzenie”, zobaczyć scenę „z drugiej strony” w tarnowskim teatrze oraz pracownie i prezentacje prac uczniów Zespołu Szkół Plastycznych, spotkać się z postaciami z bajek na pikniku dla najmłodszych w Parku Strzeleckim, uczestniczyć w próbach przed koncertami i zwiedzić Centrum Sztuki Mościce, oglądać przedstawienia w Miejskiej Bibliotece Publicznej, zobaczyć wystawy w Biurze Wystaw Artystycznych, siedzibie ZPAP Okręg Tarnów, Galerii Aniołowo i Galerii Hortar, a także wziąć udział z Majówce w Muzeum Etnograficznym. Do akcji włączyli się także: Radio Kraków oraz telewizja IMAV.

Jazz-owy Rynek. Letni Festiwal Jazzu Tradycyjnego

W lipcowe piątki na tarnowskim Rynku rozbrzmiewają dźwięki jazzu tradycyjnego. Organizatorem festiwalu jest Tarnowskie Towarzystwo Jazzu Tradycyjnego „Leliwa” we współpracy z TCK. W 2014 r. impreza odbyła się po raz siódmy.

To cykl koncertów plenerowych z udziałem gości z Polski oraz różnych zakątków świata, m.in. Storyville Jazz Band (Węgry), Stanley Breckenridge (USA), Riverboat Ramblers (Ukraina). Każdy z koncertów na Rynku zwieńczony jest wspólną paradą nowoorleańską. Poprzedzając piątkowe koncerty pod gołym niebem, w przeddzień każdego z nich, w ramach „czwartków jazzowych” w klubie Bombay Music odbywają się wieczory jazzowe w towarzystwie festiwalowych gwiazd.

Letni Festiwal „Był sobie blues”

Organizowany przez TCK sierpniowy cykl koncertów plenerowych pod wspólnym hasłem „Był sobie blues”. W 2014 r. impreza odbyła się po raz dziewiąty, a w jej programie obok koncertów plenerowych znalazły się koncerty klubowe w piwnicach TCK. Na scenie prezentują się zarówno znani i popularni wykonawcy, jak i młode formacje blues-rockowe.

Współautorem oraz animatorem koncertów jest Wojciech Klich, gitarzysta, wokalista, kompozytor, który prowadzi też bluesowe koncerty.

Zaduszki Dżemowe

31 października 2014 r. odbyła się 21. edycja koncertu „Zaduszki Dżemowe” Wojtka Klicha w piwnicach Tarnowskiego Centrum Kultury. Pomysł na Zaduszki Dżemowe narodził w kilka miesięcy po śmierci Ryszarda Riedla – lidera grupy Dżem, był to rok 1994. W hołdzie Riedlowi w TCK zorganizowano pierwszy koncert. Od tamtej pory impreza stała się corocznym kultowym wydarzeniem muzycznym Tarnowa. W atmosferze dnia Wszystkich Świętych, w blasku świec, muzyka zmarłych artystów robi wyjątkowe wrażenie.

Rockowe O!plateczki Wojtka Klicha

Tarnowskie Centrum Kultury oraz Wojciech Klich nieprzerwanie od 1995 r. zapraszają na wyjątkowy koncert kolęd, który odbywa się tradycyjnie w wigilijną noc o godzinie 1.30. W piwnicach TCK rozbrzmiewają kolędy i pastorałki w blues-rockowych aranżacjach.

15.3 Miejskie instytucje kultury i ich działalność

Tarnowskie Centrum Kultury

Tarnowskie Centrum Kultury działa od 1992 r. w wyniku przekształcenia Tarnowskiego Ośrodka Kultury. Siedziba TCK mieści się w zabytkowej kamienicy przy Rynku 5. W strukturze Centrum znajduje się również kino „Marzenie”. Łączne zatrudnienie wynosi 32 osoby na 28 etatach. W roku 2014 Tarnowskie Centrum Kultury w ramach edukacji kulturalnej prowadziło:

1. Stałe zajęcia edukacyjne:

- Szkoła Muzyków Rockowych,

S.M.Rock działa nieprzerwanie od 1993 r., zajmuje się profesjonalnym muzycznym kształceniem dzieci, młodzieży i dorosłych w klasie gitary, gitary basowej, perkusji, fortepianu oraz śpiewu.

Wszystkie zajęcia odbywają się w trybie indywidualnym, a uczniowie poza nauką mają możliwość spróbowania swoich sił w zespołach tworzonych w ramach szkoły oraz grania koncertów. Do tradycji przeszły już koncerty S.M.Rock, w których obok występu nauczycieli, swoje umiejętności prezentują również uczniowie. Rocznie przeprowadza się tu ponad 2.500 zajęć indywidualnych dla 60 uczniów.

- Autorska Pracownia Plastyczna Witolda i Elżbiety Pazerów,

pracownia w roku 2014 prowadziła stałe zajęcia w formie grupowych spotkań przeznaczonych dla dzieci, młodzieży i dorosłych z możliwością uczestniczenia nawet w 14 godzinach zajęć tygodniowo. Ogółem przeprowadzono 210 zajęć grupowych ze średnim udziałem 47 osób tygodniowo.

- Sing & Record – warsztaty wokalne,

inicjatywa wokalisty Sławka Ramiana i pianisty Grzegorza Gawlika. Autorskie grupowe warsztaty dla wokalistów amatorów i pół-profesjonalistów. Zajęcia praktyczne przygotowujące do występów na estradzie. Ogółem w 2014 r. odbyło się 9 spotkań z łącznym udziałem 96 osób.

2. Cykliczne, okazjonalne zajęcia edukacyjne:

- Zimowa Autorska Pracownia Plastyczna,

specjalny cykl zajęć Autorskiej Pracowni Plastycznej organizowany podczas ferii zimowych. Zajęcia stanowiły otwartą propozycję dla wszystkich zainteresowanych. Ogółem odbyło się sześć spotkań z udziałem 39 osób.

- Letnia Autorska Pracownia Plastyczna,

otwarte zajęcia plastyczne w okresie wakacji odbywały się na przemian w plenerze oraz w pracowni plastycznej i miały charakter warsztatów skierowanych do wszystkich zainteresowanych. Ogółem zorganizowano dziewięć spotkań z udziałem 28 osób.

- PracOFFnia – Animacja Czasu Wolnego,

cykl zajęć zapoczątkowanych we wrześniu 2009 r., obejmujący jednodniowe lub kilkudniowe spotkania w formie warsztatów, poruszających zróżnicowaną tematykę. Warsztaty skierowane są do różnych grup wiekowych, dają możliwość poszerzenia zainteresowań, kreatywnego zagospodarowania wolnego czasu, wykorzystanie talentu, jest też formą kreatywnego spędzenia wolnego czasu. W 2014 r. odbyło się pięć spotkań: „Ebru”,

„Ikebana”, „Shibiori”, „Meble z tektury” i „Metaliczny połysk”, trwających łącznie 30 godzin z udziałem 75 osób.

Ogółem przeprowadzono 2.757 zajęć edukacyjnych (grupowych i indywidualnych, w tym zajęcia stałe i okazjonalne) z udziałem 349 osób będących stałymi uczestnikami zajęć.

3. Imprezy filmowe:

- 28. Tarnowska Nagroda Filmowa (26 kwietnia – 4 maja),

- CineMARZENIE - cykl projekcji kina niekomercyjnego, filmów ambitnych i wyróżnionych na najlepszych festiwalach. Projekcjom towarzyszą spotkania, prelekcje i dyskusje. Odbywają się co tydzień w niedzielne popołudnia. Ogółem w ramach cyklu odbyło się 26 projekcji z udziałem 1.520 widzów.

- Eko-Świat - XV Przegląd Filmów ekologicznych (1-4 października) - coroczny przegląd filmów o tematyce ekologicznej finansowany z Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Tarnowie oraz WFOŚiGW. Skierowany był do dzieci i młodzieży szkolnej. W ramach przeglądu w ciągu czterech dni w 11 projekcjach wzięło udział 2.300 widzów.

Ogółem w przedsięwzięciach zorganizowanych w 2014 r. przez TCK wzięło udział 124.947 osób. Kino „Marzenie” odnotowało wzrost sprzedaży o 20.000 biletów. Łącznie sprzedaż wyniosła prawie 100.000 biletów, z czego na polskie filmy trafiło do „Marzenia” 41.000 widzów. Łącznie kino wyemitowało 1.420 seansów, w tym 383 projekcje filmów polskich.

W 2014 r. Tarnowskie Centrum Kultury pozyskało środki zewnętrzne w wysokości 350.000 zł (w tym 50% z instytucji państwowych) na 28. Tarnowską Nagrodę Filmową.

Przychody z usług kulturalnych wyniosły 1.593.716 zł, w tym sprzedaż biletów do kina „Marzenie” 1.400.000 zł.

Przychody z pozostałej działalności gospodarczej (plakatowanie, wynajmy sal, sponsoring, usługi reklamowe) wyniosły 400.000 zł.

Teatr im. Ludwika Solskiego w Tarnowie

W 2014 r. Teatr im. Ludwika Solskiego w Tarnowie przygotował dziesięć spektakli premierowych, pięć na dużej scenie, trzy na małej scenie, jedną na scenie underground oraz jedną we foyer. W grupie dziesięciu spektakli znalazły się trzy prapremiery:

- Franz Kafka „Proces 2.0”, reż. Jarosław Tumidajski (premiera 11 stycznia),

- Agnieszka Osiecka, „Apetyt na czereśnie”, reż. Ireneusz Pastuszek (premiera 26 stycznia),

- Kabaret NaTenCzas „Recepta na odchudzanie”, reż. Jerzy Pal (premiera 31 stycznia),

- Hanoch Levin „Jakobi i Leidental”, reż. Małgorzata Warsicka (premiera 22 marca),

- Moliere „Skapiec”, reż. Marian Pecko (premiera 6 kwietnia),

- Lewis Carroll „Alicja w Krainie Czarów”, reż. Julia Mark (premiera 30 maja),

- Kabaret NaTenCzas „Recepta na ból głowy”, reż. Jerzy Pal (premiera 13 września),

- Marcin Cecko „Reperodukcja”, reż. Jakub Porcari (prapremiera 19 września),

- wg baśni Władysława Stanisława Reymonta „Bunt” „Mój pierwszy teatr”, opieka artystyczna Jakub Porcari (prapremiera 6 grudnia),

- Zuzanna Bojda „Lato 1910”, na podstawie pamiętników Ireny Solskiej i Ludwika Solskiego, reż. Maciej Górczyński (prapremiera 31 grudnia).

W kwietniu stanowisko dyrektora artystycznego objął Jakub Porcari, którego pierwszą premierą na stanowisku dyrektora była „Reprodukcja”. Tekst napisany przez nowego kierownika literackiego Marcina Cecko dla tarnowskiego teatru o Tarnowie i teatrze. Ponadto działalność teatralną wzbogaciły liczne koncerty, spotkania, konkursy, warsztaty teatralne oraz wystawy. Spektakle tarnowskiej sceny były prezentowane na festiwalach („Kolega Mela Gibsona”: 8. Spotkania Jednego Aktora na Helu, Festiwal SOLO w Olsztynie i nagroda indywidualna dla Jerzego Pała; „Księga lasu”: Festiwal Spektakli dla Dzieci w Krakowie; „Jakobi i Leidental” oraz „Tlen”: Noc Teatrów w Krakowie; „Jakobi i Leidental”: Forum Młodej Reżyserii w Krakowie i nagroda za reżyserię dla Małgorzaty Warsickiej). Obok nagród i wyróżnień dla Jerzego Pała i Małgorzaty Warsickiej, Zofia Zoń za reżyserię spektaklu „Tlen” otrzymała nagrodę kulturalną tygodnika TEMI im. Bogdana Wojtowicza za debiut w 2013 roku.

Oprócz prezentacji spektakli poza siedzibą, teatr gościł spektakle impresaryjne, jednym z ważniejszych wydarzeń był spektakl „Polska Ukraina transit” z Teatru im. Saksaganskowo z Białej Cerkwi na Ukrainie. Teatr wielokrotnie prezentował swoje spektakle i projekty w przestrzeni miejskiej Tarnowa, m.in.: prezentacja „Skapca” na tarnowskim rynku, czy wspólne patriotyczne śpiewanie 11 listopada.

Do najważniejszych wydarzeń należała VI edycja Festiwalu Spektakli dla Dzieci „Mała Talia”. Także dzięki dofinansowaniu ze środków unijnych (MRPO) odbyła się II edycja projektu „Tarnów stolicą komedii”. Zakończony w 2014 roku projekt obejmował: prezentacje spektakli teatrów nieinstytucjonalnych (Przedmieście) oraz grup studenckich (Kampus), plenerowe prezentacje spektakli w regionie tarnowskim (Talia Plener) oraz najważniejsze wydarzenie XVIII edycja Ogólnopolskiego Festiwalu Komedii Talia.

W 2014 roku wystawiono ogółem 391 spektakli (16 poza siedzibą), które obejrzało łącznie 68.947 widzów (62.967 widzów w siedzibie). Wpływy ze sprzedanych biletów w siedzibie wyniosły łącznie 983.342,80 zł, a ze sprzedaży spektakli w terenie – 41.200 zł.

W 2014 r. teatr pozyskał na przedsięwzięcia artystyczne i inwestycje z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz MRPO łącznie kwotę 544.747,60 zł.

Biuro Wystaw Artystycznych w Tarnowie

BWA zajmuje się prezentacją sztuki współczesnej; klasyki polskiej sztuki współczesnej, najciekawszych zjawisk sztuki polskiej ostatnich lat oraz tarnowskiego środowiska artystów. Biuro Wystaw Artystycznych w Tarnowie zatrudnia 10 osób.

Siedzibą BWA jest, oddany po remoncie w roku 2013 „Pałacyk Strzelecki” na terenie parku miejskiego. W salach wystawienniczych i w bezpośrednim otoczeniu budynku realizowane są główne zdarzenia artystyczne (wystawy, koncerty, spotkania autorskie, warsztaty itp.). Ponadto BWA przy współpracy z Małopolską Fundacją Sztuki Współczesnej w roku 2014 kontynuowało realizację zdarzeń artystycznych w salach na Dworcu PKP, mających na celu sukcesywną prezentację dzieł znajdujących się w kolekcji Fundacji. Obok wystaw odbywają się tam również zajęcia i warsztaty dla dzieci, młodzieży i studentów Historii Sztuki UJ.

W roku 2014 w siedzibie głównej BWA zrealizowano blisko 20 wystaw indywidualnych, zbiorowych oraz koncepcyjnych. BWA było producentem kilku przedsięwzięć z udziałem artystów zagranicznych:

- „Błądzić jest rzeczą...”, wystawa dizajnu (początek ogólnopolskiej trasy wystawienniczej),
- „Tajsa” – wystawa dedykowana społecznościom romskim,
- „Byliśmy” – wystawa poświęcona społecznościom żydowskim w przedwojennym Tarnowie.

Każdej wystawie towarzyszą wydarzenia peryferyjne czyli wykłady, spotkania autorskie oraz warsztaty edukacyjne. Od szeregu lat BWA realizuje autorskie projekty, ale otwarta też jest na projekty zewnętrzne (np. projekt „Cały Tarnów czyta dzieciom”, współpraca z fundacją

„I kropka” itp.) W roku 2014 nowością były warsztaty dla seniorów i najmłodszych, które cieszyły się olbrzymim zainteresowaniem.

Tarnowskie BWA czynnie wspiera działania tarnowskiego środowiska plastycznego, po wielu latach reaktywowany został tzw. Salon Wiosenny ZPAP, odbyły się również debiutanckie wystawy młodych tarnowskich twórców.

BWA uczestniczy również czynnie w działaniach plastycznych w przestrzeni publicznej. Do najważniejszych realizacji należy mural „Tajsa” (ul. Narutowicza), ogólnopolski projekt Elżbiety Jabłońskiej „Nieużytki Sztuki” oraz realizacja plenerowej ekspozycji rzeźb Jerzego Kędziory w Parku Strzeleckim.

Jednym z najważniejszych wydarzeń roku 2014 był „Plener BWA” – ogólnopolski zjazd pracowników tworzących dawną sieć BWA z udziałem ekspertów. W ramach tego przedsięwzięcia odbyło się szereg imprez, odczytów i warsztatów, szeroko komentowanych później w mediach ogólnopolskich.

W 2014 r. BWA realizowało projekt współfinansowany ze środków zewnętrznych „Czego oczy nie widzą, tego sercu nie żal. Cykl wystaw sztuki współczesnej z udziałem artystów międzynarodowych odnoszący się do wątków dziedzictwa kultury Małopolski”. Na projekt uzyskano dofinansowanie z MRPO w wysokości 50% kosztów kwalifikowanych. W 2014 zakończono realizację projektu i zamknął się on łączną kwotą wydatków kwalifikowanych na lata 2011 -2014 w wysokości 792.915,15 zł, z czego na 2014 rok przypada kwota 382.036,13 zł. Kwota dofinansowania z MRPO na 2014 wyniosła 191.018,27 zł.

W 2014 roku zrealizowano również projekt dofinansowany z MKiDN „Plener BWA / Tarnów 2014”. Wartość projektu wyniosła 68.123,05 zł z czego dofinansowanie MKiDN w kwocie 50.000 zł

BWA realizuje co roku prezentację kolekcji Małopolskiej Fundacji Muzeum Sztuki Współczesnej na Dworcu PKP w Tarnowie. W 2014 roku wydatki na to zadanie wyniosły 90.450,46 zł z czego pomoc finansowa ze strony Województwa Małopolskiego wyniosła 45.000 zł

Ważniejsze osiągnięcia i sukcesy instytucji to:

- 12. miejsce w siódmym rankingu muzeów i galerii organizujących czasowe wystawy sztuki XX i XXI wieku organizowanym przez tygodnik „Polityka”,
- 3. miejsce w rankingu ogólnopolskiego pisma „OBIEG” najlepszych publicznych galerii sztuki współczesnej w Polsce,
- nominacja do nagrody TVP Kultura Gwarancje Kultury,
- odznaka honorowa Zasłużony dla Kultury Polskiej przyznana dyrektor Ewie Łączyńskiej-Widz przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.
- certyfikat „Miejsce przyjazne Seniorom”,
- certyfikat „Miejsce przyjazne maluchom”,
- pierwsza Nagroda w kategorii „Album” dla albumu „Józef Wilkoń. Szum drzew” w Ogólnopolskim Konkursie „Najpiękniejsza Książka Roku,
- Wyróżnienie honorowe w kategorii „Katalogi, bibliofilskie i inne” dla serii katalogów wystaw z cyklu „Czego oczy nie widzą, tego sercu nie żal” / Ogólnopolski Konkurs Najpiękniejsza Książka Roku.

Miejska Biblioteka Publiczna im. Juliusza Słowackiego w Tarnowie

Miejska Biblioteka Publiczna im. Juliusza Słowackiego w Tarnowie (MBP), jako lokalne centrum informacji, edukacji i kultury, obsługuje czytelników poprzez sieć dziewięciu filii, dwóch punktów bibliotecznych zlokalizowanych w tarnowskich szpitalach oraz siedmiu działów udostępniania zbiorów. MBP wykonuje również zadania biblioteki powiatowej dla powiatu ziemskiego, obejmując zasięgiem działania 16 bibliotek gminnych i ich filie (łącznie 63 placówki).

1. Działalność podstawowa MBP

W 2014 r. prenumerowano 95 tytułów czasopism, zakupiono 4.902 jednostki inwentarzowe książek i audiobooków, z czego 3.441 vol. w ramach dotacji Biblioteki Narodowej na zakup nowości wydawniczych (kwota dofinansowania: 84.115,92 zł).

W wypożyczalniach zarejestrowano 25.254 czytelników, tj. osób, które posiadały aktualną na 2014 r. kartę biblioteczną. W ciągu roku zanotowano 237.680 odwiedzin w bibliotece, w tym 218.134 w wypożyczalniach, czytelnich i Telecentrach, a 19.546 na spotkaniach, lekcjach, wystawach, warsztatach, imprezach literackich itp. Łączna liczba wypożyczonych materiałów bibliotecznych, na zewnątrz i w czytelnich, wyniosła 476.440 egzemplarzy.

Dla osób starszych i niepełnosprawnych ruchowo MBP ma w swojej ofercie akcję „Książka przyjdzie do Ciebie”, tj. dowóz książek do domu.

Oprócz książek i czasopism w wersji tradycyjnej MBP udostępnia również audiobooki, książkę mówioną na kasetach magnetofonowych, książkę elektroniczną dla osób z dysfunkcją wzroku oraz możliwość wypożyczenia urządzenia do odtwarzania książek zakodowanych w formacie „czytak”.

Pod koniec roku 2013 wdrożony został nowy system biblioteczny SOWA, który zastąpił dotychczas użytkowany program MAK. System SOWA obejmuje m.in. pełną automatyzację procesu gromadzenia, opracowania i ubytowania wszystkich rodzajów zbiorów bibliotecznych, pełną obsługę wypożyczeń, łącznie z możliwością zdalnego zamawiania i rezerwacji. W 2014 r. odnotowano 115.000 zdalnych wejść do katalogu OPAC i 52.949 zdalnych logowań na konta czytelników w celu prologaty wypożyczeń, zamawiania i rezerwacje książek.

Biblioteka świadczy też usługi elektroniczne. Zdigitalizowane wydawnictwa historyczne i regionalne dostępne są poprzez Tarnowską Bibliotekę Cyfrową. W 2014 r. odnotowano 310.647 wejść do TBC, z której pobranych zostało 21.064 dokumenty. Dla czytelników posiadających aktywną kartę biblioteczną MBP oferuje bezpłatny dostęp do e-książek w ramach zasobu „Małopolskie Biblioteki Publiczne” w serwisie IBUK LIBRA (w ramach porozumienia bibliotek publicznych w woj. małopolskim z wydawnictwem PWN). Ponadto MBP udostępnia czytelnikom system informacji prawnej „LEGALIS”. Z tych dwóch baz, tj. IBUK LIBRA i LEGALIS łącznie pobrano 72.242 dokumenty.

Biblioteka pełni funkcję ośrodka informacji biblioteczno-bibliograficznej i regionalnej. W formie baz danych prowadzi i udostępnia bazy bibliograficzne: „Bibliografia miasta Tarnowa” oraz „Zawartość czasopism regionalnych”.

2. Działalność popularyzatorska i edukacyjna

MBP prowadzi szeroką działalność popularyzatorską i edukacyjną. W roku 2014 zrealizowane zostały m.in.:

- Salony Poezji (dziewięć spotkań; salony poświęcone poezji: ks. Janusza Pasierba, Andrzeja Bursy, Rafała Wojaczka, Edwarda Stachury i Ryszard Milczewski-Bruno, Sylvii Plath, Kazimierzy Zawistowskiej, K.K. Baczyńskiego, Emily Bronte, Bronisławy Wajs "Papuszy");

- spotkania autorskie i promocje książek, m.in.: spotkania z Wojciechem Jagielskim, Marią Żychowską, Andrzejem Krzysztoforskim, Bogną Wernichowską, Marią Kwater, Andrzejem Grabowskim, Zbigniewem Mirosławskim, Tomaszem Żakiem, Magdaleną Kobis, Januszem Kobisem, Michałem Rusinkiem, prof. Kazimierzem Braunem, Martą Półtorak, Ewą Bauer, Izabellą Frączyk, Małgorzatą Flis, Ryszardem Lisem, spotkania w ramach Galicyjskiej Jesieni Literackiej Pogórza i in.;

- cykl imprez czytelniczych i spotkań w ramach Tygodnia Bibliotek (8-15 maja) oraz Doby Dla Kultury;

- czytanie w przestrzeni publicznej, m.in.: akcja Odjazdowy Bibliotekarz, „Poczytaj mi... w Parku”, Narodowe Czytanie: „Trylogia” Henryka Sienkiewicza;

- akcja „Książkobranie – Czytaj Bez Ograniczeń” – plakaty w autobusach MPK i na przystankach komunikacji miejskiej z kodami QR odsyłającymi do książek w serwisie wolnelektury.pl,

- cykliczne spotkania grup i klubów działających w MBP (Grupa Młodych Autorów, Dyskusyjny Klub Książki „Galeria” oraz Dyskusyjny Klub Książki w Zakładzie Karnym, klub „Różowe Moliki” (dla dzieci), Klub „13” dla seniorów, Dyskusyjny Klub Książki Mówionej dla osób z dysfunkcją wzroku.

Formy edukacyjne obejmują także zajęcia w kąciach bibliotecznych, lekcje biblioteczne, prelekcje i wykłady dla dzieci, młodzieży i dorosłych wygłaszane przez pracowników MBP oraz zapraszanych specjalistów, wykłady dla słuchaczy Akademii Trzeciego Wieku, konkursy plastyczne i literackie, cykl zajęć wakacyjnych oraz w okresie ferii zimowych, warsztaty, okolicznościowe spotkania literackie, m.in. z okazji Światowego Dnia Książki, Dnia Poezji, Tygodnia Kultury Chrześcijańskiej, projekt historyczno-ekonomicznego „Chłopska Szkoła Biznesu” (we współpracy z Małopolskim Instytutem Kultury), cykl wystaw prac artystów i amatorów z Tarnowa i regionu. W ramach współpracy z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Krakowie - Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Tarnowie, prowadzone są cykliczne zajęcia warsztatowe dla młodzieży szkół średnich oraz dyżury doradcy zawodowego. W 2014 r. zorganizowano 1.137 różnorodnych spotkań literackich, edukacyjnych i popularyzatorskich, w których udział wzięło 19.546 osób.

3. Działalność wydawnicza

- „Kalendarium rocznic Tarnowa i regionu na rok 2014” – opublikowane tylko w wersji elektronicznej w TBC

- „Demokracje i niepospolite jednostki” pod red. M. Szyszkowskiej i Tadeusza Mędzelowskiego (współwydawca MBP)

15.4 Pozostałe instytucje kultury działające w Tarnowie

W Tarnowie działają również:

- Muzeum Diecezjalne - najstarsze muzeum kościelne w Polsce (założone w roku 1888) posiadające cenne zabytki sztuki sakralnej,

- Muzeum Okręgowe w Tarnowie z siedzibami w renesansowych kamienicach na tarnowskim Rynku i w Ratuszu. Instytucja kultury województwa małopolskiego.

Muzeum Okręgowe zorganizowało w 2014 r. wiele imprez, najważniejsze z nich to:

- Dni Pamięci Żydów Galicyjskich „Galicianer Sztetl”,

- Turniej Historyczny. Edycja Wyszechradzka- Dębno,
  - XV Międzynarodowy Tabor Pamięci Romów,
  - „Malowana chata” – 51 edycja konkursu organizowanego w Zalipiu.
- Wydarzenia artystyczne organizowane przez Muzeum Okręgowe w roku 2014 samorząd miejski dofinansował kwotą 33.000 zł (Dni Pamięci Żydów Tarnowskich „Galicjaner Sztetl”, projekty: Tarnowscy Artyści w Galerii Muzealnej, Muzealny Salon III Wieku, Jan Paweł II w Tarnowie, Tarnów w dniach przełomu. 25 rocznica wyborów do sejmu Kontraktowego, Edukacja historyczna i regionalna dzieci i młodzieży).
- Centrum Sztuki Mościce. Instytucja kultury województwa małopolskiego. W Centrum Sztuki Mościce funkcjonuje m.in. kino „Millennium”, Zespół Pieśni i Tańca „Świerczkowiacy”. Odbywają się festiwale (np. Międzynarodowy Festiwal Teatrów Tańca „Scena Otwarta”, „Muzyczne Tarasy”), koncerty, spektakle, spotkania i wystawy.
  - Centrum Paderewskiego Tarnów - Kańska Dolna. Instytucja kultury powiatu tarnowskiego. Placówka organizuje festiwale i koncerty muzyki kameralnej, w których biorą udział sławy muzyki poważnej z kraju i zagranicy. Niezwykle istotną częścią działalności instytucji jest edukacja młodego pokolenia muzyków - stąd liczne plenery, warsztaty muzyczne i kursy mistrzowskie. W 2014 r. z budżetu Miasta dofinansowano kwotą 20.000 zł. X Jubileuszowy Festiwal BRAVO Maestro 2014.

W mieście widoczne jest także liczne środowisko plastyczne, którego przedstawiciele wystawiają swoje prace nie tylko w Polsce, ale także w wielu innych krajach.

W Tarnowie działają również m.in.:

- Tarnowska Orkiestra Kameralna,
- Chłopięcy Chór katedralny „Pueri Cantores Tarnovienses”,
- Dziewczęcy Chór Katedralny „Puellae Orantes”,
- Tarnowski Chór Gos.pl.,
- zespoły muzyczne, m.in.: grupa MONK, Zespół Pieśni i Tańca „Świerczkowiacy”, zespół rockowy TOTENTANZ, Anvision, Ziyó, Sayes, Bardzo Orkiestra.
- stowarzyszenia działające w dziedzinie kultury, np. Teatr Nie Teraz, Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Teatralnych, Tarnowskie Stowarzyszenie Jazzu Tradycyjnego „Leliwa”, Tarnowska Orkiestra Kameralna, Tarnowskie Stowarzyszenie Artystyczne ArtContest, Stowarzyszenie KANON, Fundacja Kultury i Sztuki Kropka.

16. SPORT I REKREACJA

Samorząd Tarnowa wspiera rozwój kultury fizycznej finansowo i organizacyjnie na wielu płaszczyznach. Do najważniejszych obszarów wsparcia należą:

- inicjowanie, finansowanie i współorganizowanie wielu imprez sportowych o znaczeniu ponadlokalnym,
- organizacja sportowo-rekreacyjnych zajęć pozalekcyjnych w tarnowskich szkołach,
- organizacja systemu rozgrywek międzyszkolnych tarnowskich szkół w różnych dyscyplinach sportu,
- organizacja programów feryjnego i wakacyjnego wypoczynku dzieci i młodzieży, o charakterze sportowo-rekreacyjnym,
- prowadzenie systemu stypendiów sportowych,

- prowadzenie systemu nagród i wyróżnień dla zawodników, trenerów i działaczy sportowych,
- wspieranie zadań realizowanych w zakresie sportu kwalifikowanego,
- współpraca w oparciu o ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873, z późn. zm.) z organizacjami pozarządowymi działającymi w zakresie kultury fizycznej,
- prowadzenie inwestycji w zakresie infrastruktury sportowej, z udziałem środków zewnętrznych.

Strategie, programy i plany wieloletnie

Tabela nr 66: Finansowanie rozwoju sportu na terenie Gminy Miasta Tarnowa

Nazwa zadania	Kwota dotacji 2013	Kwota dotacji 2014
Sportowe talenty – wyszukiwanie dzieci i młodzieży uzdolnionych sportowo, prowadzenie naboru i selekcji kandydatów oraz wspieranie rozwoju sportowych talentów poprzez udział w zawodach, rozgrywkach organizowanych przez kluby i związki sportowe	600.000	600.000
Upowszechnianie kultury fizycznej wśród niepełnosprawnych mieszkańców Tarnowa	35.000	55.000
„Niepełnosprawny – sprawny w wodzie” - bezpłatne zajęcia pływania dla niepełnosprawnych ruchowo dzieci i młodzieży w wieku od 6 do 15 lat, mieszkających na terenie Tarnowa lub uczących się w tarnowskich szkołach	5.000	5.000
Sportowe talenty – wspieranie rozwoju sportowych talentów poprzez organizację wyjazdowych zgrupowań sportowych	67.000	67.000
Sportowe talenty – wspieranie rozwoju sportowych talentów poprzez organizację na terenie miasta Tarnowa zgrupowań sportowych	3.000	3.000
Poprawa warunków uprawiania sportu w klubach sportowych działających na terenie Gminy Miasta Tarnowa i osiągania przez członków tych klubów wysokich wyników sportowych w międzynarodowym współzawodnictwie sportowym lub w krajowym współzawodnictwie sportowym	610.000	595.000
Dotacje na realizację części kalendarza sportowych imprez miejskich o znaczeniu ponadlokalnym	Realizacja w ramach bieżącego budżetu	80.000
Dotacje dla organizacji pozarządowych-	Realizacja w ramach	50.000

realizacja części Programu Lato w mieście	bieżącego budżetu	
---	-------------------	--

Źródło: Wydział Sportu Urzędu Miasta Tarnowa

W roku 2014 opracowano i uchwalono Strategię Rozwoju Sportu w Mieście Tarnowie do roku 2020. W oparciu o Strategię realizowano następujące zadania:

1) Dotacje dla klubów sportowych

W listopadzie 2014 roku ogłoszono otwarte konkursy ofert na realizację zadań z zakresu sportu i kultury fizycznej. Wszystkie wymienione konkursy rozstrzygnięto w styczniu 2015 r.

Tabela nr 67: Programy i plany wieloletnie

Lp.	Nazwa zadania	Planowana kwota dotacji
1	Sportowe talenty – prowadzenie naboru i selekcji dzieci i młodzieży do sekcji klubów sportowych, działających na terenie Gminy Miasta Tarnowa, w szczególności w sportach określonych w Strategii Rozwoju Sportu w Mieście Tarnowie do roku 2020 jako dyscypliny priorytetowe	600.000 zł
2	Poprawa warunków uprawiania sportu w klubach sportowych działających na terenie Gminy Miasta Tarnowa i osiąganie przez członków tych klubów wysokich wyników sportowych w międzynarodowym współzawodnictwie sportowym lub krajowym współzawodnictwie sportowym	500.000 zł
3	Upowszechnianie sportu wśród niepełnosprawnych mieszkańców Gminy Miasta Tarnowa	45.000 zł
4	Niepełnosprawny – sprawny w wodzie – bezpłatne zajęcia pływania dla niepełnosprawnych ruchowo dzieci i młodzieży w wieku od 6 do 15 lat, mieszkających na terenie Tarnowa lub uczących się w tarnowskich szkołach	5.000 zł
5	Organizacja w Tarnowie przedsięwzięć sportowych w ramach kalendarza miejskich imprez sportowych	80.000 zł

Źródło: Wydział Sportu Urzędu Miasta Tarnowa

2) Przygotowanie Programu „Ferie zimowe Tarnów 2015”.

3) Prowadzenie miejskich inwestycji sportowe, w szczególności modernizacji Miejskiego Domu Sportu.

4) Realizacja systemu międzyszkolnych rozgrywek sportowych w oparciu o kalendarz i zasady opracowywane przez Szkolny Związek Sportowy.

5) Złożenie wniosku do Ministerstwa Sportu i Turystyki o dofinansowanie Programu „Umiem pływać” dla uczniów klas I-III szkół podstawowych.

6) Ustalenie preferencyjnych opłat za korzystanie z miejskiej bazy sportowej dla klubów sportowych działających na terenie miasta Tarnowa, realizujących zadania publiczne.

7) Kontynuacja systemu zwolnień obiektów i urządzeń sportowych będących w gestii stowarzyszeń sportowych działających na terenie miasta Tarnowa z podatków oraz innych opłat zależnych od samorządu.

8) Prowadzenie tematycznego portalu internetowego zawierającego aktualne informacje w zakresie kalendarza imprez i wydarzeń sportowych w ramach wzmocnienia wizerunku Tarnowa jako ośrodka wspierającego rozwój sportu.

16.1 Organizacje sportowe

W Tarnowie działa wiele podmiotów związanych z kulturą fizyczną, sportem i rekreacją, aktywnie uczestniczących w życiu miasta w zakresie realizacji swoich statutowych zadań.

Tabela nr 68: Uczniowskie Kluby Sportowe

Lp.	Nazwa podmiotu	Domena
1.	Międzyszkolny Klub Sportowy „Pałac Młodzieży”	wspinaczka, koszykówka, judo, piłka ręczna chłopców i dziewcząt, szermierka
2.	Międzyszkolny Ludowy Uczniowski Klub Sportowy przy Gimnazjum Nr 8 w Tarnowie	lekka atletyka
3.	Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy „1811” w Tarnowie	koszykówka
4.	Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy „Iskierka- Krzyż” przy Gimnazjum nr 6	piłka siatkowa
5.	Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy „Olimpijczyk” przy Gimnazjum Nr 1 w Tarnowie	rekreacja
6.	Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy „Sokół – Gumniska” przy Szkole Podstawowej Nr 2	piłka siatkowa
7.	Uczniowski Klub Sportowy „Hesed”	piłka nożna
8.	Parafialny Uczniowski Klub Sportowy „Karolina” przy Parafii Błogosławionej Karoliny w Tarnowie	szachy, rekreacja
9.	Parafialny Uczniowski Klub Sportowy przy Parafii Świętej Trójcy w Tarnowie	tenis stołowy, rekreacja
10.	Uczniowski Klub Sportowy „Sokół-Mościce” przy Zespole Szkół Sportowych w Tarnowie	pływanie, dwubój i trójbój
11.	Uczniowski Klub Sportowy „Budowlanka” przy Zespole Szkół Budowlanych	rekreacja
12.	Uczniowski Klub Sportowy „Dwudziestka” przy Zespole Szkół Sportowych w Tarnowie	piłka nożna, lekka atletyka
13.	Uczniowski Klub Sportowy „Jaskółka” przy Zespole Szkół Licealnych i Zawodowych Nr 1 w Tarnowie	piłka nożna
14.	Uczniowski Klub Sportowy „Jedynka” przy I Liceum Ogólnokształcącym w Tarnowie	piłka siatkowa, piłka nożna
15.	Uczniowski Klub Sportowy „Kazik” przy Zespole Szkół Ogólnokształcących i Technicznych	piłka nożna
16.	Uczniowski Klub Sportowy „Kępa Sport”	tenis ziemny
17.	Uczniowski Klub Sportowy „Leliwa” przy Gimnazjum Nr 4 w Tarnowie	piłka ręczna
18.	Uczniowski Klub Sportowy „Lider” przy Zespole Szkół Mechaniczno-Elektrycznych w Tarnowie	piłka siatkowa

19.	Uczniowski Klub Sportowy „Maraton” przy III Liceum Ogólnokształcącym w Tarnowie	koszykówka, piłka siatkowa
20.	Uczniowski Klub Sportowy „Maraton” przy Szkole Podstawowej Nr 9	rekreacja
21.	Uczniowski Klub Sportowy „Ogrodnik” przy Zespole Szkół Ekonomiczno-Ogrodniczych w Tarnowie	rekreacja
22.	Uczniowski Klub Sportowy „Ósemka” przy Szkole Podstawowej Nr 8	rekreacja, piłka ręczna
23.	Uczniowski Klub Sportowy „Sprawni Razem” przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Tarnowie	pływanie, narciarstwo, piłka siatkowa, badminton
24.	Uczniowski Klub Sportowy „Starówka” przy Gimnazjum Nr 2 w Tarnowie	rajdy turystyczne, biegi na orientację
25.	Uczniowski Klub Sportowy „Technik” przy Zespole Szkół Technicznych	koszykówka, piłka nożna, piłka siatkowa
26.	Uczniowski Klub Sportowy przy IV Liceum Ogólnokształcącym i Gimnazjum Nr 10 w Zespole Szkół Ogólnokształcących Nr 1 w Tarnowie	rekreacja
27.	Uczniowski Klub Sportowy przy Szkole Podstawowej Nr 1 w Tarnowie	tenis stołowy, piłka nożna, rekreacja
28.	Uczniowski Klub Sportowy przy Szkole Podstawowej Nr 15 w Tarnowie	rekreacja
29.	Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy „IKS”	sport i rekreacja
30.	Uczniowski Klub Sportowy „Westovia”	sport i rekreacja piłka nożna halowa
31.	Uczniowski Klub Sportowy JMT Westerplatte	sport i rekreacja
32.	Uczniowski Klub Sportowy „HATTRICK”	sport i rekreacja
33.	Uczniowski Klub Sportowy „Akademia Futsal” Tarnów	futsal
34.	Uczniowski Klub Sportowy Kung – Fu „Vo Thuat Thanh Quyen”	kung Fu
35.	Uczniowski Klub Sportowy „Junak”	sport i rekreacja
36.	Uczniowski Klub Sportowy A.C.T. - SPORT	tenis ziemny
37.	Uczniowski Klub Sportowy „Tasman Team”	sztuki i sporty walki
38.	Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy „Przystań”	sport i rekreacja
39.	Uczniowski Klub Sportowy „Tarnowskie Gwiazdy”	sport i rekreacja
40.	Uczniowski Klub Sportowy „Lumaro”	futsal
41.	Uczniowski Klub Sportowy „Karate Sei Budokai”	sztuki i sporty walki
42.	Uczniowski Klub Sportowy „Świt”	sport i rekreacja

43.	Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy „Tarnowska Akademia Piłkarska”	piłka nożna
44.	Uczniowski Klub Sportowy Start	pływanie
45.	Uczniowski Klub Sportowy „Grabówka”	piłka nożna, futsal
46.	Uczniowski Klub Sportowy „Ostoja”	jeździectwo

Źródło: Wydział Sportu Urzędu Miasta Tarnowa

Tabela nr 69: Ogniska TKKF

Lp.	Nazwa podmiotu	Domena
1.	Ognisko Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej „Azoty”	narciarstwo, rajdy turystyczne, rekreacja
2.	Ognisko Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej „Delfin”	strzelectwo, pięciobój
3.	Ognisko Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej „Iskra”	rajdy turystyczne
4.	Ognisko Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej „Legiony”	rekreacja
5.	Ognisko Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej „Maraton”	rekreacja
6.	Tarnowskie Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej	rekreacja

Źródło: Wydział Sportu Urzędu Miasta Tarnowa

Tabela nr 70: Towarzystwa sportowe

Lp.	Nazwa podmiotu	Domena
1.	Polskie Towarzystwo Boksu	boks
2.	Polskie Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół – Świat Pracy”	kolarstwo górskie, rajdy turystyczne, turystyka piesza i rowerowa, biegi, narciarstwo biegowe
3.	Stowarzyszenie Przyjaciół Piłki Nożnej Unii Tarnów „Wierni”	wspieranie sekcji piłki nożnej ZKS „Unia” Tarnów
4.	Stowarzyszenie Yacht Club „Bezan”	żeglarstwo
5.	Tarnowskie Stowarzyszenie Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki Niewidomych i Słabowidzących „Pogórze”	kręgle, turystyka, rekreacja
6.	Tarnowskie Towarzystwo Piłkarskie	wspieranie rozwoju piłki nożnej w Tarnowie
7.	Stowarzyszenie Piłki Ręcznej Tarnów	wspieranie rozwoju piłki ręcznej w Tarnowie
8.	Tarnowskie Towarzystwo Sportowe „FUTAR”	halowa piłka nożna
9.	Tarnowskie Towarzystwo Żużlowe „Unia Tarnów”	wspieranie rozwoju żużla w Tarnowie
10.	Tarnowskie Zrzeszenie Sportowe Niepełnosprawnych „Start”	pływanie, podnoszenie ciężarów, lekka atletyka
11.	Towarzystwo Narciarskie „Mościce”	narciarstwo
12.	Stowarzyszenie Tarnowski Yacht Club	żeglarstwo

	„Azoty”	
13.	Stowarzyszenie Sportowe Sokół Tarnów	kolarstwo górskie, biegi
14.	Stowarzyszenie Bokserskie „GONG”	boks
15.	Stowarzyszenie „Młoda Unia”	piłka nożna

Źródło: Wydział Sportu Urzędu Miasta Tarnowa

Tabela nr 71: Związki sportowe

Lp.	Nazwa podmiotu	Domena
1.	Tarnowski Okręgowy Związek Piłki Nożnej	piłka nożna
2.	Tarnowski Szkolny Związek Sportowy	realizacja rozgrywek międzyszkolnych
3.	Tarnowski Związek Brydża Sportowego	brydż sportowy

Źródło: Wydział Sportu Urzędu Miasta Tarnowa

Tabela nr 72: Kluby sportowe

Lp.	Nazwa podmiotu	Domena
1.	Auto Moto Klub Tarnowski	sporty motorowe
2.	Jacht Klub „Orion”	żeglarstwo
3.	Klub Sportowy „Błękitni” w Tarnowie	judo, piłka nożna
4.	Klub Sportowy „Capoeira” Tarnów	capoeira
5.	Klub Sportowy „Iskra”	piłka nożna
6.	Klub Sportowy „Metal”	piłka nożna
7.	Klub Uczelniany Akademickiego Związku Sportowego Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnowie	piłka siatkowa, koszykówka, piłka nożna, tenis stołowy, pływanie
8.	Klub Uczelniany Akademickiego Związku Sportowego Wyższej Szkoły Biznesu w Tarnowie	piłka siatkowa, koszykówka, piłka nożna, tenis stołowy, pływanie, bilard, tenis stołowy i tenis ziemny, aerobik, szachy, narciarstwo, turystyka
9.	Ludowy Klub Jeździecki „Klikowa” przy Stadzie Ogierów w Klikowej	jeździectwo
10.	Miejski Klub Sportowy „Tarnovia”	piłka nożna, wspinaczka sportowa, piłka siatkowa, tenis stołowy
11.	Tarnowski Klub Sportowy „Kyokushin Karate”	karate kyokushin
12.	Tarnowski Klub Sportowy „Oyama Karate”	oyama karate
13.	Tarnowski Klub Strzelecki LOK	sekcja strzelecka
14.	Tarnowski Klub Tenisowy	tenis ziemny
15.	„Unia” Tarnów Żużlowa Sportowa Spółka Akcyjna	udział w rozgrywkach żużlowych, organizacja zawodów i turniejów żużlowych
16.	Klub Sportowy „ZKS Unia” Tarnów	piłka nożna, koszykówka, lekką atletyką, pływanie
17.	Tarnowski Klub Modelarstwa Samochodowego	modelarstwo samochodowe
18.	Tarnowski Klub Modelarzy R/C Cars	modelarstwo
19.	Tarnowska Szkoła Bokserska	boks

20.	Klub Sportowy Legion Team Tarnów	sztuki walki MMA
21.	Automobilklub Tarnowski	sporty motorowe
22.	Tarnowskie Stowarzyszenie Cyklistów	rozwój kultury fizycznej
23.	Stowarzyszenie Integro	rozwój kultury fizycznej
24.	Fundacja Pro Sport	rozwój kultury fizycznej
25.	Thai Gym Rafał Król	Muay Thai - Boks tajski
26.	Klub Sportowy „Tarnowska Akademia Karate i Kobudo”	karate, kobudo
27.	Tarnowskie Stowarzyszenie Instruktorów Żeglarstwa	żeglarstwo
28.	Uczelniany Klub Sportowy Jedyńka Tarnów	piłka siatkowa
29.	Klub Sportowy Thai Gym Tarnów	sporty walki - Muaythai
30.	Tarnowskie Towarzystwo Sportowo – Kulturalne „K-Team”	karting

Źródło: Wydział Sportu Urzędu Miasta Tarnowa

16.2 Wydarzenia i imprezy sportowe

Tabela nr 73: Najważniejsze przedsięwzięcia sportowe w 2014 r.

Nazwa imprezy	Organizator	Termin	Dofinansowanie z budżetu GMT
Międzynarodowy Karpacki Wyścig Kurierów 2014	Małopolski Związek Kolarski	maj	50.000
71.TourdePologne	Lang Team Sp. z o.o. Stowarzyszenie Siemacha	6 sierpnia	5.000
Małopolskie Sprinty Rowerowe MTB 2014”	UKS „Kępa Sport”	5 października	10.000
XX Puchar Tarnowa MTB 2014	Stowarzyszenie Sportowe „Sokół Tarnów	1 kwietnia – 31 października	34.000
VIII Międzynarodowy Turniej Piłki Nożnej im. Antoniego Barwińskiego	MKS „Tarnovia”	18 stycznia – 1 marca	4.000
XIII Memoriał Stanisława Jedlińskiego w Piłce Siatkowej Chłopców	UKS „LIDER” przy Zespole Szkół Mechaniczno – Elektrycznych w Tarnowie	25 marca, 1 kwietnia, 8 kwietnia	980
XIV Memoriał Piłki Siatkowej Mężczyzn im. Prof. A. Skrzypka	Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy „Sokół – Gumniska”	13 września	1.000
X Międzynarodowa Spartakiada Młodzieży	Centrum Kształcenia	25 – 29 maja	10.000

Niepełnosprawnej	i Wychowania Ochotniczych Hufców Pracy w Tarnowie		
Ogólnopolski Turniej Tańca Towarzyskiego „STARDANCE”	Stowarzyszenie Taneczne „STARDANCE”	13 kwietnia	1.000
III Ogólnopolskie zawody we wspinaczce osób z niepełną sprawnością	Fundacja REPI w Tarnowie	17 marca	1.500
IV Ogólnopolski Mityng Pływacki osób z niepełną sprawnością	Fundacja REPI, Warsztat Terapii Zajęciowej im. Jana Pawła II	9 maja	1.500
VI Ogólnopolski Memoriał Zbigniewa Barnasia w Piłce Ręcznej Dziewcząt i Oldbojek	Międzyszkolny Klub Sportowy „Pałac Młodzieży”	kwiecień	3.000
„Sokole Zawody Biegowe” – Akcja POLSKA BIEGA	Polskie Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół – Świat Pracy”	maj	3.500
III Ogólnopolski Turniej o Puchar Prezydenta Miasta Tarnowa w Bowlingu	Tarnowskie Stowarzyszenie Kultury Fizycznej Sportu i Turystki Niewidomych i Słabowidzących „Pogórze	maj	5.000
„XXIII Tarnowski Bieg Leliwitów”	Stowarzyszenie Sportowe „Sokół Tarnów”	12 października	23.000
XI Ogólnopolski Memoriał Wiesława Kozioła w Piłce Ręcznej Chłopców i Oldbojów	Międzyszkolny Klub Sportowy „Pałac Młodzieży”	27-29 września	3.000
XIX Bieg Sokołów Tarnów	Stowarzyszenie Sportowe „Sokół Tarnów”	11 listopada	2.000
XX Sportowy Turniej Gmin i Miast	Krajowa Federacja Sportu dla Wszystkich	17-23 maja	

Zródło: Wydział Sportu Urzędu Miasta Tarnowa

16.3 Osiągnięcia sportowe

Najważniejsze osiągnięcia sportowe tarnowskich klubów w roku 2014:

- żużel - Unia Tarnów ŻSSA – brązowy medal Drużynowych Mistrzostw Polski,

- boks – Justyna Walaś (Tarnowska Szkołka Bokserska) - złoty medal Mistrzostw Świata; brązowy medal Mistrzostw Unii Europejskiej; złoty medal Mistrzostw Polski,
- wspinaczka sportowa – sukcesy krajowe i międzynarodowe zawodniczek i zawodników MKS Tarnovia i AZS PWSZ Tarnów,
- lekka atletyka – Michał Derus (Tarnowskie Zrzeszenie Niepełnosprawnych Start) – dwa złote medale Mistrzostw Polski, złoty i brązowy medal Międzynarodowych Mistrzostw Niemiec, złoty i srebrny medal Mistrzostw Świata.

16.4 Stypendia i nagrody

W roku 2014 Prezydent Miasta Tarnowa przyznał stypendia sportowe, nagrody i wyróżnienia za osiągnięte w roku 2013 wysokie wyniki sportowe we współzawodnictwie międzynarodowym i krajowym. Podstawa prawna to uchwała Nr VI/50/2011 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 27 stycznia 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad, trybu przyznawania i pozbawiania oraz rodzajów i wysokości stypendiów sportowych, nagród i wyróżnień za osiągnięte wyniki sportowe, a także warunków i trybu przyznawania wyróżnień i nagród pieniężnych za osiągnięcia w działalności sportowej oraz rodzajów tych wyróżnień i wysokości nagród pieniężnych (Dz. Urz. Woj. Małop. Nr 87, poz. 698).

Na stypendia i nagrody przeznaczono w 2014 r. kwotę 135.900 zł.

Ufundowano:

93 stypendia sportowe

62 nagrody

47 wyróżnień

Tabela nr 74: Podział środków wg dyscyplin sportowych

Dyscyplina	Kwota łączna
narciarstwo	500
tenis ziemny	600
piłka nożna	1.500
pięciobój	2.100
sporty motorowe	2.400
koszykówka	3.900
pływanie	4.200
wushu	4.400
strzelectwo	4.500
futsal	5.100
podnoszenie ciężarów	6.200
karting	6.400
boks	9.700
judo	13.000
lekka atletyka	14.500
wspinaczka	18.500
piłka ręczna	38.400

Źródło: Wydział Sportu Urzędu Miasta Tarnowa

16.5 Sport i wypoczynek dzieci i młodzieży

Programy edukacyjno wychowawcze z zakresu sportu

- Masowa nauka pływania dla uczniów tarnowskich szkół

Tarnowski Ośrodek Sportu i Rekreacji (TOSiR) oraz Wydział Sportu Urzędu Miasta Tarnowa złożyły do Ministerstwa Sportu i Turystyki wnioski o dofinansowanie realizacji nieodpłatnego Programu masowej nauki pływania dla uczniów tarnowskich szkół podstawowych i gimnazjalnych. Program został dofinansowywany kwotą 20.000 zł z Funduszu Zajęć Sportowych dla Uczniów. Z budżetu miasta Tarnowa przeznaczono na realizację zajęć 40.000 zł. Program objął zasięgiem 300 uczniów w okresie od marca do listopada 2014 r.

- Europejski Tydzień Sportu dla Wszystkich

W tej ogólnopolskiej, powszechnej akcji sportowej, miasto Tarnów zajęło szóste miejsce w kraju w grupie miast powyżej 100.000 mieszkańców. Łączyło się to z otrzymaniem nagrody dla tarnowskich klubów sportowych w wysokości 4.000 zł z przeznaczeniem na zakup sprzętu sportowego dla tarnowskich klubów sportowych.

Tabela nr 75: Realizacja części Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii dla miasta Tarnowa na rok 2014 r.

Zadanie	Kwota planowana	Faktyczne wykonanie	Liczba uczestników
1. Wspieranie w formie dotacji programów realizowanych w zakresie kultury fizycznej przez podmioty działające w sferze pożytku publicznego	720.000	715.490	13.561
2. Finansowanie zajęć pozalekcyjnych prowadzonych w placówkach oświatowo-wychowawczych i zakładach budżetowych Gminy Miasta Tarnowa	360.000	363.686	74.300
- w tym:			
1) realizacja części Programu „Ferie zimowe Tarnów 2014” – organizacja zajęć i imprez sportowo-rekreacyjnych dla uczniów tarnowskich szkół	91.000	90.999	17.336
2) organizacja przez Tarnowski Ośrodek Sportu i Rekreacji oraz Wydział Sportu całorocznych sportowych rozgrywek międzyszkolnych	60.000	59.795	15.000
3) realizacja części Programu „Lato w mieście bezpieczne wakacje Tarnów 2014” – organizacja zajęć i imprez sportowo-rekreacyjnych dla uczniów tarnowskich szkół (50 000,- w dotacjach pkt 1)	154.000	154.000	33.590
4) realizacja rocznego kalendarza zajęć oraz imprez rekreacyjnych i sportowo-rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży – wykonanie większe niż plan ze względu na wykorzystanie części kwoty zwróconej przez kluby z dotacji	55.000	58.892,37	8.374
Suma	1.080.000	1.079.176	87.861

Źródło: Wydział Sportu Urzędu Miasta Tarnowa

System sportowych rozgrywek międzyszkolnych

- liczba uczestników – 10.950 uczniów
- budżet 60.000 zł, w ramach środków dla TOSiR,
- realizatorzy: TOSiR - organizacyjnie i finansowo, Wydział Sportu, Tarnowski Szkolny Związek Sportowy, kluby sportowe
- poziomy rozgrywek: Igrzyska Młodzieży Szkolnej dla szkół podstawowych, Gimnazjada oraz Licealiada,
- wyniki:

1) Igrzyska Młodzieży Szkolnej

Szkoła	Liczba punktów	Miejsce w klasyfikacji
SP Nr 3	78	1
SP Nr 9	66,5	2
SP Nr 20	61	3
SP Nr 18	45,5	4
NSP im. Polskiej Marynarki Handlowej	35	5
SP Nr 1	31	6
SP Nr 5	23	7
SP Nr 14	21,5	8
SP Nr 17	17	9
SP Nr 23	16	10
SP Nr 15	15	11
SP Nr 8	11	12
NSP ul. Błotna	10	13
NSP „Siódemka”	10	13
SP Nr 2	8,5	15
SP Nr 10	8	16
Zespół Szkół Specjalnych dla Nieśłyszących i Słabo Słyszących	1	17
SSP Nr 2	1	18

Źródło: Wydział Sportu Urzędu Miasta Tarnowa

2) Gimnazjada

Szkoła	Liczba punktów	Miejsce w klasyfikacji
Gimnazjum Nr 9	96	1
Gimnazjum Nr 2	86	2
Gimnazjum Nr 11	65	3
Gimnazjum Nr 4	52	4
Gimnazjum Nr 6	49	5
Gimnazjum Nr 10	38	6
Gimnazjum Nr 8	36	7
Gimnazjum Nr 1	27	8
GPLAST w Zespole Szkół Plastycznych	15	9

Niepubliczne Gimnazjum w ZSN	12	10
Niepubliczne Niepłatne Gimnazjum Stowarzyszenia "Siódemka"	12	10
Niepubliczne Gimnazjum „Piętnastka”	8	12
Niepubliczne Niepłatne Gimnazjum u Konarskiego	8	12
Gimnazjum Dwujęzyczne	4	14
Gimnazjum Nr 7	3	15
Gimnazjum Społeczne Nr 2	3	15
Gimnazjum w Zespole Szkół Muzycznych	1	17

Źródło: Wydział Sportu Urzędu Miasta Tarnowa

3) Licealiada

Dziewczęta

Szkoła	Liczba punktów	Miejsce w klasyfikacji
I Liceum Ogólnokształcące	49	1
III Liceum Ogólnokształcące	40	2
IV Liceum Ogólnokształcące	30	3
ZSEG	26	4
ZSEO	17,5	5
VII Liceum Ogólnokształcące	16	6
ZSPlast	12	7
XVI Liceum Ogólnokształcące	9	8
II Liceum Ogólnokształcące	9	8
V Liceum Ogólnokształcące	8	10
VI Liceum Ogólnokształcące	7,5	11
Zespół Szkół Technicznych	7	12
Zespół Szkół Budowlanych	6	13
Zespół Szkół Mechaniczno-Elektrycznych	5	14
Zespół Szkół Techniczno-Zawodowych	5	14
Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego	4	16
Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych	3	17
XX Liceum Ogólnokształcące	1	18
Rzemieślnicza Zasadnicza Szkoła Zawodowa	1	18
Technikum Nr 11	0	

Źródło: Wydział Sportu Urzędu Miasta Tarnowa

Chłopcy

Szkoła	Liczba punktów	Miejsce w klasyfikacji
Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego	37	1
I Liceum Ogólnokształcące	36	2
III Liceum Ogólnokształcące	36	2
Zespół Szkół Mechaniczno-Elektrycznych	34	4
IV Liceum Ogólnokształcące	26	5
Zespół Szkół Budowlanych	22	6
Zespół Szkół Technicznych	17	7
Zespół Szkół Ekonomiczno-Gastronomicznych	15	8
XVI Liceum Ogólnokształcące	15	8
V Liceum Ogólnokształcące	14	10
VI Liceum Ogólnokształcące	14	10
Zespół Szkół Ekonomiczno-Ogrodniczych	13	12
VII Liceum Ogólnokształcące	12	13
II Liceum Ogólnokształcące	12	13
Zespół Szkół Techniczno-Zawodowych	11	15
Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych	6	16
Zespół Szkół Plastycznych	4	17
XX Liceum Ogólnokształcące	2	18
Rzemieślnicza Zasadnicza Szkoła Zawodowa	2	18
Technikum Nr 11	2	18

Źródło: Wydział Sportu Urzędu Miasta Tarnowa

Tabela nr 76: Programy „Ferie zimowe Tarnów 2014”, „Lato w mieście bezpieczne wakacje Tarnów 2014”

Zadanie	Opis
Organizacja zimowego wycieczki dla dzieci i młodzieży - 2014 r.	Liczba uczestników Programu „Ferie zimowe Tarnów 2014” to 17.336 uczniów. Kwota na realizację ujęta w budżecie Gminy Miasta Tarnowa 94.000 zł
Organizacja letniego wycieczki dla dzieci i młodzieży – 2014 r.	Razem uczestnicy: 37.663 osób Budżet – podsumowanie 368.713 zł (bez wpłat uczestników półkolonii) Półkolonie – bez wpłat uczestników i MOPS: 160.713 zł (z wpłatami: 276.532 same wpłaty uczestników 115.819 zł) Program zajęć i imprez sportowo-rekreacyjnych – 208.000 zł

Źródło: Wydział Sportu Urzędu Miasta Tarnowa

16.6 Tarnowski Ośrodek Sportu i Rekreacji

Tarnowski Ośrodek Sportu i Rekreacji działa od stycznia 1991 r. Celem działalności TOSiR jest zaspokajania potrzeb mieszkańców Tarnowa w zakresie kultury fizycznej, sportu, turystyki i rekreacji. Ośrodek administruje następującymi obiektami:

- Park Wodny, ul. Piłsudskiego 30,
- hala sportowo – widowiskowa, ul. Krupnicza 8A,
- pływalnia letnia, al. Tarnowskich 1,
- tereny rekreacyjne z lodowiskiem, ul. W. Polskiego 14,
- hala sportowa „Jaskółka”, ul. Traugutta 3A,
- Miejski Dom Sportu, ul. Traugutta 5A,
- pływalnia letnia, ul. Traugutta 5A,
- Sala Sportowa Dom Ciężarowca, ul. Zbylitowska,
- stadion piłkarsko – lekkoatletyczny, ul. Traugutta,
- stadion piłkarski, ul. Piłsudskiego 32,
- lodowisko sztucznie mrożone, ul. Traugutta 3A,
- zespół kortów, ul. Traugutta 3A.

Tabela nr 77: Wyniki udostępniania poszczególnych obiektów TOSiR

Lp.	Obiekt	Liczba wstępów 2013 r.	Liczba wstępów 2014 r.
1	Park Wodny ul. Piłsudskiego	326.254	342.860
2	Tereny Rekreacyjne z lodowiskiem ul. Wojska Polskiego	49.747	64.628
3	Lodowisko mobilne ul. Traugutta	10.620	12.164
4	Hala Sportowa ul. Krupnicza	224.236	231.656
5	Pływalnia letnia Al. Tarnowskich	36.778	24.055
6	Pływalnia letnia ul. Traugutta	18.309	13.870
7	Miejski Dom Sportu ul. Traugutta	21369	0
8	Hala Sportowa Jaskółka ul. Traugutta	40.752	39.494
9	Korty tenisowe ul. Traugutta	0	156
10	Stadion piłkarsko-lekkoatletyczny ul. Traugutta	9.316	10.615
Razem:		737.381	739.498

Źródło: Wydział Sportu Urzędu Miasta Tarnowa

Modernizacja miejskiej bazy sportowo- rekreacyjnej

Realizowano zadania inwestycyjne poprawiające stan techniczny bazy w ośmiu obiektach, Trwa przebudowa i rozbudowa Miejskiego Domu Sportu przy ul. Traugutta, Rozpoczęto budowę stadionu L.A. przy ul. Piłsudskiego w Tarnowie, Rozpoczęto budowę Amfiteatru wraz z parkingami przy ul. Piłsudskiego w Tarnowie, Trwa opracowanie projektów przebudowy Hali Sportowej Jaskółka. Na wymienione działania modernizacyjne z budżetu miasta Tarnowa przeznaczono w 2014 r. kwotę 3.677.154 zł.

Tabela nr 78: Modernizacja miejskiej bazy sportowo - rekreacyjnej

Lp	Nazwa zadania	Wydatki ogółem	Środki GMT	Środki zewnętrzne	Zakres rzeczowy
1	Modernizacja miejskiej bazy sportowej	272.939	272.939	0,00	1. Park Wodny ul. Piłsudskiego wymiana sprzęzarek w centralach

					<p>wentylacyjnych, modernizacja ślizgu 90 m zjeżdżalni wodnej, modernizacja pomieszczeń gastronomii.</p> <p>2. Pływalnia Letnia Al. Tarnowskich nowe ciągi pieszce o powierzchni 250 m²</p> <p>3. Korty tenisowe ul. Traugutta nowe ogrodzenie o długości 226 mb. wys. 4m, odtworzono nawierzchnię kortów o pow. 2200m², zakupiono nowe wyposażenie sportowe, wyremontowano zaplecze sanitarne</p> <p>4. Hala Sportowa ul. Krupnicza remont elewacji zachodniej i schodów zewnętrznych.</p> <p>5. Stadion piłkarski ul. Traugutta uporządkowano trybunę ziemną, usunięto betonowe schody oraz zniszczone ławki.</p> <p>6. Sala sportowa ul. Piłsudskiego 32 osuszanie, uzupełnianie tynków, malowanie ścian</p> <p>7. Lodowisko ul. W. Polskiego - wymiana okładzin band na długości około 30 mb.</p>
--	--	--	--	--	---

					<p>8. Lodowisko mobilne Traugutta opracowano projekt oraz uzyskano pozwolenie na posadowienie lodowiska na stałe.</p> <p>9. Hala Jaskółka ul. Traugutta wymiana hydrantów wewnętrznych montaż oświetlenia ewakuacyjnego,</p>
2	Budowa Amfiteatru wraz z budową zjazdów i parkingów przy ul. Piłsudskiego	42.157	42.157	0,00	Wyburzono budowle i budynki po byłej jednostce wojskowej przewidziane w projekcie budowlany do rozbiórki o łącznej powierzchni około 315 m2.
3	Budowa stadionu L.A. przy ul. Piłsudskiego	68.602	68.602	0,00	Wykonano 57,2 mb sieci kanalizacji opadowej średnicy 500 mm, urządzenie wodne wprowadzającego wody do rowu melioracyjnego, 4 szt. studni oraz betonowy wpust wraz z klapą zwrotną w rowie melioracyjnym.
4	Projekt rozbudowy i przebudowy Hali Jaskółka przy ul. Traugutta 3A.	70.356	70.356	0,00	Wykonano kompletny projekt budowlany rozbudowy i przebudowy Hali.
5	Rozbudowa i przebudowa MDS przy ul. Traugutta 5A.	3.223.099	2.273.099	950.000	W 2014 r. roboty rozbiórkowe, utylizację i wywóz gruzu, roboty konstrukcyjne w tym obie niecki basenowe, elewacje zewnętrzne wewnętrzne roboty wykończeniowe zamontowano stolarkę drzwiową i okienną, część robót

					instalacyjnych Zaawansowanie rzeczowe robót na koniec 2014 r. szacujemy na około 55 % natomiast zaawansowanie finansowe wyniosło 41,3%.
	Razem:	3.677.154	2.727.154	950.000	

Źródło: Wydział Sportu Urzędu Miasta Tarnowa

16.7 Działalność Tarnowskiego Centrum Informacji

Tarnowskie Centrum Informacji (TCI) działa na podstawie statutu, który został uchwalony przez Radę Miejską w Tarnowie uchwałą Nr XLI/706/2005 z dnia 20 października 2005 r. w sprawie przekształcenia Tarnowskiego Regionalnego Centrum Koordynacji i Obsługi Turystyki w Tarnowie (działającego od 1999 r.) z zakładu budżetowego w jednostkę budżetową.

Promocja i kreowanie wizerunku miasta

1. Informacja turystyczna

Jednym z priorytetów działalności TCI jest promocja walorów i oferty turystycznej Tarnowa i subregionu tarnowskiego. Ważnym aspektem wdrażania rozwiązań opartych o urzędnika, media i aplikacje elektroniczne jest minimalizacja kosztów dotarcia do pojedynczego turysty, a jednocześnie dostosowanie formuły funkcjonowania „it” do nowoczesnej formy komunikacji, coraz popularniejsze wśród osób młodych oraz aktywnych zawodowo np. formatowanie oferty regionu pod konkretnego klienta. Konstruowanie ofert celowych uwzględnia oczywiście stan lokalnej infrastruktury turystycznej oraz jej wydajność.

TCI działa w systemach: regionalnym MSIT i krajowym PSIT (w 2013 r. włączono TCI do narodowego, koordynowanego przez POT, Contact Center). W 2014 r. TCI odwiedziło ponad 17.300 osób.

Turyści mogą korzystać w punkcie „it” na tarnowskim rynku z trzech stanowisk komputerowych z bezpłatnym dostępem do Internetu, w tym jedno dostosowane jest dla osób niepełnosprawnych. Specjalnie dla osób niedowidzących i słabowidzących przygotowane zostały zestawy tyflomap.

TCI, certyfikowany „Obiekt przyjazny rowerom”, prowadzi wypożyczalnię rowerów oraz udostępnia bezpieczne stojaki rowerowe w holu budynku Rynek 7. Cykliści mają również do dyspozycji podstawowe narzędzia do naprawy roweru.

Na turystów w punkcie „it” czekają zarówno materiały płatne (każdy może zakupić pamiątkę czy widokówkę ze znaczkiem a także publikacje związane z Tarnowem, plany polskich i europejskich miast oraz mapy i przewodniki po całym kraju) jak i bezpłatne (ulotki, foldery wydawane przez TCI jak i regionalne i krajowe a także z atrakcji z regionu). Poza materiałami drukowanymi turyści mogą korzystać z oferty nieodpłatnych multimedialnych przewodników po mieście: audioprzewodników MP3 oraz urządzeń GPS ze szczegółową mapą miasta, wzbogaconą o komunikaty turystyczne czytane przez lektora. Ponadto turyści mają do dyspozycji bezpłatną, dwujęzyczną polsko-angielską aplikację mobilną smartSAD na systemy Windows Phone, Android i iOS opracowaną przez TOT przy współpracy TCI. Aplikacja ma dodatkowo funkcję PUSH, dzięki której informacje o wydarzeniach użytkownik otrzymuje bezpośrednio na swoje urządzenie. W styczniu 2014 r. zaledwie kilak tygodni funkcjonowania aplikacja została wyróżniona w konkursie Mobile Trends Awards.

Pod koniec 2012 roku podjęto współpracę z Cafe Tramwaj, w której znajdują się podstawowe informacje o mieście i regionie dostarczane przez pracowników TCI. Również tarnowskie atrakcje turystyczne w tym muzea, obiekty noclegowe i wybrane gastronomiczne oferują materiały o mieście i regionie dostarczane przez TCI.

TCI od lat organizuje unikalny w skali kraju program edukacji dzieci przedszkolnych i wczesnoszkolnych w zakresie informacji turystycznej trwa od kilku lat. W 2014 r. w programie uczestniczyły dzieci nie tylko z przedszkoli i szkół podstawowych ale również gimnazjaliści, licealiści a nawet studenci.

W wakacje natomiast TCI organizuje „Spacerki po Tarnowie” - w roku 2014 uczestnicy poznawali miejsca związane m.in. z Janem Pawłem II. Tematami spacerków były ponadto pałace tarnowskie, życie w koszarach wojskowych w Tarnowie oraz mniejszości narodowe żyjące w mieście na przestrzeni wieków.

TCI jest partnerem Europejskiego Centrum Muzyki w Lusławicach i jako jedyny punkt w regionie dystrybuuje bilety na koncerty w tymże centrum.

2. Study press i tours

Tarnów od lat jest chętnie odwiedzany przez dziennikarzy z kraju i zagranicy, czego efektem były artykuły o Tarnowie w mediach nie tylko krajowych ale i zagranicznych (czeskich, węgierskich, japońskich, rosyjskich, niemieckich, belgijskich). Organizacja imprez studyjnych możliwa jest dzięki współpracy z Małopolską Organizacją Turystyczną (MOT) i Polską Organizacją Turystyczną a zwłaszcza jej oddziałami zagranicznymi. W przeważającej większości finansowanie tego typu imprez jest z zewnątrz. W 2014 r. Tarnów gościł dziennikarzy z Włoch, Ukrainy i Niemiec. Nie zabrakło polskich redakcji, m.in. „Czwórka” Polskiego Radia czy Jakuba Porady z TVN w programie „Tanie podróżowanie. Pora na Polskę”.

Najciekawsze ich prace to:

- Ciekawe miejsca w Polsce: Wielokulturowy Tarnów, Podróże, styczeń 2014,
- Tożsamość na talerzu (o tarninówce), W podróży, luty 2014,
- Tatarczówka nie ma szczęścia i walczy o klientów (o tarninówce) Dziennik Zachodni, marzec 2014,
- V Польсько-Український форум журналістів, (o forum polsko-ukraińskim dziennikarzy turystycznych w Tarnowie), maj 2014,
- Tarnów a magyar-lengyel barátság városa, (przyjaźń polsko- węgierska), maj 2014,
- Tarnów podczas pierwszej wojny światowej w czeskim National Geographic, lipiec 2014,
- Dionizje w Tarnowie, Czas Wina, sierpień 2014,
- Тарнів у серпні запрошує на недільні прогулянки! (O spacerkach sierpniowych w Tarnowie), sierpień 2014,
- „PlenAir - zdobyliśmy polski biegun ciepła!”. Polskie Radio Program 4, wrzesień 2014,
- „Tarnów - polski biegun ciepła”, wrzesień 2014, "Życie na Gorąco"

- „Tarnowska lekcja wzorowej promocji”, „Wciąż wędrujemy – Gazeta Krajoznawców Polskich”, wrzesień 2014,
- Tarnów – pomnikiem historii RP?, „Wciąż wędrujemy – Gazeta Krajoznawców Polskich”, październik 2014,
- Telewizja – polski wynalazek z dziewiętnastego wieku, Polskie Radio, październik 2014,
- Nowy hotel w centrum Tarnowa, TTG – dziennik turystyczny, październik, 2014
- „In the Footsteps of Independence. Top 10 sights connected to Polish history”, o Tarnowie w magazynie pokładowym PKP Intercity „W podróży”, listopad 2014,
- Jakub Porada na wycieczce w klimacie multi-kulti, Dzień Dobry TVN, grudzień 2014.

3. Reklama wśród turystów w Krakowie

TCI środki budżetowe przeznaczone na reklamę w całości wydatkuje na promocję miasta. W tym celu wykupuje powierzchnię reklamową w wydawnictwach turystycznych. Aby jak najefektywniej wydać niewielkie środki finansowe od lat działania reklamowe skupiają się na nośnikach reklamowych w Krakowie i Małopolsce aby zachęta do odwiedzenia Tarnowa trafiła do turystów, którzy są już w Krakowie a szukają inspiracji do zwiedzenia innych atrakcji w okolicy. W 2014 r., podobnie jak w latach ubiegłych, Tarnów obecny był w miesięczniku „Welcome to Cracow & Małopolska”(12 wydań w łącznym nakładzie ok. 220.000 egz.), dwumiesięcznikach: Cracow in your pocket” (wersja tylko angielskojęzyczna, sześć wydań po 20.000 egz. każde) oraz „The Visitor Małopolska” (dwujęzyczna wersja polsko-angielska, również sześć wydań po 20.000 egz.). W okresie wakacyjnym zaproszenie do Tarnowa znajdowało się na 100.000 egz. planu Krakowa dystrybuowanego wśród turystów zagranicznych. Ponadto reklama Tarnowa była obecna w okresie wakacyjnym w magazynach: „Gdańsk in your pocket” (20.000 egz.) oraz „Warsaw in your pocket” (20.000 egz.).

4. Udział w targach, imprezach promocyjnych, konkursach i plebiscytach

Dzięki współpracy z MOT, miastem Kraków oraz Starostwem Powiatowym w Tarnowie i Lokalną Grupą Działania „Dunajec - Biała”, Tarnów promowany jest w innych krajach. Stoisko Tarnowa, na którym znajdują się promujące region wyroby gastronomiczne oraz materiały informacyjne, obecne jest na wielu targach krajowych i zagranicznych. Członkostwo w MOT pozwala miastu na obecność na targach nawet wtedy, kiedy fizycznie nie ma jego przedstawicieli – np. w Utrechcie, Madrycie, Bratysławie, Brnie, Brukseli, Goeteborgu, Moskwie, Barcelonie oraz Kijowie.

Tabela nr 79: Udział TCI w imprezach promocyjnych w 2014 r.

Targi i promocje zagraniczne	
Ferien-Messe, Wiedeń (styczeń) Mahana, Lyon (luty) BIT, Mediolan (luty) Utazás, Budapeszt (marzec) ITB, Berlin (marzec) Dni Polskiej Kultury i Gastronomii w Pradze (wrzesień)	Własna obsługa na stoisku wspólnym z MOT i miastem Kraków (wyjątek: Praga, zaproszenie z Instytutu Polskiego w Pradze; wspólne stoisko TCI, WMM UMT i LGD „Dunajec-Biała”) + promocja Tarnowa na targach m.in.: Kijów, Barcelona, Madryt, Malaga, Moskwa poprzez MOT i m. Kraków

WTM Londyn (listopad)	
Targi krajowe	
Na styku kultur, Łódź (luty) GLOB, Katowice (marzec) LATO, Warszawa (kwiecień) Winter Travel, Kraków (wrzesień) Tour Salon, Poznań (październik)	Wspólne stoisko regionu tarnowskiego (na regionalnym, małopolskim stoisku) z SP w Tarnowie oraz LGD „Dunajec-Biała”
Inne wydarzenia promocyjne	
Prezentacja Karpackiego Wyścigu Kurierów, Warszawa (kwiecień)	Promocja Tarnowa podczas konferencji prasowej
Międzynarodowa Konferencja „Bezpieczeństwo a ochrona środowiska”, Ministerstwo Środowiska, Warszawa (maj)	Promocja Tarnowa podczas konferencji
Europejska Trasa UNESCO Małopolskiego Campera (maj, czerwiec, listopad)	Promocja Tarnowa przez obsługę Campera
Inauguracja Sezonu Letniego w Małopolsce, Krynica (maj)	Promocja Tarnowa na wspólnym stoisku Małopolski na krynickim deptaku

Źródło: Tarnowskie Centrum Informacji

Ruch turystyczny w Tarnowie i regionie

Z danych zebranych z atrakcji turystycznych, Urzędu Statystycznego oraz po przeanalizowaniu danych opracowanych na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego wynika, że w 2014 roku region tarnowski odwiedziło milion osób z tego ok. 20 % to obcokrajowcy.

Do Tarnowa dotarło 500.000 osób w tym około 95.000 gości z zagranicy. Z obserwacji wynika, że ogólny ruch turystycznie nieznacznie się zwiększył natomiast o około 30% zwiększyła się liczba cudzoziemców odwiedzających Tarnów. Podobnie jak w latach ubiegłych do Tarnowa najczęściej przyjeżdżają Niemcy, Francuzi, Brytyjczycy, Węgrzy oraz goście z Izraela. W 2014 roku zaobserwowano zwiększony ruch mieszkańców Hiszpanii, Ukrainy, Rosji, Austrii, Czech, Słowacji i Japonii. Z usług Tarnowskiego Centrum Informacji korzystali również Chińczycy, Koreańczycy a także mieszkańcy Arabii Saudyjskiej, Tajlandii czy Australii.

Szacuje się, że w 2014 roku zwiedzający i turyści zostawili w Tarnowie 264.000.000 zł, w tym ponad 83.000.000 zł pochodziło od obcokrajowców.

Tarnów jest najczęściej przystankiem na trasie z Krakowa. W zależności od zainteresowania zagraniczni goście zainteresowani są szlakiem architektury drewnianej, miejscami pamięci I wojny światowej, tarnowską starówką oraz Zalipiem.

Ewidencja obiektów noclegowych, firm i instytucji branżowych w mieście i regionie

Podstawą działalności TCI jest dystrybucja informacji o zasobach turystycznych regionu tarnowskiego. Prowadzona jest ona w oparciu o własne bazy danych, które stanowią najdokładniejszą i najobszerniejszą inwenturę firm branży turystycznej w całym regionie tarnowskim. Rzetelność zawartych w zasobach TCI informacji gwarantują coroczne aktualizacje wpisów przeprowadzane przez pracowników Centrum przed rozpoczęciem letniego sezonu turystycznego. Jednocześnie na bieżąco monitorowany jest rynek produktów i usług turystycznych, uzupełniając bazę o nowe wpisy.

Według danych TCI z roku na rok poprawia się i zwiększa baza hotelarska. Obecnie w mieście i najbliższej okolicy funkcjonują 32 obiekty posiadające blisko 1.500 miejsc noclegowych. Funkcjonuje 10 skategoryzowanych hoteli trzy i czterogwiazdkowych oraz camping, uznawany za jeden z najlepszych w Polsce.

Opracowanie i publikacja własnych materiałów promocyjnych

1. Wydawnictwa drukowane

Folder „Tarnów i region” pełni funkcję podstawowego materiału informacyjnego o mieście i regionie. Trafia w ręce członków oficjalnych delegacji podejmowanych przez władze miasta. Folder jest również podstawowym drukiem w kontaktach z mediami i branżą oraz podczas targów. Otrzymują go uczestnicy organizowanych przez TCI imprez studyjnych. W latach 2012 – 2014 wydano 300.000 egzemplarzy materiałów promocyjnych w różnych wersjach językowych. Wszystkie materiały są także zamieszczane na stronie www.tarnow.travel. Nowością w 2014 roku był folder w wersji hiszpańskojęzycznej, który trafił do Hiszpanii poprzez Urząd Miasta Krakowa i Małopolską Organizację Turystyczną zarówno na targi turystyczne jak i na workshopy.

Ponadto w ramach MSIT Tarnów otrzymuje wydawnictwa dotyczące całej Małopolski, do dystrybucji zarówno w TCI, jak i w punktach MSIT podległych TCI (Tuchów, Dąbrowa Tarnowska) oraz w innych miejscach odwiedzanych przez turystów (np. hotele, muzea).

Od początku 2012 roku kilka razy w roku opracowywany jest na zlecenie TCI przez ogólnoeuropejską markę „In your pocket” mini przewodnik „Tarnów in your pocket”. Bezpłatna publikacja, w całości angielskojęzyczna, trafia bezpośrednio przez wydawcę do hoteli, atrakcji turystycznych, punktów „it” nie tylko w Tarnowie i regionie tarnowskim ale także do punktów „it” w Krakowie.

2. Strona internetowa oraz media społecznościowe

W promocji miasta nowoczesne technologie odgrywają bardzo ważną rolę. Strona internetowa TCI, która funkcjonuje pod adresem www.tarnow.travel (ale także: www.turystyka.tarnow.pl www.it.tarnow.pl www.go-tarnow.com) posiada osiem wersji językowych (polska, angielska, niemiecka, francuska, włoska, węgierska, ukraińska, hiszpańska) i ma jednolity wygląd. Na portalu znajdują się bazy danych TCI, które zawierają regularnie aktualizowane (kompleksowa aktualizacja odbywa się każdego roku na wiosnę) dane teleadresowe oraz opisy ofert przedsiębiorstw i instytucji sektora turystycznego miasta i regionu tarnowskiego. Przy czym TCI definiuje tenże, jako dostawców dóbr i usług turystycznych rozbudowany o podmioty, których działalność może, nawet potencjalnie, stanowić wartość dodaną dla osób odwiedzających Tarnów. Stąd w serwisie pozycje: internet, pieniądze (banki i bankomaty), centra handlowe, kluby i dyskoteki, opieka medyczna, itp. Łączna liczba rekordów wynosi ponad 1.000 z czego na bazę noclegową i gastronomiczną przypada blisko połowa wpisów.

Od 2012 r. funkcjonuje również wersja mobilna <http://m.tarnow.travel> Ponadto Tarnowskie Centrum Informacji aktywnie udziela się na portalach społecznościowych. Stały się one medium najszybszej komunikacji z osobami zainteresowanymi sprawami tarnowskimi. Jesteśmy obecni na: Facebook-u, Naszej Klasie, Twitterze oraz na Google+. Te wszystkie aktywności są prowadzone bezkosztowo – w ramach stosunków pracy pracowników TCI.

Cały Tarnów dostępny jest w Google street view, ogromnym narzędziu darmowej promocji. Dzięki „street view” po tarnowskiej starówce można było spacerować już w 2012 r. Od kwietnia 2013 r. można zwiedzać całe miasto.

3. Małopolski System Informacji Turystycznej

Od 2007 roku trwały prace nad Małopolskim Systemem Informacji Turystycznej (MSIT). W 2011 r. oficjalnie włączono TCI w struktury MSIT. W latach 2009–2011 dostosowano TCI do standardu MSIT: wyremontowano pomieszczenia przeznaczone do obsługi turystów, wyposażono w nowoczesny sprzęt komputerowy (siedem komputerów stacjonarnych, laptop, drukarka sieciowa, kopiarka, sześć aparatów telefonicznych, aparat faksowy, aparat fotograficzny oraz zestaw prezentacyjny składający się z telewizora 42” wraz z odtwarzaczem DVD) oraz meble. Ponadto pracownicy wzięli udział w kilkunastodniowych szkoleniach.

W ramach projektu MSIT w TCI funkcjonuje stanowisko do obsługi osób niepełnosprawnych, specjalny sprzęt komputerowy dla słabowidzących oraz przewodniki po Tarnowie, Krakowie i Nowym Sączu w formie map tyflogicznych jak i reliefowych grafik dotykowych.

Również w ramach MSIT, w pierzei zachodniej tarnowskiego rynku, przy Pasażu Tertila zamontowany został całodobowy infokiosk. Tarnowskie Centrum Informacji jest jednym z sześciu subregionalnych centrów MSIT. Obszar działalności TCI obejmuje powiaty: bocheński, brzeski, dąbrowski, tarnowski i miasto Tarnów.

Tarnów w stowarzyszeniach turystycznych

1. Tarnowska Organizacja Turystyczna

Pod koniec 2012 roku miasto Tarnów decyzją Rady Miejskiej zostało członkiem Lokalnej Organizacji Turystycznej. Podobną uchwałę podjęto na posiedzeniu Rady Powiatu Tarnowskiego. Głównym celem powstałego na przełomie 2010 i 2011 roku stowarzyszenia jest promocja i rozwój turystyki w subregionie tarnowskim. TOT na swoim koncie ma już organizację imprezy „Wielkie Tarnowskie Dionizje” (dwie edycje) a także cykl szkoleń dla przedstawicieli branży turystycznej. W drugiej połowie 2013 roku z dofinansowania z budżetu województwa małopolskiego z grantu „Małopolska Gościńska” TOT wykonała nowoczesny przewodnik turystyczny - aplikację smartSAD obejmującej tarnowską część Szlaku Architektury Drewnianej w Małopolsce. Ta aplikacja jest bezpłatna zarówno dla użytkownika Androida jak i iPhone’a i opisuje 100 atrakcji turystycznych na trasie tarnowskiej (teren powiatów: bocheński, brzeski, dąbrowski, tarnowski oraz miasto Tarnów), w tym wszystkie 46 obiekty drewniane oraz 54 inne, ciekawe atrakcje (np. ratusz w Tarnowie, Kopalnia Soli w Bochni, Skamieniałe Miasto w Ciężkowicach). Warto dodać, iż aplikacja mobilna smartSAD została wyróżniona w konkursie Mobile Trends Awards. W 2014 roku smartSAD wzbogacił się o wersję angielskojęzyczną, funkcję PUSH oraz wersję na Windows Phone.

2. Małopolska Organizacja Turystyczna

Gmina Miasta Tarnowa jest od 2005 roku członkiem Małopolskiej Organizacji Turystycznej (ponadto Marcin Pałach, dyrektor TCI, od marca 2005 r. jest członkiem zarządu MOT). To właśnie współpraca z MOT i POT a także z miastem Kraków oraz Starostwem Powiatowym w Tarnowie i Lokalną Grupą Działania „Dunajec - Biała” powoduje, że za niewielkie środki finansowe możliwe są takie szerokie działania. Członkostwo w MOT pozwala miastu na obecność na targach nawet wtedy, kiedy fizycznie nie ma jego przedstawicieli – np. w Utrechcie, Madrycie, Bratysławie, Brnie, Brukseli, Goeteborgu, Moskwie, Barcelonie czy Kijowie. Ponadto, dzięki członkostwu w MOT wiele grup dziennikarzy i przedstawicieli biur podróży (imprezy studyjne) przyjeżdża do Tarnowa a ich pobyt opłacony jest ze środków zewnętrznych. W 2014 roku MOT realizowała projekt „Camperem po Europie” – promocję Małopolski m.in. we Włoszech, Francji, Niemczech, Wielkiej Brytanii i Hiszpanii. Zawsze były dostarczane tarnowskie materiały promocyjne. Obecnie MOT skupia ponad 100 członków z regionu: gminy, miasta, powiaty a także hotele, restauracje, biura podróży, stowarzyszenia.

3. Polska Organizacja Turystyczna

Bardzo ważna jest również współpraca z Polską Organizacją Turystyczną głównie w zakresie „informacji turystycznej”. Marcin Pałach, dyrektor TCI od listopada 2008 roku pełni funkcję przewodniczącego Zarządu Forum Informacji. Dzięki tej współpracy TCI należy do Polskiego Systemu informacji Turystycznej, bierze czynny udział w rozwoju „it” w Polsce a TCI jako jedno z kilkunastu miast w Polsce należy do Contact Center. Ponadto Tarnów pozyskał dwa infokioski multimedialne oraz dwa zestawy komputerowe dla turystów. Dzięki zarządzaniu dwoma infokioskami POT na terenie Tarnowa istnieje możliwość (z czego poprzez TCI korzystają instytucje kultury z terenu Tarnowa) wyświetlania plakatów wydarzeń kulturalnych oraz dużych imprez o zasięgu ogólnopolskim i nie tylko na infokioskach w Tarnowie, ale województwie i na 130 infokioskach w całym kraju. W listopadzie 2014 roku odbyło się w Tarnowie coroczne Ogólnopolskie Forum Informacji Turystycznej. Do Tarnowa zjechało ponad 50 osób – pracowników it z całego kraju. W obradach uczestniczyła Wiceprezes Polskiej Organizacji Turystycznej oraz dyrektorzy odpowiednich departamentów POT.

Najważniejsze wydarzenia 2014 r.

- otrzymanie wyróżnienia w konkursie Mobile Trends Awards dla aplikacji mobilnej smartSAD
- tytuł „Miejsce przyjazne maluchom” (po raz kolejny) dla Tarnowskiego Centrum Informacji
- pierwsze miejsca dla regionalnego stoiska Małopolski w konkursie na najlepszą ofertę ekspozycyjną polskiego regionu na targach LATO w Warszawie (Tarnowskie Centrum Informacji współorganizatorem stoiska)
- Certyfikat Polskiego Systemu Informacji Turystycznej w najwyższej kategorii **** dla Tarnowskiego Centrum Informacji

Budżet i stan osobowy

Od kilku lat stan osobowy TCI jest niezmienny i wynosi dziewięć osób (8¼ etatu), w tym osoby zajmujące się sprawami budynku (administracja, utrzymanie porządku). Pracownicy merytoryczni posiadają wykształcenie wyższe (turystyka, marketing, filologia), znają języki obce (angielski – każdy, niemiecki, włoski, francuski).

Tabela nr 80: Budżet Tarnowskiego Centrum Informacji

Rok	Budżet w zł
2006	885.196
2007	826.400
2008	771.612
2009	821.826
2010	842.174
2011	827.000
2012	768.256
2013	816.581
2014	807.431 (w tym remont: 45.400)
2015	Plan: 794.992 (w tym remont: 32.800)

Źródło: Tarnowskie Centrum Informacji

Tarnowskie Centrum Informacji jest jednostką budżetową i w budżecie zawarte są koszty osobowe oraz związane z administrowaniem kamienicy Rynek 7, które pochłaniają ponad połowę budżetu.

17. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

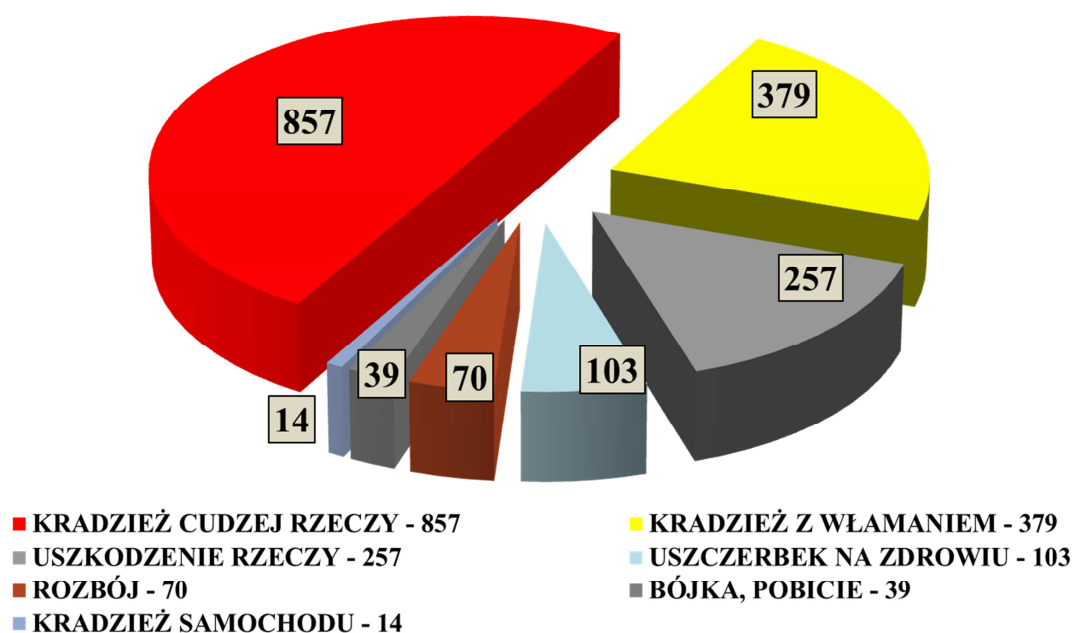
17.1 Działania Policji i Straży Miejskiej

Działalność Komendy Miejskiej Policji w Tarnowie

Komenda Miejska Policji w Tarnowie obejmuje swoim działaniem obszar 1.416 km². Pod względem powierzchni powiat tarnowski zajmuje w województwie małopolskim trzecie miejsce, po nowosądeckim i nowotarskim. Teren ten zamieszkuje 320.000 mieszkańców, z czego w mieście mieszka około 112.000.

Przestępczość ogólna

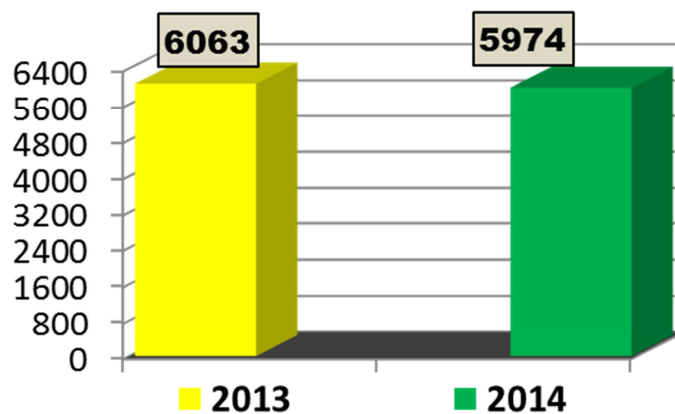
Wykres nr 9: Liczba stwierdzonych przestępstw w siedmiu wybranych kategoriach (kategorie najważniejszych przestępstw w odczuciu społecznym, decydujące o tzw. poczuciu bezpieczeństwa)

Źródło: Wydział Bezpieczeństwa Publicznego Urzędu Miasta Tarnowa

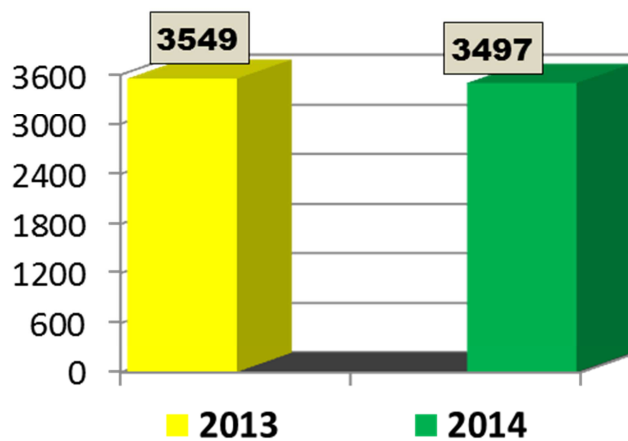
Wskaźnik przestępstw stwierdzonych w 2014 roku

Wykres nr 10: Przestępstwa ogółem

Źródło: Wydział Bezpieczeństwa Publicznego Urzędu Miasta Tarnowa

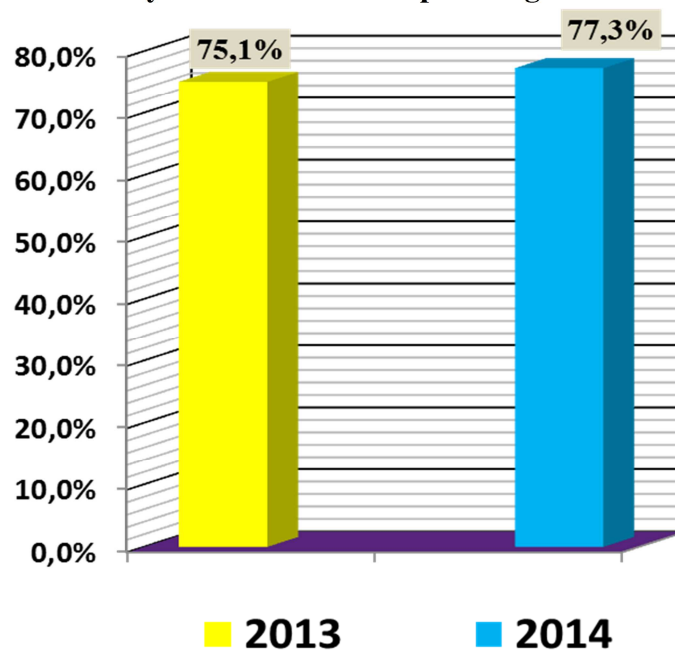
Wykres nr 11: Wszczęcia o charakterze kryminalnym

Źródło: Wydział Bezpieczeństwa Publicznego Urzędu Miasta Tarnowa

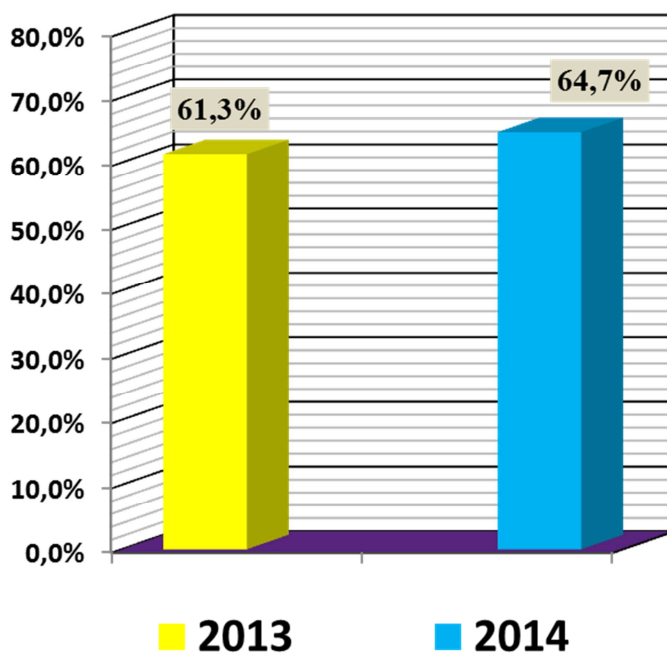
Wykrywalność przestępstw

Wykres nr 12: Przestępstwa ogółem

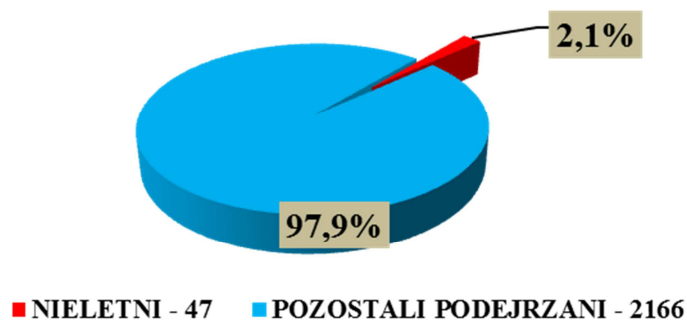
Źródło: Wydział Bezpieczeństwa Publicznego Urzędu Miasta Tarnowa

Wykres nr 13: Przepięstwa o charakterze kryminalnym

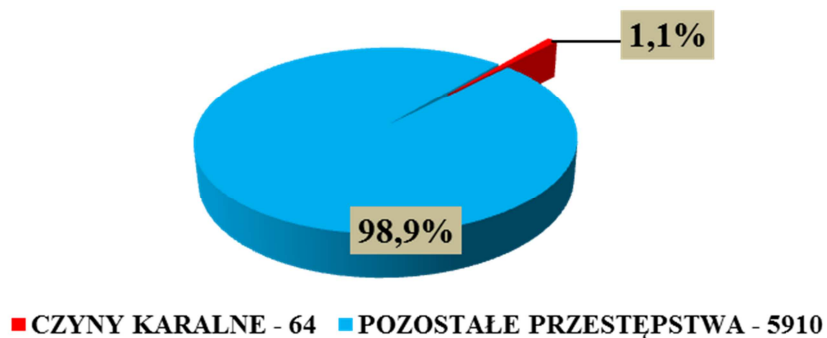
Źródło: Wydział Bezpieczeństwa Publicznego Urzędu Miasta Tarnowa

Wykres nr 14: Podejrzani o popęlenie przepięstw ogółem – 2.213

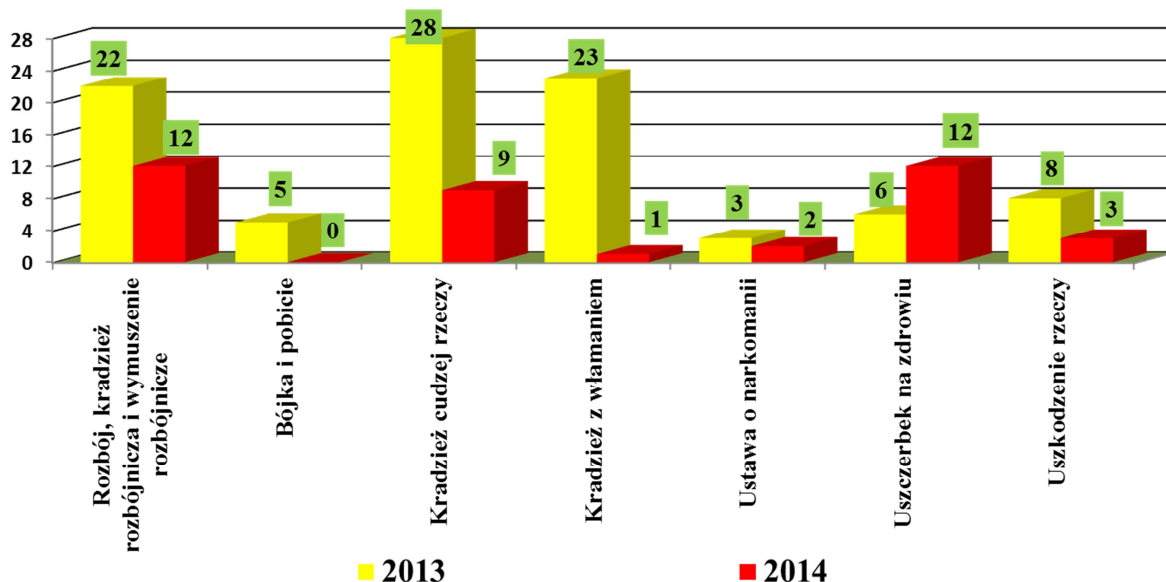
Źródło: Wydział Bezpieczeństwa Publicznego Urzędu Miasta Tarnowa

Wykres nr 15: Liczba czynów karalnych (64) na tle ogólnej liczby (5.947) przepięstw stwierdzonych

Przestęczość nieletnich

Wykres nr 16: Czyny nieletnich w siedmiu wybranych kategoriach przestępstw

Źródło: Wydział Bezpieczeństwa Publicznego Urzędu Miasta Tarnowa

Zespół ds. Nieletnich i Patologii Wydziału Prewencji KMP w Tarnowie prowadzi szereg działań mających na celu poprawę stanu bezpieczeństwa w rejonie, m.in. poprzez nakreślenie potencjalnych zagrożeń, wskazanie, jak należy reagować w takich sytuacjach oraz gdzie można szukać pomocy. Do najczęściej realizowanych działań należą:

- kampania edukacyjna, związana z profilaktyką problemów alkoholowych po przez udział w festynach, konferencjach, debatach w lokalnych mediach,
- udział w kampanii „Alkohol – nieletnim dostęp zabroniony”, organizowanej przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- profilaktyka dotycząca zapobiegania narkomanii, na podstawie Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z 29 lipca 2005 roku, Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii i Strategii dla Miasta Tarnowa. W ramach programów profilaktycznych organizowano spotkania z pedagogami i rodzicami, informując o skali zagrożenia, metodach działania dealerów, przepisach prawnych, odpowiedzialności za posiadanie i handel substancjami odurzającymi. Na spotkaniach z młodzieżą policjanci informowali o konsekwencjach prawnych posiadania, udzielania i handlowania środkami odurzającymi. Prowadzono szkolenia dla rad pedagogicznych w zakresie stosowania procedur „Postępowania nauczycieli i metod współpracy szkół z Policją...”, w sytuacji gdy na terenie szkoły zostanie ujawniona substancja co do której istnieje zasadne podejrzenie, że może być środkiem odurzającym lub osoba pod jego wpływem,
- szkolenia na temat przestępczości komputerowej dla uczniów, nauczycieli i rodziców w ramach programu „Zagrożenie w sieci, profilaktyka, reagowanie”,

- realizacja rządowego programu ograniczenia przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem Bezpieczniej” w obszarach „Przemoc w rodzinie” oraz „Bezpieczeństwo w szkole”,

Tabela nr 81: Wybrane działania Zespołu ds. Nieletnich i Patologii Wydziału Prewencji KMP w Tarnowie

Wyszczególnienie		Liczba	
Wnioski, zawiadomienia, interwencje skierowane do instytucji i organizacji	z tego do :	sądów rodzinnych	134
		szkół i innych placówek oświaty i wychowania	0
		służby zdrowia i opieki społecznej	0
		poradni wszelkich typów	0
		Innych instytucji i organizacji	16
Ujawnieni nieletni	pod wpływem narkotyków		2
	pod wpływem alkoholu		22
	członkowie subkultur młodzieżowych (pseudokibice)		0
	uciekiniery z :	domów rodzinnych	8
		placówek opiek.-wychow. MOW, MOS	59
		schronisk dla nieletnich i zakładów poprawczych	0
	prostyuuujący się	dziewczęta	0
		chłopcy	0
Spotkania z młodzieżą		1544	
Spotkania z pedagogami		127	

Źródło: Wydział Bezpieczeństwa Publicznego Urzędu Miasta Tarnowa

Przemoc w rodzinie, procedura Niebieskiej Karty

Tabela nr 82: Liczba sporządzonych Niebieskich Kart

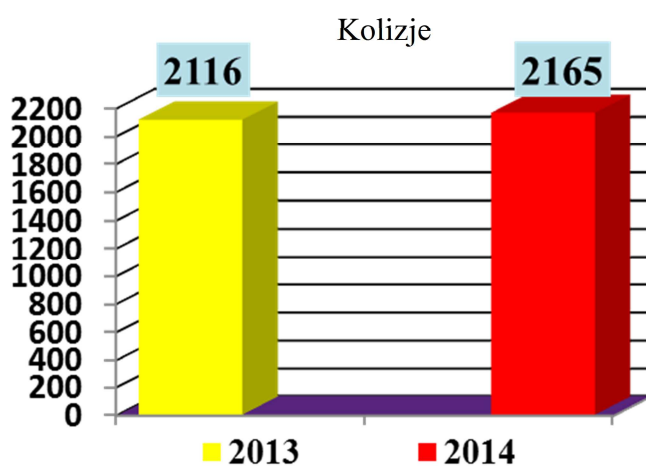
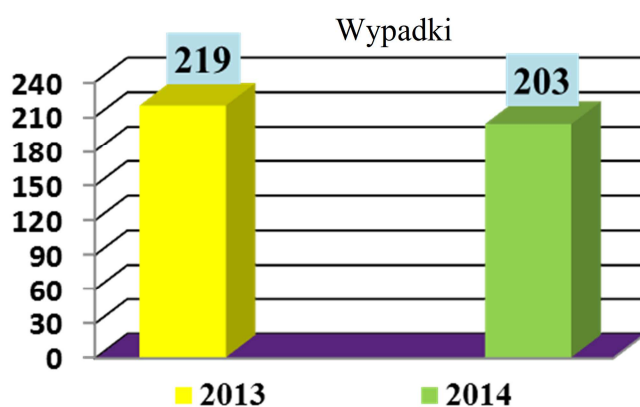
		2013	2014
Liczba Sporządzonych Niebieskich Kart		616	647
Sprawcy	Ogółem	623	656
	Kobiety	60	40
	Mężczyźni	563	615
	Nieletni	-	1
	Pod wpływem alkoholu	248	307
	Zatrzymano do wytrzeźwienia	193	160

Pokrzywdzeni	Ogółem	846	845
	Małoletni	149	133
	Dorośli	697	712

Źródło: Wydział Bezpieczeństwa Publicznego Urzędu Miasta Tarnowa

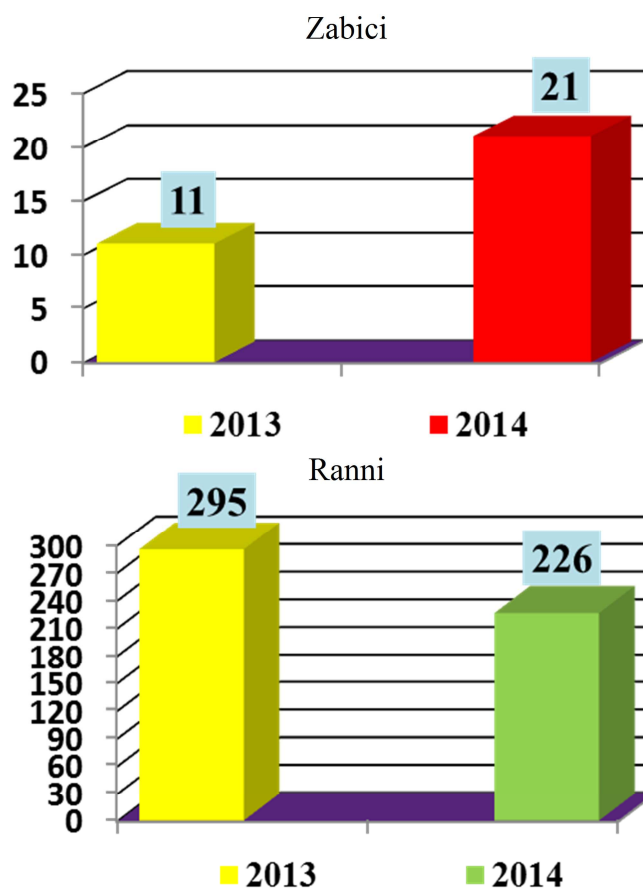
Zderzenia drogowe i ich ofiary

Wykres nr 17: Wypadki i kolizje drogowe w latach 2013 - 2014

Źródło: Wydział Bezpieczeństwa Publicznego Urzędu Miasta Tarnowa

Wykres nr 18: Zabici i ranni w latach 2013 - 2014

Źródło: Wydział Bezpieczeństwa Publicznego Urzędu Miasta Tarnowa

Tabela nr 83: Główne przyczyny wypadków i kolizji spowodowanych przez kierujących

	WYPADKI	ZABICI	RANNI	KOLIZJE
niedzielenie pierwszeństwa przejazdu	43 (36)	1 (2)	50 (49)	384 (379)
niedostosowanie prędkości do warunków ruchu	45 (59)	5 (4)	61 (93)	341 (336)
niezachowanie bezpiecznej odległości między pojazdami	10 (11)	1 (0)	15 (13)	332 (257)
nieprawidłowe cofanie	5 (4)	2 (0)	3 (4)	178 (177)
nieprawidłowa zmiana pasa ruchu	6 (1)	0 (0)	9 (2)	156 (117)
nieprawidłowe omijanie	5 (3)	2 (0)	3 (4)	102 (77)
nieprawidłowe wymijanie	5 (6)	1 (0)	5 (10)	87 (81)
nieprawidłowe przejeżdżanie przejść dla pieszych oraz niedzielenie pierwszeństwa pieszemu	24 (24)	2 (0)	22 (24)	26 (17)

Źródło: Wydział Bezpieczeństwa Publicznego Urzędu Miasta Tarnowa

Tabela nr 84: Główne przyczyny zdarzeń spowodowanych przez pieszych

	ZDARZENIA	WYPADKI	ZABICI	RANNI
<u>wejście na jezdnię przed jadącym pojazdem</u>	24 (18)	14 (7)	2 (1)	12 (7)
<u>wejście z za pojazdu lub przeszkody</u>	8 (6)	5 (4)	0 (1)	5 (4)
<u>przekraczanie jezdni w miejscu niedozwolonym</u>	4 (6)	2 (3)	0 (0)	2 (3)
<u>stanie na jezdni, leżenie</u>	4 (5)	4 (3)	4 (2)	0 (1)
<u>wejście na przejście przy czerwonym świetle</u>	3 (1)	3 (1)	0 (0)	3 (1)
<u>chodzenie nieprawidłową stroną drogi</u>	2 (3)	2 (2)	2 (0)	0 (2)

Źródło: Wydział Bezpieczeństwa Publicznego Urzędu Miasta Tarnowa

Tabela nr 85: Najbardziej zagrożone ulice na terenie Tarnowa

ULICA	ZDARZENIA	WYPADKI	KOLIZJE
<u>Krakowska</u>	124 (85)*	7 (3)	117 (82)
<u>Lwowska</u>	93 (84)	2 (9)	91 (75)
<u>Jana Pawła II</u>	87 (65)	4 (3)	83 (62)
<u>Nowodąbrowska</u>	86 (63)	2 (2)	84 (61)
<u>Słoneczna</u>	52 (50)	2 (1)	50 (49)
<u>Mościckiego</u>	41 (55)	7 (4)	34 (51)
<u>Starodąbrowska</u>	36 (35)	0 (4)	36 (31)

Źródło: Wydział Bezpieczeństwa Publicznego Urzędu Miasta Tarnowa

Działalność Straży Miejskiej w Tarnowie

Straż Miejska jest jednostką organizacyjną Gminy Miasta Tarnowa powołaną do ochrony porządku w miejscach publicznych. Działania straży miejskiej koncentrują się na służbie patrolowo-prewencyjnej, reagowaniu na zgłoszenia od mieszkańców Tarnowa i podejmowaniu interwencji w ujawnionych przez strażników przypadkach naruszania prawa. W 2014 roku strażnicy interweniowali 11.045 razy na telefoniczne zgłoszenia mieszkańców Tarnowa. Najczęściej interwencje te dotyczyły:

- naruszania przepisów drogowych – 3.045 przypadków,
- zakłócania spokoju i ciszy nocnej, wybryków chuligańskich – 1.238 przypadków,
- nieobyczajnych wybryków – 1.670 przypadków,
- spożywania alkoholu w miejscach publicznych – 817 przypadków,

- psów biegających luzem – 513 przypadków,
- osób bezdomnych – 491 przypadków,
- spraw porządkowych – 419 przypadków
- nieodśnieżonych chodników i jezdni oraz nawisów śnieżnych – 70 przypadków.
- pomocy mieszkańcom w uruchomieniu pojazdów – 311 przypadków.

Ponadto w ramach działalności prewencyjnej:

- doprowadzono do Punktu Opieki Nad Osobami Nietrzeźwymi, Policyjnej Izby Zatrzymań, Domu dla Bezdomnych Mężczyzn i miejsca zamieszkania – 1.501 osób nietrzeźwych,
- unieruchomiono 542 pojazdy naruszające obowiązujące przepisy dotyczące zatrzymywania i postoju przez zastosowanie urządzeń do blokowania kół,
- usunięto z drogi cztery pojazdy,
- zabezpieczono 230 uroczystości patriotycznych, imprez sportowych, kulturalnych i szkolnych.

Ujawniono ogółem 10.818 wykroczeń, w których 2.949 sprawców ukarano mandatami karnymi na kwotę 282.750 złotych, sporządzono 329 wniosków o ukaranie do Sądu Rejonowego oraz pouczono 7540 osób. Strażnicy wystawili 2.367 patroli samodzielnych oraz 774 wspólnych z Policją. W trakcie tych działań ujawnili 17 spraw noszących znamiona przestępstwa. Zatrzymali i przekazali Policji 34 osoby.

Straż Miejska w Tarnowie współpracuje z placówkami oświatowymi prowadząc różne programy profilaktyczne. W 2014 r. SM realizowała program profilaktyczny „Bądź świetlikiem na drodze” oraz prowadziła program „Poznajemy zasady bezpieczeństwa”. Program „Bądź świetlikiem na drodze” prowadzony był przez Referat ds. Wykroczeń i Profilaktyki w roku 2014 w 12 szkołach i czterech przedszkolach. W spotkaniach udział wzięło 3.071 dzieci. Celem tego programu jest zwiększenie bezpieczeństwa dzieci przez uczenie ich zasad bezpiecznego poruszania się po drogach. Omawiane są najważniejsze przepisy oraz udzielane są dzieciom wskazówki jak zapobiegać niebezpieczeństwu, szczególnie przy złych warunkach atmosferycznych, gdy widoczność na drodze jest znacznie ograniczona. Dzieci wyposażane są w elementy odblaskowe celem zwiększenia ich widoczności przez kierujących pojazdami.

W ramach programu „Poznajemy zasady bezpieczeństwa” odbyły się spotkania w Przedszkolu Publicznym nr 32. Wzięło w nich udział 814 dzieci. Celem programu jest uczenie dzieci zasad bezpiecznego poruszania się po drogach i przy spotkaniach z osobami obcymi.

Ponadto strażnicy brali udział w akcjach i piknikach promujących m.in. bezpieczeństwo najmłodszych uczestnicząc w pikniku „Wakacje - bawmy się bezpiecznie” organizowanym na placu zabaw w Parku Strzeleckim (wspólnie z Policją, Państwową Strażą Pożarną i Wodnym Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym), festynie z okazji „Międzynarodowego Dnia Dziecka i Dnia Wolności” organizowanym na terenie Klubu Sportowego „Błękitni”, pikniku „Dzień Osiedla Zielonego” i „Międzynarodowego Dnia Sąsiada” organizowanym przez Radę

Osiedla „Zielone” na terenie Szkoły Podstawowej nr 9 oraz brali udział w akcji „Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy” i „Kampanii Białej Wstążki” mającej na celu zwrócenie uwagi na przemoc. Strażnicy pomagali w organizacji i wspólnie bawili się z dziećmi podczas zabawy „Mikołajkowej” organizowanej w Przedszkolu nr 32 i podczas ubierania choinki na Tarnowskim Rynku.

W 2014 roku zakończono proces przejścia z łączności analogowej na cyfrową. Od 2011 roku wydano na ten cel 66.623 zł, za którą to kwotę wymieniono wszystkie radiotelefony na radiotelefony cyfrowe z wbudowanym systemem GPS, zakupiono program do obsługi tego systemu wraz z komputerem i monitorem.

Rok 2014 był kolejnym rokiem modernizacji miejskiego monitoringu, składającego się obecnie z 38 kamer rozmieszczonych w centrum miasta oraz na tarnowskich osiedlach i podłączonych za pomocą światłowodów do centrum monitoringu zlokalizowanego w siedzibie Straży Miejskiej w Tarnowie. W ostatnich sześciu latach na modernizację systemu miejskiego monitoringu wydano 502.617 zł.

Oprócz wymiany środków łączności i modernizacji systemu monitoringu zakupiono samochód służący do przewozu osób nietrzeźwych. Zakupiono i zainstalowano nową centralę telefoniczną wraz z dwoma aparatami systemowymi, a także nową antenę bazową do łączności radiowej.

17.2 Bezpieczeństwo i ochrona przeciwpożarowa

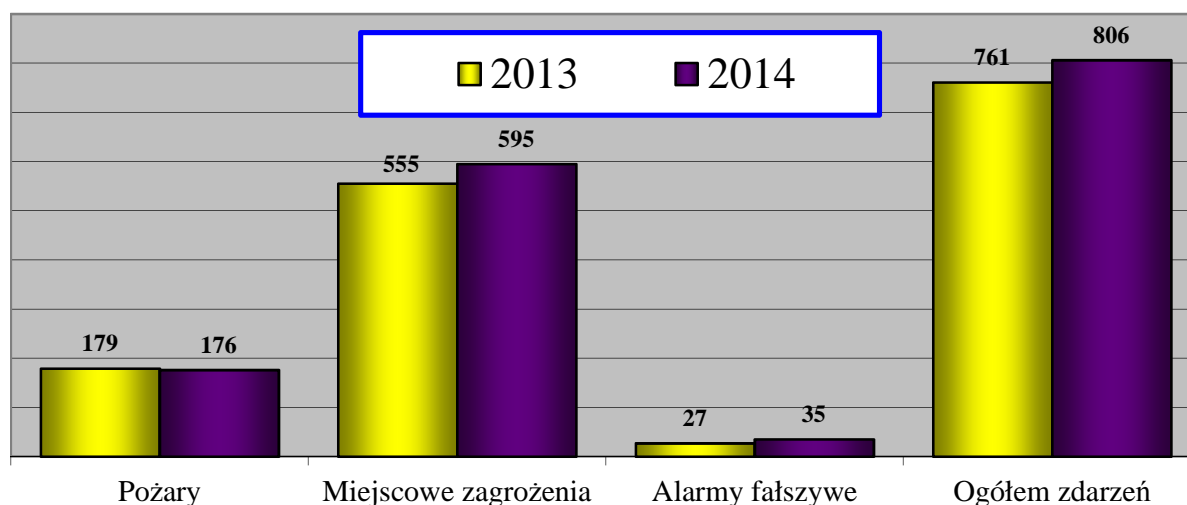
Działalność Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej

Tabela nr 86: Porównanie liczby zdarzeń n a terenie Tarnowa w latach 2013 – 2014

ROK	Požary	Miejscowe zagrożenia	Alarmy fałszywe	Ogółem zdarzeń
2013	179	555	27	761
2014	176	595	35	806

Źródło: Wydział Bezpieczeństwa Publicznego Urzędu Miasta Tarnowa

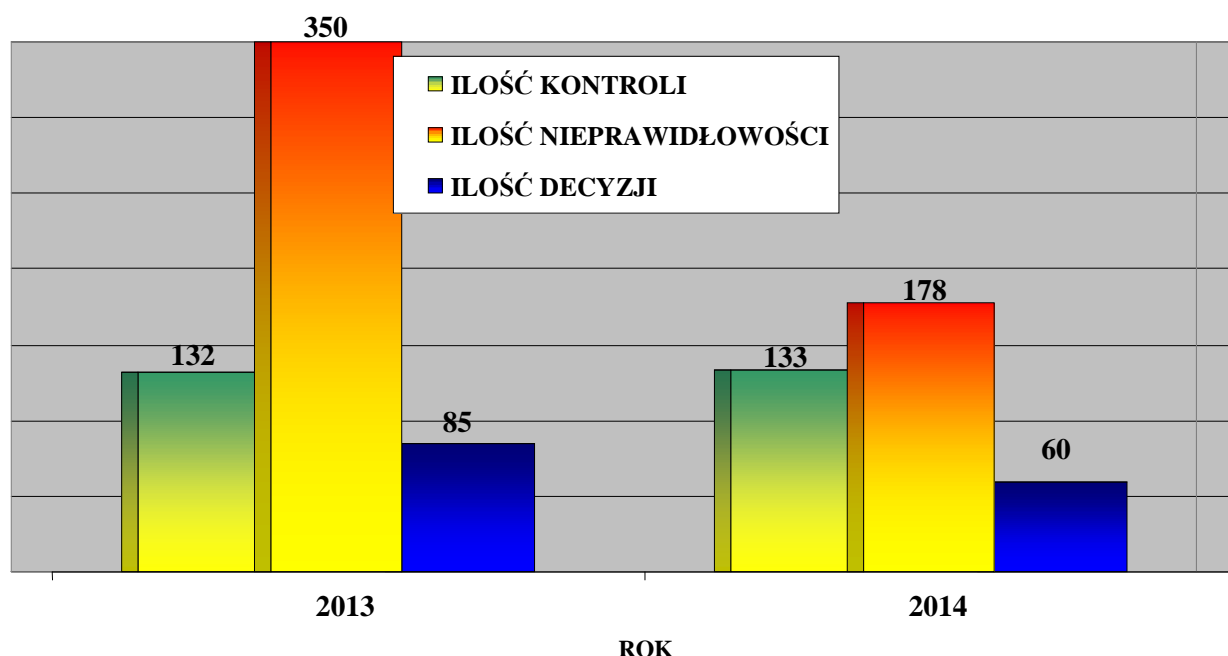
Wykres nr 18: Liczba zdarzeń na terenie Tarnowa w latach 2013 - 2014

Źródło: Wydział Bezpieczeństwa Publicznego Urzędu Miasta Tarnowa

W 2014 roku jednostki ochrony przeciwpożarowej na terenie miasta Tarnów interweniowały podczas 806 zdarzeń, co w porównaniu z rokiem 2013 (761) stanowi wzrost o 6 %. W ogólnej liczbie interwencji pożary (176) stanowiły 21,8%, a ich liczba w porównaniu z rokiem 2013 (179) pozostała na podobnym poziomie. Wśród ogólnej liczby pożarów największą ilość stanowiły zdarzenia w obiektach mieszkalnych, w dalszej kolejności podobnie jak w latach ubiegłych, pożary traw i nieużytków rolnych oraz środków transportu. Odnotowano 595 miejscowych zagrożeń (73,8 % ogólnej liczby interwencji), co w porównaniu z rokiem 2013 (555) stanowi wzrost o 6,7 % (40 zdarzeń). W roku 2014 nastąpił wzrost o 29% liczby alarmów fałszywych, jednak ich liczba utrzymuje się na niskim poziomie i stanowi 4,3 % ogólnej liczby zdarzeń (35 zgłoszeń alarmowych). Zdecydowana większość tych interwencji dotyczy zgłoszeń w „dobrej wierze” lub wynika z działania systemu monitoringu pożarowego.

Wykres nr 19: Działania kontrolno – rozpoznawcze na terenie tarnowa w latach 2013 – 2014

Zródło: Wydział Bezpieczeństwa Publicznego Urzędu Miasta Tarnowa

Na terenie miasta Tarnowa w 10 obiektach stwierdzono nieprawidłowości według przepisów kwalifikowane, jako powodujące zagrożenie życia ludzi. Do najczęściej powtarzających się uchybień w tym zakresie należały:

- przekroczone długości dojść ewakuacyjnych – dziewięć nieprawidłowości,
- brak zabezpieczenia przed dymem pionowych dróg ewakuacyjnych – siedem nieprawidłowości,
- brak wyposażenia w oświetlenie ewakuacyjne – trzy nieprawidłowości,
- palny wystrój wewnątrz – dwie nieprawidłowości.

W omawianym okresie w porównaniu z rokiem 2013 przy podobnej liczbie przeprowadzonych czynności kontrolno - rozpoznawczych nastąpił 49 % spadek liczby stwierdzonych usterek (172), spadła także o 29,4 % liczba wydanych decyzji (25 decyzji).

Dotacje Prezydenta Miasta Tarnowa dla KM PSP w Tarnowie w 2014 roku

- dofinansowanie budowy garaży przy JRG Nr 2 w Tarnowie – 174.720 zł.
- dofinansowanie wyposażenia pralni (pralnice, szafy suszarnicze) – 25.725 zł.
- dofinansowanie zakupu kamery termowizyjnej – 4.274 zł.

Działalność Ochotniczej Straży Pożarnej

Na terenie Gminy Miasta Tarnowa funkcjonuje jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej w Tarnowie-Rzędzinie, która działa w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gasniczym. Jednostka jest formacją umundurowaną oraz wyposażoną w specjalistyczny sprzęt, przeznaczoną w szczególności do walki z pożarami, klęskami żywiołowymi i innymi miejscowymi zagrożeniami. Działa w oparciu o przepisy ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach oraz ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej, a jej szczegółowe zadania oraz organizację określa statut.

W roku 2014 na zapewnienie gotowości bojowej jednostki Gmina Miasta Tarnowa wydatkowała kwotę 27.757 zł. Do ważniejszych wydatków należy zaliczyć dofinansowanie zakupu rozpiercza teleskopowego oraz doposażenie w hełmy, pasy strażackie a także latarki. W roku 2014 Jednostka liczyła 52 członków czynnych, członka honorowego oraz młodzieżową drużynę pożarniczą w liczbie 15 osób.

17.3 Ratownictwo chemiczne, składowanie i utylizacja odpadów niebezpiecznych

W 2014 r. gospodarowanie odpadami niebezpiecznymi powstałymi na terenie miasta realizowane było przez Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o. o. w Tarnowie.

17.4 Obrona Cywilna, działania antykryzysowe

Zgodnie z Zarządzeniem nr 423/2014 Prezydenta Miasta Tarnowa – Szefa Obrony Cywilnej z dnia 29 października 2014 r. w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji składników majątku obrony cywilnej na terenie miasta Tarnowa przeprowadzono inwentaryzację składników majątku obrony cywilnej znajdującego się w Miejskim Magazynie Sprzętu Obrony Cywilnej oraz w magazynach podmiotów realizujących zadania z zakresu obrony cywilnej na terenie miasta.

Podobnie jak w latach ubiegłych doposażono Miejski Magazyn Przeciwpowodziowy oraz Obrony Cywilnej, zakupiono: latarki, termosy, koce i śpiwory.

W 2014 r. zorganizowano i przeprowadzono szkolenia z zakresu Obrony Cywilnej: szkolenie dla obsady Drużyny wykrywania i alarmowania Urzędu Miasta Tarnowa na temat funkcjonowania systemu wykrywania i alarmowania w dniu 15 grudnia 2014 r., szkolenie dla pracowników realizujących zadania obrony cywilnej w zakładach pracy na terenie miasta Tarnowa w dniu 17 grudnia 2014 r.

Zgodnie z planem Plan Działania Miasta Tarnowa w zakresie bezpieczeństwa publicznego, zarządzania – reagowania kryzysowego obrony cywilnej /ochrony ludności/ i spraw obronnych w 2014 roku zrealizowano sześć kompleksowych kontroli zakładów pracy z terenu miasta realizujących zadania w zakresie zarządzania kryzysowego, obrony cywilnej (ochrony ludności) oraz spraw obronnych.

W 2014 r. Miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego monitorowało, pozyskiwało, weryfikowało i przekazywało informacje o przebiegu realizacji planowanych zadań oraz na bieżąco podczas wystąpienia niebezpiecznych zdarzeń kryzysowych. Całodobowo pozyskiwano informacje z ich przebiegu na terenie Tarnowa, współpracując z organami

administracji rządowej oraz samorządowej, jak również innymi podmiotami realizującymi monitoring środowiska oraz zagrożeń.

W celu zapewnienia skutecznego przepływu informacji koniecznych dla realizacji zadań Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego w Tarnowie zawarto:

- porozumienie w dniu 19 września 2014 r. z TAURON Dystrybucja S.A. Przedmiotem porozumienia jest ustalenie zakresu, formy i środków wymiany informacji pomiędzy Miejskim Centrum Zarządzania Kryzysowego w Tarnowie a TAURON Dystrybucja w celu realizacji zadań związanych z wykrywaniem zagrożeń i ostrzeganiem ludności na terenie miasta Tarnowa,

- porozumienie w dniu 3 lipca 2014 r. z Wojskową Komenda Uzpełnień w Tarnowie, w zakresie wielokierunkowej współpracy w sprawach dotyczących zarządzania kryzysowego.

Gmina Miasta Tarnowa kontynuowała akcję „NIE dla Czadu”, której celem jest zapobieganie zatruciom tlenkiem węgla poprzez uświadomienie użytkownikom oraz mieszkańcom budynków zagrożeń wynikających z braku przestrzegania podstawowych zasad bezpiecznego ich użytkowania.

Zespół Zarządzania Kryzysowego miasta Tarnowa na swoich posiedzeniach dokonał oceny i sprecyzował zadania w zakresie:

- organizacji bezpiecznych ferii i wakacji dla dzieci i młodzieży na terenie Tarnowa,
- zagrożenia powodzią i stanu ochrony przeciwpowodziowej oraz suszy i przeciwdziałaniu suszy na terenie Tarnowa,
- stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego w Tarnowie, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożenia katastrofami komunikacyjnymi i terroryzmem,
- organizacji i bezpieczeństwa imprez masowych,
- stanu przygotowania miasta do funkcjonowania w ekstremalnych warunkach zimowych,
- stanu bezpieczeństwa energetycznego miasta,
- stanu zagrożenia ekologicznego miasta,
- stanu bezpieczeństwa w zakładach pracy wykorzystujących niebezpieczne substancje,
- stanu bezpieczeństwa w transporcie drogowym i kolejowym niebezpiecznych substancji,
- stanu zagrożenia pożarowego.

W dniu w dniu 16 października 2014 r. odbył się wojewódzki trening z zakresu zarządzania kryzysowego pk. „WODA 2014” na temat: „Realizacji zadań zarządzania kryzysowego w sytuacji wystąpienia zagrożenia powodziowego lub powodzi”. Trening przeprowadzony został zgodnie z Zarządzeniem Wojewody Małopolskiego z dnia 28 sierpnia 2014 r. w sprawie organizacji i przeprowadzenia treningu z zakresu zarządzania kryzysowego oraz harmonogramem udziału w treningu powiatów (miast) i gmin.

Programy edukacyjno-wychowawcze z zakresu bezpieczeństwa i profilaktyka zagrożeń prowadzone przez podległe jednostki miejskie

„Program Zapobiegania Przeszłości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego na lata 2011-2015 dla miasta Tarnowa”

Program Zapobiegania Przeszłości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego na lata 2011-2015 dla miasta Tarnowa został uchwalony Uchwałą nr IX/88/2011 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 27 kwietnia 2011 r.

Głównym celem Programu jest wzrost poczucia bezpieczeństwa mieszkańców miasta Tarnowa. Jednym ze sposobów osiągnięcia tego celu jest eliminowanie lub ograniczenie negatywnych zjawisk i tendencji w zakresie stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz przeciwdziałanie patologiom i niedostosowaniu społecznemu. Jest formułą kompleksowego i ukierunkowanego działania w celu ograniczenia zjawisk i zachowań, które budzą społeczny sprzeciw i powodują poczucie zagrożenia. Program ma stanowić przykład pracy zespołowej na rzecz poprawy bezpieczeństwa czyli podniesienia komfortu w mieście Tarnowie. Program realizują podmioty odpowiedzialne za bezpieczeństwo oraz instytucje i organizacje społeczne, których głównym zadaniem jest m.in. rozwijanie programów prewencyjnych. Corocznie informację o realizacji programu jego realizatorzy przedkładają Komisji Bezpieczeństwa i Porządku dla miasta Tarnowa. W roku 2014 zrealizowane zostały zasadnicze obszary działania programu, jakimi są:

- ograniczenie zagrożeń i kształtowanie poczucia bezpieczeństwa w miejscach publicznych i miejscu zamieszkania,
- przeciwdziałanie przemocy, patologiom i niedostosowaniu społecznemu oraz ograniczenie przestępczości nieletnich,
- poprawa funkcjonowania i standardów pracy służb oraz warunków obsługi mieszkańców w placówkach odpowiedzialnych za bezpieczeństwo i porządek publiczny.

18 ADMINISTRACJA

18.1 Organizacja Urzędu Miasta Tarnowa

Urząd Miasta Tarnowa jest jednostką organizacyjną Gminy Miasta Tarnowa zapewniającą obsługę administracyjną, organizacyjną i techniczną Prezydenta Miasta Tarnowa, Rady Miejskiej w Tarnowie oraz jej organów wewnętrznych.

Tabela nr 87: System kierowania Urzędem Miasta Tarnowa do dnia 4 grudnia 2014 r.

Zastępca Prezydenta Henryk Słomka-Narożański Pełniący Obowiązki Prezydenta Miasta Tarnowa	Wydział Usług Ogólnomiejskich Wydział Informatyzacji Wydział Audytu i Kontroli Wydział Bezpieczeństwa Publicznego Wydział Geodezji i Nieruchomości Wydział Planowania Przestrzennego i Budownictwa Wydział Realizacji Inwestycji Pełnomocnik d/s Informacji Niejawnych Pełnomocnik d/s Systemu Zarządzania Jakością Miejski Audytor Wewnętrzny
--	---

Zastępca Prezydenta Krystyna Latała	Wydział Edukacji Wydział Sportu Urząd Stanu Cywilnego Wydział Marki Miasta Wydział Kultury
Sekretarz Miasta Aleksandra Mizera	Wydział Administracyjny Wydział Organizacyjno-Prawny Wydział Komunikacji Wydział Spraw Obywatelskich Wydział Pomocy Mieszkaniowej Wydział Zdrowia Wydział Obsługi Przedsiębiorców Kancelaria Rady Miejskiej Sam. Stanowisko ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi
Skarbnik Miasta Sławomir Kolasiński	Wydział Księgowości Urzędu Wydział Budżetu i Sprawozdawczości Wydział Podatków i Windykacji Wydział Rozwoju Zespół d/s Środków Pomocowych Zespół Nadzoru Właścicielskiego Zespół Zamówień Publicznych

Źródło: Wydział Organizacyjno-Prawny Urzędu Miasta Tarnowa

Tabela nr 88: System kierowania Urzędem Miasta Tarnowa od dnia 4 grudnia 2014

Prezydent Miasta Tarnowa Roman Ciepiela	
Zastępca Prezydenta Henryk Słomka-Narożański	Wydział Usług Ogólnomiejskich Wydział Informatyzacji Wydział Audytu i Kontroli Wydział Bezpieczeństwa Publicznego Wydział Geodezji i Nieruchomości Wydział Planowania Przestrzennego i Budownictwa Wydział Realizacji Inwestycji Pełnomocnik d/s Informacji Niejawnych Pełnomocnik d/s Systemu Zarządzania Jakością Miejski Audytor Wewnętrzny
Zastępca Prezydenta Krystyna Latała do 31 grudnia 2014 r.	Wydział Edukacji Wydział Sportu Urząd Stanu Cywilnego Wydział Marki Miasta Wydział Kultury

Sekretarz Miasta Aleksandra Mizera	Wydział Administracyjny Wydział Organizacyjno-Prawny Wydział Komunikacji Wydział Spraw Obywatelskich Wydział Pomocy Mieszkaniowej Wydział Zdrowia Wydział Obsługi Przedsiębiorców Kancelaria Rady Miejskiej Sam. Stanowisko ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi
Skarbnik Miasta Sławomir Kolasiński	Wydział Księgowości Urzędu Wydział Budżetu i Sprawozdawczości Wydział Podatków i Windykacji Wydział Rozwoju Miasta Zespół d/s Środków Pomocowych Zespół Nadzoru Właścicielskiego Zespół Zamówień Publicznych

Źródło: Wydział Organizacyjno-Prawny Urzędu Miasta Tarnowa

18.2 Zatrudnienie i jego jakość w Urzędzie Miasta Tarnowa

Jakość świadczonych przez Urząd Miasta Tarnowa usług związana jest z poziomem kwalifikacji pracowników. Wg stanu na koniec 2014 r., wśród zatrudnionych pracowników Urzędu 73,54 % posiadało wykształcenie wyższe, dyplom ukończenia studiów podyplomowych posiadało 80 osób, natomiast studiów doktoranckich - dwie osoby.

Pracownicy UMT chcący podnieść swoje kwalifikacje zawodowe mają możliwość skorzystania z dofinansowania kosztów nauki lub studiów oraz przyznania świadczeń dodatkowych (urlop szkoleniowy) - w 2014 r. podpisano umowę na doksztalcanie z dwoma pracownikami na kontynuację studiów .

Poziom kwalifikacji zawodowych jest nie tylko zależny od poziomu wykształcenia, ale również od ciągłego doskonalenia umiejętności i poszerzania wiedzy. Tym celom służą różnego rodzaju szkolenia, na które kierowani są pracownicy UMT. Szkolenia i samokształcenie pracowników rozumiane są jako systematyczny rozwój postaw, wiedzy i umiejętności, niezbędnych do prawidłowego wykonywania zadań i stanowią priorytetowy obszar zarządzania kadrami w UMT.

W procesie realizacji polityki szkoleniowej największe znaczenie posiada analiza, zdefiniowanie i rozpoznanie indywidualnych potrzeb szkoleniowych pracowników, które ujmowane są w planie szkoleń.

Tabela nr 89: Szkolenia pracowników Urzędu Miasta Tarnowa w 2014 r.

Liczba pracowników zatrudnionych w UMT (stan na 31 grudnia)	461
Liczba szkoleń ogółem	166
Liczba przeszkolonych pracowników	357
Liczba uczestników szkoleń	239
Liczba szkoleń przypadających na 1 pracownika	0,36
Wskaźnik szkoleń (liczba przeszkolonych/liczba pracowników Urzędu)	78,3 %
Koszty szkoleń ogółem	90.712,82 zł
Koszt szkolenia przypadający na 1 osobę	196,78 zł

Źródło: Wydział Organizacyjno-Prawny Urzędu Miasta Tarnowa

18.3 System Zarządzania Jakością

Od 2003 r. Urząd Miasta Tarnowa posiada certyfikat Systemu Zarządzania Jakością w zakresie zadań własnych gminy, zadań miasta na prawach powiatu, zadań z zakresu administracji rządowej oraz zadań zleconych ustawowo. Aktualny certyfikat nr 1116/4/2013 – przyznany w dniu 19.03.2013r. jest ważny do dnia 18 marca 2016r.

System Zarządzania Jakością w Urzędzie Miasta Tarnowa został zbudowany w oparciu o faktycznie realizowane procesy usługowe, które dostosowano do wymagań określonych w normie PN-EN ISO 9001:2009 i opisano w dokumentacji systemu.

W systemie zastosowano osiem zasad jakości:

- orientacja na klienta,
- przywództwo (Najwyższe Kierownictwo Urzędu – wypracowuje kierunki jego rozwoju),
- zaangażowanie pracowników,
- podejście procesowe (skuteczności i efektywność działania zależą w głównej mierze od jakości realizowanych w UMT procesów),
- systemowe podejście do zarządzania (Zarządzanie jakością jest traktowane jako zarządzanie wzajemnie ze sobą powiązanymi procesami),
- ciągłe doskonalenie,
- podejmowanie decyzji na podstawie faktów (Podejmowanie decyzji opiera się na analitycznej, logicznej bądź intuicyjnej analizie wszelkich dostępnych danych i informacji)
- wzajemnie korzystne relacje z dostawcami (gwarancja wysokiej jakości usług).

Kierunki działania Urzędu Miasta Tarnowa wyznacza, przyjęta Zarządzeniem Nr 56/2012 r z dnia 2 marca 2012 r. Prezydenta Miasta Tarnowa – Polityka Jakości - zawierająca następujące cele jakościowe:

- działanie na rzecz Tarnowa jako miasta komfortu, aktywnie budującego swoją pozycję regionalną, zgodnie z przyjętą strategią,
- zapewnienie klientom profesjonalnych i oczekiwanych usług miejskich,
- efektywne zarządzanie zasobami i finansami Miasta,
- ciągłe doskonalenie Systemu Zarządzania Jakością.

Ciągły nadzór nad zgodnością działań z wymaganiami normy PN- EN- ISO 9001:2009 zapewniony jest poprzez audyty wewnętrzne, przeprowadzane, zgodnie z planem, przez przeszkolonych w tym zakresie auditorów wewnętrznych. Audyty wewnętrzne prowadzone są w celu zweryfikowania czy wymogi przyjęte w odniesieniu do jakości pracy w Urzędzie są spełniane, System Zarządzania Jakością jest skuteczny, przyjęte cele przyczyniają się do realizacji Polityki Jakości Urzędu.

W 2014r. przeprowadzono 11 auditów, z których spostrzeżenia pozwoliły na inicjowanie działań doskonalących , w kierunku zmian w strukturze procesu w celu jego usprawnienia

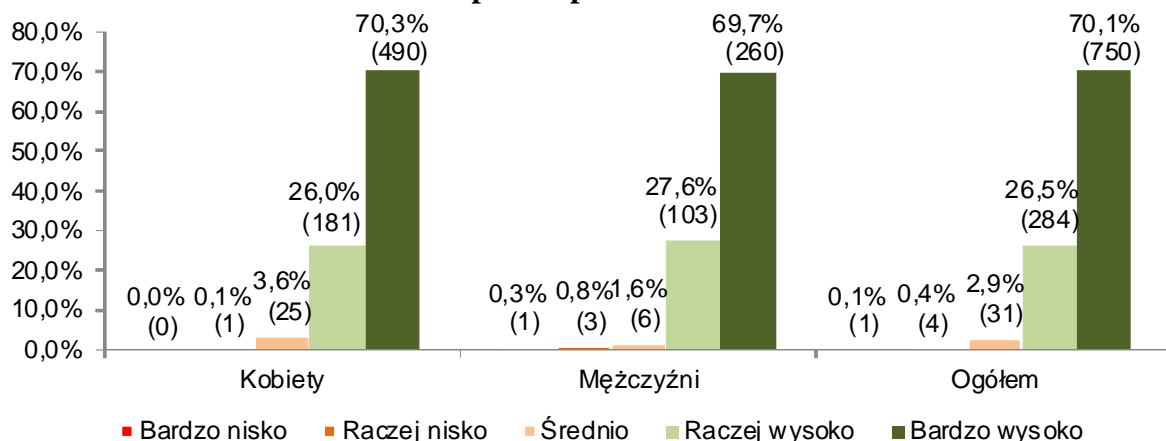
i lepszego zrozumienia oraz udoskonalenie wskaźnika dla lepszej oceny skuteczności (sprawności) procesu.

Innym miernikiem skuteczności funkcjonowania systemu jest przeprowadzanie badań ankietowych zadowolenia klienta. Badanie w ramach projektu „Benchmarking – narzędzie efektywnej kontroli zarządczej w urzędach miast na prawach powiatu, urzędach gmin i starostwach powiatowych” zostało zrealizowane w Urzędzie Miasta w Tarnowie w maju 2014 roku.

Opinia o organizacji pracy w Urzędzie

Pierwszy z analizowanych problemów badawczych dotyczył ogólnej oceny poziomu świadczenia usług przez Urząd Miasta. Respondenci dokonywali oceny na pięciostopniowej skali, gdzie „jeden” oznaczało ocenę bardzo niską, a „pięć” bardzo wysoką. Średnia ocena ogólnego poziomu świadczenia usług przez Urząd Miasta w Tarnowie wyniosła 4,66. Największy procent badanych (70,1%) oceniło poziom świadczenia usług na bardzo wysoko, a 26,5% na raczej wysoko. Jedynie 0,4 lub 0,1% ogółu respondentów oceniło je na nisko lub bardzo nisko. Ocenę „3” przypisało 2,9% ankietowanych.

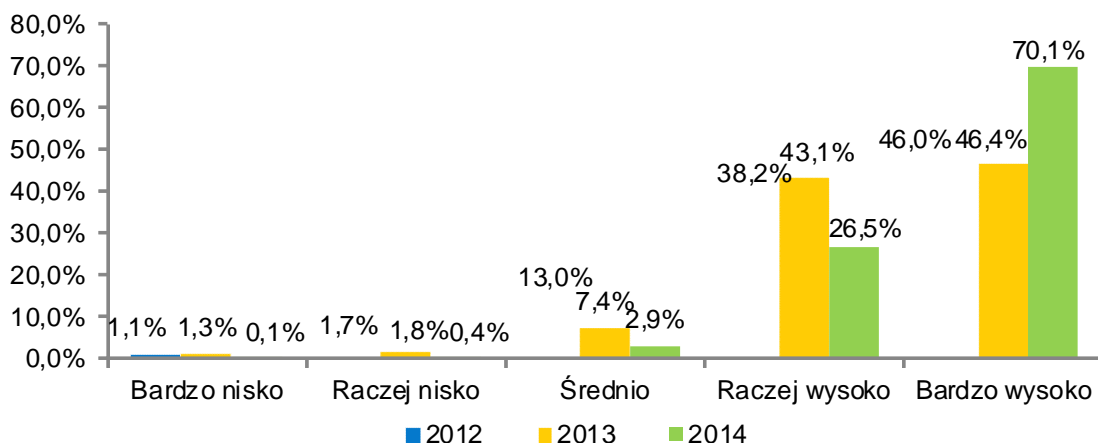
Wykres nr 20: Ocena ogólnego poziomu świadczenia usług przez UM w Tarnowie wg płci respondentów

Źródło: Pełnomocnik Prezydenta do spraw zarządzania SZJ

Jak pokazały wyniki badania, respondenci ocenili ogólny poziom świadczenia usług przez Urząd Miasta w Tarnowie wyżej niż w ubiegłym roku. Świadczy o tym wzrost odsetka osób oceniających Urząd „bardzo wysoko” oraz spadek odsetka osób przyznających oceny „bardzo nisko” lub „raczej nisko”.

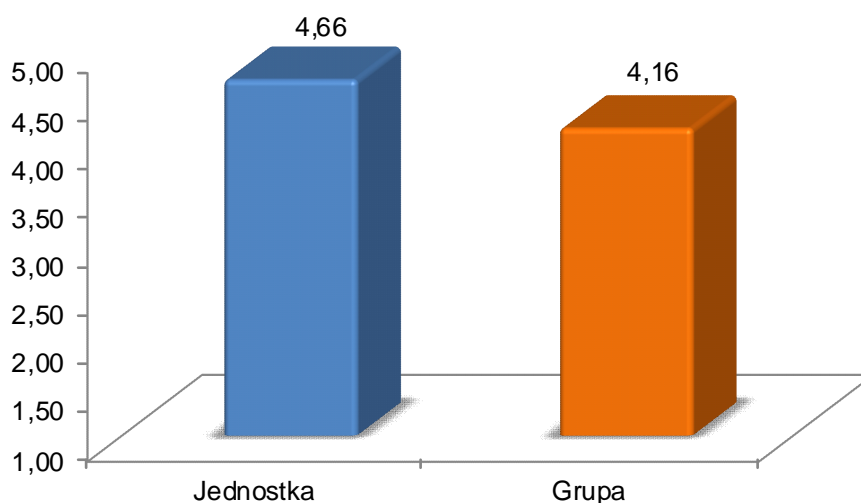
Wykres nr 21: Zmiana w ocenie ogólnego poziomu świadczenia usług przez UM w Tarnowie

Źródło: Pełnomocnik Prezydenta do spraw zarządzania SZJ

Następnie porównano średnią ocenę ogólnego poziomu świadczonych usług przez Urząd Miasta w Tarnowie z wynikami uzyskanymi przez grupę porównawczą. Uzyskane wyniki różniły się znacząco. Średnia ocena dla Urzędu Miasta w Tarnowie jest wyższa od uzyskanej przez wszystkie miasta łącznie o 0,5 pkt.

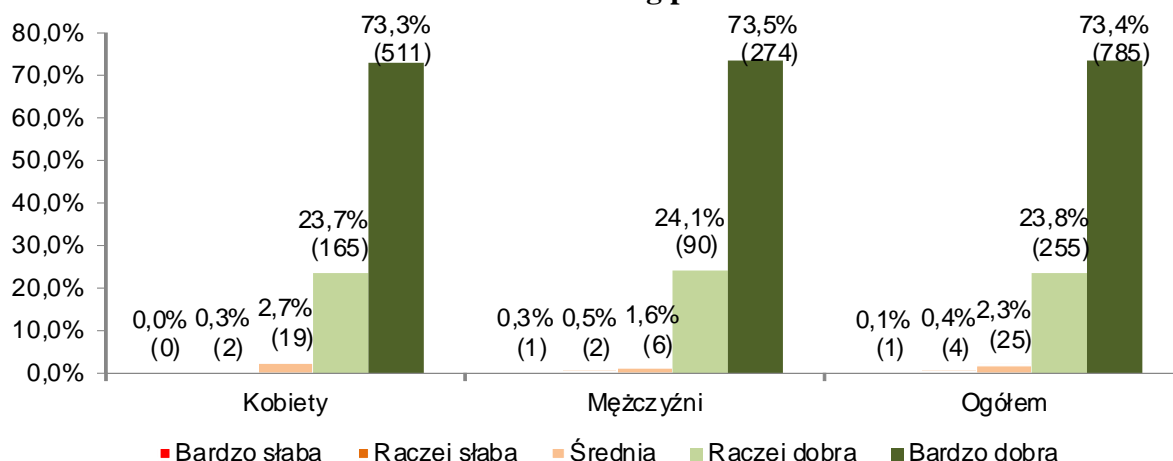
Wykres nr 22: Ocena ogólnego poziomu świadczenia usług przez UMT

Źródło: Pełnomocnik Prezydenta do spraw zarządzania SZJ

W dalszej kolejności respondenci oceniali czytelność informacji o zasadach załatwiania spraw w Urzędzie. Cechę oceniano przypisując punkty z zakresu od 1 (ocena najniższa) do 5 (ocena najwyższa). Średnia ocen na temat czytelności informacji została sklasyfikowana na 4,70 i tym samym kształtowała się na minimalnie wyższym poziomie jak w przypadku ogólnego poziomu świadczenia usług przez Urząd. Podobnie jak w pytaniu poprzednim, najliczniejsza grupa stanowiąca 73,4% oceniła tą cechę bardzo wysoko. Jedynie 0,1% lub 0,4% sklasyfikowało czytelność jako bardzo słabą lub raczej słabą.

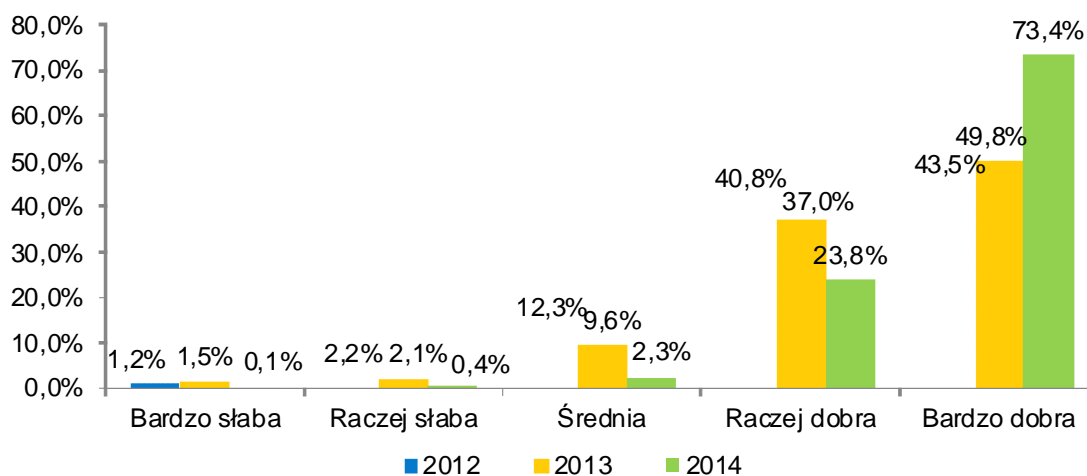
Wykres nr 23: Ocena czytelności informacji o zasadach załatwiania spraw w UM w Tarnowie wg płci

Źródło: Pełnomocnik Prezydenta do spraw zarządzania SZJ

Porównując otrzymane wyniki do danych z ubiegłych lat można jednoznacznie określić kierunek zmian. W porównaniu z zeszłymi latami, ankietowani zdecydowanie częściej przyznawali najwyższą ocenę. Również zaobserwowano spadek wskazań ocen najniższych i oceny „średnia”.

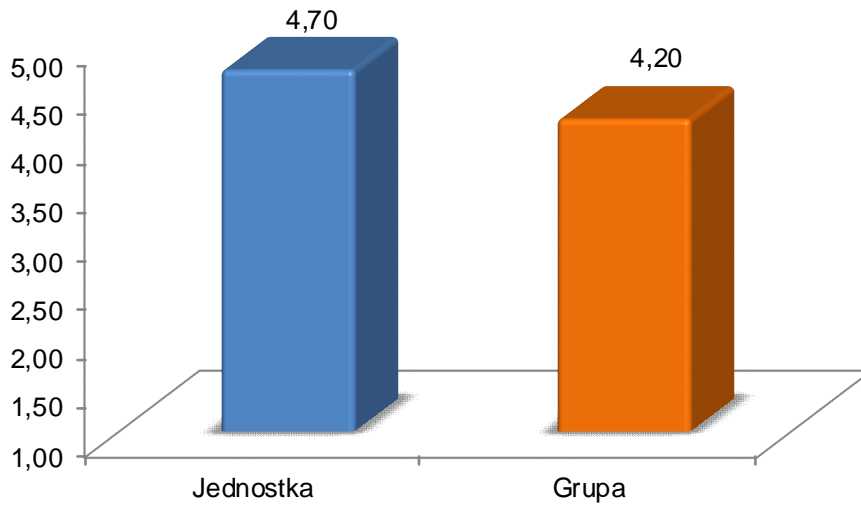
Wykres nr 24: Zmiana w ocenie czytelności informacji o zasadach załatwiania spraw w UM w Tarnowie

Źródło: Pełnomocnik Prezydenta do spraw zarządzania SZJ

Następnie porównano średnią ocenę czytelności informacji o zasadach załatwiania spraw w UM w Tarnowie z wynikami uzyskanymi przez grupę porównawczą. Uzyskane wyniki pokazały, że średnia ocena analizowanego aspektu w Urzędzie Miasta w Tarnowie była o 0,5 pkt wyższa w porównaniu do średniej z grupy porównawczej

Wykres nr 25: Ocena czytelności informacji o zasadach załatwiania spraw w UMT

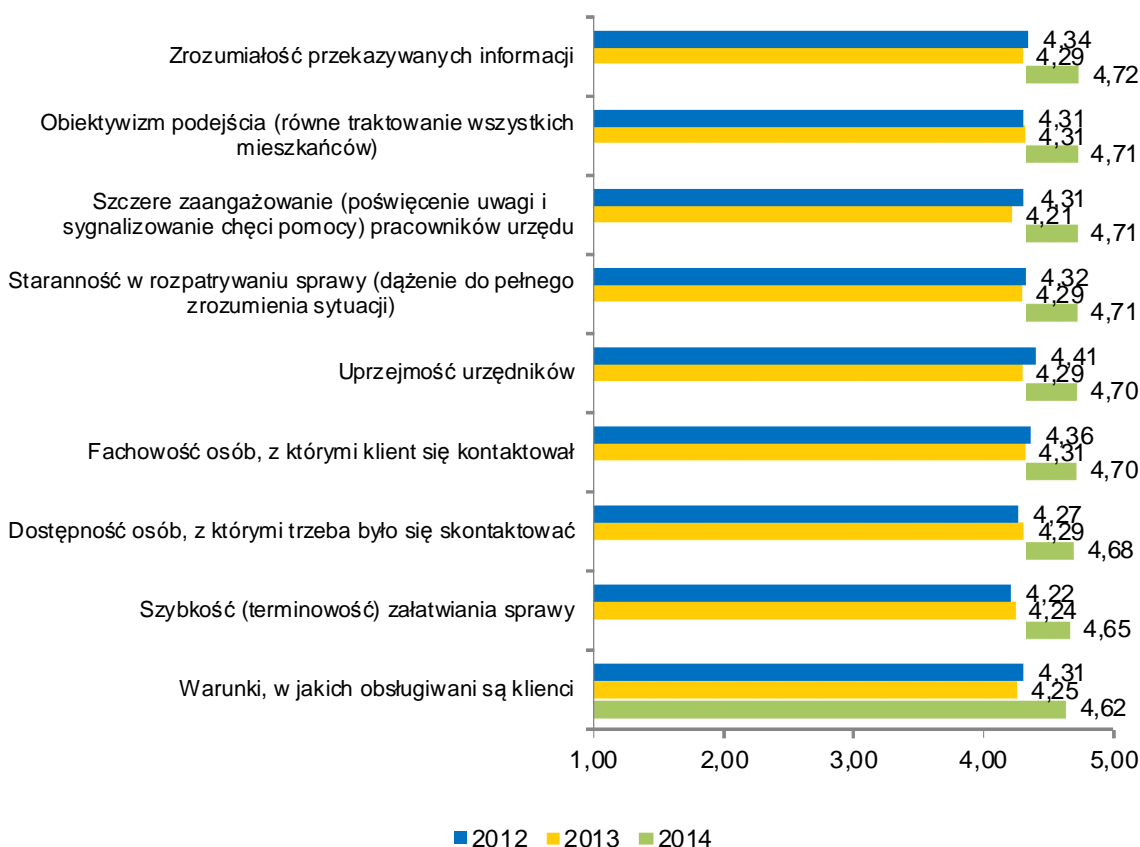
Źródło: Pełnomocnik Prezydenta do spraw zarządzania SZJ

Badanym klientom zaproponowano również możliwość wyrażenia dodatkowych uwag odnośnie pracy Urzędu. Z takiej ewentualności nie skorzystał żaden z respondentów.

W dalszej części wywiadu ankietowani oceniali poszczególne elementy jakości obsługi interesantów. Oceny ponownie dokonywano w skali od 1 (ocena najniższa) do 5 (ocena najwyższa). Dla żadnego z ocenianych aspektów średnia ocen nie wyniosła mniej niż 4,62. Najwyższe średnie oceny przypisano zrozumiałości przekazywanych informacji, obiektywizmowi podejścia urzędników, ich szczeremu zaangażowaniu oraz staranności w rozpatrywaniu sprawy (średnie oceny to odpowiednio 4,72, oraz 4,71 w pozostałych przypadkach). Nieco niżej ocenione zostały: uprzejmość urzędników oraz ich fachowość (ocena 4,70). Dostępność osób, z którymi klient musiał się skontaktować, aby załatwić swoją sprawę oraz szybkość załatwienia sprawy uzyskały oceny odpowiednio 4,68 i 4,65. Warunki w jakich obsługiwani są klienci zostały natomiast ocenione najniżej w tej edycji badania (ocena 4,62).

Porównując średnie oceny elementów jakości obsługi uzyskane w poszczególnych edycjach badania, można zauważyć że najwyższe noty przyznawane są w obecnej edycji. W 2013 roku nastąpił spadek ocen w niemal wszystkich obszarach, natomiast obecnie, w ogólnym ujęciu można zauważyć poprawę tych ocen.

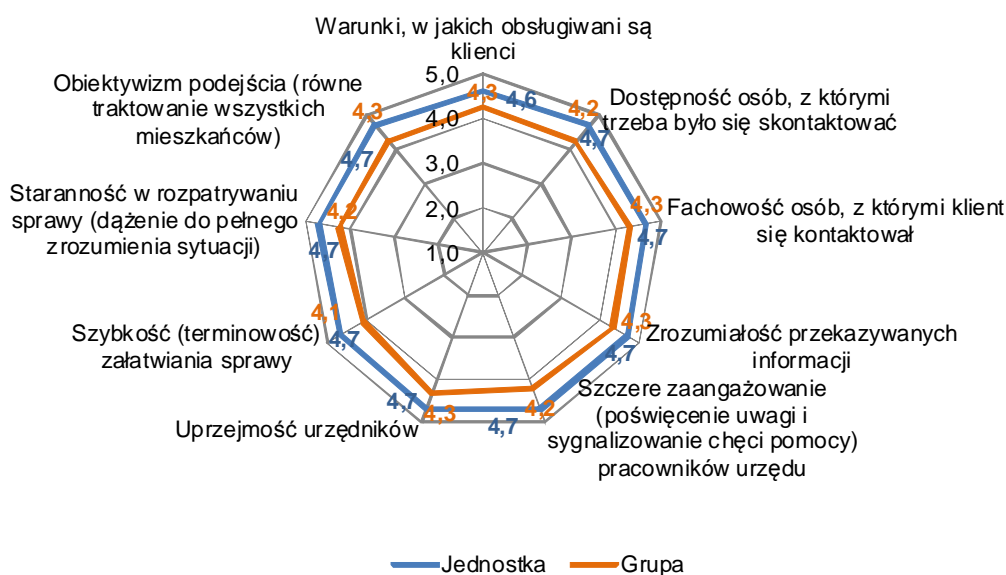
Wykres nr 26: Ocena poszczególnych elementów jakości obsługi interesantów

Źródło: Pełnomocnik Prezydenta do spraw zarządzania SZJ

Średnie ocen przyznanych przez klientów Urzędu Miasta w Tarnowie dla wszystkich elementów jakości obsługi interesantów są na wyższym poziomie od tych wyznaczonych dla grupy porównawczej. Największą różnicę (tj. o 0,6 p.p.) odnotowano dla szybkości (terminowości) załatwiania sprawy względem badanej grupy urzędów miast. Różnicę średnich ocen równą 0,5 p.p. odnotowano dla dostępności osób, z którymi trzeba było się skontaktować, szczerego zaangażowania (poświęcenie uwagi i sygnalizowanie chęci pomocy) pracowników urzędu oraz dla staranności w rozpatrywaniu sprawy (dążenie do pełnego zrozumienia sytuacji). Fachowość osób, z którymi klient się kontaktował, zrozumiałość przekazywanych informacji, uprzejmość urzędników oraz obiektywizm podejścia (równe traktowanie wszystkich mieszkańców) zostały ocenione wyżej przez mieszkańców odwiedzających Urząd Miasta w Tarnowie o 0,4 p.p. w zestawieniu z grupą porównawczą. Najmniejsza różnica w ocenach jakości obsługi interesantów wyniosła 0,3 punktu procentowego, którą to odnotowano dla warunków, w jakich obsługiwani są klienci.

Wykres nr 27: Ocena poszczególnych elementów jakości obsługi interesantów

Źródło: Pełnomocnik Prezydenta do spraw zarządzania SZJ

W kolejnym pytaniu poproszono ankietowanych o wskazanie i zarazem ocenę najważniejszych zmian, jakie w ich opinii dokonały się ostatnio w Urzędzie. Zdecydowana większość respondentów (95,2%) nie zauważa w ostatnim czasie zmian w działaniu Urzędu. Jedynie 4,8% dostrzega takie zmiany i dla większości osób z tej grupy są to zmiany na lepsze. Do najważniejszych badani klienci zaliczyli zmianę w jakości pracy urzędników, w ich podejściu do klienta i ich kulturze osobistej. Zmiana ta została wskazana przez 49 badanych, we wszystkich przypadkach na lepsze. Jeden respondent wskazał sposób załatwiania sprawy (szybkość, sprawność, terminowość) jako pozytywną zmianę w działaniu Urzędu. Również jedna osoba zaznaczyła, że zauważa zmiany w kompetencjach i fachowości urzędników, ale nie potrafiła określić kierunku tej zmiany.

Tabela nr 90: Najważniejsze zmiany w działaniu Urzędu wraz z kierunkiem zmian

Zmiana	Zmiana na lepsze	Zmiana na gorsze	Trudno powiedzieć
Jakość obsługi klienta (uprzejmość urzędników, pomocność) / Kultura osobista urzędników i ich stosunek do klienta	49	-	-
Sposób załatwiania sprawy (szybkość, sprawność, terminowość)	1	-	-
Kompetencje i fachowość urzędników	-	-	1
SUMA:	50	0	1

Źródło: Pełnomocnik Prezydenta do spraw zarządzania SZJ

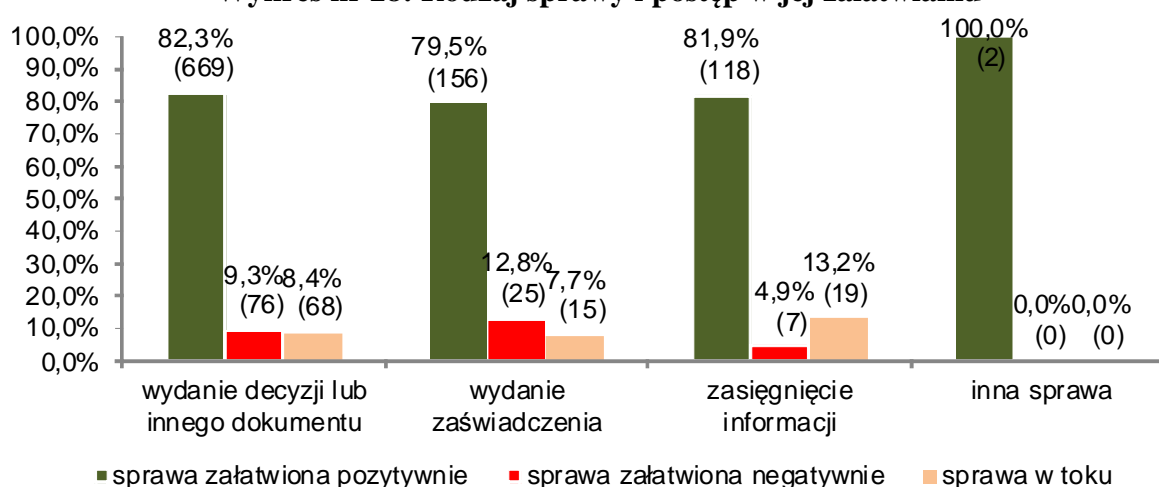

Respondenci zapytani o dodatkowe uwagi na temat jakości pracy Urzędu, które przekazałoby Kierownictwu, w zdecydowanej większości (98,5%) nie potrafili wskazać konkretnych sugestii.

16 respondentów podzieliło się swoimi sugestiami. Dziewięcioro z nich uważa, że Urząd działa bardzo dobrze i że są zadowoleni z obsługi. Zgodnie z opinią pięciorga osób godziny pracy urzędu powinny być lepiej dostosowane do potrzeb interesantów. W opinii dwóch respondentów konieczna jest większa aktywność władz miasta w komunikacji z mieszkańcami.

Z deklaracji badanych klientów UM wynika, że 82,1% ogółu wszystkich spraw załatwianych w Urzędzie Miasta w Tarnowie zostaje rozpatrzonych pozytywnie. Ponad 82% wizyt w celu wydania decyzji lub innego dokumentu kończy się sukcesem. Wśród spraw dotyczących wydania zaświadczenia 79,5% załatwionych zostało pozytywnie, a wśród spraw związanych z zasięgnięciem informacji 81,9% skończyło się powodzeniem.

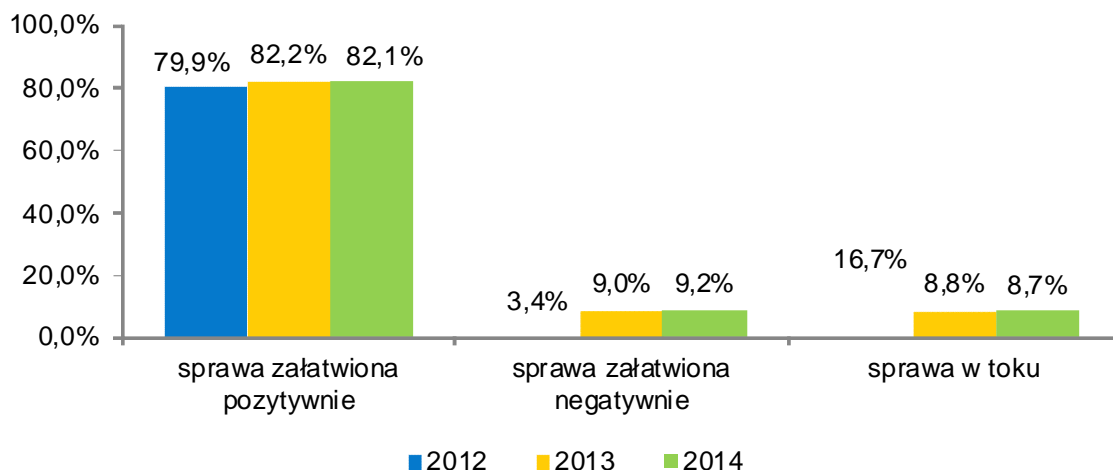
Wykres nr 28: Rodzaj sprawy i postęp w jej załatwianiu

Źródło: Pełnomocnik Prezydenta do spraw zarządzania SZJ

Wyniki tegorocznego badania nie różnią się znacznie od wyników z 2013 roku. W szczególności zmiana w porównaniu do ubiegłego roku nie przekracza błędu statystycznego na poziomie 3%. Jednak w porównaniu do wyników badania z 2012 roku, można zauważyć spadek odsetka spraw w toku (8,0 p.p.) oraz wzrost odsetka spraw załatwionych pozytywnie oraz negatywnie (odpowiednio o 2,2 p.p, 5,8 p.p.).

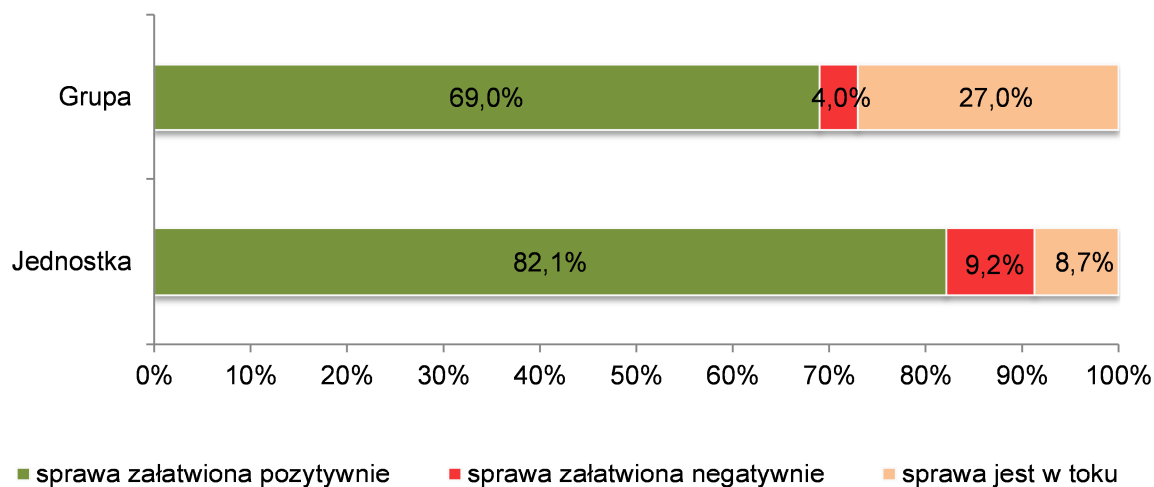
Wykres nr 29: Zmiana w skuteczności załatwiania spraw w UM w Tarnowie

Źródło: Pełnomocnik Prezydenta do spraw zarządzania SZJ

W Urzędzie Miasta w Tarnowie zdecydowanie wyższy, niż dla grupy porównawczej, jest odsetek spraw załatwionych pozytywnie (tj. o 13,1 punktów procentowych). Natomiast odsetek spraw załatwionych negatywnie w UM w Tarnowie jest ponad dwukrotnie wyższy w zestawieniu z grupą porównawczą, jednak ta różnica jest konsekwencją bardzo dużej różnicy w odsetku spraw, które są ciągle w toku.

Wykres nr 30: Rodzaj sprawy i postępowanie w jej załatwianiu

Źródło: Pełnomocnik Prezydenta do spraw zarządzania SZJ

18.4 Nadzór i kontrola

Kontrole wewnętrzne

Kontrola wewnętrzna w Gminie Miasta Tarnowa obejmuje przede wszystkim czynności polegające na sprawdzeniu kierunków działania, doboru środków i wykonanie zadań przez jednostki organizacyjne Urzędu oraz jednostki organizacyjne Gminy. Celem kontroli jest w szczególności:

- przedstawienie prezydentowi bieżącej i obiektywnej informacji niezbędnej do podnoszenia jakości pracy i działalności urzędu oraz jednostek organizacyjnych Gminy Miasta Tarnowa (GMT),

- badanie zgodności działania z obowiązującymi przepisami prawa oraz ocena procesów gospodarczych i innych rodzajów działalności służących zaspokajaniu potrzeb mieszkańców Miasta,

- ustalanie przyczyn i skutków stwierdzonych nieprawidłowości, jak również osób za nie odpowiedzialnych oraz wskazywanie sposobów i środków umożliwiających usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień,

- analizowanie stopnia wykonania zaleceń pokontrolnych, przeprowadzanie ponownej kontroli oraz wykorzystywanie materiałów pokontrolnych do doskonalenia działalności jednostek kontrolowanych,

- analizowanie i przedstawianie prezydentowi informacji o stopniu wykorzystania przez jednostki organizacyjne urzędu oraz jednostki organizacyjne gminy materiałów pokontrolnych innych podmiotów uprawnionych do kontroli.

System kontroli w urzędzie oparty jest na zasadach określonych przez Ministra Finansów w formie standardów kontroli zarządczej i obejmuje kontrolę funkcjonalną realizowaną przez prezydenta, zastępców prezydenta, Skarbnika oraz Sekretarza Miasta, dyrektorów wydziałów oraz kierowników biur w stosunku do pracowników w zakresie określonym w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu oraz zakresach czynności, a także kontrolę instytucjonalną realizowaną głównie przez pracowników Wydziału Audytu i Kontroli Urzędu.

Plan kontroli wewnętrznej dla Wydziału Audytu i Kontroli opracowywany jest w oparciu o analizę ryzyka. Potencjalne ryzyka związane z realizacją zadań Urzędu oraz pozostałych jednostek organizacyjnych Gminy Miasta Tarnowa określają kierownicy tych jednostek. Rejestr ryzyk uzupełniany jest o ryzyka zidentyfikowane przez pracowników Wydziału Audytu i Kontroli podczas kontroli wykonywanych w jednostkach oraz na podstawie analizy raportów z kontroli zewnętrznych realizowanych w Urzędzie i jednostkach organizacyjnych Gminy.

W wyniku przeprowadzonej analizy ryzyka w Planie kontroli na 2014 rok umieszczono kontrole w następujących obszarach:

- wykorzystanie dotacji przez szkoły, przedszkola i placówki niepubliczne,

- wykorzystanie dotacji przez kluby sportowe działające na terenie Miasta,

- zapewnienie bezpieczeństwa informacji,

- ocena sprawozdań finansowych instytucji kultury,

- zarządzanie zasobami ludzkimi,

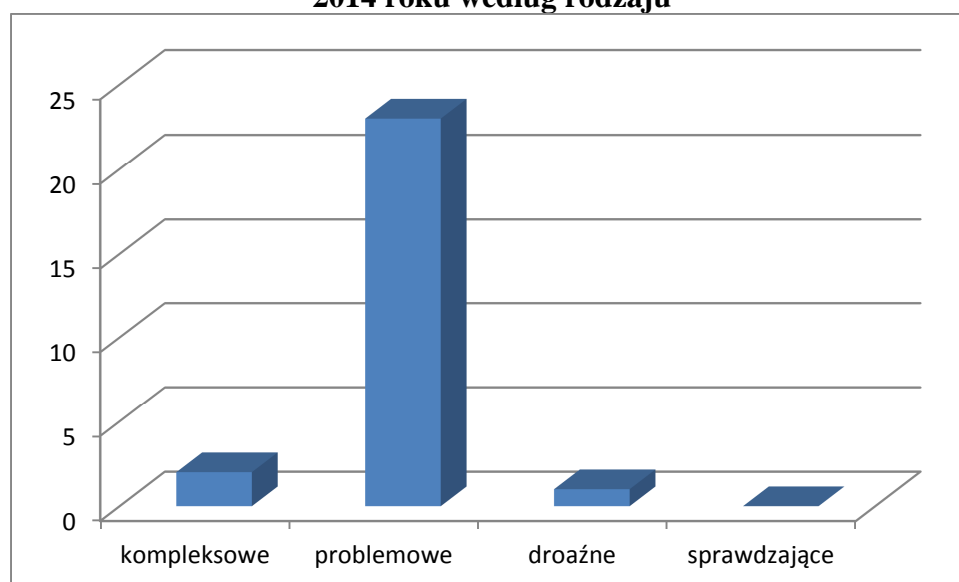
- prawidłowość naliczania, pobierania i egzekucji należności budżetu Gminy Miasta Tarnowa

- współpraca z organizacjami pozarządowymi.

Kontrole wewnętrzne prowadzone są w formie:

- kontroli kompleksowych - obejmujących ocenę realizacji całokształtu zadań kontrolowanych jednostek,
- kontroli problemowych - obejmujących ocenę realizacji wybranego zagadnienia lub grupy zagadnień,
- kontroli doraźnych - obejmujących ocenę całokształtu lub wycinka działalności kontrolowanych jednostek w przypadku stwierdzenia zaniedbań, uzasadniających natychmiastową ingerencję,
- kontroli sprawdzających - obejmujących ocenę stopnia realizacji zaleceń i wniosków wydanych w wyniku przeprowadzonych uprzednio kontroli.

Wykres nr 31: Kontrole wewnętrzne przeprowadzone w Gminie Miasta Tarnowa w 2014 roku według rodzaju

Źródło: Wydział Audytu i Kontroli Urzędu Miasta Tarnowa

Tabela nr 91: Kontrole wewnętrzne zrealizowane przez Wydział Audytu i Kontroli Urzędu Miasta Tarnowa w 2014 roku

Lp.	Zakres kontroli	Jednostka kontrolowana
1	Ocena prawidłowości przedstawionych danych o rzeczywistej liczbie uczniów oraz prawidłowości wykorzystania dotacji zgodnie z celem, o którym mowa w art. 90 ust. 3d ustawy z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.) Okres objęty kontrolą: lata 2011 - 2013	„Cosinus” Zaoczna Policealna Szkoła Administracji Zaoczna Policealna Szkoła Informatyki Zaoczna Policealna Szkoła Fryzjerstwa Zaoczna Policealna Szkoła Usług Kosmetycznych ul. Targowa 10 Okres objęty kontrolą: 2013 r.

		<p>Rzemieśnicze Centrum Szkół Zawodowych Izby Rzemieśniczej Rzemieśnicza Zasadnicza Szkoła Zawodowa Niepubliczne Technikum Uzupełniające ul. Kochanowskiego 32 Okres objęty kontrolą: lata 2011 - 2013</p>
		<p>Przedszkole Niepubliczne „Pałacyk Malucha” ul. Kołłątaja 14</p>
2	Kontrola kompleksowa obejmująca ocenę realizacji całokształtu zadań kontrolowanych jednostek	<p>Przedszkole Publiczne nr 29 ul. Wilsona 50</p>
		<p>Zespół Szkół Techniczno-Zawodowych ul. Piłsudskiego 19</p>
3	Ocena sprawozdań finansowych instytucji kultury za rok 2012	<p>Tarnowskie Centrum Kultury ul. Rynek 5</p>
4	Zapewnienie bezpieczeństwa informacji	<p>Szkoła Podstawowa nr 10 ul. Niedomicka 20</p>
		<p>Gimnazjum nr 6 i Szkoła Podstawowa nr 14 ul. Krzyska 118</p>
		<p>Przedszkole Publiczne nr 14 ul. Pułaskiego 93 A</p>
		<p>Przedszkole Publiczne nr 17 ul. Kościuszki 9</p>
		<p>Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego ul. Kwiatkowskiego 17</p>

		Pałac Młodzieży ul. Piłsudskiego 24
5	Zarządzanie zasobami ludzkimi (polityka kadrowa jednostki)	Szkoła Podstawowa nr 9 ul. M. Dąbrowskiej 6 33-100 Tarnów
6	Prawidłowość naliczania, pobierania i egzekucji należności budżetu Gminy Miasta Tarnowa	Targowiska Miejskie ul. Najświętszej Marii Panny 13 c 33-100 Tranów
		Zespół Szkół Plastycznych ul. Westwalewicza 6
		Zespół Żłobków Dom Pomocy Społecznej ul. Najświętszej Marii Panny 3
7	Wieczyste użytkowanie nieruchomości (oddawanie w wieczyste użytkowanie nieruchomości, naliczanie opłat, przekształcanie prawa wieczystego użytkowania w prawo własności)	Wydział Geodezji i Nieruchomości Urzędu Miasta Tarnowa
8	Nadzór nad podmiotem leczniczym niebędącym przedsiębiorcą na podstawie art. 121 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej Zakres kontroli: 1. realizacja zadań określonych w regulaminie organizacyjnym i statucie, dostępność i jakość udzielanych świadczeń zdrowotnych; 2. prawidłowość gospodarowania mieniem oraz środkami publicznymi; 3. gospodarka finansowa.	Specjalistyczny Szpital im. E. Szczeklika ul. Szpitalna 13
9	Ocena celowości wydatkowania środków finansowych	Tarnowski Teatr ul. Mickiewicza 4
10	Ocena prawidłowości wykorzystania dotacji udzielonych z budżetu Gminy Miasta Tarnowa w 2013 r.	Uczniowski Klub Sportowy „Jedynka” ul. Piłsudskiego 4
		Klub Uczelniany AZS Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnowie ul. Mickiewicza 8
		Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy „Przystań” ul. Zarzyckiego 23/7

11	Ocena funkcjonowania placówki w zakresie zapewnienia dziecku całodobowej opieki i wychowania oraz zaspokojenie jego niezbędnych potrzeb bytowych, umożliwienie kontaktu dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, zapewnienie korzystania z przysługujących świadczeń zdrowotnych, plan pomocy dziecku, zakres pomocy psychologiczno – pedagogicznej prowadzonych terapii	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Pogotowie Opiekuńcze” ul. Chemiczna 10 a
12	Ocena gospodarowania samochodami służbowymi	Wydział Administracyjny Urzędu Miasta Tarnowa
13	Ocena prawidłowości przeprowadzonej inwentaryzacji	V Liceum Ogólnokształcące ul. Tadeusza Rejtana 20 33-100 Tarnów

Źródło: Wydział Audytu i Kontroli Urzędu Miasta Tarnowa

18.5. Kontrole zewnętrzne

Działalność jednostek samorządu terytorialnego poddawana jest różnorodnym kontrolom. Przeprowadzać je mogą nie tylko wewnętrzne, utworzone w tym celu jednostki organizacyjne (Wydział Audytu i Kontroli), komisje rady (Komisja Rewizyjna) czy też sami mieszkańcy oceniający lokalne władze w wyborach i referendach. Uprawnienia kontrolne w stosunku do jednostek samorządu terytorialnego posiadają również wojewodowie, Regionalne Izby Obrachunkowe, Najwyższa Izba Kontroli oraz inne jednostki kontrolne takie jak Urząd Kontroli Skarbowej, Kuratorium Oświaty, Główny Urząd Geodezji i Kartografii, w zakresie określonym przepisami prawa.

Jednostki uprawnione do kontroli instytucjonalnej przeprowadziły w 2014 roku w Gminie Miasta Tarnowa 88 kontroli, z czego 25 kontroli w samym Urzędzie Miasta Tarnowa oraz 63 w pozostałych jednostkach organizacyjnych Gminy Miasta Tarnowa.

Wydział Audytu i Kontroli Urzędu współpracuje z przedstawicielami organów kontroli zewnętrznej w zakresie zapewnienia warunków i środków niezbędnych do sprawnego przeprowadzenia kontroli, prowadzi ewidencję i dokumentację kontroli, koordynuje udzielanie wyjaśnień oraz przygotowuje projekty odpowiedzi na wnioski i zalecenia pokontrolne.

W przypadku wystąpienia zaleceń pokontrolnych są one analizowane a następnie na ich podstawie identyfikowane są ryzyka związane z funkcjonowaniem jednostki w określonym obszarze. Zidentyfikowane ryzyka zostają wpisane do rejestru ryzyk prowadzonego przez Wydział i monitorowane. W razie potrzeby Wydział kontynuuje kontrole wewnętrzne w danym obszarze w celu sprawdzenia czy zostały podjęte odpowiednie działania mające wyeliminować ujawnione w trakcie kontroli zewnętrznej nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli

Zgodnie z art. 203 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej Najwyższa Izba Kontroli może kontrolować działalność organów samorządu terytorialnego, komunalnych osób prawnych i innych komunalnych jednostek organizacyjnych z punktu widzenia legalności, gospodarności i rzetelności.

Tabela nr 92: Kontrole przeprowadzone przez Najwyższą Izbę Kontroli w Urzędzie Miasta Tarnowa w 2014 r.

Lp.	Zakres kontroli	Wynik kontroli
1	Działania promocyjne wybranych miast na prawach powiatu	pozytywny
2	Zachowanie ładu przestrzennego przy planowaniu i realizacji inwestycji budowlanych	pozytywny
3	Wykonywanie przez Gminę Miasta Tarnowa obowiązku zapewnienia lokali socjalnych i pomieszczeń tymczasowych	pozytywny

Źródło: Wydział Audytu i Kontroli Urzędu Miasta Tarnowa

Ponadto na wniosek Najwyższej Izby Kontroli przygotowano oraz przesłano materiały dotyczące realizacji projektu „Program ochrony powietrza dla województwa małopolskiego”, a także informacje na temat rozwiązań organizacyjnych, kosztów działalności oraz stanu wykorzystania obiektów sportowych ramach Wieloletniego Programu Rozwoju Bazy Sportowej w województwie małopolskim.

Małopolski Urząd Wojewódzki

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 23 stycznia 2009r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2009 r., Nr 31 poz. 206 z późn. zm.) wojewoda jest organem nadzoru nad działalnością jednostek samorządu terytorialnego i ich związków pod względem legalności. Wojewoda kontroluje pod względem gospodarności i rzetelności wykonywanie przez organy samorządu terytorialnego zadań z zakresu administracji rządowej.

Tabela nr 93: Kontrole przeprowadzone przez Wojewodę Małopolskiego w Urzędzie Miasta Tarnowa

Lp.	Zakres kontroli	Wynik kontroli
1	Ocena organizacji ruchu na drogach publicznych miasta Tarnowa w zakresie zgodności z obowiązującymi przepisami bezpieczeństwa ruchu drogowego	pozytywny
2	Realizacja zadań obronnych w Urzędzie Miasta Tarnowa	pozytywny

Źródło: Wydział Audytu i Kontroli Urzędu Miasta Tarnowa

Tabela nr 94: Kontrole przeprowadzone przez Wojewodę Małopolskiego w pozostałych jednostkach organizacyjnych Gminy Miasta Tarnowa

Lp.	Jednostka kontrolowana	Zakres kontroli
1	Straż Miejska	Ocena działalności pod względem legalności, prawidłowości wykonywania uprawnień, użycia środków przymusu bezpośredniego, prowadzenia ewidencji etatów, wyposażenia oraz wyników działań
2	Tarnowski Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy	Ocena sposobu realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie, ocena sposobu wydatkowania środków finansowych z budżetu Wojewody Małopolskiego, zgodnie z przeznaczeniem i założeniami Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
3	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Przyjazny Dom”	Kontrola mająca na celu zweryfikowanie informacji pozyskanych przez Rzecznika Praw Dziecka, dotyczących nieprzestrzegania w

		placówce praw dziecka
4	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Kontrolą objęto sposób i zakres udzielania pomocy jednemu z podopiecznych Ośrodka w związku z koniecznością zapewnienia opieki stacjonarnej (kontrola wszczęta w związku z pismem Biura Rzecznika Praw Obywatelskich)
5	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Kontrola kompleksowa: organizacja Ośrodka oraz kwalifikacje kadr, realizacja zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy o pomocy społecznej w 2013 r., praca socjalna z klientem Ośrodka, zgodność wydatkowania otrzymanych dotacji z przeznaczeniem, finansowo-księgowo rozliczanie wykorzystania dotacji przekazanej z budżetu Wojewody Małopolskiego w 2013 r. na finansowanie zasiłków z pomocy społecznej
6	Powiatowy Urząd Pracy	Kontrola w zakresie realizacji programów staży w okresie od 1 stycznia 2013 r. do dnia trwania kontroli, współpracy Powiatowego Urzędu Pracy z ośrodkami pomocy społecznej m.in. w zakresie wymiany informacji, rejestracji osób bezrobotnych w kontekście opłacania przez powiatowe urzędy pracy składek na ubezpieczenia zdrowotne za osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku w 2013 r., rozliczeń pod kątem finansowo-księgowym wykorzystania dotacji przekazanej z budżetu Wojewody Małopolskiego w 2013 r. na opłacanie składek zdrowotnych za osoby bezrobotne niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu w 2013 r.

Źródło: Wydział Audytu i Kontroli Urzędu Miasta Tarnowa

Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego

Marszałek Województwa Małopolskiego na podstawie Rozporządzenia Rady (WE) Nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r., ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o prowadzeniu polityki rozwoju (Dz. U. z 2009, Nr 84, poz.712, z póź. zm.), przeprowadził, w 2014 roku następujące kontrole:

Tabela nr 95: Kontrole przeprowadzone w Urzędzie Miasta Tarnowa przez Marszałka Województwa Małopolskiego

Lp.	Zakres kontroli	Wynik kontroli
-----	-----------------	----------------

1	Modernizacja przedszkoli publicznych w Tarnowie- poprawa efektywności energetycznej	pozytywna
2	Projekt pn. „Rozbudowa Strefy Aktywności Gospodarczej w Tarnowie - etap I	Procedura w toku: wniesiono zastrzeżenia do protokołu kontroli.
3	Projekt pn. „Tarnowskie Centrum Kształcenia Ustawicznego”	Procedura w toku: wniesiono zastrzeżenia do protokołu kontroli
4	Projekt pn. „Centrum Kształcenia Budowlanego w Zespole Szkół Budowlanych w Tarnowie”	Procedura w toku: wniesiono zastrzeżenia do protokołu kontroli

Źródło: Wydział Audytu i Kontroli Urzędu Miasta Tarnowa

Urząd Kontroli Skarbowej

Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej (Dz. U. z 2011 r. Nr 41, poz. 214 z późn. zm.) do zakresu kontroli skarbowej należy między innymi kontrola celowości i zgodności z prawem gospodarowania środkami publicznymi oraz środkami pochodzącymi z Unii Europejskiej i międzynarodowych instytucji finansowych.

Tabela nr 96: Kontrole skarbowe przeprowadzone w 2014 roku

Lp.	Zakres kontroli	Wynik kontroli
1	Realizacja projektu pn. „Platforma Zintegrowanych E-usług dla mieszkańców Tarnowa z elementami Karty Mieszkańca”	pozytywny

Źródło: Wydział Audytu i Kontroli Urzędu Miasta Tarnowa

Kuratorium Oświaty

Nadzór pedagogiczny nad publicznymi i niepublicznymi szkołami i placówkami oraz placówkami doskonalenia nauczycieli, w tym nad niepublicznymi placówkami doskonalenia nauczycieli o zasięgu ogólnokrajowym, które znajdują się na obszarze danego województwa sprawuje w imieniu wojewody kurator oświaty.

Nadzór pedagogiczny realizowany jest na podstawie przepisów ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.) oraz w oparciu o Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 października 2009 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. Nr 168, poz. 1324).

Tabela nr 97: Kontrole przeprowadzone w 2014 roku w jednostkach organizacyjnych Gminy Miasta Tarnowa przez Kuratorium Oświaty

Lp.	Jednostka kontrolowana	Zakres kontroli
1	Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 4	Realizacja projektu pn. „Szkoła Twojego Dziecka”
2	Szkoła Podstawowa Nr 20	Kontrola doraźna w zakresie zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu w szkole oraz objęcia świadczeniami profilaktycznej opieki zdrowotnej wszystkich uczniów
3	Szkoła Podstawowa Nr 5	Realizacja projektu „Szkoła Twojego Dziecka”
4	Szkoła Podstawowa Nr 3	Realizacja projektu „Szkoła Twojego Dziecka”
5	Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 4	Kontrola w zakresie zgodności z przepisami prawa organizacji kształcenia uczniów niepełnosprawnych w publicznych szkołach podstawowych

		ogólnodostępnych, ogólnodostępnych z oddziałami integracyjnymi oraz integracyjnych
6	Gimnazjum Nr 2	Kontrola w zakresie organizacji zajęć wychowania fizycznego zgodnie z podstawą programową oraz zapewnienia uczniom bezpieczeństwa na lekcjach wychowania fizycznego i podczas wycieczek szkolnych
7	Szkoła Podstawowa Nr 18	Ocena organizacji zajęć dla dzieci w okresie letnim (półkolonie)
8	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	Kontrola w zakresie zgodności wydawania przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego z obowiązującymi przepisami.

Źródło: Wydział Audytu i Kontroli Urzędu Miasta Tarnowa

Małopolski Wojewódzki Inspektor Nadzoru Geodezyjnego i Kartograficznego

Zgodnie z art. 9 ust.2 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2010 r. Nr 193, poz. 1287 z późn. zm.), Wojewódzki Inspektor Nadzoru Geodezyjnego i Kartograficznego przeprowadził w Urzędzie Miasta Tarnowa następujące kontrole:

Tabela nr 98: Kontrole przeprowadzone przez Małopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Geodezyjnego i Kartograficznego

Lp.	Zakres kontroli	Wynik kontroli
1	Prawidłowość i sposób wykonywania przez Prezydenta Miasta Tarnowa zadań kontrolnych w zakresie wymogów Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 16 listopada 2001 r. w sprawie zgłaszania prac geodezyjnych i kartograficznych, ewidencjonowania systemów i przechowywania kopii zabezpieczających bazy danych, a także ogólnych warunków umów o udostępnienie tych baz (Dz.U.2001.78.837), oraz sprawdzenie prawidłowości prowadzenia ewidencji gruntów i budynków w zakresie poprawności wprowadzenia zmian w operacie ewidencji gruntów i budynków wynikających z operatu technicznego nr KERG 577-208/2004	Z zaleceniami pokontrolnymi
2	Kontrola w zakresie prawidłowości prowadzenia ewidencji gruntów i budynków	Z zaleceniami pokontrolnymi

Źródło: Wydział Audytu i Kontroli Urzędu Miasta Tarnowa

Komisja Rewizyjna Rady Miejskiej

Zgodnie z przepisami art. 18a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r., poz. 594 z późn. zm.), Rada Miejska kontroluje prezydenta miasta, gminne jednostki organizacyjne oraz jednostki pomocnicze gminy. Powołuje w tym celu Komisję Rewizyjną, która działa w oparciu o statut gminy.

Tabela nr 99: Kontrole przeprowadzone przez Komisję Rewizyjną Rady Miejskiej w 2014 roku

Lp.	Zakres kontroli	Wynik kontroli
1	Ocena funkcjonowania Tarnowskiego Organizatora Komunalnego - realizacja zadań z zakresu utrzymania porządku i czystości	pozytywny
2	Nadzór Prezydenta Miasta Tarnowa nad gospodarowaniem mieniem komunalnym w aspekcie dzierżawy, najmu lokali handlowo-usługowych będących własnością GMT	pozytywny
3	Doradztwo metodyczne dla nauczycieli - koszty funkcjonowania za lata 2012-2013	zostały zgłoszone zastrzeżenia do protokołu kontroli.
4	Edunet- funkcjonowanie i koszty za lata 2011-2013	pozytywny
5	Polityka kadrowa Urzędu Miasta Tarnowa ze szczególnym uwzględnieniem zatrudnienia osób niepełnosprawnych	pozytywny
6	Kontrola działalności Prezydenta Miasta Tarnowa w zakresie wsparcia i pomocy przedsiębiorcom za lata 2012-2013	pozytywny
7	Rewaloryzacja budynku Bractwa Strzeleckiego w Tarnowie wraz z otoczeniem i adaptacja na potrzeby Galerii Miejskiej	wniesiono zastrzeżenia do protokołu kontroli
8	Kontrola remontów i inwestycji z finansowym, rzeczowym udziałem mieszkańców za lata 2010-2013	wniesiono zastrzeżenia do protokołu kontroli

Źródło: Wydział Audytu i Kontroli Urzędu Miasta Tarnowa

Komisja Doraźna Rady Miejskiej

Zgodnie z przepisami art. 21 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2013 r., poz. 594 z późn. zm.) Rada Miejska ma prawo powoływać ze swego grona komisje stałe i doraźne do określonych zadań.

Uchwałą Nr XLIII/589/2013 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 28 listopada 2013 r. w została powołana komisja doraźna Rady Miejskiej w Tarnowie do przeprowadzenia przeglądu wszystkich realizowanych przez Gminę Miasta Tarnowa robót budowlanych, dostaw i usług o wartości jednostkowej powyżej jednego miliona zł w latach 2007-2013.

Pierwsze posiedzenie Komisji odbyło się dnia 10 grudnia 2013 r. Komisja pracowała przez cały 2014 r. a przebieg jej działania jest udokumentowany w formie protokołów zamieszczonych na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Miasta Tarnowa.

Tabela nr 100: Pozostałe kontrole zewnętrzne w Urzędzie Miasta Tarnowa w 2014 r.

Lp.	Jednostka kontrolująca	Zakres kontroli	Wynik kontroli
1	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	Realizacja programu „Aktywny samorząd”	pozytywny z zaleceniami
2	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie, Delegatura w Tarnowie	Kontrola sprawdzająca realizację zadań określonych w programach ochrony powietrza i planach działań krótkoterminowych przez Prezydenta Miasta Tarnowa oraz uchwalanie programów ochrony powietrza i planów działań krótkoterminowych wraz z	pozytywny

		analizą zawartych w w/w/ dokumentach obowiązków nałożonych na organy i podmioty korzystające ze środowiska	
3	Archiwum Narodowe w Krakowie	Archiwum Zakładowe Urzędu Miasta Tarnowa	zalecenia pokontrolne
4	Regionalna Izba Obrachunkowa w Krakowie	Kontrola kompleksowa działalności Gminy Miasta Tarnowa w latach 2007 - 2014	pozytywny wniesiono zastrzeżenia do protokołu kontroli.

Źródło: Wydział Audytu i Kontroli Urzędu Miasta Tarnowa

Tabela nr 101: Pozostałe kontrole zewnętrzne w jednostkach organizacyjnych GMT

Lp.	Jednostka kontrolująca	Jednostka kontrolowana	Zakres kontroli
1	Małopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny	Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 4	Kontrola kompleksowa przestrzegania przepisów sanitarno-higienicznych podczas produkcji i wydawania posiłków
2	Komendant Miejski Państwowej Straży Pożarnej w Tarnowie	Szkoła Podstawowa Nr 3	Kontrola w zakresie przestrzegania przepisów przeciwpożarowych
3	Małopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny	Zespół Szkół Technicznych	Kontrola w zakresie przestrzegania przepisów sanitarnych
4	Zakład Ubezpieczeń Społecznych	Przedszkole Publiczne Nr 19	Prawidłowość i rzetelność naliczania składek na ubezpieczenia społeczne oraz innych składek, do których pobierania zobowiązany jest ZUS, zgłaszanie do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego, ustalanie uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych, ich wypłacanie i dokonywanie rozliczeń z tego tytułu, prawidłowość i terminowość opracowywania wniosków o świadczenia emerytalne i rentowe, wystawianie zaświadczeń
5	Państwowa Inspekcja Pracy	Gimnazjum Nr 11	Przestrzeganie przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy
6	Zakład Ubezpieczeń Społecznych	Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 2	Prawidłowość i rzetelność naliczania składek na ubezpieczenia społeczne oraz

			innych składek, do których pobierania zobowiązany jest ZUS, zgłaszanie do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego, ustalanie uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych, ich wypłacanie i dokonywanie rozliczeń z tego tytułu, prawidłowość i terminowość opracowywania wniosków o świadczenia emerytalne i rentowe, wystawianie zaświadczeń
7	Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny	V Liceum Ogólnokształcące	Realizacja programu „Wybieram życie - pierwszy krok”
8	Komendant Miejski Państwowej Straży Pożarnej w Tarnowie	III Liceum Ogólnokształcące	Kontrola w zakresie przestrzegania przepisów przeciwpożarowych
9	Państwowa Inspekcja Pracy	Tarnowski Ośrodek Sportu i Rekreacji	Kontrola przestrzegania przepisów prawa pracy, w tym przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy w obiekcie Krytej Pływalni-Park Wodny
10	Komendant Miejski Państwowej Straży Pożarnej w Tarnowie	Tarnowski Ośrodek Sportu i Rekreacji	Kontrola przestrzegania przepisów przeciwpożarowych, rozpoznanie możliwości prowadzenia działań ratowniczych przez jednostki ochrony przeciwpożarowej
11	Państwowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego Miasta Tarnowa	Tarnowski Ośrodek Sportu i Rekreacji	Kontrola stanu technicznego zadaszego lodowiska sztucznego, ul. Wojska Polskiego 14
12	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie	Przedszkole Publiczne Nr 3	Ocena jakości i ilości wydawanych posiłków oraz jadłospisów przygotowywanych dla dzieci w ramach programu pn. „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”
13	Zakład Ubezpieczeń Społecznych	Przedszkole Publiczne Nr 3	Prawidłowość i rzetelność naliczania składek na ubezpieczenia społeczne oraz innych składek, do których pobierania zobowiązany jest ZUS, zgłaszanie do ubezpieczeń społecznych i

			ubezpieczenia zdrowotnego, ustalanie uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych, ich wypłacanie i dokonywanie rozliczeń z tego tytułu, prawidłowość i terminowość opracowywania wniosków o świadczenia emerytalne i rentowe, wystawianie zaświadczeń
14	Małopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny	Zespół Żłobków, Żłobek Nr 4	Kontrola stanu sanitarnego w żłobku
15	Małopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny	Szkoła Podstawowa Nr 18	Kontrola kompleksowa, przestrzeganie przepisów sanitarno-higienicznych podczas produkcji i wydawania posiłków
16	Małopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny	Zespół Szkół Ekonomiczno-Gastronomicznych	Kontrola stanu sanitarnego szkoły
17	Małopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny	Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 4	Kontrola kompleksowa, przestrzeganie przepisów sanitarno-higienicznych podczas produkcji i wydawania posiłków
18	Komendant Miejski Państwowej Straży Pożarnej w Tarnowie	Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 4	Kontrola przestrzegania przepisów przeciwpożarowych, rozpoznanie możliwości prowadzenia działań ratowniczych przez jednostki ochrony przeciwpożarowej
19	Komenda Wojewódzka Policji w Krakowie	Straż Miejska	Kontrola w zakresie przestrzegania przepisów regulujących działalność straży gminnych
20	Komendant Miejski Państwowej Straży Pożarnej w Tarnowie	Zespół Żłobków, Żłobek Nr 5	Kontrola przestrzegania przepisów przeciwpożarowych, rozpoznanie możliwości prowadzenia działań ratowniczych przez jednostki ochrony przeciwpożarowej
21	Państwowa Inspekcja Pracy	Szkoła Podstawowa Nr 9	Kontrola wybranych zagadnień z zakresu prawa pracy: źródła prawa pracy, nawiązywanie, zmiana i rozwiązywanie

			stosunku pracy, prawidłowość wypłat świadczeń pieniężnych, czas pracy, bhp
22	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Szkoła Podstawowa Nr 9	Ocena jakości i ilości wydawanych posiłków oraz jadłospisów przygotowywanych dla dzieci w ramach programu pn. „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”
23	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 4	Ocena jakości i ilości wydawanych posiłków oraz jadłospisów przygotowywanych dla dzieci w ramach programu pn. „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”
24	Małopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny	I Liceum Ogólnokształcące	Kontrola stanu sanitarnego budynku
25	Regionalna Izba Obrachunkowa	Specjalistyczna Poradnia Profilaktyczno-Terapeutyczna	Kontrola w zakresie przestrzegania ustawy Karta Nauczyciela w zakresie średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego, poprawność naliczania i wypłacania jednorazowych dodatków uzupełniających, wybrane zagadnienia dot. gospodarki finansowej jednostki
26	Małopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny	Przedszkole Publiczne Nr 6	Kontrola stanu sanitarnego budynku
27	Małopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny	Szkoła Podstawowa Nr 18	Kontrola stanu sanitarnego budynku
28	Małopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny	Szkoła Podstawowa Nr 3	Kontrola stanu sanitarnego budynku
29	Małopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny	Zespół Szkół Budowlanych	Kontrola stanu sanitarnego budynku
30	Komendant Miejski	I Liceum Ogólnokształcące	Kontrola przestrzegania

	Państwowej Straży Pożarnej w Tarnowie		przepisów przeciwpożarowych oraz sprawdzenie realizacji wcześniejszych upomnień
31	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Krakowie	Szkoła Podstawowa Nr 5	Kontrola w zakresie stosowania środków ochrony roślin
32	Małopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Pogotowie Opiekuńcze”	Kontrola stanu sanitarnego budynku
33	Małopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny	Gimnazjum Nr 11	Kontrola stanu sanitarnego budynku
34	Małopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny	Przedszkole Publiczne Nr 6	Kontrola stanu sanitarnego budynku
35	Małopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny	Szkoła Podstawowa Nr 10	Kontrola stanu sanitarnego budynku
36	Małopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny	Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 5	Kontrola stanu sanitarnego budynku
37	Małopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny	XVI Liceum Ogólnokształcące	Kontrola sanitarna interwencyjna w sprawie braku środków do higieny osobistej w sanitariatach uczniowskich
38	Małopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny	Dom Pomocy Społecznej im. Św. Brata Alberta (dwie kontrole)	Kontrola stanu sanitarnego budynku
40	Małopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Przyjazny Don w Tarnowie”	Kontrola stanu sanitarnego budynku
41	Małopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza im. Janusza Korczaka	Kontrola stanu sanitarnego budynku
42	Małopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Słoneczny Dom”	Kontrola stanu sanitarnego budynku
43	Małopolski Państwowy Wojewódzki	Szkoła Podstawowa Nr 5	Kontrola stanu sanitarnego budynku

	Inspektor Sanitarny		
44	Małopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny	Szkoła Podstawowa Nr 18	Kontrola stanu sanitarnego budynku podczas letniego wycieczki dzieci i młodzieży
45	Komendant Miejski Państwowej Straży Pożarnej w Tarnowie	I Liceum Ogólnokształcące	Kontrola przestrzegania przepisów przeciwpożarowych, ocena zgodności z wymogami ochrony przeciwpożarowej rozwiązań technicznych zastosowanych w obiekcie budowlanym
46	Małopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny	Warsztaty Zespołu Szkół Ekonomiczno-Gastronomicznych	Kontrola kompleksowa, sprawdzenie stanu warunków sanitarno-higienicznych podczas produkcji gastronomicznej, kontrola dokumentacji GHP/GMP oraz HACCP
47	Małopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny	Szkoła Podstawowa Nr 5	Kontrola kompleksowa w zakresie przestrzegania uregulowań sanitarno-higienicznych podczas produkcji i wydawania potraw, kontrola jakości żywienia, dokumentacja GHP/GMP oraz HACCP
48	Regionalny Ośrodek EFS w Tarnowie	Powiatowy Urząd Pracy	Kontrola dotycząca realizacji projektu „Profesjonalne Kadry”
49	Małopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny	Zespół Szkół Muzycznych	Kontrola sanitarna budynku

Źródło: Wydział Audytu i Kontroli Urzędu Miasta Tarnowa

18.6. Infrastruktura informatyczna

W 2014 roku kontynuowano prace nad „Tarnowskimi Gniazdami Innowacyjnych Specjalizacji” (TGIS). Podpisano umowę na dofinansowanie projektu z Małopolskim Urzędem Marszałkowskim. Dofinansowanie uzyskano na stworzenie dokumentacji niezbędnej do dalszej realizacji projektu.

Projekt ten dąży do stworzenia instytucjonalnych możliwości wspierania rozwoju gospodarki opartej na wiedzy, prowadzenia badań naukowych, promocji innowacyjności i popularyzacji nauki w subregionie tarnowskim, przy efektywnym wykorzystaniu jego wewnętrznego potencjału. Projekt zakłada utworzenie na obszarze miasta TGIS o regionalnym charakterze, budującego oraz rozwijającego subregionalne kompetencje w dziedzinach: chemii, technik informatycznych oraz przemysłów kreatywnych.

Projekt obejmuje ponadto stworzenie systemu wymiany informacji oraz dobrych praktyk w celu podniesienia konkurencyjności gospodarki subregionu tarnowskiego oraz tworzenie

miejsc pracy w usługach i przemysłach kreatywnych. W projekcie docelowo uwzględniane są potrzeby Tarnowskiego Obszaru Funkcjonalnego (TOF). Tarnów, trzy powiaty (tarnowski, dąbrowski, brzeski) i 28 gmin miejsko-wiejskich i wiejskich z terenu TOF złożyło wstępną deklarację współpracy w zakresie partycypacji merytorycznej, organizacyjnej i finansowej mającej na celu integrację zasobów IT jst w regionie tarnowskim w celu organizacji centrum usług wspólnych.

Kontynuowano utrzymanie trzech ważnych projektów informatycznych, współfinansowanych ze środków Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego:

- „Rozbudowa i zwiększenie dostępności do sieci szerokopasmowych systemu EduNet w Tarnowie”,

- „Platforma zintegrowanych usług publicznych dla mieszkańców miasta Tarnowa z elementami karty mieszkańca”,

- „Budowa Zintegrowanego Systemu Informacji Przestrzennej wspomagającego zarządzanie Gminą Miasta Tarnowa”.

Celem projektu „Rozbudowa i zwiększenie dostępności do sieci szerokopasmowych systemu EduNet w Tarnowie” było zbudowanie regionalnego modelu edukacji i zarządzania oświatą. Działania w zakresie rozbudowy systemu EduNet umożliwiły zbudowanie jednolitej infrastruktury technicznej węzłów szkolnych, centrum przetwarzania danych edukacyjnych, ujednoczenie oprogramowania w zakresie zarządzania i edukowania. Elektroniczne sekretariaty, biblioteki, plany lekcji, e-wywiadówki, arkusze organizacyjne czy dzienniki lekcyjne wzbudziły pozytywne zainteresowanie i aktywność nie tylko uczniów, ale i rodziców. Istotne było zbudowanie hurtowni danych z mechanizmem szczegółowych analiz, pulpitu zarządczych czy wymiany danych z rządowymi systemami edukacyjnymi. Centralne repozytorium danych, kontrola aktualności danych i aplikacji to nie jedyne aspekty związane z bezpieczeństwem systemów edukacyjnych. Istotne było też zbudowanie, w ramach działań projektowych sieci cyfrowych, systemów monitoringu terenów przyszkolnych. Poprawę w zakresie dostępności systemów osiągnięto poprzez budowę sieci edukacyjnych hotspotów.

Projekt „Platforma zintegrowanych usług publicznych dla mieszkańców miasta Tarnowa z elementami karty mieszkańca” to kompleksowe przedsięwzięcie zapewniające mieszkańcom Tarnowa dostęp do pakietu najbardziej oczekiwanych usług publicznych świadczonych przez Urząd Miasta Tarnowa oraz inne instytucje i przedsiębiorstwa, z którymi kontaktują się najczęściej w celu załatwiania indywidualnych spraw świadczonych drogą elektroniczną. Platforma zawiera podstawowe funkcjonalności (identyfikacja i uwierzytelnienie klientów, definiowanie formularzy dostępu do usług publicznych na platformie zintegrowanych e-usług, możliwość tworzenia interfejsu dostępu do usługi, integracja e-usług). Jednym z elementów projektu jest Wirtualny Konsultant, który w jasny sposób udziela odpowiedzi na zadane pytania dotyczące Urzędu Miasta Tarnowa, czy też samego miasta. Kolejny element projektu - karta mieszkańca, jest równocześnie biletem komunikacji miejskiej, kartą biblioteczną, rezerwacyjną, kartą rabatową rodziny 4+, kartą seniora, kartą RCP (rejestracja czasu pracy), identyfikatorem, elektroniczną portmonetką, kartą głosowania, nośnikiem punktów dobrego zachowania, kartą dostępu do systemu zgłoszeń oraz portalu informacji. Posiadacz karty miejskiej ma możliwość płacenia w nowych parkometrach rozmieszczonych na terenie miasta. Nieaktywne funkcje takie jak, bilet jednorazowy komunikacji miejskiej, karta dystrybucji pomocy społecznej i inne będą dostępne po uzupełnieniu niezbędnej infrastruktury. Wg stanu na koniec 2014 r. wydano ponad 22.200 kart miejskich.

Z uwagi na stosowane trzy interfejsy komunikacyjne (stykowy, bezstykowy oraz kod paskowy) karta daje nieograniczone możliwości integracji z otoczeniem.

W 2014 roku Zarząd Dróg Wojewódzki w Krakowie podpisał umowę na stworzenie Małopolskiej Karty Aglomeracyjnej będącej elementem projektu Szybka Kolej Aglomeracyjna. Karta ta ma być zintegrowana z funkcjonującą Tarnowską Kartą Miejską.

Celem kolejnego projektu „Budowa Zintegrowanego Systemu Informacji Przestrzennej wspomagającego zarządzanie Gminą Miasta Tarnowa” (ZSIP) było gromadzenie, przetwarzanie i udostępnianie baz danych i zbiorów informacji o przestrzeni geograficznej miasta w celu zaspokojenia potrzeb administracji publicznej do kompleksowej, zintegrowanej i aktualnej informacji przestrzennej lub z nią powiązanych obiektów i zdarzeń. Początkiem wdrożenia było przeprowadzenie inwentaryzacji, weryfikacji i aktualizacja istniejących zbiorów danych, którymi zasilono centralną bazę danych ZSIP. Dane poddano analizie w zakresie struktury i procedury utrzymania w celu opracowania niezbędnych skryptów, konwerterów. Kolejnym etapem wdrożenia ZSIP było powiązanie zasobów informacyjnych, ewidencji gruntów i budynków, bazy adresowej, planów zagospodarowania przestrzennego, rejestru dróg i ulic, wysokorozdzielczej ortofotomapy z przestrzennymi modelami terenów i obiektów. Dla pracowników Urzędu Miasta Tarnowa i miejskich jednostek organizacyjnych projekt ZSIP to unowocześnienie sposobu prowadzenia rejestrów i ewidencji oraz eliminacja przetwarzania papierowego. Pracę na plikach office zastąpiło wykorzystanie bezpośrednich interfejsów pracy na bazie danych. Działania projektowe to nowe funkcjonalności - budowa wielu specjalistycznych aplikacji umożliwiających natychmiastowy dostęp do zasilonych zbiorów danych oraz wykonywanie analiz, uwzględniających jednocześnie dowolną ilość danych.

Istotnym elementem informatyzacji miasta jest inwestowanie w darmowe punkty dostępu do internetu, a także rozbudowa monitoringu. W Tarnowie placówki o charakterze oświatowym stanowią naturalną lokalizację podstawowych punktów węzłowych sieci monitoringu, hotspotów i publicznych punktów dostępu do internetu (tzw. PIAP-ów). Taka lokalizacja to komfort centralnego zarządzania, a także swobodny i bezpieczny dostęp. Zasilanie węzłów w internet jest zadaniem poszczególnych placówek, a docelowo węzły stanowiąc będą elementy miejskiej sieci edukacyjnej. Miasto utrzymuje łącznie 85 hotspotów oraz 80 centralnie zarządzanych systemów monitoringu cyfrowego zdolnych obsłużyć 640 kamer (obecnie 80 kamer). Dodatkowo w miejscach publicznych funkcjonuje 36 kamer systemu monitoringu wizyjnego obsługiwanego przez Straż Miejską. Sprawdzoną praktyką jest wyposażanie aktywnych spółdzielni mieszkaniowych w zestawy startowe do monitoringu (rejestrator + dwie kamery). Wieloletnia współpraca w ramach konsorcjum Miasto - Tarnowskie Wodociągi Sp. z o.o. - Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A. w Tarnowie zaowocowało budową ok. 150 km sieci światłowodowej, powstałej równoległe z realizowanymi pracami remontowymi. Obecnie Tarnów jest miastem bez białych plam w dostępie do internetu.

19. PROMOCJA MIASTA

Nadrzędnym celem Miasta Tarnowa jest budowanie i wzmacnianie spontanicznie rozpoznawalnej Marki Tarnów. To zadanie realizowane jest w odniesieniu do haseł „Tarnów Polski Biegun Ciepła” czy „Tarnów Pierwsze Niepodległe” a także poprzez umacnianie wizerunku Tarnowa, jako miasta wielu kultur – bezpiecznego i otwartego na Europę, promującego pozytywne wartości wśród tarnowian, ale także międzynarodowej płaszczyźnie w kontekście społecznym, gospodarczym i kulturowym.

Podjęmowane w tym zakresie działania są długofalowe, realizowane poprzez kontynuację cyklicznych działań o ugruntowanej pozycji promocyjnej, ale także poprzez indywidualne unikatowe kampanie.

Ogłoszone przez Radę Miejską w Tarnowie Rok Czynu Niepodległościowego i Rok Ojca Świętego Jana Pawła II były inspiracją do wielu działań, w tym również na polu promocji, jak np. wystawa plenerowa autorstwa Czesława Czaplińskiego dokumentująca III Pielgrzymkę Ojca Świętego do Polski, w tym również do Tarnowa. Powołano zespół roboczy ds. organizacji i koordynacji działań w ramach obchodów, we współpracy z którym Wydział Marki Miasta przygotował otwarte kalendaria wydarzeń oraz opracował okolicznościowe znaki graficzne (logo, wzory dyplomów itp.) na wymienione potrzeby.

Po raz kolejny bardzo uroczyście i radośnie obchodzono Narodowe Święto Niepodległości, inaugurując je 30 października wspólną uroczystą sesją Rady Miejskiej w Tarnowie i Rady Powiatu Tarnowskiego w Ratuszu. Podczas sesji wręczono doroczne nagrody im. Tadeusza Tertila. Pamięć o Pierwszym Niepodległym pielęgnowana jest poprzez różnorodne działania, jak 13 i 14 edycja patriotycznej akcji „Flaga na samochód” (w maju z okazji święta Flagi Rzeczypospolitej i w listopadzie z okazji Święta Niepodległości), w których do tej pory rozdano ponad 50.000 flag, czy też wspólne śpiewanie w ramach akcji Młodzież Pamięta czyli „Solski Niepodległy”, na potrzeby której rozdano 1.000 egzemplarzy śpiewników. Śpiewniki uzupełnione były o tarnowską wkładkę poświęconą setnej rocznicy wybuchu I wojny Światowej i Pierwszej Kompani Kadrowej, natomiast podczas Koncertu Niepodległości statuetką Orły Niepodległości uhonorowane zostało Towarzystwo Opieki nad Oświęcimiem.

Do nowych form kontaktu z mieszkańcami oraz promocji aktywnego Tarnowa jest fanpage miasta „Mój Tarnów”. W półtora roku polubiło go ponad 4.000 użytkowników. Aktywną formą budowania więzi mieszkańców z miastem była druga edycja cieszących się popularnością konkursów „Tu ...kocham Tarnów” (wakacyjny) oraz „Tarnów pełen blasku” (zimowy).

Marka Tarnów budowana jest również poprzez wydarzenia związane z jego historią – Słodkie Urodziny Miasta z udziałem ponad 1.400 najmłodszych mieszkańców (przedszkolaków) z okazji 684 rocznicy lokacji, czy uroczyste obchody 25 rocznicy powstania Komitetów Obywatelskich Solidarność.

Przykładem poczucia tożsamości tarnowian z miejscem zamieszkania jest rosnąca od wielu lat popularność ramek na numery rejestracyjne samochodów z hasłami promocyjnymi miasta, z czego najchętniej wybierane jest „Tarnów-Polski Biegun Ciepła” oraz rosnące zapotrzebowanie na flagi narodowe podczas majowej i listopadowej akcji „Flaga na samochód”.

Jednym z priorytetów jest również promocja dobrych praktyk (kampania odblaskowo-edukacyjna Kaski i Odblaski w której corocznie rozdaje się ponad 5.000 odblasków i kilkaset kasków rowerowych), świąteczna akcja na Wielkanoc i Boże Narodzenie „Daj bliskim Swoje Ciepło - zamień kartkę na gorący posiłek”, z których dochód przeznacza się na pomoc potrzebującym.

Sukcesywnie od lat trwa komercyjna i niekomercyjna obecność w mediach, np. siedem sezonów cyklicznego programu „W ciepłym mieście” na antenie TVP Kraków - w 2014 pod nową nazwą „Tarnowska Kronika Filmowa” to już ponad 180 odcinków programu o Tarnowie. Ponadto Pogoda Wyjazdowa TVN Meteo i TVN 24 w ramach Małopolskiego Festiwalu Smaku, obecność Tarnowa w Canal +. Rekordowe przełożenie promocyjne przyniosła miastu kampania telewizyjna MIX URBAN, skierowana do aktywnych ludzi w wieku 30 - 40 lat oraz rodzin z dziećmi. Podczas tygodniowej kampanii wyemitowano 547 spotów w 35 kanałach, m.in.: Discovery, Canal +, TVN, TVN 24, MINI IMINI, AXN, National Geographic.

Efektem działań promocyjnych oraz licznych inicjatyw mieszkańców jest coraz częstsza, niekomercyjna obecność w Tarnowie ogólnopolskich stacji telewizyjnych i radiowych, m.in.: TVN - Tanie Podróżowanie Kuby Porady, Czwórka – Polskie Radio na żywo weekend z Tarnowa, Canal +, TVN, Polsat Sport. Polski Biegun Ciepła zyskał sobie już dużą rozpoznawalność na arenie ogólnopolskiej.

Najważniejsze wydarzenia

W przestrzeni promocyjnej zrealizowano kilkadziesiąt własnych projektów, a 710 wsparto promocyjnie, organizacyjnie i logistyczne. Najważniejsze z nich to:

11 stycznia - Tarnowski Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy – wspólny finał na tarnowskim Rynku (relacje w TVP Kraków i lokalnych mediach),

10 marca – uroczyste obchody 684 rocznicy lokacji Tarnowa – Słodkie Urodziny Miasta,

całoroczna kampania „Kaski i Odblaski” promująca dobre praktyki i wrażliwe postawy społeczne. Kampania na rzecz bezpieczeństwa przeprowadzana wspólnie z Policją, Strażą Miejską oraz środowiskami sportowymi i edukacyjnymi spotkała się ogromnym zainteresowaniem i akceptacją społeczną. W ramach kilkunastu odsłon akcji rozdano kilka tysięcy odblaskowych materiałów promocyjno-edukacyjnych (odblasków) oraz kasków rowerowych dla dzieci i dorosłych,

kwiecień - Akcja „Daj bliskim swoje ciepło – wielkanocne jajo”. Przygotowanie wielkanocnej dekoracji miasta (dwumetrowe pisanki i stylizowane koguty). Akcja na stałe wpisała się w wielkanocny krajobraz miasta, spotkała się z dużym zainteresowaniem mieszkańców, turystów oraz gości odwiedzających Tarnów. Przygotowana została również plenerowa wystawa historycznych wielkanocnych kart pocztowych,

kwiecień - Akcja promocyjno - charytatywna „Daj bliskim swoje ciepło nie tylko na święta”. W 2014 roku już po raz szósty została przeprowadzona wielkanocna kampania wysyłania świątecznych kartek w formie elektronicznej. Do włączenia się do akcji zostały zaproszone placówki edukacyjne, spółki miejskie, instytucje kultury miasta Tarnowa oraz media. Pieniądze zaoszczędzone na wysyłce zostały przekazane na rzecz dzieci,

4 maja – Karpacki Wyścig Kurierów,

28 kwietnia - 2 maja – akcja Flaga na samochód,

8 maja – jubileusz 25-lecia Komitetów Obywatelskich „Solidarność” i wyborów w roku 1989,

8 czerwca – 25 lat Wolności – promocja Tarnowa podczas koncertu z okazji rocznicy wyborów parlamentarnych w 1989 r.,

czerwiec - promocja Tarnowa w Czechach. Udział w Tygodniu Polskim na zaproszenie Instytutu Polskiego w Pradze i Ministerstwa Gospodarki RP,

28 czerwca – uroczystość restytucji po 75 latach Tarnowskiego Towarzystwa Strzeleckiego-Bractwa Kurkowego i do odnowionej siedziby w Parku Strzeleckim,

28 - 29 czerwca - VII Małopolski Festiwal Smaku – półfinały w Tarnowie (promocja miasta poprzez prezentacje prognozy pogody z Tarnowa na antenie TVN24 i TVN Meteo),

4 - 6 lipca - Święto Miasta Zde(a)rzenia.

4 - 6 sierpnia – setna rocznica wymarszu Pierwszej Kompani Kadrowej,

22 sierpnia - promocja miasta podczas żużlowych zawodów sportowych „Indywidualnych Międzynarodowych Mistrzostw Ekstraligi”,

23 sierpnia - I Tarninowe Korabranie, w którym wzięło udział około tysiąca osób, w szczególności rodzin z dziećmi,

1- 2 września – VII Forum Inwestycyjne Forum Ekonomicznego – Miasto Tarnów we współpracy z Instytutem Studiów Wschodnich w Warszawie jest organizatorem jednego z największych w Europie Środkowo-Wschodniej międzynarodowego wydarzenia o charakterze gospodarczym. Forum towarzyszą okolicznościowe wystawy i eventy, stając się świetną formą ogólnopolskiej i międzynarodowej promocji miasta, jako ośrodka o silnej myśli gospodarczej. Wiodące tarnowskie firmy i przedstawiciele miejskiego samorządu aktywnie uczestniczą również w Forum Ekonomicznym w Krynicy. Forum Inwestycyjne stanowi sztandarowe wydarzenie służące promocji gospodarczej Tarnowa,

6 września - Polskie Radio w Tarnowie , piknik z radiową „Czwórką” na żywo z Tarnowa. promocja atrakcji turystycznych Tarnowa, tarninowych koralu i „ciepła z Tarnowa”,

październik – „Tanie podróżowanie Kuby Porady” - popularny program TVN o Tarnowie. Promocja atrakcji turystycznych Tarnowa, kultury romskiej, tarninowych koralu i „ciepła z Tarnowa”,

30 października – uroczysta wspólna sesja Rady Miejskiej i Rady Powiatu Tarnowskiego w 96. Rocznicę odzyskania przez Tarnów niepodległości – podsumowanie i wręczenie nagród im. Tadeusza Tertila,

7 - 15 listopada - 7th Azoty Tarnów International Jazz Contest. Od początku istnienia Festiwal stał się promocyjną perełką jazzowego Tarnowa - miasta otwartego różnorodnego klimatu i style jazzowe, w którym koncerty jazzowe mają pełne widowiska, a sceny goszczą największych twórców tego gatunku. Popularyzacja jazzu w wykonaniu najwybitniejszych światowych i polskich artystów oraz wsparcie edukacji i promocji młodych muzyków rozpoczynających swoją karierę na scenie jazzowej, to cele Festiwalu. W ramach festiwalu odbywa się również konkurs dla zespołów jazzowych oraz warsztaty, na które zapraszani są młodzi muzycy pragnący poszerzyć swoją wiedzę i umiejętności improwizacji jazzowej. Festiwal jest współfinansowany z budżetu Miasta Tarnowa w ramach konkursu dla organizacji pozarządowych,

28 października - 11 listopada – akcja „Flaga na samochód” skierowana do kierowców - mieszkańców Tarnowa oraz korporacji taksówkarskich. Rozdano ponad 5.000 flag na anteny samochodowe,

10 listopada - koncert z okazji Święta Niepodległości. Statuetką Orły Niepodległości uhonorowane zostało Towarzystwo Opieki nad Oświęcimiem,

16 grudnia - Chojnka Dzieci – akcja z udziałem dzieci tarnowskich przedszkoli - żywe choinki na tarnowskim Rynku dekorowane przez dzieci symbolami herbowymi Tarnowa, spotkanie ze św. Mikołajem i władzami miasta,

grudzień - akcja Daj bliskim swoje ciepło - zamień kartkę na gorący posiłek,

19 grudnia - subregionalny Opłatek Samorządowy z udziałem wojewody, marszałków województwa, samorządowców z Małopolski, przedstawicieli organizacji pozarządowych i instytucji.

Promocja miasta miała miejsce również podczas innych podczas imprez kulturalnych i sportowych o charakterze lokalnym i ogólnopolskim

Wydawnictwa

W 2014 r. Urząd Miasta Tarnowa był partnerem, współfinansował lub zakupił w celach promocyjnych następujące wydawnictwa i publikacje: „Tarnów. Żydowskie krajobrazy”, „Tarnów piękne ślady wieków”, „Tarnów wędrówka w przeszłość”, „Tarnów czasów okupacji - 1939-45”, „Jan Szczepanik - obrazy i barwy”, „Śpiewnik Pieśni Patriotycznych - Młodzież Pamięta”, „Architektura sakralna Diecezji Tarnowskiej”, „W stronę wolności – Komitet Obywatelski w Tarnowie 1989-1991”, „Siostry Służebniczki Sucre - Coeur w Zbylitowskiej Górze”.

W 2014 roku wydano 12 numerów miesięcznika „Tarnów.pl” z wkładką kulturalną. Nakład wynosił 8.000 egzemplarzy.

Wydano cztery numery okolicznościowej jednodniówki „Wiadomości Tarnowskie” w nakładzie 1.000 egzemplarzy każdy. Pierwszy numer (maj-czerwiec 2014) poświęcony był jubileuszowi „25 lat Komitetu Obywatelskiego Solidarność”, drugi (czerwiec 2014) „Mówię o was i za was ” – wydano z okazji rocznicy wizyty papieża w Tarnowie i Roku Ojca Świętego Jan Pawła II, trzeci (sierpień 2014) „Wojna wielkich nadziei”, wydano w 100 rocznicę wybuchu I wojny światowej i Roku Czynu Niepodległościowego, czwarty (listopad 2014) „Najstarsza tarnowska nekropolia” dotyczył 230 rocznicy utworzenia Starego Cmentarza w Tarnowie.

Wydano również broszurę podsumowującą pracę samorządu tarnowskiego „Tarnów 2014”, w nakładzie 1.000 egzemplarzy.

Wystawy i ekspozycje plenerowe

W roku 2014 opracowano i przygotowano wystawy plenerowe eksponowane na terenie Tarnowa, m.in.: „Polskie kartki pocztowe z lat 1920 - 1970” (Boże Narodzenie), Polskie kartki pocztowe z lat 1920 - 1970 (Wielkanoc), „Tarnowski pejzaż nieobecnych - życie społeczności żydowskiej przed II wojną w Tarnowie”, „Do końca ich umiłował” - fotografie autorstwa Czesława Czaplńskiego dokumentujące III Pielgrzymkę Ojca Świętego do Polski, w tym również do Tarnowa, „Biegun ciepła na Biegunie zimna” - wystawa fotografii dokumentującej roczny pobyt tarnowianina Radosława Łabno w Stacji PAN im. Arctowskiego, „III Pielgrzymka Ojca Świętego do Ojczyzny – Tarnów”. Ponadto będące własnością UMT ekspozycje plenerowe były udostępniane na potrzeby organizacji pozarządowych oraz inicjatyw mieszkańców.

Druk kalendarzy promocyjnych Tarnowa

Linie graficzne i tematyczne kalendarzy promocyjnych nawiązują do historycznych, architektonicznych i estetycznych atutów miasta. Na 2015 rok przygotowano cztery rodzaje kalendarzy - książkowy z personalizowaną okładką eksponującą krzew tarniny i tarninowe korale (w liczbie 500 sztuk), planszowy „Tarnów-miejsce do odkrycia”, prezentujący rewitalizowane tarnowskie kamienice (w liczbie 400 sztuk), jednoplanszowy tzw. kolekcjonerski, prezentujący najcenniejsze przedmioty historyczne (w liczbie 300 sztuk) oraz trójdzielny, prezentujący najcenniejsze przedmioty historyczne, cynowe puchary rajców miejskich (w liczbie 400 sztuk).

Działania promocyjne w mediach

Promocja miasta w mediach elektronicznych - zakup czasu antenowego w telewizji i w radiu o zasięgu lokalnym oraz ponadlokalnym:

- siódmy sezon cyklicznego programu „W ciepłym mieście” na antenie TVP Kraków - od 2014 pod nową nazwą „Tarnowska Kronika Filmowa”,

- Pogoda Wyjazdowa TVN Meteo i TVN 24 w ramach Małopolskiego Festiwalu Smaku ,

obecność Tarnowa w Canal + oraz w TVP 2 w ramach powtórek Listopadowych Nocy Kabaretowych realizowanych w Tarnowie,

- kampania telewizyjna MIX URBAN w 35 kanałach, m.in.: Discovery, Canal +, TVN, TVN 24, MINI IMINI, AXN, National Geographic,

- Całoroczne cykle programowe w telewizji lokalnej IMAV TV i TARNOWSKA.TV,

- Promocja gospodarczej marki miasta podczas VII Forum Inwestycyjnego w RDN Małopolska, Radio Eska, Radio Kraków Małopolska,

- Ogłoszenia w prasie lokalnej – teksty promocyjne - Polska Presse, tygodnik Miasto i Ludzie,

Pozostałe działania promocyjne i informacyjne

Współpraca z organizacjami pozarządowymi

Na działania promujące miasto we współpracy z organizacjami pozarządowymi w roku 2014 przeznaczono 110.000 zł. Projekty wyłoniono w trybie konkursu ofert.

Tabela nr 102: Współpraca z organizacjami pozarządowymi

Lp.	Organizacja	Tytuł zadania	Dotacja
1	Polskie Towarzystwo Turystyczno - Krajoznawcze Oddział „Ziemi Tarnowskiej”	Z PTTK po Polskim Biegu Ciepłą - cykl prelekcji i wycieczek po Tarnowie.	5.000 zł

2	Stowarzyszenie Zamek Tarnowski	Zamkomania 2014 VI Tarnowski Turniej o Grzywnę Władyki z Marcińskiej Góry	5.000 zł
3	Małopolski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża	Organizacja VI tarnowskiej edycji ogólnopolskiej akcji Motoserce - Krew Darem Życia	5.500 zł
4	PTG Sokół - Świat Pracy	Uczczenie święta 3 Maja w Tarnowie poprzez realizację przedsięwzięć patriotycznych: XV Przeglądu Poezji i Pieśni Patriotycznej i konkursu epistolograficznego	2.500 zł
5	Stowarzyszenie Kulturalno – Społeczne Romów. Centrum Kultury Romów w Polsce	„Wielokulturowy Tarnów”	10.500 zł
6	Tarnowskie Towarzystwo Kulturalne	Wydanie publikacji naukowej (druk i multimedia) „Ratusz w Tarnowie”	10.000 zł
7	Komitet Opieki Nad Zabytkami Kultury Żydowskiej w Tarnowie	Koncert muzyki żydowskiej pod Bimą	7.000 zł
8	Stowarzyszenie Tarnowska Konfederacja Motocyklistów „Wataha”	VIII Międzynarodowy Zlot Motocykli pod hasłem: 100 rocznica wybuchu I Wojny Światowej.	10.000 zł
9	Stowarzyszenie Podarujmy Dzieciom Promyk Słońca	„Tarnowskie Marki Talentu”	4.500 zł

10	Stowarzyszenie Lokalna Organizacja Turystyczna. „Tarnowska Organizacja Turystyczna”	III Wielkie Tarnowskie Dionizje	11.000 zł
11	Tarnowskie Stowarzyszenie Artystyczne Artcontest	7th Jazz Contest - Tarnów 2014"	35.000 zł

Źródło: Wydział Marki Miasta Urzędu Miasta Tarnowa

UMT współpracuje z wieloma instytucjami, szkołami i organizacjami pozarządowymi oraz klubami sportowymi, wspierając je organizacyjnie, jak również poprzez nieodpłatne przekazywanie galanterii promocyjno-reklamowej dla uczestników wydarzeń, nagrody dla zwycięzców konkursów czy zawodów. W 2014 roku było to 710 wydarzeń.

Logo promocyjne, herb Tarnowa i galerie zdjęciowe dokumentujące promocję Tarnowa obecne były na stronach wszystkich podmiotów i organizacji współpracujących z UMT. Ponadto prowadzono bieżące działania promocyjne poprzez Internet na oficjalnej stronie miejskiej i fanpage Mój Tarnów.

Zarówno Miasto, jak i TCI włączały się w działania Europejskiego Centrum Muzyki K. Pendereckiego w Lusławicach poprzez dystrybucję biletów na koncerty, wspólną informację i promocję).

Wykorzystano reklamę całoroczną na autobusie MPK - VII Forum Inwestycyjne.

Od listopada 2014 funkcjonuje „Zabytkowy Tarnów na krakowskich ulicach” nowoczesny krakowski tramwaj, będący promocyjną wizytówką zabytkowego Tarnowa w ramach kampanii „Tarnów miejsce do odkrycia”.

Od kilku lat trwa realizacja unikalnego w skali kraju programu edukacji dzieci w zakresie informacji turystycznej. W 2014 r. w programie uczestniczyły dzieci nie tylko z przedszkoli i szkół podstawowych, ale również gimnazjaliści, licealiści a nawet studenci.

Cały Tarnów dostępny jest w Google Street View – miasto można zwiedzać z każdego zakątka świata nie wychodząc z domu. Dzięki „street view” po tarnowskiej starówce można było spacerować już w 2012 r. Od kwietnia 2013 r. można zwiedzać całe miasto. Google street view to ogromne narzędzie bezpłatnej promocji. Tarnowskie Centrum Informacji zostało również włączone do narodowego, koordynowanego przez POT Contact Center.

W 2014 r. kontynuowano promocję Tarnowa za granicą, m.in. w polskich placówkach konsularnych i Instytutach Polskich. W roku 2012 było to Monachium, w 2013 Haga, w 2014 ponownie Praga i Madryt.

Nagroda im. Tadeusza Tertila

W 2014 roku do Nagrody zgłoszono 12 prac z następujących uczelni:

- Uniwersytet Rzeszowski,
- Politechnika Krakowska,
- Politechnika Świętokrzyska,
- Małopolska Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Tarnowie,
- Uniwersytet Jagielloński,
- Uniwersytet Pedagogiczny,
- Akademia Górniczo-Hutnicza,

- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Tarnowie,
- Akademia Muzyczna w Krakowie
- Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie.

Kapituła Nagrody im. Tadeusza Tertila w składzie:

- prof. zw. dr hab. Leszek Kozioł - Kierownik Katedry Zarządzania MWSE w Tarnowie – przewodniczący Kapituły,
- dr inż. Slavka Galas - prof. AGH w Krakowie,
- dr Józef Węglarz – doc. PWSZ, Prodziekan ds. Studenckich i Dydaktyki,
- Wojciech Skruch - wiceprzewodniczący Rady Powiatu Tarnowskiego,
- Krystyna Latała - Zastępca Prezydenta Miasta Tarnowa
- Magdalena Szybilska, przewodnicząca Komisji ds. Oświaty, Kultury, Sportu i Turystyki Rady Powiatu Tarnowskiego,
- Grzegorz Świątowski - przewodniczący Rady Miejskiej w Tarnowie

przyznała: Nagrodę im. Tadeusza Tertila za najlepszą pracę magisterską z obszaru nauk humanistycznych lub społecznych:

Joannie Michalik, absolwentce Małopolskiej Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Tarnowie za pracę magisterską *„Wykorzystanie technologii informatycznych w turystyce XX wieku”* - nagroda pieniężna w wysokości 3.500 zł.

Nagrodę im. Tadeusza Tertila za najlepszą pracę licencjacką:

Barbarze Piotrowskiej, absolwentce Małopolskiej Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Tarnowie za pracę licencjacką *„Świadomość zjawiska cyberprzemocy wśród uczniów szkoły podstawowej, ich rodziców i nauczycieli”* - nagroda pieniężna w wysokości 3.500 zł.

Wyróżnienia przyznano:

Patrycji Orłowskiej, absolwentce Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie za pracę licencjacką *„Zachorowania na choroby odkleszczowe w Tarnowie i okolicach w latach 2010-2012, dane epidemiologiczne i świadomość mieszkańców”* - nagroda pieniężna w wysokości 1.000 zł.

Natalii Banaś, absolwentce Politechniki Świętokrzyskiej za pracę inżynierską *„Projekt zespołu rekreacyjnego u podnóża Góry św. Marcina w Tarnowie”*- nagroda pieniężna w wysokości 1.000 zł.

Ryszardowi Nejmanowi, absolwentowi Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego za pracę magisterską *„Strategia rozwoju dla partnerstwa Czwórmiasto Małopolsko-Podkarpackie z elementami idei miasta kreatywnego”* - nagroda pieniężna w wysokości 1.000 zł.

Gospodarka galanterią promocyjno-reklamową

W 2014 roku Wydział Marki Miasta w drodze przetargu nieograniczonego zakupił na cele promocyjne galanterię reklamową. Założenia i linie projektowe galanterii promocyjno-reklamowej na rok 2014 opierały się na czterech priorytetach:

Kaski i Odblaski - linia galanterii odblaskowej promująca dobre praktyki związane z bezpieczeństwem i widocznością na drodze pieszych i rowerzystów dzieci oraz dorosłych. Edukacyjne narzędzie budowania marki Bezpieczny Tarnów, przyjazny rowerzystom,

Marka Tarnów Polski Biegun Ciepła – linia galanterii promującej Tarnów i jego walory klimatyczne oraz galanterii odnoszącej się do pozytywnych emocji i skojarzeń z miastem oraz jego mieszkańcami- ciepło, serdeczność, gościnność, aktywność itp,

Linia historyczna (edukacyjna) odnosząca się do dziedzictwa Tarnowa w kontekście wybitnych postaci, wydarzeń i rocznic - seria unikatowych, nowoczesnych koszulek z nadrukami hetmana Jana Tarnowskiego, generała Józefa Bema, Jana Szczepanika i Ignacego Mościckiego,

Linia „tarninowa” odnosząca się do nazwy Tarnowa i jego związków z owocem tarniny.

20 WSPÓŁPRACA KRAJOWA I MIĘDZYNARODOWA

20.1 Miasta partnerskie

Tarnów od wielu lat prowadzi aktywną współpracę z zagranicznymi ośrodkami samorządowymi. W latach 1991 – 2012 podpisano 11 porozumień partnerskich bądź listów intencyjnych z miastami z Belgii, Węgier, Rosji, Słowacji, Wielkiej Brytanii, Ukrainy i Włoch oraz z jednym węgierskim regionem.

Tabela nr 103: Kontakty międzynarodowe Tarnowa

Miasto/Region	Kraj	Data podpisania porozumienia
Schoten	Belgia	04.05.1991 r.
Kiskőrös	Węgry	06.06.1992 r.
Kotłas	Rosja	11.1995 r.
Trenczyn	Słowacja	13.09.1997 r.
Veszprém (województwo)	Węgry	26.05.2001 r.
Blackburn	Wielka Brytania	06.11.2001 r.
Tarnopol	Ukraina	23.04.2004 r.
Biała Cerkiew	Ukraina	07.09.2007 r.
Winnica	Ukraina	List intencyjny – 05.2006 r.
Casalmaggiore	Włochy	List intencyjny – 10.2006 r.
Veszprém	Węgry	23.10.2012 r.

Źródło: Wydział Rozwoju Miasta Urzędu Miasta Tarnowa

20.2 Uczestnictwo w związkach i stowarzyszeniach jednostek samorządu terytorialnego

Od wielu lat Tarnów czynnie uczestniczy w kilku związkach, stowarzyszeniach, zrzeszeniach miast, gmin, czy powiatów, które zawiązały się w latach poprzednich. Ostatnia organizacją, do której przystąpił Tarnów była Lokalna Organizacja Turystyczna.

Tabela nr 104: Stowarzyszenia, w których uczestniczy miasto Tarnów

Nazwa Stowarzyszenia	Data przystąpienia	Miejsce publikacji
Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski	14.11.1991 r.	Uchwała nr XIX/170/91 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 14 listopada 1991 roku w sprawie przystąpienia miasta Tarnowa do Stowarzyszenia Gmin Małopolski.
Związek Miast Polskich	29. 07.1993 r.	Uchwała nr XXXVII/452/93 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 29 lipca 1993 roku w

		sprawie przystąpienia GMT do Związku Miast Polskich.
Forum Rewitalizacji	23.11.2000 r.	Uchwała nr XXX/488/2000 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 23 listopada 2000 roku w sprawie przystąpienia Miasta Tarnowa do Stowarzyszenia pod nazwą „Forum Rewitalizacji”.
Zdrowe Miasta Polski	22.10.2001 r.	Uchwała nr XLVI/833/2001 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 22 października 2001 roku w sprawie przystąpienia Tarnowa do Stowarzyszenia Zdrowych Miast Polskich.
Małopolska Organizacja Turystyczna	18.12.2003 r.	Uchwała nr XVIII/307/2003 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 18 grudnia 2003 roku w sprawie przystąpienia GMT do Stowarzyszenia „Małopolska Organizacja Turystyczna”
Lokalna Organizacja Turystyczna „Tarnowska Organizacja Turystyczna”.	29.11.2012 r.	Uchwała nr XXVIII/387/2012 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 29 listopada 2012 roku w sprawie przystąpienia GMT do Stowarzyszenia pod nazwą Lokalna Organizacja Turystyczna „Tarnowska Organizacja Turystyczna”

Źródło: Kancelaria Prezydenta Miasta Tarnowa

21. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

21.1 Organizacje pozarządowe działające na terenie miasta

Wg stanu na koniec 2014 r. Prezydent Miasta Tarnowa pełnił nadzór formalno-prawny nad 416 stowarzyszeniami, fundacjami i oddziałami terenowymi stowarzyszeń, mającymi swoją siedzibę na terenie Tarnowa. W 2014 r. zostało zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Sądowym 20 nowych stowarzyszeń i fundacji z siedzibą w Tarnowie, utworzono trzy stowarzyszenia zwykłe; likwidacji uległo dwa stowarzyszenia i jedno stowarzyszenie zwykłe. Zmiany siedziby poza granicę Tarnowa dokonało jedno stowarzyszenie.

Tabela nr 105: Stowarzyszenia i fundacje z siedzibą w Tarnowie stan na koniec 2014 r.

Stowarzyszenia i oddziały stowarzyszeń	350
Związki stowarzyszeń	3
Stowarzyszenia zwykłe	21
Fundacje	42
Razem:	416

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Tarnowa

21.2 Współpraca z organizacjami pozarządowymi

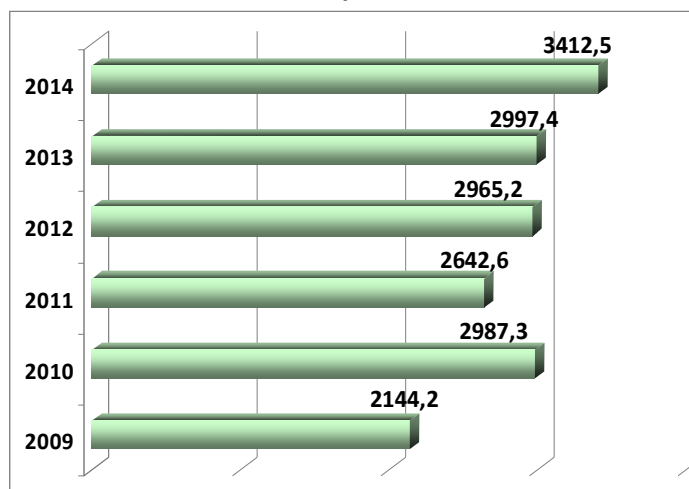
Miasto od lat aktywnie współpracuje z organizacjami pozarządowymi i podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. Poprzez udzielane dotacje wspiera ich działalność na rzecz mieszkańców miasta Tarnowa, w szczególności na rzecz osób ubogich, starszych, chorych i niepełnosprawnych, uzależnionych i wykluczonych społecznie, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, a także dzieci i młodzieży z rodzin

patologicznych. Wspiera również organizację wielu imprez i przedsięwzięć sportowych, kulturalnych, edukacyjnych, promocyjnych i turystycznych.

W 2014 r. Tarnów został uznany za miasto najbardziej przyjazne organizacjom pozarządowym, otrzymując pierwszą nagrodę w konkursie Małopolskie Wektory Współpracy 2014. Ideą Konkursu jest wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego poprzez doskonalenie zasad i form współpracy jednostek samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi w województwie małopolskim oraz nagrodzenie i promowanie najlepszych przykładów wzajemnej współpracy. Miasto Tarnów jako laureat otrzymał dyplom, statuetkę oraz nagrodę rzeczową oraz prawo posługiwania się znakiem i hasłem Konkursu.

Współpraca Miasta z organizacjami pozarządowymi w 2014 r. realizowana była w oparciu o przepisy ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie i zgodnie z uchwalonym „Programem współpracy Gminy Miasta Tarnowa z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2014 r.”

Wykres nr 32: Wysokość dotacji udzielonych organizacjom pozarządowym i podmiotom prowadzącym działalność pożytku publicznego w latach 2009 – 2014 z budżetu (w tys. zł)

Źródło: Samodzielne Stanowisko Pracy ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi w Urzędzie Miasta Tarnowa

Tabela nr 106: Zadania publiczne realizowane przez organizacje pozarządowe i podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego w 2014 r. oraz wysokość udzielonych dotacji

Lp.	Obszar/nazwa zadania publicznego	Kwota dotacji w zł
Pomoc społeczna		
1.	Udzielanie wszechstronnej pomocy osobom bezdomnym	144.000
2.	Organizacja dystrybucji artykułów żywnościowych dla mieszkańców Tarnowa	8.000
3.	Dożywianie uprawnionych podopiecznych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tarnowie w formie gorących posiłków jednodaniowych	142.397
4.	Prowadzenie mieszkań chronionych	89.000

Razem:		383.397
Wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej		
5.	Zapewnienie dzieciom i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych opieki, pomocy w nauce, organizacji wolnego czasu i zajęć sportowych, udziału w programach profilaktycznych oraz rozwoju zainteresowań poprzez prowadzenie świetlic środowiskowych	135.000
6.	Prowadzenie placówek wsparcia dziennego w formie specjalistycznej	538.650
7.	Prowadzenie placówki wsparcia dziennego w formie opiekuńczej z miejscami opieki specjalistycznej	30.690
Razem:		704.340
Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym		
8.	Prowadzenie punktu opieki nad osobami nietrzeźwymi zatrzymanymi na terenie miasta Tarnowa	606.920
9.	Prowadzenie punktu konsultacyjnego oraz telefonów zaufania dla mieszkańców w trudnych sytuacjach	24.000
10.	Zapewnienie osobom bezdomnym uzależnionym od alkoholu poradnictwa psychologicznego, mającego na celu zwiększenie ich motywacji do podjęcia leczenia odwykowego oraz wychodzenia z bezdomności	5.250
11.	Prowadzenie abstynencyjnych grup wsparcia	5.230
12.	Organizacja kolonii socjoterapeutycznej dla dzieci pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych, w których występuje uzależnienie od alkoholu	25.000
13.	Prowadzenie Centrum Terapii Uzależnień	74.980
Razem:		741.380
Ochrona i promocja zdrowia, działalność na rzecz osób niepełnosprawnych		
14.	Rehabilitacja i aktywizacja osób dorosłych	36.500
15.	Rehabilitacja dzieci i młodzieży	36.000
16.	Edukacja prozdrowotna	27.500
17.	Program opieki domowej dla obłożnie i terminalnie chorych (prowadzenie wypożyczalni sprzętu medycznego)	0*
Razem:		100.000
Działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym		
18.	Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu pokolenia 55+	39.938
19.	Prowadzenie klubu seniora	30.000
20.	Senioralna Strefa Aktywności Kulturalnej	23.500
Razem:		93.438
Nauka, edukacja, oświata i wychowanie, organizowanie wypoczynku dzieci i młodzieży		
22.	Organizacja przeglądów, konkursów dla dzieci i młodzieży szkolnej uczęszczających do tarnowskich szkół	19.960
23.	Organizacja wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży polskiej mieszkającej na wschodzie z elementami edukacji, turystyki, ekologii i wychowania patriotycznego	60.000
24.	Prowadzenie centrum systemowego rozwoju dzieci i młodzieży	80.000
25.	Organizacja wolnego czasu młodzieży szkolnej poprzez prowadzenie zajęć pozaszkolnych, w szczególności artystycznych	23.000
26.	Organizacja atrakcyjnych form demokratycznego dyskusowania młodzieży wzmacniających ich większe zaangażowanie społeczne i	20.500

	lepszemu zrozumieniu problemów	
Razem:		203.460
Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej		
27.	Sportowe talenty-prowadzenie naboru i selekcji dzieci i młodzieży do sekcji klubów sportowych działających na terenie Gminy Miasta Tarnowa	600.000
28.	Sportowe talenty-prowadzenie w formie wyjazdowych, wakacyjnych zgrupowań sportowych, naboru i selekcji dzieci i młodzieży do klubów sportowych działających na terenie Gminy Miasta Tarnowa	67.000
29.	Sportowe talenty-prowadzenie w formie wakacyjnych zgrupowań sportowych na terenie miasta Tarnowa, naboru i selekcji dzieci i młodzieży do sekcji klubów sportowych działających na terenie Gminy Miasta Tarnowa	3.000
30.	Upowszechnianie sportu wśród niepełnosprawnych mieszkańców Gminy Miasta Tarnowa	35.000
31.	„Niepełnosprawny – sprawy w wodzie” - bezpłatne zajęcia pływania dla niepełnosprawnych ruchowo	5.000
32.	Organizacja zajęć sportowych i rekreacyjnych w ramach programu „Lato w mieście”	50.000
33.	Organizacja w Tarnowie przedsięwzięć sportowych w ramach kalendarza miejskich imprez sportowych	80.000
Razem:		840.000
Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i tradycji		
34.	Program promocji lokalnej twórczości i aktywności w dziedzinie kultury	148.000
35.	Aktywne lato w mieście	28.000
36.	Miejskie obchody świąt państwowych, patriotycznych i historycznych	11.500
Razem:		187.500
Działalność wspomagająca rozwój Tarnowa, w tym w szczególności promocja marki Miasta, turystyka i krajoznawstwo		
37.	Promocja marki Tarnów Polski Biegun Ciepła - eksponowanie kulturalnych, historycznych, artystycznych i unikatowych atutów miasta poprzez niepowtarzalne i niekonwencjonalne działania promocyjne z zastosowaniem nowoczesnych technik multimedialnych. Tarnów - Europa wielu narodów – promocja marki miasta w kontekście wielowiekowej tradycji otwartości na różne kultury i narodowości	97.500
38.	Organizacja imprez turystycznych dla mieszkańców Tarnowa	5.000
Razem:		102.500
Zadania, na które udzielono dotacji w trybie pozakonkursowym		
39.1	Zamkomania 2014 – VI Tarnowski Turniej o Grzywnę Władyki z Marcińskiej Góry	5.000
39.2	Uczczenie święta 3 Maja w Tarnowie poprzez realizację przedsięwzięć patriotycznych - XV Przeglądu Poezji i Pieśni Patriotycznej i konkursu epistolograficznego	2.500
39.3	Dystrybucja produktów i gotowych artykułów spożywczych wśród	8.000

	mieszkańców Tarnowa, wymagających tej formy pomocy	
39.4	Bieszczady 2014 – obóz szkoleniowo-wypoczynkowy Hufca ZHP im. gen. J. Bema w Tarnowie. Wzmacnianie kompetencji społecznych i promocja wolontariatu wśród dzieci i młodzieży	3.000
39.5	„Krowa w kropki”, czyli - No to co, że kończy się lato! Interdyscyplinarny projekt artystyczno kulturalny dla dzieci i młodzieży	10.000
39.6	„Rocznik Tarnowski 2014” – druk wydawnictwa	5.000
39.7	III Tarnowska Gala Wolontariatu – promocja działań wolontariuszy	9.000
39.8	Świąteczne tradycje – Seniorzy w eterze. Świąteczny wolontariat - spotkanie wigilijne dla osób wykluczonych społecznie z powodu uzależnienia od alkoholu	10.000
39.9	Organizacja zabawy mikołajkowo – świątecznej dla dzieci z rodzin biednych i patologicznych	4.000
Razem „małe granty”		56.500
Łącznie z budżetu GMT		3.412.515
Pomoc społeczna – MOPS		
40.	Prowadzenie środowiskowego domu samopomocy dla niepełnosprawnych intelektualnie o zasięgu ponadgminnym	705.600**
41.	Prowadzenie domu pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie o zasięgu ponadgminnym	1.223.424**
42.	Prowadzenie domu pomocy społecznej dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie o zasięgu ponadgminnym	225.720**
Razem:		2.154.744**
Łącznie:		5.567.259

Źródło: Samodzielne Stanowisko Pracy ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi w Urzędzie Miasta Tarnowa

* Urząd Miasta Tarnowa zawarł umowę wsparcia, której przedmiotem było prowadzenie wypożyczalni sprzętu medycznego i rehabilitacyjnego, zadanie w 2014 r. realizowane było bez dotacji, wkład Miasta stanowił sprzęt medyczny i rehabilitacyjny zakupiony w 2010 i 2011 r. o łącznej wartości 141.000 zł

** dotacja udzielona z budżetu państwa

Wybór podmiotów realizujących zadania publiczne, wymienione w tabeli w pkt 1-38 i 40-42 odbył się w drodze otwartych konkursów ofert. W pkt 39 ujęto zadania zlecone do realizacji w trybie pozakonkursowym w ramach art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (przyznanie dotacji na zadanie o charakterze lokalnym, którego realizacja nie trwa dłużej niż 90 dni, a kwota dotacji nie przekracza kwoty 10.000 zł na dany projekt).

Wsparcie dla projektów pod patronatem Prezydenta Miasta Tarnowa

W 2014 roku wnioski o objęcie Patronatem Honorowym Prezydenta Miasta Tarnowa realizowanych przedsięwzięć złożyło 51 organizacji pozarządowych i podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego oraz organizacji kultury fizycznej, w tym 27 realizujących zadania publiczne w ramach udzielonej dotacji z budżetu GMT.

22. OCHRONA KONSUMENTÓW

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2015 r., poz. 184) zadania samorządu powiatowego w zakresie ochrony praw konsumentów wykonuje Miejski Rzecznik Konsumentów (Rzecznik). Kompetencje Rzecznika są przede wszystkim kompetencjami o charakterze doradczym i procesowym. I tak do zadań Rzecznika należą, w szczególności:

- prowadzenie edukacji konsumenckiej,
- zapewnienie bezpłatnego poradnictwa konsumenckiego i informacji prawnej w zakresie ochrony interesów konsumentów,
- składanie wniosków w sprawie stanowienia i zmiany przepisów prawa miejscowego w zakresie ochrony interesów konsumentów,
- występowanie do przedsiębiorców w sprawach ochrony praw i interesów konsumentów,
- współdziałanie z właściwymi miejscowo delegaturami Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK), organami Inspekcji Handlowej oraz organizacjami konsumenckimi,
- ewentualne wytaczanie powództw na rzecz konsumentów oraz wstępowanie, za ich zgodą, do toczącego się postępowania w sprawach o ochronę interesów konsumentów,
- przekazywanie na bieżąco delegaturom UOKiK wniosków i sygnalizowanie problemów dotyczących ochrony konsumentów, które wymagają podjęcia działań na szczeblach administracji rządowej,
- udzielanie innych form pomocy prawnej w zakresie ochrony praw konsumentów.

Zadaniem Rzecznika jest niesienie pomocy konsumentom. Pomoc ta prowadzona jest przede wszystkim poprzez udzielanie porad prawnych, zarówno osobiście, elektronicznie jak i telefonicznie, a także poprzez podejmowanie interwencji u przedsiębiorcy pisemnie bądź telefonicznie. Nadto Rzecznik pomagał w sporządzaniu pism, w tym pism procesowych, lub też w niektórych przypadkach wstępował do toczących się przed sądem spraw.

Miejski Rzecznik Konsumentów od 2007 r. jest członkiem Krajowej Rady Rzeczników Konsumentów działającej przy Prezesie Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, a od marca 2013 r. Wiceprzewodniczącym Rady Konsultacyjnej ds. Ochrony Konsumentów przy Marszałku Województwa Małopolskiego. Rzecznik uczestniczy również w posiedzeniach Rady Arbitra Bankowego

W 2014 r. ogółem wpłynęło 541 spraw (w 2013 r. 588), udzielono 19.940 porad (w 2013 r. 20.532) osobiście, przez telefon lub w formie elektronicznej. Podczas porad stawiano także nacisk na element edukacyjny.

Porady dotyczyły przede wszystkim spraw z zakresu reklamacji towarów i usług, spraw telekomunikacyjnych, handlu poza lokalem przedsiębiorstwa i na odległość, ubezpieczeniowych i finansowych. Rzecznik wyjaśniał kwestie związane z nadmiernym zadłużeniem, udzielaniem pożyczek i kredytów, e-handlu, turystyki, a także kwestie związane z dostawą energii, gazu, ciepła, jak i zbiorowymi praktykami naruszającymi interes konsumentów oraz sprawami nieuczciwych praktyk rynkowych.

W roku 2014 Biuro otrzymało ponownie certyfikat „Miejsca przyjaznego maluchom” (poprzednio w roku 2012 i 2013).

23 RAPORT W PIGUŁCE

Demografia

W 2014 r. na obszarze 72,38 km² żyło 111.631 mieszkańców, w tym 59.193 kobiet i 52.438 mężczyzn. W porównaniu z rokiem 2013 liczba ludności Tarnowa zmniejszyła się o 876 osób (o 515 kobiet i o 361 mężczyzn). Na pobyt stały zameldowanych było 108.942 osób, na pobyt czasowy 2.689 osób. Do Tarnowa w 2014 r. przybyło na stałe o dziewięć osób mniej niż w roku poprzednim. Odnotowano natomiast spadek, o 343 osoby, liczby mieszkańców, którzy wyjechali za granicę.

Największą popularnością, pod względem wzrostu liczby mieszkańców, cieszyły się osiedla: Mościce, Rzędzin, Krzyż, Westerplatte, Zielone, Chyszów. Zmniejszenie liczby stałych mieszkańców odnotowano na osiedlach: Grabówka, Starówka, Jasna, Krakowska, Piaskówka, Gumniska, Chyszów, Legionów, Koszyce i Strusina.

Władze miasta

Rada Miejska w Tarnowie

W 2014 r. odbyło się 21 sesji Rady Miejskiej w Tarnowie, podczas których podjęto 154 uchwały. Radni zgłosili 83 wnioski sesyjne i międzysesyjne. Siedem sesji odbyło się w trybie nadzwyczajnym, jedna miała charakter uroczysty. Komisje Rady Miejskiej odbyły łącznie 139 posiedzeń, zgłosiły 140 wniosków i wystawiły 225 opinii.

Prezydent Miasta Tarnowa

Działając z upoważnienia Prezydenta Miasta Tarnowa w 2014 r., w Urzędzie Miasta Tarnowa wydano 84.518 decyzji administracyjnych, od których wniesiono 173 odwołań, z czego organ drugiej instancji uchylił 82 decyzje (co daje 0,1 % wydanych decyzji).

W 2014 roku wnioski o objęcie Patronatem Honorowym Prezydenta Miasta Tarnowa realizowanych przedsięwzięć złożyło 51 organizacji pozarządowych i podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego oraz organizacji kultury fizycznej.

Rady Osiedli

Rady Osiedli stanowią jednostki pomocnicze Gminy Miasta Tarnowa, wybierane na okres czteroletniej kadencji przez mieszkańców tych osiedli. Do zakresu działania osiedla należy zaspokajanie zbiorowych potrzeb mieszkańców osiedla oraz wspieranie organów Miasta w wykonywaniu ich zadań. W 2014 roku w Tarnowie działało 13 Rad Osiedli: Strusina, Rzędzin, Gumniska- Zabłocie, Krakowska, Mościce, Chyszów, Klikowa, Krzyż, Jasna, Westerplatte, Legionów, Koszyce, Zielone.

Ciała doradcze

W 2014 r. przy władzach miejskich działało siedem organów o charakterze opiniodawczo-doradczym: Komisja Bezpieczeństwa i Porządku dla Miasta Tarnowa, Rada Sportu Gminy Miasta Tarnowa, Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych przy Prezydencie Miasta Tarnowa, Rada Kultury Gminy Miasta Tarnowa, Miejska Komisja Urbanistyczno-Architektoniczna, Tarnowskie Forum Przedsiębiorczości oraz Tarnowska Rada Seniorów

Miejskie jednostki organizacyjne i jednostki powiązane

Zadania własne Gminy Miasta Tarnowa w sferze gospodarki komunalnej, bezpieczeństwa,

ochrony zdrowia i pomocy społecznej, edukacji i kultury, lokalnego transportu zbiorowego i budownictwa komunalnego realizowane były w 2014 r. przez: 86 jednostek budżetowych, dwa zakłady budżetowe, cztery miejskie instytucje kultury, jeden publiczny zakład opieki zdrowotnej oraz 10 spółek prawa handlowego. Ogółem na rzecz Gminy Miasta Tarnowa w jednostkach organizacyjnych i jednostkach powiązanych pracowało 7.622 osób.

Gospodarka

W 2014 r. w Tarnowie działalność prowadziło 11.185 podmiotów gospodarki narodowej. Według danych Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, prowadzonej przez Ministra Gospodarki, liczba zarejestrowanych w systemie przedsiębiorców, dla których teren miasta Tarnowa jest głównym miejscem wykonywania działalności na dzień 31 grudnia 2014 r. wynosiła 8.528.

Liderem tarnowskich przedsiębiorstw, pod względem przychodów i zatrudnienia, są Zakłady Azotowe w Tarnowie-Mościcach S.A.

Ogólna wartość pomocy publicznej udzielonej dla przedsiębiorców w 2014 roku wyniosła 3.075.682,06 złotych.

Rynek pracy

Na przestrzeni 2014 roku liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 8,8% tj. o 520 osób, z 5.883 osób w grudniu 2013 r. do 5.363 osób na koniec grudnia 2014 r.

Stopa bezrobocia na przestrzeni 2014 roku obniżyła się o 0,9 punktu procentowego w porównaniu do grudnia 2013 roku. Na koniec 2014 roku stopa bezrobocia w Tarnowie wyniosła 9,6% i plasowała miasto na szóstej pozycji w województwie licząc od najniższego poziomu tego wskaźnika.

W 2014 roku Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie pozyskał 4.151 miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej od pracodawców z terenu Tarnowa.

Na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie pozyskał środki w wysokości 31.336,9 tys. zł, z Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Pracy oraz rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

W 2014 roku 337 bezrobotnych mieszkańców Tarnowa podjęło działalność gospodarczą, w tym 228 osób skorzystało z dotacji na uruchomienie własnej działalności.

Strategia rozwoju miasta

Realizacja przyjętej w 2011 r. „Strategii Rozwoju Miasta – Tarnów 2020” przebiega poprzez koncentrację działań w trzech obszarach polityki rozwoju: Rozwój Gospodarczy, Komfort Życia oraz Regionalne Oddziaływanie. Dla każdego z wyżej wymienionych obszarów wskazano cel strategiczny, będący oczekiwanym wyróżnikiem Tarnowa w danym obszarze oraz wyrażający jego pożądany stan w 2020 r.

Przedsięwzięcia uwzględnione w pierwszym obszarze dążą do pobudzenia lokalnej przedsiębiorczości, a tym samym do zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej miasta. Przedsięwzięcia zawarte w drugim obszarze strategicznym dążą do wykreowania odpowiednich warunków zamieszkania i pracy w mieście oraz do ich ciągłego ulepszania i poprawy.

Trzeci obszar strategiczny to przede wszystkim działania mające na celu utwierdzenie pozycji Tarnowa, jako ośrodka regionalnego, silnie oddziałującego na otoczenie. Działania realizowane w tym obrębie dotyczą także mieszkańców z terenów przyległych do Tarnowa.

Finanse i majątek

Finanse

Budżetu Miasta Tarnowa na grudzień 2014 r. wyniósł po stronie dochodów 540.986.586,24 zł. Łączne, zrealizowane dochody wyniosły 539.267.294,88 zł, stanowiąc 99,68 % uchwalonego planu rocznego. Plan wydatków na koniec 2014 r. wyniósł 567.634.785,24 zł. Wydatki zostały wykonane w 95,33 % i wyniosły 541.121.251,50 zł.

Na 31 grudnia 2014 r. obciążenie gminy z tytułu zaciągniętych pożyczek w Narodowym Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie wynosiło 11.406.518,22 zł, kredytów w bankach krajowych - 218.980.142,95 zł; łącznie 230.386.661,17 zł.

W stosunku do 31 grudnia 2013 r. było mniejsze o 1.030.448,27 zł. Od kredytów i pożyczek zostały zapłacone odsetki w łącznej kwocie 7.706.126,27 zł.

Na koniec 2014 roku Gmina Miasta Tarnowa była wyłącznym udziałowcem siedmiu spółek prawa handlowego, mniejszościowym udziałowcem w spółce Tarnowskie Wodociągi Sp. z o.o. oraz większościowym akcjonariuszem w Miejskim Przedsiębiorstwie Energetyki Ciepłej S.A. i Tarnowskim Klasterze Przemysłowym S.A.

Na koniec 2014 roku dziewięć spółek komunalnych osiągnęło dodatni wynik finansowy. Kwota zysku wypracowanego przez spółki za 2014 rok wynosi 11.200.00 zł.. Największy zysk, około 6.000.000 zł wypracowany został w Miejskim Przedsiębiorstwie Energetyki Ciepłej S.A. Zyski ze swojej działalności spółki przeznaczają głównie na działalność inwestycyjną.

Stratę na koniec 2014 roku poniosła spółka Tarnowski Klaster Przemysłowy S.A.

Spółki komunalne według stanu na koniec 2014 roku zatrudniały 1.340 osób na 1.315,4 etatach. Najwięcej osób (290) zatrudnionych było w Miejskim Przedsiębiorstwie Komunikacyjnym Sp. z o.o.

Majątek

Ogólna wartość majątku Gminy Miasta Tarnowa na koniec 2014 r. wyniosła 1.301.484.420,77 zł, i była wyższa od wartości mienia z końca 2013 r. o 343.162.288,04 zł.

Wielkość zaangażowanego w spółkach komunalnych wynosi 233,200.000 zł, co stanowi 68% łącznej wartości kapitału zakładowego.

Wartość składników majątkowych spółek komunalnych na koniec 2014 roku piewała na kwotę 6.800.000 zł.

Inwestycje

W 2014 roku wydatki na zadania inwestycyjne wyniosły 31.396.710 zł.

Najwyższe nakłady - 26.105.859 zł - przeznaczono na zadania w zakresie transportu i łączności.

Kwotę wydatkowaną na zadania inwestycyjne należy powiększyć o 32.400.000 zł, stanowiących nakłady inwestycyjne spółek miejskich. Najwyższe nakłady inwestycyjne - 14.500.000 zł – poniosło MPEC S.A.

Stan motoryzacji

Stale rośnie liczba pojazdów zarejestrowanych na terenie miasta. Na koniec roku 2014 zarejestrowanych było ogółem 67.217 pojazdów (w tym, m.in.: 48.191 samochodów osobowych, 8.394 samochody ciężarowe, 289 autobusów). Liczba pojazdów była wyższa w stosunku do roku 2013 o 1.791.

Liczba osób uprawnionych do kierowania pojazdami wyniosła 58.990 (wzrost w stosunku do roku 2013 o 46).

Gospodarka komunalna

Zadania Gminy Miasta Tarnowa z zakresu gospodarki komunalnej obejmują m. in.: gospodarkę wodno-ściekową, utrzymanie zieleni miejskiej, oświetlenie uliczne oraz gospodarkę odpadami i oczyszczanie miasta, a także cmentarnictwo wojenne.

Tarnowski Organizator Komunalny ogłosił i rozstrzygnął przetarg na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.

Prace podejmowane na ciekach wodnych polegały na konserwacji, remoncie, regulacji, przebudowie i odbudowie rowów i potoków zlokalizowanych na terenie Tarnowa. W 2014 r. wydano na ten cel kwotę 983.114 zł.

Na realizację zadań w zakresie zieleni miejskiej oraz remontów i dobudowy placów zabaw wydatkowo łącznie kwotę 3.249.978,00 zł.

Środowisko naturalne

Jakość powietrza w Tarnowie na tle innych miast województwa przedstawia się dobrze. Z przeprowadzonych w 2014 r. pomiarów zanieczyszczeń powietrza w mieście wynika, że, wartości dopuszczalne stężeń zanieczyszczeń podstawowych w powietrzu są dotrzymane, za wyjątkiem tlenków azotu.

Stan innych komponentów środowiska w Tarnowie (woda, gleba, hałas) także można ocenić pozytywnie. W 2014 r. Prezydent Miasta Tarnowa wydał 834 decyzje administracyjne dotyczące środowiska naturalnego.

Ochrona zdrowia

Miasto zajęło piątą, lokatę w grupie miast w Rankingu Zdrowia Polski, przeprowadzonym przez Dziennik Gazetę Prawną. W rankingu wybrano 80 najzdrowszych powiatów oraz 30 najzdrowszych miast.

Tarnowskie szpitale po raz kolejny zajęły wysokie lokaty w najbardziej prestiżowym rankingu szpitali w Polsce „Bezpieczny Szpital”, organizowanym przez Centrum Monitorowania Jakości w Ochronie Zdrowia oraz dziennik Rzeczpospolita. Oba szpitale ponownie znalazły się w tzw. „złotej setce” krajowych szpitali.

W 2014 r. kontynuowano realizację „Miejskiego Programu Promocji Zdrowia i Profilaktyki Chorób Społecznych na lata 2011-2015”. Program obejmuje projekty skierowane do około 36.000 mieszkańców Tarnowa na kwotę prawie 2.000.000 zł.

W 2014 r. na realizację programów zdrowotnych przeznaczono 259.787 zł, w tym na programy wykonywane przez publiczne i niepubliczne podmioty lecznicze, wybrane w drodze konkursu, kwotę 159.800 zł.

Pomoc społeczna

W 2014 r. na rehabilitację zawodową i społeczną ze środków PFRON łącznie wydatkowano kwotę 3.571.299 zł.

Z dofinansowania zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych skorzystało 773 osoby niepełnosprawne. Cztery osoby niepełnosprawne otrzymały środki finansowe na podjęcie działalności gospodarczej, trzy osoby niepełnosprawne zatrudnione zostały w związku z utworzeniem stanowisk pracy przez pracodawców, którzy otrzymali zwrot kosztów wyposażenia stanowisk.

W 2014 r. Miasto, podobnie jak w poprzednich latach, dofinansowywało usługi przewozowe dla osób niepełnosprawnych. Z usług transportowych skorzystało 2.371 osób.

W ramach „Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Tarnowa” realizowano programy profilaktyczne w placówkach edukacyjnych. W szkoleniach oraz warsztatach udział wzięło: 5114 uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, 252 nauczycieli i pedagogów, 127 rodziców oraz 621 kandydatów na kierowców.

Na świadczenia rodzinne wydatkowano ponad 17.000.000 złotych, wypłaty dodatków mieszkaniowych wyniosły 6.842.284,06 zł.

Na terenie miasta działało sześć żłobków prowadzonych przez Gminę Miasta Tarnowa, posiadających w sumie 380 miejsc oraz trzy niepubliczne żłobki posiadające w sumie 73 miejsc.

Rodziny mieszkające na terenie Tarnowa, w których rodzice (jeden rodzic lub opiekun prawny) mają na utrzymaniu troje bądź więcej dzieci w wieku do lat 18 lub do lat 24 pod warunkiem kontynuowania nauki, objęte zostały programem „Karta Tarnowskiej Rodziny”. W 2014 r. do Programu przystąpiło 440 rodzin, wydano 2.134 karty. Od czerwca 2014 r. rodziny wielodzietne, na mocy rządowego programu dla rodzin wielodzietnych mogą starać się o uzyskanie Karty Dużej Rodziny o zasięgu ogólnopolskim. W okresie od czerwca 2014 r. do stycznia 2015 r. wydanych zostało ponad 1.400 kart dla 280 rodzin.

W 2014 r. Prezydent Miasta Tarnowa ogłosił konkurs „Miejsce przyjazne Seniorom”. Rozstrzygnięcie konkursu i wręczenie certyfikatów nastąpiło 1 października 2014 r. podczas Tarnowskiego Dnia Seniora. Certyfikat otrzymało 11 podmiotów.

Od czerwca 2014 r. realizowany jest Program „Karta Tarnowskiego Seniora”. Od początku trwania Programu do końca 2014 r. Kartę Tarnowskiego Seniora otrzymało 582 osób.

Edukacja

W 2014 r. w szkołach publicznych kształciło się 18.517 uczniów, czyli o 354 uczniów mniej niż w roku 2013. We wszystkich szkołach niepublicznych kształciło się 5.188 (w 2013 r. – 5.373) uczniów.

W 2014 r. obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego w 24 przedszkolach publicznych realizowało 523 dzieci sześciolletnich, 900 dzieci pięcioletnich (w 2013 r. odpowiednio – w 24 przedszkolach publicznych realizowało 724 dzieci sześciolletnich, 887 dzieci pięcioletnich oraz, po raz drugi, w siedmiu oddziałach przedszkolnych przy sześciu szkołach podstawowych – 90 dzieci sześciolletnich i 66 dzieci pięcioletnich).

Do przedszkoli niepublicznych w 2014 r. uczęszczało średnio miesięcznie 753 dzieci (w 2013 r. 669).

W ośmiu szkołach wyższych studiowało 6.119 osób. Tarnowskie uczelnie zanotowały spadek studentów o 549 w stosunku do roku 2013.

W tarnowskich jednostkach oświatowych zatrudnionych było 2.730 nauczycieli (w 2013 r. - 2.793), na 2.623 etatach (w 2013 r. 2565 etatów), co oznacza spadek o 63 nauczycieli i 58 etatów.

Kultura

Tarnów to miasto wielu wydarzeń kulturalnych, festiwali, imprez plenerowych, kameralnych, interdyscyplinarnych. Najważniejsze wydarzenia artystyczne w Tarnowie w roku 2014 to: Festiwal Paschalny „Musica Poetica”, Tarnowska Nagroda Filmowa, Dni Pamięci Żydów Galicyjskich „Galicjaner Sztetl”, Zderzenia – święto miasta, Azoty Tarnów Grand Festiwal, Ogólnopolski Festiwal Komедii „TALIA”, Międzynarodowy Festiwal Teatrów Tańca „Scena Otwarta”, Festiwal 7th Grupa Azoty Jazz Contest Tarnów 2013, Festiwal Art-Fest.

Sport, turystyka i rekreacja

W roku 2014 opracowano i uchwalono Strategię Rozwoju Sportu w Mieście Tarnowie do roku 2020.

W 2014 r. w Tarnowie działało 100 podmiotów związanych z kulturą fizyczną, sportem i rekreacją.

Samorząd kontynuował systemy nagradzania wybitnych osiągnięć sportowych w formie stypendiów i nagród. Na stypendia i nagrody przeznaczono w 2014 r. kwotę 135.900 zł. Ufundowano: 93 stypendia sportowe, 62 nagrody oraz 47 wyróżnień.

Z organizowanych przez Miasto form wypoczynku w czasie ferii zimowych i wakacji skorzystało łącznie prawie 54 tys. dzieci i młodzieży. Z budżetu Miasta przeznaczono na ten cel 462.713 zł.

W sportowych rozgrywkach międzyszkolnych udział wzięło 10.950 uczniów.

Bezpieczeństwo publiczne

Komenda Miejska Policji w Tarnowie obejmuje swoim działaniem obszar 1 416 km², podzielony na cztery komisariaty międzygminne oraz dwa komisariaty miejskie, które obsługują również ościenne miejscowości gmin: Tarnów, Tuchów, Skrzyszów, Wierzchosławice oraz gminy Lisia Góra.

W 2014 r. na terenie działania KMP stwierdzono ogółem 5.974 przestępstwa (w 2013 r. 6.063). Nastąpił spadek liczby wypadków i wzrost liczby kolizji drogowych. Wypadków odnotowano 203 (w 2013 r. - 219), kolizji 2.165 (w 2013 r. - 2.114).

Funkcjonariusze Straży Miejskiej Tarnowie w 2014 r. interweniowali 11.045 razy.

Najczęściej interwencje dotyczyły naruszania przepisów drogowych, zakłócania spokoju i ciszy nocnej, wybrzków chuligańskich oraz spożywania alkoholu w miejscach publicznych. Ujawniono ogółem 10.818 wykroczeń, w których 2.949 sprawców ukarano mandatami karnymi na kwotę 282.750 złotych, sporządzono 329 wniosków o ukaranie do Sądu Rejonowego oraz pouczono 7540 osób. Strażnicy wystawili 2.367 patroli samodzielnych oraz 774 wspólnych z Policją.

Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Tarnowie odnotowała ogółem 806 zdarzeń (wzrost w porównaniu z 2013 r. o 45), w tym 176 pożarów (w 2013 r. - 179).

Infrastruktura informatyczna

W 2014 roku kontynuowano prace nad „Tarnowskimi Gniazdami Innowacyjnych Specjalizacji”. Podpisano umowę na dofinansowanie projektu z Małopolskim Urzędem Marszałkowskim. Dofinansowanie uzyskano na stworzenie dokumentacji niezbędnej do dalszej realizacji projektu.

Kontynuowano utrzymanie trzech ważnych projektów informatycznych, współfinansowanych ze środków Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego: „Rozbudowa i zwiększenie dostępności do sieci szerokopasmowych systemu EduNet w Tarnowie”, „Platforma zintegrowanych usług publicznych dla mieszkańców miasta Tarnowa z elementami karty mieszkańca” oraz „Budowa Zintegrowanego Systemu Informacji Przestrzennej wspomagającego zarządzanie Gminą Miasta Tarnowa”.

Istotnym elementem informatyzacji miasta jest inwestowanie w darmowe punkty dostępu do internetu, a także rozbudowa monitoringu. Miasto utrzymuje łącznie 85 hotspotów oraz 80 centralnie zarządzanych systemów monitoringu cyfrowego. Dodatkowo w miejscach publicznych funkcjonuje 36 kamer systemu monitoringu wizyjnego obsługiwanego przez Straż Miejską.

Obecnie Tarnów jest miastem bez białych plam w dostępie do internetu.

Promocja miasta

Nadrzędnym celem Tarnowa jest ustawiczne budowanie i wzmocnianie spontanicznie rozpoznawalnej marki Tarnów wokół haseł „Tarnów – Polski Biegun Ciepła” (Tarnów – the Polish Hot Spot) czy „Tarnów Pierwsze Niepodległe” oraz umacnianie wizerunku Tarnowa, jako miasta wielu kultur, przyjaznego i gościnnego dla innych narodowości, nacji i religii – miasta bezpiecznego i otwartego na Europę, promującego pozytywne wartości wśród

tarnowian, jak również wśród społeczności międzynarodowej w kontekście społecznym, gospodarczym i kulturowym.

Inspiracją do wielu działań były, ogłoszone przez Radę Miejską w Tarnowie, Rok Czynu Niepodległościowego i Rok Ojca Świętego Jana Pawła II.

Do nowych form kontaktu z mieszkańcami oraz promocji aktywnego Tarnowa jest fanpage miasta „Mój Tarnów”. W ciągu kilkunastu miesięcy polubiło go ponad 4.000 użytkowników.

Efektom działań promocyjnych oraz inicjatyw mieszkańców jest coraz częstsza, niekomercyjna obecność w Tarnowie ogólnopolskich stacji telewizyjnych i radiowych, m.in.: TVN, Czwórka – Polskie Radio, Canal +, Polsat Sport.

Organizacje pozarządowe

Wg stanu na koniec 2014 r. Prezydent Miasta Tarnowa pełnił nadzór formalno-prawny nad 416 stowarzyszeniami, fundacjami i oddziałami terenowymi stowarzyszeń, mającymi swoją siedzibę na terenie Tarnowa. W 2014 r. zostało zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Sądowym 20 nowych stowarzyszeń i fundacji z siedzibą w Tarnowie, utworzono trzy stowarzyszenia zwykłe; likwidacji uległo dwa stowarzyszenia i jedno stowarzyszenie zwykłe. Organizacje pozarządowe wykonywały zadania publiczne w sferach: kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i tradycji, promocji miasta, upowszechniania kultury fizycznej i sportu, edukacji, ochrony i promocji zdrowia, pomocy społecznej. Ogólna kwota dotacji organizacji pozarządowych wyniosła 5.567.259 zł.

Ochrona konsumentów

W 2014 r. do Biura Miejskiego Rzecznika Konsumentów ogółem wpłynęło 541 spraw (w 2013 r. 588), udzielono 19.940 porad (w 2013 r. 20.532) osobiście, przez telefon lub w formie elektronicznej.

Porady dotyczyły przede wszystkim spraw z zakresu reklamacji towarów i usług, spraw telekomunikacyjnych, handlu poza lokalem przedsiębiorstwa i na odległość, ubezpieczeniowych i finansowych.

24 SPIS TABEL I WYKRESÓW

24.1 Spis tabel

TABELA NR 1: DANE Z EWIDENCJI GRUNTÓW I BUDYNKÓW.....	7
TABELA NR 2: ZESTAWIENIE WYDANYCH POZWOLEŃ NA BUDOWĘ OBIEKTÓW BUDOWLANYCH.....	8
TABELA NR 3: LICZBA LUDNOŚCI TARNOWA W LATACH 2013 – 2014.....	9
TABELA NR 4: MIGRACJA W LATACH 2013 – 2014	9
TABELA NR 5: LICZBA STAŁYCH MIESZKAŃCÓW W OSIEDLACH W LATACH 2013 – 2014.....	10
TABELA NR 6: GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA W LATACH 2013 – 2014.....	10
TABELA NR 7: PRZYROST NATURALNY W LATACH 2013 – 2014.....	10
TABELA NR 8: WYBRANE POZYCJE Z EWIDENCJI PROWADZONYCH PRZEZ URZĄD STANU CYWILNEGO	11
TABELA NR 9: PRACE KOMISJI RADY MIEJSKIEJ W TARNOWIE W KADENCJI 2010 – 2014	12
TABELA NR 10: PRACE KOMISJI RADY MIEJSKIEJ W TARNOWIE W KADENCJI 2014 – 2018.....	12

TABELA NR 11: WYKAZ TARNOWSKICH SAMORZĄDOWYCH JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH ORAZ JEDNOSTEK POWIĄZANYCH.....	22
TABELA NR 12: WYKONANIE DOCHODÓW WEDŁUG DZIAŁÓW KLASYFIKACJI BUDŻETOWEJ..	47
TABELA NR 13: WYKONANIE DOCHODÓW W PODZIALE NA NAJWAŻNIEJSZE ŹRÓDŁA DOCHODÓW W PORÓWNANIU DO ROKU 2013	48
TABELA NR 14: WYKONANIE PLANU WYDATKÓW W UJĘCIU DZIAŁOWYM.....	48
TABELA NR 15: BUDŻETOWE WYKONANIE WYDATKÓW W PODZIALE NA DZIAŁALNOŚĆ BIEŻĄCĄ I MAJĄTKOWĄ W PORÓWNANIU DO WYKONANIA ZA 2013 R.....	49
TABELA NR 16: STRUKTURA KAPITAŁOWA SPÓŁEK WG STANU NA KONIEC 2014 ROKU	51
TABELA NR 17: WARTOŚĆ SKŁADNIKÓW MAJĄTKOWYCH NA KONIEC 2014 ROKU.....	52
TABELA NR 18: WIELKOŚĆ ZATRUDNIENIA W OSOBACH I ETATACH NA KONIEC 2014 ROKU....	52
TABELA NR 19: PRZEWIDYWANY WYNIK FINANSOWY MIEJSKICH SPÓŁEK NA KONIEC 2014 ROKU	53
TABELA NR 20: WIELKOŚĆ POSZCZEGÓLNYCH SKŁADNIKÓW MIENIA	60
TABELA NR 21: WPŁYWY I WYDATKI W MIESZKANIOWYM ZASOBIE GMINY MIASTA TARNOWA	63
TABELA NR 22: REALIZACJA UCHWAŁY W 2013 I 2014 R.	64
TABELA NR 23: WIELKOŚĆ INWESTYCJI W SPÓŁKACH ZREALIZOWANYCH W 2014 ROKU.....	69
TABELA NR 24: STAN EWIDENCJI PROWADZONYCH W WYDZIALE KOMUNIKACJI UMT	74
TABELA NR 25: SZCZEGÓŁOWY WYKAZ EWIDENCJI POJAZDÓW	75
TABELA NR 26: KOSZT ROBÓT WYKONANYCH PRZEZ MIEJSKI ZARZĄD CMENTARZY.....	84
TABELA NR 27: DECYZJE ADMINISTRACYJNE DOTYCZĄCE ŚRODOWISKA NATURALNEGO W LATACH 2013 - 2014	86
TABELA NR 28: PROGRAMY ZDROWOTNE REALIZOWANE PRZY WSPÓŁPRACY Z PODMIOTAMI LECZNICZYMI W 2014 R.	92
TABELA NR 29: PROGRAMY ZDROWOTNE REALIZOWANE PRZY WSPÓŁPRACY Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI W 2014 R.....	93
TABELA NR 30: WYKORZYSTANIE ŚRODKÓW PFRON	95
TABELA NR 31: DOFINANSOWANIE DZIAŁALNOŚCI W TZ Z BUDŻETU GMINY MIASTA TARNOWA	98
TABELA NR 32: OSOBY, KTÓRYM W 2014 ROKU ŚWIADCZONA BYŁA POMOC	99
TABELA NR 33: PRACE SPOŁECZNIE UŻYTECZNE	100
TABELA NR 34: DZIAŁALNOŚĆ MIEJSKIEGO PUNKTU KONSULTACYJNEGO PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH	101
TABELA NR 35: DZIAŁALNOŚĆ MIEJSKIEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH	101
TABELA NR 36: NAJWAŻNIEJSZE PROGRAMY PROFILAKTYCZNE REALIZOWANE W 2014 R.	102
W TARNOWSKICH SZKOŁACH	102

TABELA NR 37: LICZBA PRZYJĘTYCH WNIOSKÓW O USTALENIE PRAWA DO ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH	107
TABELA NR 38: WYKONANIE ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH	107
TABELA NR 39: ZREALIZOWANE RODZAJE ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH WRAZ Z DODATKAMI	107
TABELA NR 40: WYKONANIE ŚWIADCZEŃ Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO	109
TABELA NR 41: WYKAZ ŻŁOBKÓW WRAZ Z LICZBĄ MIEJSC	109
TABELA NR 42: ZADANIA DOFINANSOWANE W 2014 R. W RAMACH PROGRAMU „MALUCH” ...	110
TABELA NR 43: ŚRODKI FINANSOWE PRZEZNACZONE NA POMOC DLA RODZIN ZASTĘPCZYCH I WYCHOWUJĄCYCH SIĘ W NICH DZIECI	112
TABELA NR 44: PROGRAM „NIEBIESKA KARTA”	114
TABELA NR 45: DZIAŁANIA PODEJMOWANE W RAMACH KONTRAKTÓW SOCJALNYCH	118
TABELA NR 46: BUDŻET MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W 2014 R.	120
TABELA NR 47: ŚRODKI WYDATKOWANE PRZEZ MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ NA REALIZACJĘ ZADAŃ W 2014 R.	120
TABELA NR 48: LICZBA OSÓB, KTÓRYM W 2014 R. PRYZNANO ŚWIADCZENIA	121
TABELA NR 49: REALIZOWANE ŚWIADCZENIA MATERIALNE WYNIKAJĄCE Z USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ I ICH FINANSOWANIE	121
TABELA NR 50: ZASIŁKI DLA OPIEKUNÓW	123
TABELA NR 51: WNIOSKI O PRYZNANIE DODATKU ENERGETYCZNEGO	124
TABELA NR 52: DZIAŁALNOŚĆ OŚRODKA INTERWENCJI KRYZYSOWEJ	124
TABELA NR 53: DZIAŁALNOŚĆ MIEJSKIEGO ZESPOŁU DS. ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	130
TABELA NR 54: LICZBA SZKÓŁ I PLACÓWEK OŚWIATOWYCH PUBLICZNYCH, DLA KTÓRYCH GMINA MIASTA TARNOWA JEST ORGANEM PROWADZĄCYM	132
TABELA NR 55: LICZBA SZKÓŁ I PLACÓWEK OŚWIATOWYCH NIEPUBLICZNYCH	132
TABELA NR 56: LICZBA DZIECI I MŁODZIEŻY UCZĄCEJ SIĘ W TARNOWSKIM SYSTEMIE EDUKACJI OGÓŁEM W ROKU SZKOLNYM 2012/13 I 2013/14	132
TABELA NR 57: LICZBA STUDENTÓW TARNOWSKICH SZKÓŁ WYŻSZYCH W 2013 I 2014 R.	133
TABELA NR 58: LICZBA STUDENTÓW TARNOWSKICH SZKÓŁ WYŻSZYCH W 2013 I 2014 R.	134
WG RODZAJÓW STUDIÓW	134
TABELA NR 59: LICZBA UCZNIÓW W SZKOŁACH OBJĘTYCH POMOCĄ PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNĄ (PPP) W ROKU SZKOLNYM 2012/2013 I 2013/2014	141
TABELA NR 60: DZIAŁANIA GMINY MIASTA TARNOWA W ZAKRESIE KSZTAŁCENIA SPECJALNEGO W LATACH 2013-2014	142
TABELA NR 61: NADZOROWANE PRZEZ MIASTO PLACÓWKI ZAJMUJĄCE SIĘ SZKOLNICTWEM SPECJALNYM W LATACH 2013-2015	143
TABELA NR 62: STYPENDIA SOCJALNE PRYZNANE W LATACH 2013-2014	145
TABELA NR 63: ROZLICZENIE KOŃCOWE - FINANSOWE I MERYTORYCZNE - ŚRODKÓW PRZEZNACZONYCH W ROKU 2014 NA DOFINANSOWANIE PRACODAWCOM KOSZTÓW	

PRZYGOTOWANIA ZAWODOWEGO MŁODOCIANYCH PRACOWNIKÓW W RAMACH ŚRODKÓW PRZEKAZYWANYCH Z FUNDUSZU PRACY	147
TABELA NR 64: ODZNACZENIA, NAGRODY I WYRÓŻNIENIA PRACOWNIKÓW OŚWIATY	147
W 2013 I 2014 R.	147
TABELA NR 65: NAGRODY PREZYDENTA MIASTA TARNOWA DLA PRACOWNIKÓW OŚWIATY	148
W 2013 I 2014 R.	148
TABELA NR 66: FINANSOWANIE ROZWOJU SPORTU NA TERENIE GMINY MIASTA TARNOWA	163
TABELA NR 67: PROGRAMY I PLANY WIELOLETNIE	164
TABELA NR 68: UCZNIOWSKIE KLUBY SPORTOWE	165
TABELA NR 69: OGNISKA TKKF	167
TABELA NR 70: TOWARZYSTWA SPORTOWE	167
TABELA NR 71: ZWIĄZKI SPORTOWE	168
TABELA NR 72: KLUBY SPORTOWE	168
TABELA NR 73: NAJWAŻNIEJSZE PRZEDSIĘWZIĘCIA SPORTOWE W 2014 R.	169
TABELA NR 74: PODZIAŁ ŚRODKÓW WG DYSCYPLIN SPORTOWYCH	171
TABELA NR 75: REALIZACJA CZĘŚCI GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI, ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII DLA MIASTA TARNOWA	172
NA ROK 2014 R.	172
TABELA NR 76: PROGRAMY „FERIE ZIMOWE TARNÓW 2014”, „LATO W MIEŚCIE BEZPIECZNE WAKACJE TARNÓW 2014”	175
TABELA NR 77: WYNIKI UDOSTĘPNIANIA POSZCZEGÓLNYCH OBIEKTÓW TOSIR	176
TABELA NR 78: MODERNIZACJA MIEJSKIEJ BAZY SPORTOWO - REKREACYJNEJ	176
TABELA NR 79: UDZIAŁ TCI W IMPREZACH PROMOCYJNYCH W 2014 R.	181
TABELA NR 80: BUDŻET TARNOWSKIEGO CENTRUM INFORMACJI	185
TABELA NR 81: WYBRANE DZIAŁANIA ZESPOŁU DS. NIELETNICH I PATOLOGII WYDZIAŁU PREWENCJI KMP W TARNOWIE	190
TABELA NR 82: LICZBA SPORZĄDZONYCH NIEBIESKICH KART	190
TABELA NR 83: GŁÓWNE PRZYCZYNY WYPADKÓW I KOLIZJI SPOWODOWANYCH PRZEZ KIERUJĄCYCH	192
TABELA NR 84: GŁÓWNE PRZYCZYNY ZDARZEŃ SPOWODOWANYCH PRZEZ PIESZYCH	193
TABELA NR 85: NAJBARDZIEJ ZAGROŻONE ULICE NA TERENIE TARNOWA	193
TABELA NR 86: PORÓWNANIE LICZBY ZDARZEŃ NA TERENIE TARNOWA W LATACH 2013 – 2014	195
TABELA NR 87: SYSTEM KIEROWANIA URZĘDEM MIASTA TARNOWA DO DNIA 4 GRUDNIA 2014 R.	199
TABELA NR 88: SYSTEM KIEROWANIA URZĘDEM MIASTA TARNOWA OD DNIA 4 GRUDNIA 2014	200

TABELA NR 89: SZKOLENIA PRACOWNIKÓW URZĘDU MIASTA TARNOWA W 2014 R.	201
TABELA NR 90: NAJWAŻNIEJSZE ZMIANY W DZIAŁANIU URZĘDU WRAZ Z KIERUNKIEM ZMIAN	208
TABELA NR 91: KONTROLE WEWNĘTRZNE ZREALIZOWANE PRZEZ WYDZIAŁ AUDYTU I KONTROLI URZĘDU MIASTA TARNOWA W 2014 ROKU.....	212
TABELA NR 92: KONTROLE PRZEPROWADZONE PRZEZ NAJWYŻSZĄ IZBĘ KONTROLI W URZĘDZIE MIASTA TARNOWA W 2014 R.	216
TABELA NR 93: KONTROLE PRZEPROWADZONE PRZEZ WOJEWODĘ MAŁOPOLSKIEGO W URZĘDZIE MIASTA TARNOWA.....	216
TABELA NR 94: KONTROLE PRZEPROWADZONE PRZEZ WOJEWODĘ MAŁOPOLSKIEGO W POZOSTAŁYCH JEDNOSTKACH ORGANIZACYJNYCH GMINY MIASTA TARNOWA	216
TABELA NR 95: KONTROLE PRZEPROWADZONE W URZĘDZIE MIASTA TARNOWA PRZEZ MARSZAŁKA WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO	217
TABELA NR 96: KONTROLE SKARBOWE PRZEPROWADZONE W 2014 ROKU	218
TABELA NR 97: KONTROLE PRZEPROWADZONE W 2014 ROKU W JEDNOSTKACH ORGANIZACYJNYCH GMINY MIASTA TARNOWA PRZEZ KURATORIUM OŚWIATY	218
TABELA NR 98: KONTROLE PRZEPROWADZONE PRZEZ MAŁOPOLSKIEGO WOJEWÓDZKIEGO INSPEKTORA NADZORU GEODEZYJNEGO I KARTOGRAFICZNEGO	219
TABELA NR 99: KONTROLE PRZEPROWADZONE PRZEZ KOMISJĘ REWIZYJNĄ RADY MIEJSKIEJ	220
TABELA NR 100: POZOSTAŁE KONTROLE ZEWNĘTRZNE W URZĘDZIE MIASTA TARNOWA W 2014 R.....	220
TABELA NR 101: POZOSTAŁE KONTROLE ZEWNĘTRZNE W JEDNOSTKACH ORGANIZACYJNYCH GMT.....	221
TABELA NR 102: WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI	233
TABELA NR 103: KONTAKTY MIĘDZYNARODOWE TARNOWA	237
TABELA NR 104: STOWARZYSZENIA, W KTÓRYCH UCZESTNICZY MIASTO TARNÓW	237
TABELA NR 105: STOWARZYSZENIA I FUNDACJE Z SIEDZIBĄ W TARNOWIE STAN NA KONIEC 2014 R.....	238
TABELA NR 106: ZADANIA PUBLICZNE REALIZOWANE PRZEZ ORGANIZACJE POZARZĄDOWE I PODMIOTY PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ POŻYTKU PUBLICZNEGO W 2014 R. ORAZ WYSOKOŚĆ UDZIELONYCH DOTACJI	239

24.2 Spis wykresów

WYKRES NR 1: POZIOM BEZROBOCIA W TARNOWIE W LATACH 2013-2014.....	34
WYKRES NR 2: STOPA BEZROBOCIA W MAŁOPOLSCE	35
WYKRES NR 3: LICZBA OFERT PRACY W TARNOWIE W LATACH 2013-2014	35
WYKRES NR 4: LICZBA OSÓB PODEJMUJĄCYCH ZATRUDNIENIE W LATACH 2013-2014	36
WYKRES NR 5: BEZROBOTNI MIESZKAŃCY, KTÓRZY PODJĘLI DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ	36

W LATACH 2013-2014	36
WYKRES NR 6: LICZBA OSÓB ZWOLNIONYCH W RAMACH ZWOLNIEŃ GRUPOWYCH.....	37
W LATACH 2013-2014	37
WYKRES NR 7: OSOBY BEZROBOTNE I POSZUKUJĄCE PRACY Z TARNOWA ZAKTYWIZOWANE38	
W RAMACH PROGRAMÓW WSPARCIA FINANSOWANYCH Z EFS I FP W 2014 ROKU.....	38
WYKRES NR 8: UDZIAŁ OBSZARÓW STRATEGICZNYCH W PRZEDSIĘWZIĘCIACH OGÓŁEM	45
WYKRES NR 9: LICZBA STWIERDZONYCH PRZESTĘPSTW W SIEDMIU WYBRANYCH KATEGORIACH (KATEGORIE NAJWAŻNIEJSZYCH PRZESTĘPSTW W ODCZUCIU SPOŁECZNYM, DECYDUJĄCE O TZW. POCZUCIU BEZPIECZEŃSTWA).....	186
WYKRES NR 10: PRZESTĘPSTWA OGÓŁEM	187
WYKRES NR 11: WSZCZĘCIA O CHARAKTERZE KRYMINALNYM.....	187
WYKRES NR 12: PRZESTĘPSTWA OGÓŁEM	187
WYKRES NR 13: PRZESTĘPSTWA O CHARAKTERZE KRYMINALNYM	188
WYKRES NR 14: PODEJRZANI O POPEŁNIENIE PRZESTĘPSTW OGÓŁEM – 2.213.....	188
WYKRES NR 15: LICZBA CZYNÓW KARALNYCH (64) NA TLE OGÓLNEJ LICZBY (5.947) PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH	188
WYKRES NR 16: CZYNY NIELETNICH W SIEDMIU WYBRANYCH KATEGORIACH PRZESTĘPSTW	189
WYKRES NR 17: WYPADKI I KOLIZJE DROGOWE W LATACH 2013 - 2014.....	191
WYKRES NR 18: ZABICI I RANNI W LATACH 2013 - 2014.....	192
WYKRES NR 18: LICZBA ZDARZEŃ NA TERENIE TARNOWA W LATACH 2013 - 2014.....	195
WYKRES NR 19: DZIAŁANIA KONTROLNO – ROZPOZNAWCZE NA TERENIE TARNOWA.....	196
W LATACH 2013 – 2014.....	196
WYKRES NR 20: OCENA OGÓLNEGO POZIOMU ŚWIADCZENIA USŁUG PRZEZ UM W TARNOWIE WG PŁCI RESPONDENTÓW	203
WYKRES NR 21: ZMIANA W OCENIE OGÓLNEGO POZIOMU ŚWIADCZENIA USŁUG PRZEZ UM W TARNOWIE	204
WYKRES NR 22: OCENA OGÓLNEGO POZIOMU ŚWIADCZENIA USŁUG PRZEZ UMT.....	204
WYKRES NR 23: OCENA CZYTELNOŚCI INFORMACJI O ZASADACH ZAŁATWIANIA SPRAW W UM W TARNOWIE WG PŁCI	205
WYKRES NR 24: ZMIANA W OCENIE CZYTELNOŚCI INFORMACJI O ZASADACH ZAŁATWIANIA SPRAW W UM W TARNOWIE.....	205
WYKRES NR 25: OCENA CZYTELNOŚCI INFORMACJI O ZASADACH ZAŁATWIANIA SPRAW W UMT.....	206
WYKRES NR 26: OCENA POSZCZEGÓLNYCH ELEMENTÓW JAKOŚCI OBSŁUGI INTERESANTÓW	207
WYKRES NR 27: OCENA POSZCZEGÓLNYCH ELEMENTÓW JAKOŚCI OBSŁUGI INTERESANTÓW	208
WYKRES NR 28: RODZAJ SPRAWY I POSTĘP W JEJ ZAŁATWIANIU.....	209

WYKRES NR 29: ZMIANA W SKUTECZNOŚCI ZAŁATWIANIA SPRAW W UM W TARNOWIE.....	210
WYKRES NR 30: RODZAJ SPRAWY I POSTĘP W JEJ ZAŁATWIANIU.....	210
WYKRES NR 31: KONTROLE WEWNĘTRZNE PRZEPROWADZONE W GMINIE MIASTA TARNOWA W 2014 ROKU WEDŁUG RODZAJU	212
WYKRES NR 32: WYSOKOŚĆ DOTACJI UDZIELONYCH ORGANIZACJOM POZARZĄDOWYM I PODMIOTOM PROWADZĄCYM DZIAŁALNOŚĆ POŻYTKU PUBLICZNEGO W LATACH 2009 – 2014 Z BUDŻETU(W TYS. ZŁ)	239

24.3 Skróty użyte w opracowaniu

BIP – Biuletyn Informacji Publicznej
 BWA - Biuro Wystaw Artystycznych - Galeria Miejska w Tarnowie
 CCW – Centralna Ciepła Woda
 COPOW - Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Tarnowie
 DDP - Dom Dziennego Pobytu
 DPS - Dom Pomocy Społecznej w Tarnowie i Dom Pomocy Społecznej im. Świętego Brata Alberta w Tarnowie
 EFS - Europejski Fundusz Społeczny
 FP - Fundusz Pracy
 IOK - Instytucja Ogłaszająca Konkurs
 KIS – Klub Integracji Społecznej
 KMP - Komenda Miejska Policji w Tarnowie
 MBP - Miejska Biblioteka Publiczna im. Juliusza Słowackiego w Tarnowie
 MCM – Mościckie Centrum Medyczne Spółka z o.o. w Tarnowie
 MSIT - Małopolski System Informacji Turystycznej
 MOPS - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie
 MOT - Małopolska Organizacja Turystyczna
 MPEC - Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A. w Tarnowie
 MPGK - Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Tarnowie
 MPK - Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o. w Tarnowie
 MRPO - Małopolski Regionalny Program Operacyjny
 MŚP – sektor małych i średnich przedsiębiorstw
 MWSE – Małopolska Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Tarnowie
 MZB - Miejski Zarząd Budynków Sp. z o.o. w Tarnowie
 MZC - Miejski Zarząd Cmentarzy w Tarnowie
 NFOŚiGW – Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
 Obręb ewidencyjny - jednostka powierzchniowa podziału kraju wyodrębniona dla celów ewidencji gruntów i budynków (katastru nieruchomości), dla której zakłada się odrębny operat ewidencyjny (część składowa jednostki ewidencyjnej, utworzonej dla potrzeb związanych z techniką zakładania i prowadzenia ewidencji gruntów i budynków)
 OIK - ośrodek interwencji kryzysowej
 PFRON - Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
 Pogotowie Opiekuńcze - Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Pogotowie Opiekuńcze” w Tarnowie
 POKL - Program Operacyjny Kapitał Ludzki
 POT – Polska Organizacja Turystyczna
 PPP – Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna
 PSIT – Polski System Informacji Turystycznej
 PSZOK - punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych

PUK – Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Spółka z o.o w Tarnowie
PUP - Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie
PWSZ - Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Tarnowie
Rzecznik - Miejski Rzecznik Konsumentów w Tarnowie
SAG - Strefa Aktywności Gospodarczej
SM – Straż Miejska w Tarnowie
SOSW – Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Tarnowie
SOWdOP - Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy
Społeczna Rada – Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych przy Prezydencie Miasta Tarnowa
SPPT - Specjalistyczna Poradnia Profilaktyczno-Terapeutyczna
SSE - Tarnowska Podstrefa Specjalnej Strefy Ekonomicznej
Strategia - „Strategia Rozwoju Miasta – Tarnów 2020”
Tarnów, Miasto, GMT - Gmina Miasta Tarnowa
TBS - Tarnowskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.
TCI - Tarnowskie Centrum Informacji
TCK - Tarnowskie Centrum Kultury
Teatr - Teatr im. Ludwika Solskiego w Tarnowie
TGiS - Tarnowskie Gniazda Innowacyjnych Specjalizacji
TIO – Tarnowska Inicjatywa Oświatowa
TNF - Tarnowska Nagroda Filmowa
TOF – Tarnowski Obszar Funkcjonalny
TOK - Tarnowski Organizator Komunalny
TOT – Tarnowska Organizacja Turystyczna
TOIKiWOP - Tarnowski Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy w Tarnowie
TOSiR - Tarnowski Ośrodek Sportu i Rekreacji
TW - Tarnowskie Wodociągi Sp. z o.o.
UOKiK - Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Urząd, UMT - Urząd Miasta Tarnowa
WFOŚ i GW – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie
WTZ – Warsztaty Terapii Zajęciowej
ZPS – Zespół Przychodni Specjalistycznych Spółka z o.o. w Tarnowie
ZSB – Zespół Szkół Budowlanych w Tarnowie
ZSS – Zespół Szkół Sportowych w Tarnowie
ZSIP - Zintegrowany System Informacji Przestrzennej
ZSOK - Zakład Składowania Odpadów Komunalnych w Tarnowie